

Președintele
Nicolae Ceaușescu
și președintele
Jimmy Carter
la întâlnirea
din aprilie 1978,
după semnarea
uneia dintre cele
mai curate file
din cartea păcii
acestei planete

B5 Carter

„Trebuie să vă declar că întâlnirea și convorbirile cu președintele Carter au fost deschise, fructuoase. Am stabilit nu numai relații de colaborare între țările noastre, dar, aș spune, și relații prietenești — care se vor reflecta, fără îndoială, în colaborarea româno-americană. Îmi exprim speranța că aceste convorbiri și înțelegeri vor deschide noi perspective colaborării dintre România și Statele Unite, în interesul celor două țări, al cauzei colaborării și păcii internaționale.”

NICOLAE CEAUȘESCU

„Se cuvine să arăt că, în ultimii zece ani, relațiile de prietenie dintre Statele Unite și România s-au dezvoltat și s-au îmbunătățit rapid spre satisfacția și în avantajul popoarelor noastre. În ultimii zece ani, comerțul dintre cele două țări ale noastre s-a multiplicat de peste zece ori. Și, ca urmare a relațiilor care se dezvoltă rapid în etapa actuală, noi așteptăm ca volumul comerțului să crească de peste două ori în următorii trei ani.

Este, de asemenea, de mare folos pentru mine, ca președinte, să am prilejul de a mă consulta cu un conducător național și internațional de talia oaspetelui nostru de astăzi. Influența sa pe arena internațională, ca lider al României, este excepțională.”

JIMMY CARTER

Din cuprins

- Pe Crișul Repede, un oraș grăbit
- La orizont, marea !
- Între două trenuri e destul de greu să-ți faci ca lumea meseria pentru care te-ai pregătit 6 ani
- Un experiment valoros pentru știința românească : Nicolae Ionescu-Dimbovița

ANUL XXVII - NR. 16 (1193) - 20 APRILIE 1978

Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Statele Unite ale Americii

O nouă săptămână de muncă a președintelui României, în folosul patriei sale și al omenirii

marți, 11 aprilie

— La orele 12.45, de la aeroportul Otopeni, pe care sînt prezenți mii de bucureșteni, pentru a ura un călduros drum bun și succes în această nouă solie de o importanță deosebită pentru întărirea colaborării între popoare, a cauzei păcii și securității internaționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, împreună cu persoanele oficiale care-i însoțesc, pleacă spre S.U.A.

miercuri, 12 aprilie

— La ora 1.00 — ora Bucureștiului —, aeronava prezidențială aterizează pe teritoriul S.U.A. Înălții oaspeți români sînt conduși la Blair House, reședința rezervată pe durata vizitei de stat la Washington.

— În dimineața zilei de 12 — ora 10.25, ora locală — ora 17.25, ora Bucureștiului, limuzina în care se află președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu părăsește Blair House, îndreptîndu-se spre Casa Albă. La Casa Albă, în întâmpinarea oaspeților vin președintele Jimmy Carter și doamna Rosalynn Carter. Președintele S.U.A. îl salută cu căldură pe președintele Nicolae Ceaușescu, urîndu-i bun venit. Președintele Republicii Socialiste România își exprimă satisfacția de a-1 întîlni pe președintele american; doamna Rosalynn Carter salută cu cordialitate pe tovarășa Elena Ceaușescu. Garda militară prezintă onorul. În timp ce răsună acordurile imnurilor naționale, se aud douăzeci și unu salve de artilerie în semn de salut. Cei doi președinți rostesc scurte alocuțiuni subliniate de cei prezenți cu puternice aplauze. Președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu sînt conduși de președintele Jimmy Carter și de doamna Rosalynn Carter spre Salonul albastru. Pe scara exterioară a balconului de sud al Casei Albe, înălții oaspeți și gazdele salută mulțimea, răspund cu cordialitate manifestărilor de prietenie ce li se adresează. După un scurt dialog în Salonul albastru, cei doi șefi de stat se îndreaptă spre cabinetul de lucru al președintelui S.U.A., „Oval Office”, unde încep convorbirile oficiale.

— În cursul vizitei la Casa Albă are loc un schimb de volume între președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Jimmy Carter. Președintele Carter oferă tovarășului Nicolae Ceaușescu volumul „Why not the best?” („De ce nu cel mai bun?”), publicat în timpul campaniei electorale, și un volum cuprinzînd un set de fotografii realizate din satelit, între care și imaginea reliefului României. La rîndul său, tovarășul Nicolae Ceaușescu oferă președintelui american douăsprezece volume din colecția de opere „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate” traduse în limba engleză, precum și un album de artă românească.

— La sediul Departamentului de Stat al S.U.A., secretarul de stat Cyrus Vance oferă un dejun în onoarea președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu. Înainte de începerea dejunului, secretarul de stat, Cyrus Vance, îl invită pe președintele Nicolae Ceaușescu să viziteze expoziția românească deschisă în clădirea Departamentului de Stat. Dejunul a prilejuit un schimb de opinii în legătură cu unele probleme ale vieții internaționale actuale. A fost exprimată hotărîrea celor două țări de a întări conlucrarea pe arena mondială, pentru soluționarea problemelor complexe ce confruntă omenirea, în interesul păcii, securității și colaborării între națiuni. În aceeași zi, în onoarea tovarășei Elena Ceaușescu, doamna Vance, soția secretarului de stat al S.U.A., oferă un dejun la Casa-muzeu de la Woodlawn-Plantation, componentă a complexului din pitoreasca localitate Mount Vernon, ce a servit drept reședință primului președinte al Statelor Unite, George Washington.

— După-amiază, primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu a primarului capitalei S.U.A., Walter Washington, cu soția. Cu acest prilej, la Blair House tovarășului Nicolae Ceaușescu îi este remisă în mod solemn cheia orașului Washington, simbol al prețuirii de care se bucură neobosită activitate politică a președintelui României, consacrată bunăstării și progresului țării, cauzei păcii și înțelegerii în lume, expresie a sentimentelor prietenesti pe care populația capitalei S.U.A., poporul acestei țări le nutrește față de poporul român.

— În aceeași zi, tovarășul Nicolae Ceaușescu acordă la Blair House un interviu Barbarei Walters, comentatoare a postului american de televiziune A.B.C.

— Tot în ziua de 12 aprilie sînt primiți la președintele Nicolae Ceaușescu: Michael Blumenthal, ministrul finanțelor al S.U.A.; dr. Sidney Hartman, ministrul ad-interim al comerțului S.U.A.; Robert Bergland, ministrul agriculturii S.U.A.

— Seara, în onoarea președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, președintele Jimmy Carter și doamna Rosalynn Carter oferă un dîneuc oficial la Casa Albă. În timpul dîneucului, desfășurat într-o ambianță de căldură cordialitate, cei doi președinți rostesc toasturi. După terminarea dîneucului, desfășurat în marea sală de recepții „East Room”, este prezentat un program artistic.

joi, 13 aprilie

— În cadrul micului dejun, președintele Nicolae Ceaușescu s-a întîlnit la Blair House cu membri ai Senatului american: Alan Cranston, adjunctul liderului majorității democratice din Senat, democrat de California, Ted Stevens, adjunctul liderului minorității, republican de Alaska, Edward Kennedy, democrat de

Massachusetts, Adlai Stevenson, democrat de Illinois, Abraham Ribicoff, democrat de Connecticut, Harrison Williams, democrat de New Jersey, și Jacob Javits, republican de New York. Tot joi, președintele României l-a primit pe Henry Jackson, senator democrat de Washington, președintele Comitetului pentru energie și resurse naturale al Senatului S.U.A.

— La Casa Albă are loc, joi dimineața, o întîlnire între președintele Nicolae Ceaușescu și Jimmy Carter. Cu acest prilej, într-o atmosferă de cordialitate, înțelegere și stimă reciprocă, este purtat un dialog asupra perspectivei dezvoltării viitoare a colaborării bilaterale, precum și asupra unor probleme de interes comun ale vieții internaționale.

— Se încheie, la Casa Albă, convorbirile oficiale între președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și președintele Statelor Unite ale Americii, Jimmy Carter. Cei doi șefi de stat relevă necesitatea continuării dialogului la nivel înalt, subliniind rolul său determinant în amplificarea și aprofundarea bunelor raporturi româno-americane, contribuția lui la instaurarea unui climat de încredere, securitate și colaborare în lume.

— După încheierea convorbirilor oficiale, cei doi șefi de stat semnează, joi la amiază, la Casa Albă, într-un cadru solemn, **Declarația comună a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și a președintelui Statelor Unite ale Americii, Jimmy Carter.** Declarația constituie un document care deschide perspective rodnice pentru extinderea și adîncirea în continuare a raporturilor româno-americane.

— La dejunul oferit în onoarea sa de conducerea Clubului național al presei din Washington — unde erau prezenți peste 200 de ziaristi americani și corespondenți ai presei străine acreditați la Washington — tovarășul Nicolae Ceaușescu face o amplă declarație, vorbind despre realitățile României socialiste, reafirmînd principiile politicii internaționale a partidului și statului nostru.

— În salonul de recepții al Muzeului național de istorie și tehnologie din Washington, doamna Rosalynn Carter oferă un dejun în onoarea tovarășei Elena Ceaușescu. În timpul acestui dejun, doamna Rosalynn Carter, specialiștii ai Muzeului elogiază activitatea științifică a tovarășei Elena Ceaușescu, contribuția sa la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare între oamenii de știință de pe toate meridianele. După dejun sînt vizitate cîteva dintre sălile muzeului.

— După-amiază, președintele Nicolae Ceaușescu primește la reședința sa oficială din Washington pe directorul general al Fondului Monetar Internațional (F.M.I.), dr. Hendrick Johannes Witteveen; președintele companiei „Occidental Petroleum”, A. Hammer, și președintele companiei „Island Creek”, A. Gore, precum și pe președintele companiei „Coca-Cola”, J. P. Austin.

— La Blair House, tovarășa Elena Ceaușescu primește pe profesorul Emanuel Merdinger, reprezentant al Consiliului de conducere al Academiei de știință a statului Illinois, cu soția. Profesorul american îi înmînează tovarășei Elena Ceaușescu Diploma de Membru de Onoare al Academiei de știință a statului Illinois, prima distincție de acest fel acordată unei personalități de peste hotare.

— Joi seara, la sediul Ambasadei țării noastre din Washington, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu se întînesc cu un grup format din peste 250 de reprezentanți ai comunității românești din Statele Unite ale Americii, de cetățeni americani de origine română. Are loc un dialog însuflețit, numeroși reprezentanți ai cetățenilor de origine română exprimînd admirația lor față de personalitatea președintelui Nicolae Ceaușescu, față de realizările României socialiste, dorința de a contribui la dezvoltarea cooperării româno-americane. Luînd cuvîntul, tovarășul Nicolae Ceaușescu prezintă realitățile românești, principiile politicii interne și externe a României, se referă la rezultatele fructuoase ale recentelor convorbiri cu președintele Carter. **„V-aș dori să purtați întotdeauna în inimă, cu dragoste, poporul din rîndul căruia ați pornit, să fiți cetățeni ai țării unde trăiți, iubind și țara în care trăiți, dar și țara de unde ați pornit, să constituiți o punte de legătură, a unei prietenii trainice, indestructibile, între cele două țări și popoare”** — a spus președintele Nicolae Ceaușescu.

— Înainte de a părăsi Washingtonul, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, s-a întîlnit cu membri ai Comitetului pentru relații internaționale al Camerei Reprezentanților.

vineri, 14 aprilie

— Ora 10 — ora locală, ora 18 — ora Bucureștiului, avionul special pus la dispoziție președintelui Nicolae Ceaușescu aterizează pe aeroportul Lovell, din apropierea orașului Chattanooga, statul Tennessee. Oficialități ale statului Tennessee și ale orașului fac o primire călduroasă înălților oaspeți români. Primul obiectiv al vizitei în această localitate, spre care se îndreaptă coloana oficială, este Centrala atomoelectrică Sequoyah, obiectiv ce se înscrie printre realizările tehnologice de primă calitate ale S.U.A. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu sînt invitați să cunoască cele mai importante secții ale prestigioasei întreprinderi. Apoi, înălții oaspeți vizitează uzina „Combustion Engineering”, care furnizează produse, echipamente și servicii pentru producerea și prelucrarea energiei și combustibililor, metalelor, produselor chimice și petrochimice etc. Vineri după-amiază (ora 22 — ora Bucureștiului), președintele României, persoanele oficiale care îl însoțesc au părăsit Chattanooga, plecînd spre Dallas.

— Pe aeroportul din Dallas, distinsilor soli ai poporului român li se rezervă o primire sărbătorească. Primul obiectiv al vizitei, marea și modernă uzină specializată în fabricarea de aparatură de calcul „Texas Instruments”. Într-un auditorium are loc o prezentare a principalelor produse ale uzinei, menționîndu-se că ea întreprinde legături comerciale cu România. Sînt vizitate apoi secțiile de fabricație.

— În după-amiază aceleiași zile, la primăria orașului Dallas are loc o recepție oferită în onoarea președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, la care au participat peste 600 de persoane. Cu prilejul recepției, tovarășul Nicolae Ceaușescu rosteste o scurtă alocuțiune, exprimînd impresiile despre vizita la Dallas, speranța că în urma acestei vizite relațiile dintre întreprinderile și oamenii de afaceri din acest oraș și între-

prinderile românești vor cunoaște în viitor o dezvoltare ascendentă.

— Seara, Camera de Comerț din Texas oferă un dîneuc de lucru, în cadrul căruia reprezentanții cercurilor de afaceri din Dallas fac referiri la dezvoltarea colaborării și cooperării între firmele și companiile texane și firmele românești, la amplificarea, în general, a relațiilor economice româno-americane. În cuvîntul său, președintele Nicolae Ceaușescu remarcă necesitatea adoptării unor forme noi de cooperare, a intensificării cooperării economice dintre cele două țări.

sîmbătă, 15 aprilie

— La ora 9.15 (ora 17.15 — ora Bucureștiului), avionul special aterizează pe aeroportul internațional Hobby din apropierea orașului Houston. Ca pretutindeni pe traseul vizitei, și aici înălții oaspeți sînt primiți într-o atmosferă sărbătorească de oficiali ai statului Texas și municipalității din Houston, de alte persoane oficiale civile și militare. În aplauzele asistente, primarul orașului îi înmînează tovarășului Nicolae Ceaușescu diploma de cetățean de onoare al statului Texas. Apoi, coloana oficială de limuzine se îndreaptă spre centrul spațial „Lyndon B. Johnson” al N.A.S.A. (Administrația Națională pentru problemele aeronauticii și cercetarea spațiului cosmic). Aici, distinsii oaspeți sînt întîmpinați de dr. Sigurd D. Sjoberg, director adjunct al N.A.S.A., și de cosmonautul John W. Young, care le adresează calde cuvinte de bun venit. Sînt vizitate cele mai importante complexe ale centrului spațial. Tovarășul Nicolae Ceaușescu îi este înmînă o plachetă în rama căreia sînt cuprinse o imagine în culori a Pămîntului, fotografia de cosmonautii de pe nava „Apollo 17” și o emblemă purtată de aceștia pe costumele lor, însoțite de inscripția: „Excelenței sale, Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, cu ocazia vizitei la Centrul spațial Lyndon B. Johnson, 15 aprilie 1973”.

— În onoarea președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, primarul orașului Houston și doamna Jim McConn, precum și Comitetul pentru relații externe, Camera de Comerț din Houston, Asociația din Houston pentru comerț mondial și Institutul de educație internațională oferă un dejun la Clubul River Oaks Country. În cursul dejunului, desfășurat într-o atmosferă cordială, prietenească, președintele Nicolae Ceaușescu și primarul orașului, Jim McConn, rostesc toasturi. Sîmbătă la amiază, tot la Clubul River Oaks Country, primarul orașului Houston și doamna Jim McConn oferă o recepție.

— În după-amiază zilei, președintele României, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu și celelalte persoane oficiale care-l însoțesc, vizitează una din marile unități ale companiei americane „Cameron Iron Works” din Houston, specializată în producția de țevi prin extruziune. Oaspeților le sînt prezentate întreprinderea, procesul de producție. În încheierea vizitei, președintele Nicolae Ceaușescu mulțumește călduros pentru primirea făcută, exprimîndu-și încrederea că în viitor se va stabili o bună colaborare între compania texană și întreprinderi românești din acest domeniu.

— După vizita la „Cameron Iron Works”, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, persoanele oficiale care-i însoțesc părăsesc Houstonul, sosind, în după-amiază zilei de sîmbătă, la New Orleans, cel mai mare dintre orașele statului Louisiana, mare port la vărsarea fluviului Mississippi, în Golful Mexicului. Pe aeroportul internațional împodobit sărbătorește, numeroase personalități oficiale au venit în întâmpinarea oaspeților români. Moon Landrieu, primarul orașului, înmînează tovarășului Nicolae Ceaușescu diploma de cetățean de onoare al New Orleans-ului. După această ceremonie, coloana de mașini se îndreaptă spre hotelul Royal Orleans, reședința a înălților oaspeți în timpul acestei etape a vizitei de stat.

— La Clubul „Plimssoll”, din New Orleans, o recepție în onoarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu este oferită de Moon Landrieu și soția sa. În continuare, înălții oaspeți participă la un dîneuc oferit de primarul orașului New Orleans, de soția sa și de Centrul internațional al comerțului din statul Louisiana. În cadrul dîneucului, Basil Rusovich jr., președintele Centrului internațional al comerțului, face o prezentare a biografiei președintelui României, a bogatei sale activități, desfășurate pentru prosperitatea poporului român, pentru cauza păcii și progresului întregii omeniri. Primarul orașului New Orleans rosteste un toast călduros, oferind tovarășului Nicolae Ceaușescu cheia orașului. Un cordial cuvînt de salut și din partea lui Michael Molony, președintele Consiliului directorilor portului New Orleans. Răspunzînd acestor toasturi, președintele Nicolae Ceaușescu face referiri la politica internațională a României, la dorința acesteia de a largi colaborarea pe multiple planuri cu toate popoarele lumii, exprimîndu-și speranța că în cadrul viitoarelor contacte de cooperare româno-americane firmele din New Orleans, din statul Louisiana vor ocupa un loc deosebit.

duminică, 16 aprilie

— În dimineața zilei, tovarășul Nicolae Ceaușescu este oaspetele petroliștilor de pe platformele situate de-a lungul coastei statului Louisiana, în Golful Mexic. Pe parcursul vizitei, înălțul oaspete român este însoțit de Hugh J. Kelley, președintele director general al Companiei pentru explorări și dezvoltări oceanice, cu sediul la New Orleans, împreună cu soția. După o oră de zbor, elicopterul aterizează pe platforma de foraj „Ocean Queen” („Regina oceanului”), de tip semisubmersibil, obiectiv ce se înscrie ca performanță pe locul trei în rîndul tehnologiilor pentru platforme de explorare submarină de petrol și gaze. Muncitorii și specialiștii care participă la lucrările de explorări în Golful Mexic fac președintelui României o primire călduroasă adresîndu-i cuvinte de bun venit la locul lor de muncă, manifestîndu-și satisfacția de a primi vizita conducătorului unei țări cu vechi tradiții în explorarea și exploatarea petrolului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu se întreprinde

(Continuare în pagina 4)

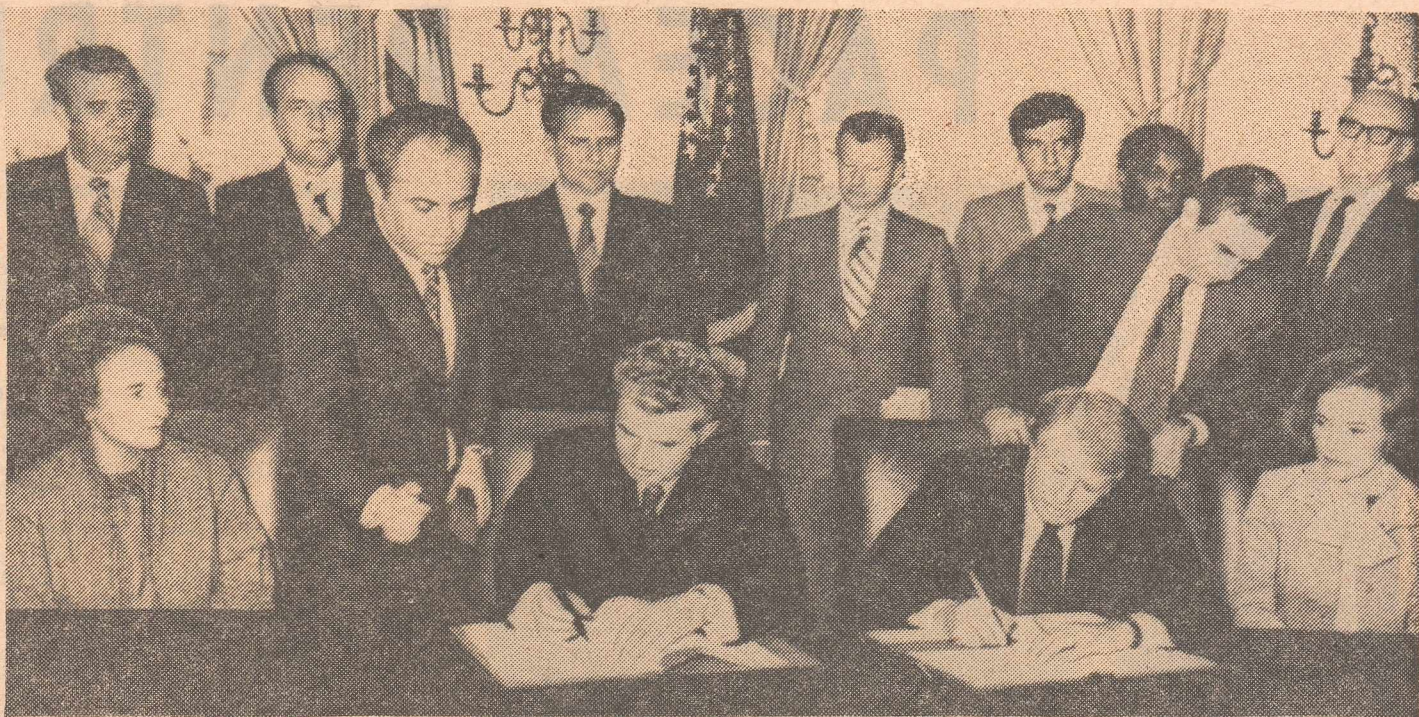
Sinteza reportajului vizitei realizată de DOINA IOVANEL

Istoria va consemna astfel:

● un mare succes politic

● un moment de puternic impuls în continuarea cooperării și prieteniei româno-americe

● o remarcabilă contribuție în străduința popoarelor lumii de înseninare a climatului internațional

În cuvîntul de bun venit rostit de președintele Statelor Unite ale Americii, Jimmy Carter, la Casa Albă, în dimineața zilei de miercuri, 12 aprilie, au fost exprimate, într-un chip deosebit de cordial, o seamă din gândurile și simțămintele cele mai alese cu care, prin președintele său, poporul american cinstește prezența la Washington a președintelui României, Nicolae Ceaușescu: „În această dimineață, poporul Statelor Unite este onorat să aibă ca oaspete al nostru un mare conducător al unei mari țări — președintele Ceaușescu, care a sosit aici din România împreună cu doamna Elena Ceaușescu. Pentru mine personal este o mare plăcere să le adresez urarea de bun venit din partea întregii noastre națiuni. Aceasta este cea de-a patra vizită a președintelui Ceaușescu în Statele Unite, iar predecesorii mei și-au făcut o onoare din a vizita România. Se cuvine să arăt că, în ultimii zece ani, relațiile de prietenie dintre Statele Unite și România s-au dezvoltat și s-au îmbunătățit rapid spre satisfacția și în avantajul popoarelor noastre.

Subliniind în cuvîntul său importanta pe care o acordă vizitei precum și satisfacția pentru posibilitatea de a continua — în cadrul convorbirilor cu președintele Jimmy Carter — dialogul la nivel înalt româno-american, dialog aflat la baza creșterii continue pe care au cunoscut-o în ultimii ani relațiile româno-americe, în plan economic, științific, cultural, cit și pe arena internațională, președintele Nicolae Ceaușescu a spus: „...Sperăm că în cursul convorbirilor vom identifica noi posibilități ca și în următorii ani această colaborare să cunoască progrese tot mai simțitoare, ceea ce corespunde pe deplin intereselor celor două țări și popoare, cauzei păcii și colaborării internaționale.”

Acestea fiind convingerile care au deschis dialogul celor doi președinți, se înțelege că desfășurarea lui le-a confirmat justetea, calitatea de a fi exemplu în arena politică a lumii. Convorbirile oficiale începute în ziua întâlnirii dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Jimmy Carter au constituit încă o dată prilejul de a fi apreciată excepționala personalitate a șefului de stat român. Președintele Jimmy Carter a dat o înaltă prețuire meritelor președintelui Nicolae Ceaușescu la întărirea conlucrării dintre două țări în rezolvarea problemelor mari ale lumii contemporane, la dezvoltarea relațiilor româno-americe. A fost, de asemenea, evidentiat rolul cu totul prestigios al președintelui Nicolae Ceaușescu la crearea unui climat de pace în lume, de bună înțelegere, în toate planurile vieții sociale și politice, între națiuni. Cei doi președinți au abordat, în cadrul acestui fructuos dialog, discuția căilor de soluționare a problemelor deosebit de complexe care confruntă în prezent omenirea. S-a relevat astfel interesul ambelor țări în rezolvarea pe calea tratativilor a diferendelor și a conflictelor existente pe glob, generatoare, mai departe, de noi diferende și conflicte. Dealtfel, discuțiile au nuanțat și adâncit pozițiile politice ale celor două națiuni, avîndu-se în vedere permanent adevărul atît de sfînt pentru popoarele că lumea e a tuturor, că pacea planetei e asigurată numai atunci cînd toate popoarele participă prin cuvînt egal și deopotrivă de respectat la masa tratativilor.

Președintele României, atît în cuvîntul rostit la întîlnirea cu președintele Jimmy Carter cit și pe parcursul convorbirilor la nivel înalt, a pus în prim plan faptul că poporul român dorește colaborarea reciproc avantajoasă și activă în toate domeniile, cu toate popoarele, indiferent de sistem și orînduire socială, indiferent de mărimea teritoriilor locuite de aceste popoare, de multimea populației, de opiniile politice ale conducătorilor, dacă această colaborare se realizează pornind de la respectul independenței și suveranității,

renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, de la ideea necesității unei noi ordini economice internaționale.

Convorbirile oficiale au avut în vedere o seamă de probleme deosebite ale scenei politice mondiale între care și conflictul din Orientul Mijlociu. În cadrul lor s-a efectuat un rodnic schimb de opinii cu privire la căile de soluționare a acestui conflict, relevîndu-se necesitatea de a nu se preocupă nici un efort pentru a se ajunge la o pace justă și trainică în regiune. E de remarcă că la dîneul oferit

pentru înlăptuirea nobilei obiectiv al păcii mondiale, au avut ca moment de vîrf actul solemn al semnării Declarației Comune.

Acest cuprinzător document exprimă hotărîrea celor doi președinți de a lua în continuare măsuri pentru extinderea relațiilor și cooperării bilaterale, pentru edificarea securității și dezvoltării cooperării în Europa, întărirea păcii și securității internaționale, găsirea de soluții problemelor multiple care confruntă omenirea.

acționa pentru a se asigura tuturor țărilor, mari sau mici, posibilitatea de a contribui la soluționarea problemelor mondiale complexe pe bază de egalitate. Se reafirmă, de asemenea, hotărîrea comună de a acționa pentru adoptarea unei largi game de măsuri de dezarmare, precum și pentru instaurarea unei ordini economice internaționale mai juste și echitabile, care să promoveze dezvoltarea economică accelerată a țărilor în curs de dezvoltare, de a intensifica dialogul și cooperarea între toate țările, îndreptate spre soluționarea problemelor economice majore, pe baza principiilor egalității, echității și avantajului reciproc.

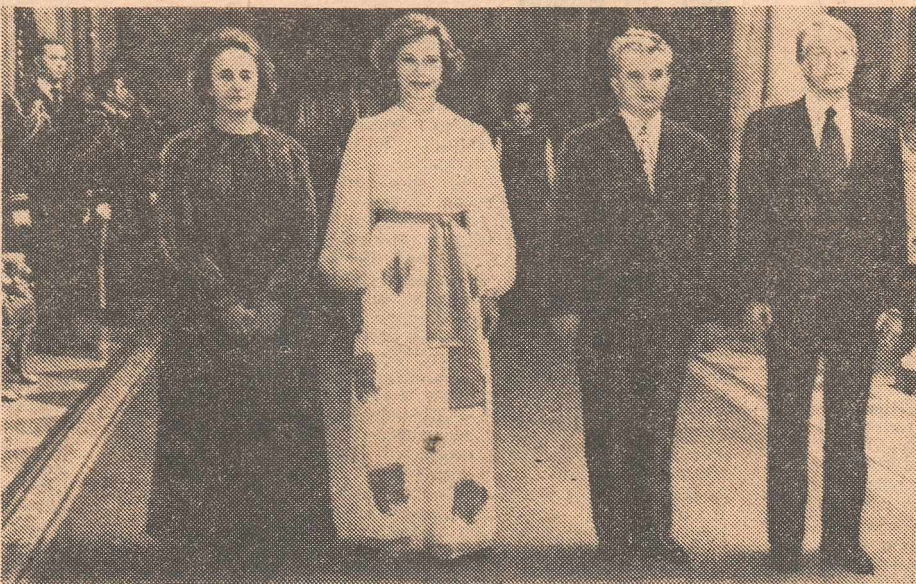
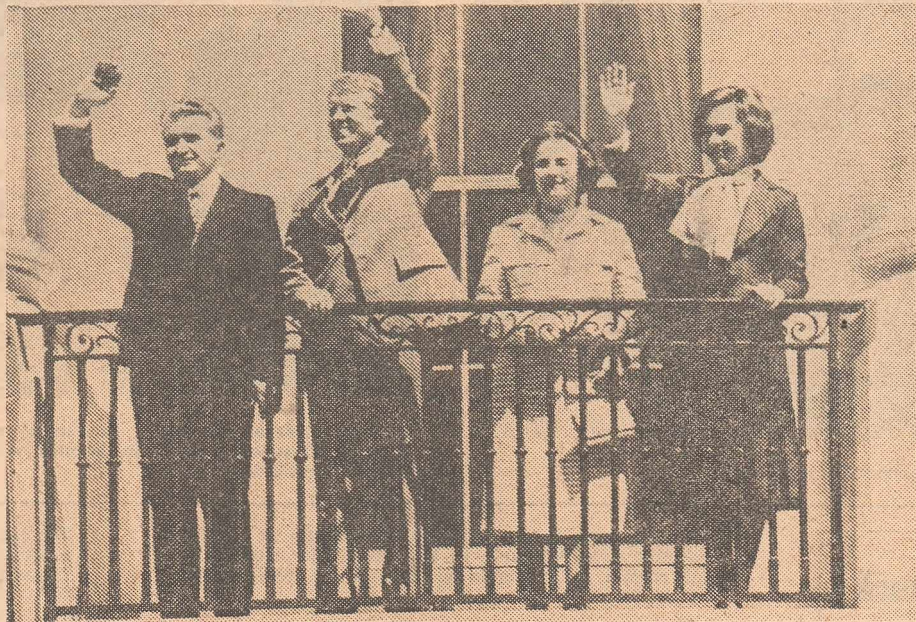
Declarația Comună ca și întreaga vizită a președintelui Nicolae Ceaușescu în Statele Unite ale Americii se înscriu astfel, prin amploarea problemelor abordate, nu numai ca o nouă piatră de hotăr în desfășurarea relațiilor româno-americe — cărora le deschid noi și rodnice perspective — ci și ca o contribuție prețioasă la cauza păcii și colaborării internaționale.

Acum, după încheierea vizitei, cînd toate momentele acestui nou itinerar prezidențial — urmărit cu un interes susținut, cu mîndrie legitimă și satisfacție deplină de opinia noastră publică, de toți oamenii muncii din țara noastră — au ca numitor comun caracterul intens de lucru, cînd dinamismul și activitatea neobosită ale președintelui Nicolae Ceaușescu și-au aflat o admirabilă expresie în excepționala densitate a contactelor și întîlnirilor avute, cînd pretutindeni — la Washington, Chattanooga sau Dallas, Houston, New Orleans sau New York — prezența înalților oaspeți români a fost marcată de calde și sincere manifestări de simpatie și interes, de însemnele omagii aduse șefului statului român, tovarășei Elena Ceaușescu, imaginea de ansamblu este clară și deplină: un bilanț remarcabil, atît în ceea ce privește perspectivele ce se deschid relațiilor bilaterale, cit și în planul relațiilor internaționale. Convorbirile cu un număr considerabil de exponenți ai cercurilor economice, industriale și financiare, vizitele într-o serie de state și la obiective economice extrem de diverse au contribuit la identificarea unor noi și largi posibilități pentru amplificarea continuă a colaborării economice dintre România și Statele Unite, o importanță deosebită prezentînd-o în acest sens orientarea cu precădere spre forme noi de colaborare, de felul acțiunilor de cooperare în producție, societăți mixte sau cooperare pe terțe piețe. Întîlnirile cu reprezentanții comunității românești din S.U.A., pătrunse, firesc, de o puternică vibrație emoțională, alte întîlniri privind apropierea umană, schimburile de valori spirituale au dimensionat pe noi coordonate dorința reciproc împărtășită de intensificare a relațiilor și schimburilor de această natură.

Evoluția ascendentă ce se prefigurează pentru relațiile româno-americe în urma dialogului la nivel înalt Ceaușescu-Carter — dincolo de posibilă analiză și apreciere a conținutului său — este exprimată în modul cel mai convingător și concret de dorința celor doi șefi de stat de a continua acest dialog, la toate nivelurile, de a căuta noi căi și posibilități pentru amplificarea relațiilor noastre.

Este momentul, și de această dată, să reafirmăm adevărul nostru profund la politica partidului și statului nostru, recunoscută și apreciată pe toate meridianele globului pentru principialitatea și îndrăzneala ei, să fim mîndri pentru felul strălucit în care președintele țării servește interesele poporului nostru, purtîndu-i mesaje de prietenie și pace, bună înțelegere și progres către toate popoarele, deopotrivă, aducînd România la cotele cele mai înalte ale prestigiului și stimei în rîndul națiunilor lumii.

TUDOR OCTAVIAN

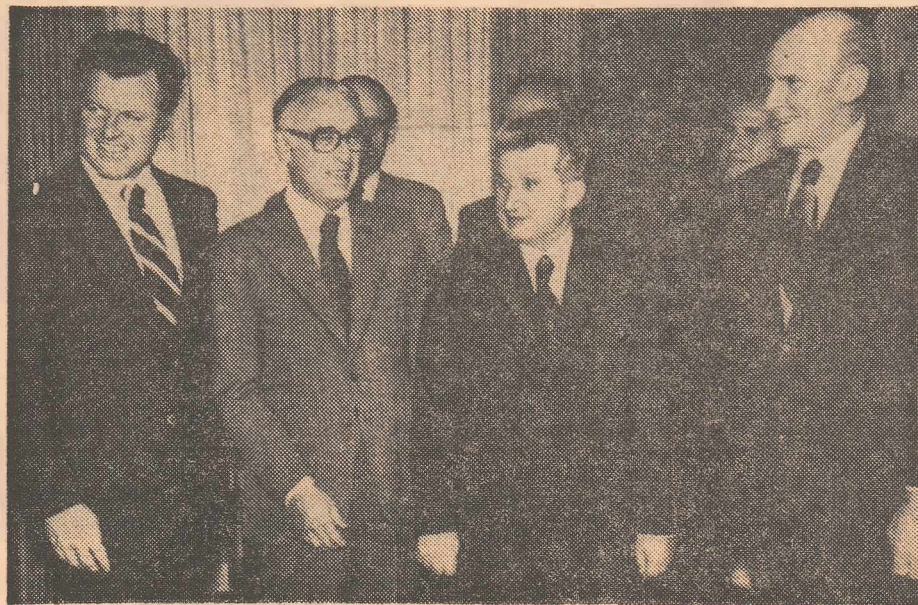
în onoarea președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu de președintele Jimmy Carter și doamna Rosalynn Carter în cursul aceleiași zile, în toasturile rostit de cei doi președinți, toate problemele discutate — și care au făcut ulterior obiectul Declarației Comune — au fost tratate cu aceeași gravitate, fapt ce vorbește în mod foarte elocvent de însemnătatea pe care cei doi președinți o acordă întîlnirii lor.

Convorbirile oficiale, încheiate joi, 13 aprilie, în aceeași atmosferă prietenească, de stimă reciprocă și înțelegere, pe fondul unui schimb de vederi foarte constructiv în ce privește dezvoltarea relațiilor româno-americe și conlucrarea

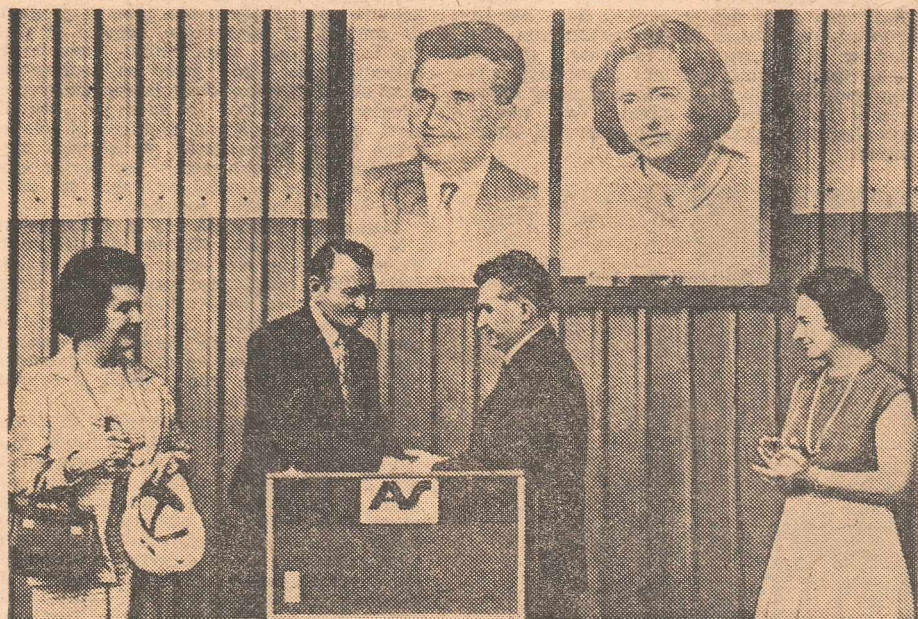
Un capitol important al Declarației se referă la relațiile româno-americe. Se exprimă hotărîrea comună a semnatărilor de a continua întîlnirile la nivelul cel mai înalt și consultările la alte niveluri, de a promova și facilita extinderea comerțului și a cooperării economice între cele două țări, ținîndu-se seama de statutul prezent al României ca țară în curs de dezvoltare, și de a promova schimburile culturale și științifice. Se prevăd și alte măsuri vizînd la amplificarea relațiilor bilaterale.

O atenție deosebită se acordă problemelor internaționale, procesului destinerii în Europa și în întreaga lume, hotărîrii comune a celor doi președinți de a

Dincolo de concepțiile politice și filosofice, de orînduirea socială, PACEA PENTRU TOȚI

Interes față de politica României exprimat de senatori americani

În timpul vizitei, la uzinele „Cameron Iron Works” din Houston

Prin glasul președintelui ei, România se pronunță pentru extinderea cooperării

„Noi dorim o cooperare care să contribuie la realizarea unei ordini economice noi, care să promoveze lichidarea subdezvoltării și a stării de sărăcie în care se mai află circa două treimi din omenire. Aceasta ar deschide posibilități foarte mari pentru progresul economic mondial, pentru stabilitatea economică internațională și ar fi avantajoasă, fără îndoială, și pentru firmele dumneavoastră, ca dealtfel pentru toată lumea”.

Din toastul rostit la dîneul de lucru oferit de Camera de Comerț din Texas

„În vizita noastră am ajuns la bune înțelegeri între România și Statele Unite. Dealtfel, în ultimii cîțiva ani aceste relații s-au dezvoltat foarte puternic. Împreună cu președintele Carter am căzut de acord să extindem în viitorii ani această colaborare, să încurajăm formele noi de cooperare dintre firmele românești și americane, inclusiv crearea de societăți mixte”.

Din toastul rostit cu prilejul recepției și dîneului oferit de primarul orașului Houston

„În acest cadru, am dori ca, dezvoltînd colaborarea cu firmele americane, cu Statele Unite, să dezvoltăm, totodată, o colaborare tot mai strînsă cu firmele din orașul și statul dumneavoastră, cu statul Louisiana, pe principii reciproc avantajoase și care, realmente, să servească creșterii relațiilor economice, științifice, culturale, schimbului de persoane, să ducă la o apropiere și la o mai bună cunoaștere între popoarele român și american, la o politică de pace pe plan internațional”.

Din toastul rostit cu prilejul dîneului oferit de primarul orașului New Orleans

În timpul dejunului oferit la Clubul național al presei din Washington tovarășul Nicolae Ceaușescu prezintă succint stadiul relațiilor româno-americane, răspunde la întrebările ziariștilor

**O nouă săptămînă de muncă
a președintelui României,
în folosul patriei sale
și al omenirii**

(Urmare din pagina 2)

cu Hugh J. Kelley, cu ceilalți specialiști americani asupra problemelor principale pe care le ridică construcția și utilizarea în mod eficient a platformelor de foraj marin pentru explorări. La sfîrșitul vizitei, cei 29 de muncitori aflați pe platformă, în schimbul de lucru, îl salută cu căldură pe președintele României, rugîndu-l să transmită un salut colegilor lor, petroliștii români de pe platforma de foraj marin din apele Mării Negre. În răspunsurile date presei și radioteleviziunii din New Orleans, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că scopul vizitei sale la platforma de foraj marin a fost acela de a cunoaște nemijlocit tehnologia și experiența existente în S.U.A. în acest domeniu, de a putea face o comparație cu parametrii funcționali ai platformei românești „Gloria” și de a identifica posibilități și forme concrete de colaborare cu firmele americane.

După amiaza, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, persoanele oficiale care-l însoțesc sosesc la New York, ultima etapă americană a itinerarului prezidențial. Întîmpinat pe aeroportul „J.F. Kennedy” cu emoționante manifestări de prietenie și stimă, avionul special, pus la dispoziția șefului statului român de Casa Albă, oprește la ora 17 — ora locală — în perimetrul rezervat primirilor oficiale. Un mare grup de tineri, membri ai organizației americane „Ambasadorii prieteniei” care ne-au vizitat în cîteva rînduri țara — numeroși newyorkezi fac o caldă și spontană manifestare de prietenie distinșilor oaspeți. De la aeroport, după 30 de minute de mers, coloana oficială de mașini, escortată de moto-

cicliști, oprește în fața intrării principale a hotelului „Waldorf Astoria”, unde se află reședința șefului statului român pe perioada vizitei sale la New York.

luni, 17 aprilie

— În cursul dimineții tovarășul Nicolae Ceaușescu primește la „Waldorf Astoria” pe reprezentanții ai cercurilor de afaceri legate de Federația asociațiilor evreiești din S.U.A. — Frank Lautnerberg, președinte și director executiv al companiei „Automatic Data Processing”, Lawrence Tisch, președintele consiliului corporației „Loew’s”, Henry A. Rosenberg jr., președintele consiliului și director executiv al corporației „Crown Central Petroleum”, Maynard Wishner, președinte al companiei „Walter Heller and Co.”, Philip E. Hoffman, președintele comitetului executiv al firmei „U.S. Realty”, Stephen Peck, partener al firmei „Weiss, Peck and Greer”, Jerold Hoffberger, președinte al corporației „Carling National Breweries Inc.”, Kenneth Lipper, partener al firmei „Salomon Brothers”, și Alfred Moses, vicepreședintele Comitetului american evreiesc; Klutznik Philip, președintele Congresului Mondial Evreiesc; Edward Koch, primarul orașului New York; Milton Rosenthal, președintele companiei „Engelhard Minerals and Chemicals” și al părții americane în Consiliul economic româno-american; Gabriel Hauge, președintele firmei „Manufacturers Hanover Trust”; Arthur Schneider, președintele Comitetului de sprijin al României în acțiunea contra urmărilor inundațiilor și cutremurului. Tot în cursul dimineții de luni, 17 aprilie, tovarășa Elena Ceaușescu se întîlnește, la hotelul „Waldorf Astoria”, cu Frieda Rosenthal, soția președintelui părții americane în Consiliul economic româno-american. Tovarășul Nicolae Ceaușescu se întîlnește în cadrul micului dejun, la hotelul „Waldorf Astoria” din New York cu David Rockefeller, președintele băncii „Chase Manhattan”.

— La amiază, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu participă la o recepție și un dejun oferite în onoarea lor de Consiliul Economic americano-român și Asociația de politică externă din New York, la hotelul „Waldorf Astoria”. În timpul recepției și dejunului, președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu se întretin într-o atmosferă cordială cu reprezentanți ai vieții politice și economice din New York. Se rostesc toasturi.

— Un alt moment al zilei: vizita făcută luni la amiază de tovarășa Elena Ceaușescu la Muzeul Metropolitan din New York.

— În după-amiaza zilei de 17 aprilie, tovarășul

Nicolae Ceaușescu primește la reședința ce i-a fost rezervată în New York pe Harry Morgan, președintele fundației „Friendship Ambassadors”, și pe soția acestuia; pe William Norris, președintele Corporației „Control Data”, însoțit de Schmidt Robert, prim vicepreședinte, Henry Varchbridge, vicepreședinte, și Mode Wesley, director general al companiei; pe John O. Logan, președintele Consiliului directorial al companiei americane „Universal Oil Product”, însoțit de J. Crawford și J.F. Pittas, din conducerea companiei. În aceeași după-amiază, un grup de reprezentanți ai comunității cetățenilor americani de origine română cer să fie primiți din nou de către președintele României, pentru a prezenta poziția comunității față de acțiunile calomnioase, cu caracter irelevant întreprinse împotriva României de o serie de elemente horthyste aflate în S.U.A. Cetățenii americani de origine română au declarat că consideră de datoria lor să respingă cu hotărîre și să ia atitudine fermă față de aceste atacuri calomnioase, cu caracter profund denigrator. Și-au exprimat cele mai calde aprecieri la adresa politicii promovate de statul român de egalitate deplină în drepturi între toți cetățenii României, fără deosebire de naționalitate.

— Luni seara a luat sfîrșit vizita de stat a președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu în Statele Unite ale Americii.

— Ora 18.40, ora locală. Avionul prezidențial decolează de pe aeroportul internațional „J.F. Kennedy”, îndreptîndu-se spre patrie. În momentul părăsirii teritoriului S.U.A., între președinții Nicolae Ceaușescu și Jimmy Carter are loc un schimb de telegrame în care se relevă contribuția acestei vizite la dezvoltarea relațiilor româno-americane și dorința ca bunele relații personale stabilite cu acest prilej să fie continuate.

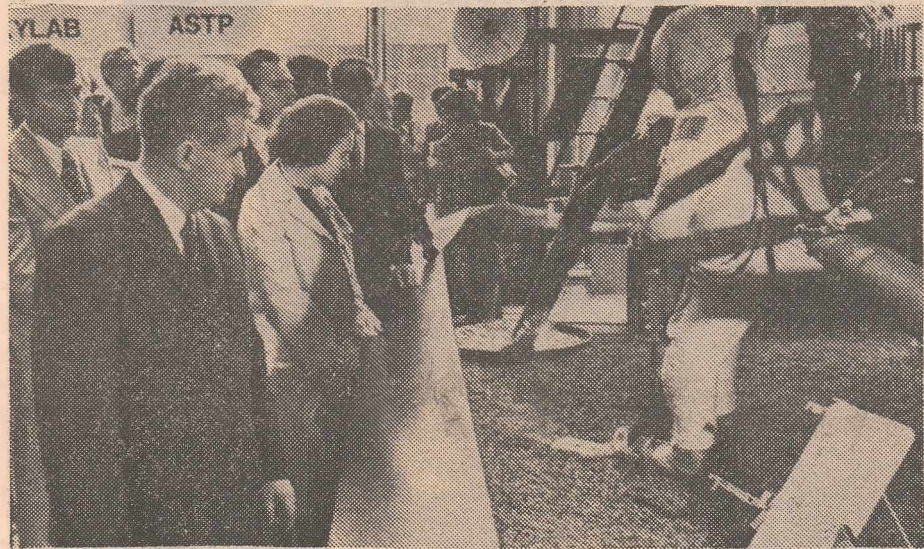
marți, 18 aprilie

— În dimineața acestei zile, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu, care au efectuat o vizită de stat în Statele Unite ale Americii, la invitația președintelui S.U.A., Jimmy Carter, și a doamnei Rosalynn Carter, revin în Capitală. Pe aeroportul Otopeni, mii de bucureșteni fac o entuziastă primire înălților soli ai poporului român, exprimînd sentimentele de satisfacție ale întregului nostru popor față de rezultatele remarcabile ale vizitei șefului statului român în S.U.A., față de această nouă și valoroasă contribuție adusă la dezvoltarea relațiilor de prietenie și concurență dintre România și S.U.A., la afirmarea spiritului păcii, colaborării și înțelegerii internaționale.

Țările lumii trebuie să fie unite de un țel comun: ȘI PROGRESUL FIECĂREIA

In mijlocul petroliștilor de pe platforma de foraj din Golful Mexic

La Centrul spațial N.A.S.A.

Imagine din timpul vizitei la Centrala atomoelectrică Sequoyah

Extinderea relațiilor economice româno-americane, un lucru profitabil pentru ambele părți

„Se cuvine să arăt că, în ultimii zece ani, relațiile de prietenie dintre Statele Unite și România s-au dezvoltat și s-au îmbunătățit rapid spre satisfacția și în avantajul popoarelor noastre. În ultimii zece ani, comerțul dintre cele două țări ale noastre s-a multiplicat de peste zece ori. Și, ca urmare a relațiilor care se dezvoltă rapid în etapa actuală, noi așteptăm ca volumul comerțului să crească de peste două ori în următorii trei ani“.

JIMMY CARTER

„Multumesc președintelui Nicolae Ceaușescu pentru faptul că a acceptat să viziteze platforma noastră petrolieră marină, mai ales că, după cîte cunosc, și România dorește să dezvolte forajul marin. Aceasta poate însemna începutul unei bune colaborări în domeniul petrolului și în alte domenii“.

BASIL RUSOVICH jr., președintele Centrului internațional al comerțului

„Atît România, cit și statul nostru și orașul nostru, au lucruri comune — noi avem fluviul Mississippi, iar dumneavoastră aveți Dunărea, și ambele noastre state fac ca produsele realizate de oamenii noștri să călătorească pe aceste căi spre toate colturile lumii... Sperăm că în viitor vom asista la o creștere mult mai importantă a importurilor de mărfuri din România. Dorim ca vizita dumneavoastră să marcheze începutul unor relații economice profitabile atît pentru România, cit și pentru orașul New Orleans și, în general, pentru țara noastră“.

MICHAEL MOLONY, președintele Consiliului directorilor portului New Orleans

„În Texas și Houston producem petrol și gaze naturale, lemn. Sîntem convinși că putem dezvolta o bună și amplă colaborare economică cu țara dumneavoastră. Sîntem foarte onorați de vizita dumneavoastră“.

JIM McCONN, primarul orașului Houston

In incheierea vizitei, la plecarea din New York o nouă manifestare călduroasă de stimă pentru solii României socialiste

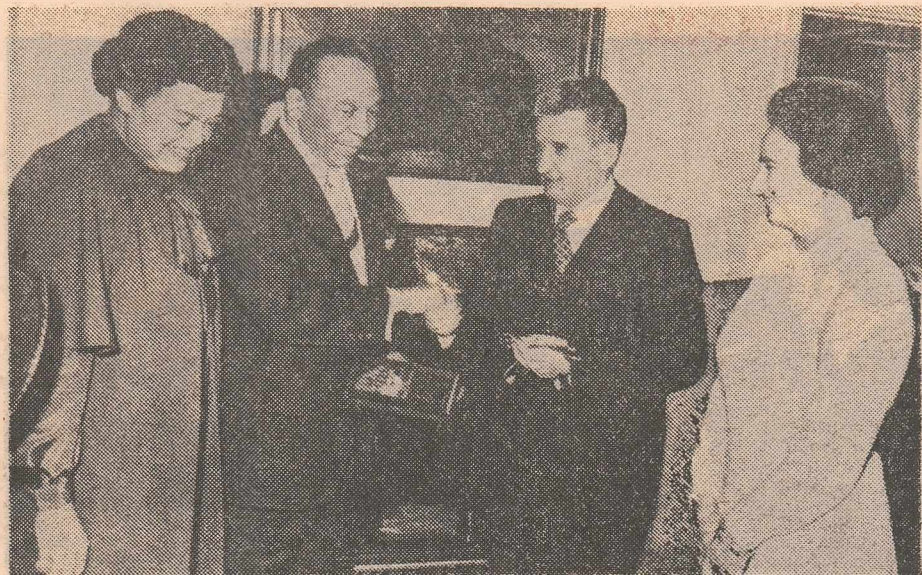
O capacitate unică

Există, azi, în lume, o cantitate imensă de angoasă, angoasă îmbogățită, precum uraniul îmbogățit de atîtea ori în scopuri militare. Există, simultan, o cantitate imensă de speranță, speranță sărăcită, așa precum și uraniul poate fi sărăcit în diverse scopuri. În chimia lumii, apare — la analiză — multă ură care se combină cu ceva pace, cu ceva demagogie, cu cîteva pepite de luciditate, cu trinitrotoluen, napalm și urlete de nevinovați uciși în baruri, autobuze, stadioane și beciuri. A avea curajul de a spune deschis că aceste analize nu-s a sănătate, că lumea nu mai poate trăi așa — legată în blocuri militare la cap și la picioare, cu teamă în suflet — a nu-ți ascunde dezamăgirile de om cînd atîția ar vrea să te vadă aliniați într-un cor optimist și euforic, a refuza conformismul lenei diplomaticești, a fi tenace și revoluționar, într-o lume de lasă-mă să te las, a sta noapte de noapte cu oameni care pînă mai ieri nu s-au putut privi în ochi și convingîndu-i să înceapă prin a se privi în ochi pentru a descoperi în taina de acolo calea unor tratative deloc secrete, a fi rațional cînd, sărită din balamale, piesa se declară, cu mindrie, absurdă, a fi patetic cînd prea mulți predică salvarea în cinism, a nu bagateliza angoasele, a nu exacerba speranțele pînă la idilă, a le străbate demn, cu tact, cu filosofie naturală, fără de lașitate în fața contradicțiilor, socotindu-le umane, așa cum și situația internațională e umană, adică implicînd destinul fiecărui individ, ușa fiecărei țări, libertatea fiecărei mori — pentru toate acestea îți trebuie un suflu de dramaturg, o răbdare de țăran, o liniște de muncitor fîntinar. Politica externă a României are un asemenea suflu, un asemenea suflet, acea capacitate unică de a lega lesne vorba bună, cum spunea deunăzi un fost fermier din țara lui Sandburg, cel care susținea că poezia nu e niciodată acolo unde se zice ci doar în epopeea unei miini întinse altui om, rupînd cercul infernal în care plînsul se leagă direct de cruzime.

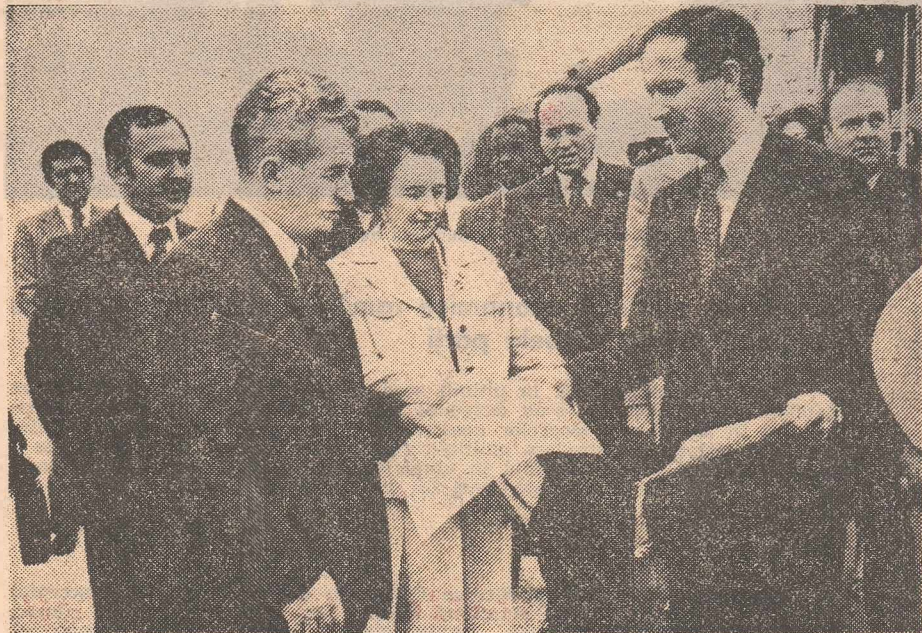
RADU COSAȘU

„Salutăm în persoana președintelui Ceaușescu pe exponentul unei politici active de colaborare și prietenie”

Pe întreg parcursul vizitei, bogate și semnificative manifestații de stimă și prețuire pentru solii României, elogi la adresa personalității președintelui nostru

Primarul capitalei S.U.A. înmânează simbolic cheia orașului.

Președintele României omagiat prin titlul de „Cetățean de Onoare” al statului Texas

Moment emoționant, la întâlnirea cu cetățeni americani de origine română

Ultimele zile au evidențiat cu vigoare, o dată mai mult, uriașul prestigiu de care se bucură pe toate continentele președintele Nicolae Ceaușescu, politica externă promovată de partidul și de statul nostru.

Cu sentimente de bucurie și de legitimă mândrie au luat cunoștință cetățenii patriei noastre de nenumăratele elogi și dovezi de simpatie și prețuire aduse tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu pe tot parcursul vizitei în Statele Unite ale Americii. Personalități politice de prim rang au cinstit în persoana președintelui României pe omul care — în cuvintele președintelui Jimmy Carter — „nu numai că a asigurat un uriaș progres al României, dar și-a cucerit un rol de lider în întreaga comunitate internațională, ceea ce este remarcabil”.

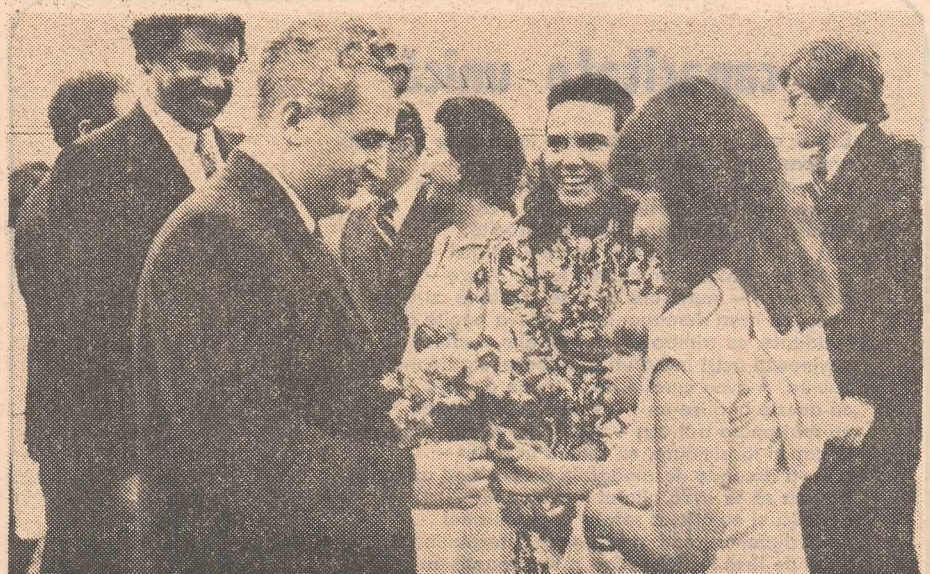
Oameni politici americani care s-au întâlnit cu președintele Ceaușescu și-au exprimat admirația față de „capacitatea sa de a cuprinde într-o viziune unitară și constructivă problemele vieții inter-

naționale, de a privi atât spre Est, cât și spre Vest, spre Nord, ca și spre Sud, oferind un strălucit exemplu în rândul liderilor de frunte ai politicii mondiale”; ei au elogiat „omul politic care a reușit, dincolo de diferențele de ideologie și de interese specifice, să afirme și să promoveze efectiv un spirit nou, constructiv, de înțelegere și respect reciproc în relațiile dintre state”.

Manifestările de simpatie nu s-au limitat nici pe departe la cadrul oficial al vizitei. Ele au căpătat o elocventă expresie și în primirea făcută înalților oaspeți de către americanii simpli la Washington, ca și la Chattanooga și Dallas, Houston, New Orleans și New York. Cinstind pe solii poporului român, pe omul Ceaușescu, ei salutau pe conducătorul politic de al cărui nume sînt legate în conștiința opiniei publice uriașele realizări ale României socialiste, lupta ei consecventă pentru pace și colaborare internațională, locul pe care-l ocupă azi în concertul națiunilor.

Tovarășei Elena Ceaușescu i s-a înmănat Diploma de Membru de Onoare al Academiei de Științe a statului Illinois

Un călduros bun sosît la Houston

„Salutăm în persoana președintelui Ceaușescu pe exponentul unei politici active de colaborare și prietenie cu toate națiunile lumii, pe omul politic care a reușit, dincolo de diferențele de ideologie și de interese specifice, să afirme și să promoveze efectiv un spirit nou, constructiv, de înțelegere și respect reciproc în relațiile dintre state.”

CLEMENT ZABLOCKI, președintele Comitetului pentru relații internaționale al Camerei Reprezentanților

„În cele câteva vizite pe care le-am făcut în România, unde am avut onoarea să fiu primit de președintele Nicolae Ceaușescu, am avut prilejul să constat nemijlocit capacitatea sa de a cu-

prinde într-o viziune unitară și constructivă problemele vieții internaționale, de a privi atât spre Est, cât și spre Vest, spre Nord, ca și spre Sud, oferind un strălucit exemplu în rândul liderilor de frunte ai politicii mondiale.”

CHARLES VANICK, președintele Subcomitetului pentru comerț al Camerei Reprezentanților

Profesorul **EMANUEL MERDINGER**, reprezentant al Consiliului de conducere al Academiei de Științe a statului Illinois, adresându-se tovarășei Elena Ceaușescu:

„Decernarea acestei distincții, prima, de altfel, acordată de Academia de Științe din Illinois unei personalități de peste hotare, re-

prezintă expresia recunoașterii de către membrii Consiliului de conducere a contribuției dumneavoastră deosebite la dezvoltarea cercetării științifice în domeniul chimiei... Primiți, stimată doamnă academician, titlul onorific conferit de Academia de Științe a statului Illinois ca pe o recunoaștere atât a meritelor științei românești pe care o reprezentați, cât și a prestigiului internațional de care țara dumneavoastră se bucură în prezent, pentru politica sa independentă, pentru contribuția activă la promovarea păcii în lume.”

„Apreciem cu toții marile merite ale președintelui Nicolae Ceaușescu în lupta pe care o ducе pentru pacea lumii, pentru cola-

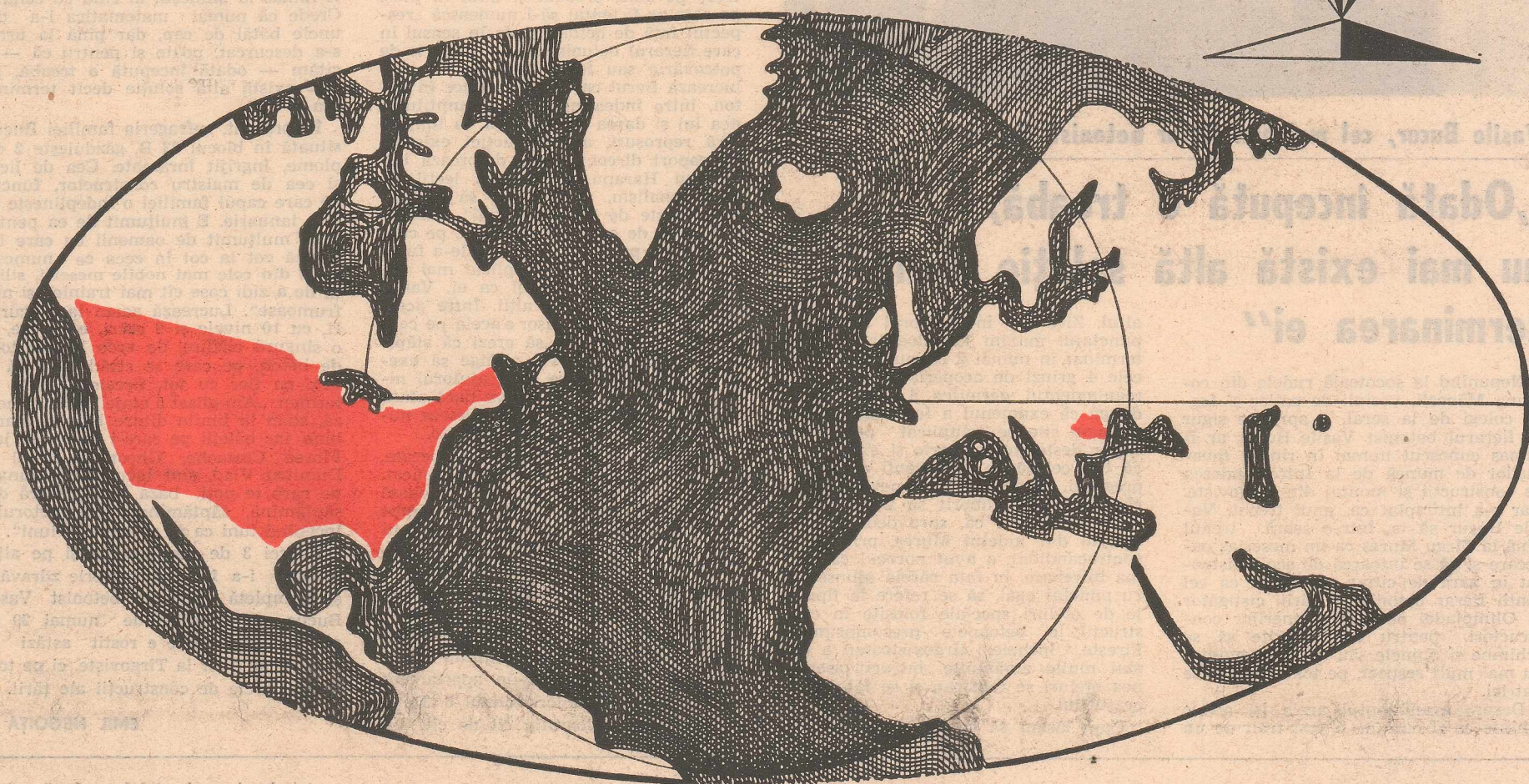
borarea și înțelegerea dintre popoare. După ce am citit biografia sa, îl respect și mai mult și îl compar cu marile personalități care au existat în istorie de-a lungul veacurilor. Făcînd această comparație, mă gîndesc îndeosebi, la activitatea sa ca lider politic.”

BASIL RUSOVICH jr., președintele Centrului internațional al comerțului din statul Louisiana

„Președintele României este un om cu vederi largi, un om de știință și sîntem foarte bucuroși să-l avem în mijlocul nostru.”

MOON LANDRIEU, primarul orașului New Orleans

Ce oare l-a făcut pe Jimmy Carter, conducătorul uneia din marile puteri ale lumii, să spună despre România că e o țară măreață și despre președintele Nicolae Ceaușescu că este un mare lider?

„Poporul Statelor Unite este onorat să aibă ca oaspete al nostru un mare conducător al unei mari țări — președintele Ceaușescu, care a sosit aici din România împreună cu doamna Elena Ceaușescu“.

„Este, de asemenea, de mare folos pentru mine, ca președinte, să am prilejul de a mă consulta cu un conducător național și internațional de talia oaspetelui nostru de astăzi. Influența sa pe arena internațională, ca lider al României, este excepțională. Ca urmare a pozițiilor ferme ale președintelui său și a independenței sale, România este în măsură să reprezinte o punte între națiuni cu puncte de vedere și interese profund divergente și între conducători cărora, în alte împrejurări, le-ar fi fost dificil să negocieze unul cu celălalt“.

„Cred că este corect să subliniez că, în calitate de conducător al măreței sale țări, el nu numai că a asigurat un uriaș progres al României, dar și-a cucerit un rol de lider în întreaga comunitate internațională, ceea ce este remarcabil“.

„El s-a dedicat conceptului potrivit căruia o națiune trebuie să fie suverană, integritatea sa teritorială trebuie să fie apărată, poporul său trebuie să fie independent și, în ciuda acestui angajament total față de demnitatea propriei sale națiuni, trebuie construite punți nu numai spre alte țări cu aceeași filosofie, ci și între țări care întâmpină dificultăți în comunicare din cauza organizațiilor politice și economice din țările respective“.

„El a fost unul dintre primii conducători, cred, care au văzut avantajele — economice, politice și militare — ale destinderii și el a fost un remarcabil promotor în încercarea de a reduce asperitățile dintre țările din Tratatul de la Varșovia și țările din N.A.T.O. El dispune de capacitatea unică de a stabili lesne legături cu conducătorii altor națiuni, indiferent de angajamentele lor politice ori de orientare, de trecut ori de istorie, ori

de convingeri în legătură cu statutul prezent sau viitor al țărilor lor“.

„Ca reprezentant al țărilor în curs de dezvoltare ale lumii, el a fost în măsură să fie un purtător de cuvânt foarte competent și foarte eficient, prezentând națiunilor industrializate ale lumii modul în care noi putem promova relații reciproce mai lesne și mai eficiente cu un grup de țări care adesea nu sînt bine organizate sau nu sînt dispuse să se așeze la masa tratativelor și să negocieze cu calm modalitățile de atenuare a marilor disparități în privința avantajelor economice“.

„El este conducătorul uneia din puținele țări est-europene care este membră a „grupului celor 77“, care, în prezent, cuprinde circa 95 țări și cred că aceasta arată orizonturile largi ale viziunii și angajamentului său în acțiunea pentru reducerea acestor decalaje la care m-am referit“.

„România a fost una dintre țările care au contribuit mult la desfășurarea Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, la care noi ne referim aici cel mai des sub numele de acordul de la Helsinki. Și la Belgrad — la care președintele Ceaușescu s-a referit în această dimineață ca la o dezamăgire — el a depus eforturi pentru a încerca să se progreseze către realizări mult mai substanțiale, care vor putea fi împlinite la viitoarea întâlnire programată să se desfășoare la Madrid“.

„Noi credem, de asemenea, într-un țel comun pe care președintele Ceaușescu l-a susținut cu tărie și public — în principiul dezarmării mondiale bazat pe acorduri reciproce avantajoase și pe o perspectivă sporită de pace“.

„Ne bucurăm că sîntem împreună cu el. El știe să dea sfaturi bune. El este un om care în trecut a suferit foarte mult în închisori, a fost torturat, dar, ca urmare a curajului său și a încrederii sale în viitorul patriei sale, el a adus remarcabile înfăptuiri poporului care are încredere în el“.

Aceste aprecieri îi aparțin lui Jimmy Carter, președintele unei țări a cărei suprafață este de aproape 40 de ori mai mare decît a României și a cărei populație, de 10 ori mai mare decît a țării noastre.

Sînt toate acestea argumente care confirmă strălucit adevărul rostit nu o dată și urmat neabătut de marele bărbat al României:

„Mărimea unui popor nu constă numai în teritoriu și în număr, ci, în primul rînd, în capacitatea sa de a crea, de a contribui la dezvoltarea științei și culturii. Poporul grec, de pildă, nu a fost niciodată prea mare din punct de vedere numeric, dar a fost foarte mare prin contribuția sa la dezvoltarea civilizației umane. Este timpul ca, în loc de a se cheltui uriașe mijloace pentru inarmare, în loc ca descoperirile științei să fie consacrate progresului, libertății și bunăstării omului. Să ne întrecem nu în producerea de armamente moderne, ci în lupta pentru lichidarea subdezvoltării, a mizeriei, pentru ridicarea nivelului material și cultural al fiecărui popor. Istoria va aprecia tocmai pe aceia care luptă pentru progres, pentru civilizație, pentru pace.“

Vasile Bucur, cel mai bun fierar betonist din țară

„Odată începută o treabă, nu mai există altă soluție decât terminarea ei”

Nepunînd la socoteală rudele din comuna Mănești, vecinii de palier și foștii colegi de la seral, e aproape sigur că fierarul betonist Vasile Bucur ar fi rămas cunoscut numai în rîndul tovarășilor de muncă de la întreprinderea de construcții și montaj din Tîrgoviște. Dar s-a întîmplat ca, anul trecut, Vasile Bucur să ia, într-o seară, trenul pînă la Tîrgu Mureș ca un meseriaș oarecare și să se întoarcă de acolo, așteptat în gară de citiva apropiați, ca cel dintîi fierar betonist al țării, cîștigător al Olimpiadei pe țară a tinerilor constructori, pentru ca lucrurile să se schimbe și numele său să fie pronunțat cu mai mult respect, pe toate șantierele patriei.

Despre evenimentul acela își aduce aminte ca și cum ar fi fost trăit de un

altul. Zice că învingătorul a obținut punctajul maxim la întrebări și că a terminat în numai 2 ceasuri și un sfert cele 4 grinzi de acoperiș pentru care regulamentul permitea 4 ore. Mai adaugă că examenul a fost riguros, dar nu cine știe ce complicat pentru un fierar destoinic, cu carte și experiență, că toți cei 40 de concurenți erau bine pregătiți, numai că, fiind nevoie de un cîștigător, s-a nimerit să fie el acela, poate și pentru că, spre deosebire de colegul din județul Mureș, principalul contracandidat, a avut norocul ca ultima întrebare, în fața căreia ajunseseră cu punctaj egal, să se refere la tipurile de oțeluri speciale folosite în construcții, la betoanele precomprimate. Firește, încheie, tîrgovișteanul a dat mai multe amănunte, întrucît asemenea oțeluri se fabricau și se fabrică în orașul lui.

Cum lăsam să se înțeleagă la înce-

putul acestei relatări, Vasile Bucur s-a născut în comuna Mănești, în familia unui meseriaș. A terminat la fața locului 7 clase elementare, după care, citind în ziar adresa unei școli profesionale din Săcele, și-a făcut bagajele și dus a fost. A rămas la Săcele vreme de 3 ani, timp în care a învățat cum devine treaba cu fierăria și a scris, săptămînal, o scrisoare acasă, terminată mereu, cum își aduce aminte cu oarecare nostalgie, cu vorbele „eu sînt bine, ceea ce vă doresc și dumneavoastră”. După obținerea calificării a fost repartizat pe un șantier din Craiova, după care, tot dorînd să se tragă mai către casă, a lucrat la Brașov și Doicești. E convins că pentru meseria sa momentul de răscruce l-a marcat întîlnirea, la Brașov, cu maistrul Mihai Harapu, un bărbat de vreo 50 de ani, care i-a ținut loc și de meșter și de tată, de la care a învățat o sumedenie de lucruri bune, punctualitate, seriozitate, dorința de a se întrece pe sine, precum și unul în plus, pe care ar fi tentat să-l numească „respectul față de beton”. Asta în sensul în care fierarul betonist de azi, departe de potcovăria sau forja de altădată, prelucurează fierul care se introduce în beton, între îndeminarea și promptitudinea lui și darea în folosință, la timp și fără reproșuri, a construcției existînd un raport direct. Îi mai datorează bătrînelui Harapu alte cîteva lecții de profesionalism, „atîtea cîte să faci cu ele o carte de 500 de pagini”, precum și o serie de exemple concrete, pe care fie că le-a primit fățiș, fie că le-a furat cu coada ochiului le-a aplicat mai tîrziu, cînd a venit timpul ca el, Vasile Bucur, să-i învețe pe alții. Între acestea, „lucrul cel mai ușor acela pe care știi să-l faci bine”, „să crezi că stăpînești meseria cînd vei ajunge să execuți singur o lucrare, fără ajutorul nimănui”, „să nu te intereseze dacă afară plouă sau e ger, ci să te intereseze numai termenul de predare” etc. etc.

După ce, pe șantierele enumerate, Vasile Bucur a stat pe unde a apucat, mereu burlac și uneori navetist, odată ajuns la Tîrgoviște, în 1971, a simțit că a închis un cerc și că a venit timpul să-și rînduiască viața pentru totdeauna. A cerut să intre în partidul comunistilor și, ca un om serios, muncitor și modest ce a fost și este, a trăit bucuria de a primi carnetul roșu. S-a însurat, după care, la scurt timp, familia Bucur s-a mutat la bloc, într-un apartament cu 3 camere din microraioul 6. După ce și-a așezat biografia cît de cît, s-a

hotărît să dea curs unui vis mai vechi și s-a înscris la liceu. Era de-acum tată, primul băiat se născuse, al doilea se afla, cum se zice, pe drum, serviciul îl ținea departe de carte 10, uneori chiar 12 ceasuri pe zi, toată povestea cu liceul părea o ambiție fără acoperire, știut fiind că pentru a-l termina, mai ales după o lungă întrerupere, nu e suficient să dai bună seara și să iei loc în bancă, ci mai trebuie să și studiezi, dar Vasile Bucur a găsit resurse și energie pentru toate. Pentru a obține diploma de bacalaureat a fost nevoie, cum face haz de necaz, să citească toate manualele și să slăbească 8 kilograme. Ani în șir s-a culcat numai spre a se trezi, dar nu s-a plîns defel, nici pe șantier și nici la școală, vîzîndu-și de treburi cu seriozitate și conștiinciozitate, convins că nici un efort nu e prea mare spre a răsplăti încrederea oamenilor din jur și a societății, fără ajutorul căreia, nu încapă nici o îndoială, ar fi rămas la Mănești, în rînd cu ceilalți. Crede că numai matematica i-a dat unele bătăi de cap, dar pînă la urmă s-a descurcat, poate și pentru că — îl cităm — odată începută o treabă, nu mai există altă soluție decît terminarea ei!

În prezent, sufrageria familiei Bucur, situată în blocul 23 B, găzduiește 2 diplome, îngrijit înrămate. Cea de liceu și cea de maistru constructor, funcție pe care capul familiei o îndeplinește de la 1 ianuarie. E mulțumit de ea pentru că e mulțumit de oamenii cu care lucrează tot la cot în ceea ce numește „una din cele mai nobile meserii, silința de a zidi case cît mai trainice și mai frumoase”. Lucrează acum la blocurile H, cu 10 nivele și 2 scări, e nevoie, la o singură clădire, de vreo 170 de tone de beton, pe care se străduiește să le dea, cu fier cu tot, firește, înainte de termen. „Am glisat 5 etaje, ne informează, stăm la limita dintre bine și foarte bine, iar băieții pe care-i vedeți în jur, Florea Costache, Georgehe Bivol și Dumitru Vlad, sînt lucrători minunați, pe care te poți baza la orice oră din săptămîină, săptămîina constructorului începînd luni ca să se termine luni”.

Pe cei 3 de mai sus, ca și pe alții, dealtfel, i-a învățat meserie zdravănă și completă fierarul betonist Vasile Bucur, un comunist de numai 29 de ani, al cărui nume e rostit astăzi cu respect nu doar la Tîrgoviște, ci pe toate șantierele de construcții ale țării.

EMIL NEGOIȚĂ

Maistrul Tiberiu Tenczel din Vlăhița contrazice scepticismul unor specialiști

„Nu mi-am zis nici o clipă că eu singur am s-o fac. M-am gîndit la băieții din echipa mea”

Fără să intrăm în amănunte tehnice, cutia cu role a unui laminor de sîrmă, mai exact spus a unei linii dintr-un laminor, nu este o simplă piesă, ci un ansamblu de piese, deși, ca mărime, cutia nu depășește, să zicem, o franzelă obișnuită. Numai că prețul acestei frazele metalice în greutate totală de aproximativ 7 kilograme, ceea ce nu înseamnă cine știe ce, se ridică pînă la aproximativ 8 000 de lei, iar dacă ar fi fost adusă din import, așa cum s-a procedat pînă acum, prețul ar fi fost, desigur, mult mai mare. Dar, revenind la istoria cutiei cu role, o adevărată bijuterie mecanică, se cuvine să mai spunem că încă de anul trecut, cam de prin august, laminoriștii hunedoreni priveau cu îngrijorare la respectivul ansamblu care, ca uzură, se apropia de punctul final, drept pentru care reprezentanții serviciului piese de schimb au început să se intereseze cine anume din țară s-ar încumeta să reproducă o astfel de jucărioară. Au bătut, cu documentația în mînă, pe la porțile cîtorva întreprinderi, unele dintre ele chiar întreprinderi de mecanică fină, dar mai mulți specialiști, după ce au studiat documentația, au cam ridicat din umeri. Cotele tehnice erau, într-adevăr, descuajante. Și totuși, în luna februarie a acestui an, întreprinderea metalurgică din Vlăhița a livrat Combinatului siderurgic din Hunedoara primele 10 cutii cu role. Supuse exploatării, cutiile au dat rezultate foarte bune. În luna aprilie, alte 20 de cutii vor lua drumul laminoarelor de sîrmă din Hunedoara, iar pînă la sfîrșitul acestui an vor fi livrate Hunedoarei aproape 700 de astfel de cutii. Pînă acum, să zicem, nimic deo-

sebit, numai că metalurgiștii de la Vlăhița nu sînt specialiști într-ale mecanicii fine. Pînă să răspundem la întrebarea cine anume și-a asumat răspunderea, și chiar a dus-o cu bine pînă la capăt, de a confecționa cutiile cu role, ansamblu extrem de important într-o linie de laminor de sîrmă, să mai notăm că nespécializată întreprindere din Vlăhița mai livrează Hunedoarei și alte dificile piese de schimb: supape de gaz pentru bateriile cocseriei, închizători hidraulici pentru gaze, tot la cocserie, precum și niște ventile metalice speciale a căror tehnologie este în curs de elaborare.

„Autorul cutiilor cu role este maistrul sculer, matrișer în metal, Tiberiu Tenczel, șeful atelierului scularie. Într-un concurs de meserie, a cărui temă ar fi executarea unei matrișe pentru piese de înaltă dificultate, prietenul meu, fostul meu coleg de școală profesională, maistrul Tiberiu Tenczel, s-ar clasa, fără îndoială, printre primii din țară. Confecționată și exploatăată cu rezultate foarte bune, cutia cu role a maistrului Tenczel a fost o adevărată surpriză pentru Hunedoara. Ea a fost o surpriză chiar și pentru mine, care sînt inginerul șef al întreprinderii și care îl cunosc, zic eu, îndeaproape pe Tenczel. Nu am crezut că Tenczel, studiînd o documentație, demontînd ansamblul în părțile lui componente, ar avea curajul să spună că el poate face piesa respectivă. Nici măcar trimisul Hunedoarei, Robert Nagy, un avea prea multă speranță. Făcuse, cum zicea el, doar o încercare. Și după aproape trei luni, Tenczel și echipa sa au terminat prima cutie cu role. Băieții s-au zbatut,

știu bine, foarte mult. Dar cînd și cum și cine poate să facă un lucru bun, chiar greu, fără să se zbată, fără să-și pună în joc toată priceperea, tot timpul liber, toată ambiția lui de meseriaș?”

Acestor cuvinte și aprecieri exprimate de inginerul Vilmos Bató, să adăugăm și spusele maistrului Tiberiu Tenczel: „Este, recunosc cu plăcere, piesa cea mai dificilă pe care am realizat-o de-a lungul celor 26 de ani de meserie. Unde am învățat meseria? La școala profesională de-aici, din Vlăhița, și de la tatăl meu, care tot sculer matrișer în metal a fost. Acum e la pensie. Despre cutia cu role, ce să spun? Cînd l-am auzit pe omul acela de la Hunedoara că nimeni nu poate confecționa piesa, m-am ambiționat. Nu mi-am zis nici o clipă că eu singur am s-o fac. M-am gîndit la băieții din echipa mea. Adică m-am gîndit la Endre Tamaș, Ioan Simo, Bela Bara, Mihaly Lórinéz, Ignancz Török și Francisc Banadek. M-am mai gîndit și la cei mai tineri, cum ar fi strungarul Vituș Andraș, care acum doi ani a cîștigat la Reșița locul întîi pe țară la meseria lui. De ce au zis alții, specialiștii, că nu o pot face? Pentru că, așa cred eu, că nu i-am întrebă, mai întîi și-ntîi au văzut că nu pot face matrișele. Și eu mi-am dat seama că nu pot face matrișele, dar eu de la bun început nu m-am gîndit la matrișe, ci la prelucrarea prin așchiere a unui oțel de arc, un oțel foarte dur. Am văzut că nu am sculele speciale pentru executarea unor operații tehnologice, cum ar fi executarea unor găuri de peste 200 de mili-

metri în lungul riglelor, două găuri prin care, în procesul producției, la laminare, curg uleiul și apa. Pentru o astfel de operație, sfătuiindu-ne noi toți la un loc, am făcut un burghiu special. E-adevărat că din partea proiectanților am fost ajutați de inginerul Emeric Bartha, iar la diferite alte operații a intervenit și inginerul șef, Vilmos Bató, dar principalul merit este al colectivului nostru care, pe lângă principala sa activitate, de confecționare a matrișelor pentru turnătorie și scularie, am făcut și aceste cutii prin care încercăm la maxima lor capacitate instalațiile, realizăm importante beneficii și creștem productivitatea muncii întregului atelier. Asta înseamnă că n-a fost la mijloc numai ambiția noastră de meseriași, ci și gîndul nostru de-a ne gospodări mai bine fondurile fixe, de a realiza o producție marfă sporită față de anul trecut. Dacă laminatoriștii hunedoreni ne-au trimis vreo scrisoare de mulțumire? După cîte știu, deocamdată nu. Și nici nu cred că au de gînd să o facă atîta vreme cît ne bat toată ziua la cap că nu le trimitem destule cutii cu role. Dar să nu aibă nici o grijă, cîte am zis că facem, atîtea o să facem și le vom trimite conform planificării”.

Fără să tragem neapărat o concluzie, dealtfel nici nu ne-am propus așa ceva, cam atît, deocamdată, despre acești oameni care, trebuie să o recunoaștem, trăiesc frumos, plin și din plin, într-un oraș numit Vlăhița. Cam atît deci despre acești oameni care, dincolo de frămîntări, îndoieli, momente cînd totul părea să eșueze (au fost și astfel de momente, desigur), au trăit pînă la urmă satisfacția de a-și dovedi, prin cutia cu role, înalta lor pregătire profesională. Cam atît deci, pentru a treia oară, despre acești oameni care, bineînțeles, nu se vor opri aici, motiv pentru care, sîntem convinși, vom reveni într-un oraș numit Vlăhița.

VICTOR NIȚA

ÎN AGRICULTURĂ, O SĂPTĂMÎNĂ DECISIVĂ

Timp de două zile, în câteva sate din județul Olt, Brebeni și Coteana de exemplu, și din cele aflate mai spre Dunăre, în sud, de la Balș la Caracal și de la Caracal mai jos, către Corabia, am urmărit, ca să zicem așa, drumul tractoarelor, un alt fel de a numi organizarea muncilor agricole în această campanie de primăvară în care este sigur nu doar că lucrurile nu se pot desfășura oricum ci și că, dînd mașinilor agricole de lucru în plin pentru folosirea oricărei ore prielnice, acestea trebuie întrebuințate și dirijate, fără îndoială, cu *inteligentă*, cu acea capacitate ce aparține numai bunilor specialiști de a analiza o situație dată, de a o interpreta, putem zice, de a hotărî pe loc unde, pe ce suprafață de pămînt și ce anume lucrare trebuie întreprinsă. În mod hotărîtor succesul acestei campanii agricole depinde acum, mai mult decît în alți ani, de *competența* celor de specialitate, a inginerilor. Și vom vedea de ce.

Ora 17. O boltă joasă și tuciuire de nori cerne o ploaie mărunțată ca mătasea, am zice, dacă vremea n-ar fi atît de indecisă încît nici nu știi bine dacă plouă ori aerul e împinzit de un fel de ceață. Acum se poate lucra, dar nu se poate ști dacă peste o oră sau două pămîntul nu se va înmuia ori dacă n-o să toarne o ploaie zdravănă încît miine să nu mai poată intra nimeni pe cîmp. De aceea inginerul Gheorghe Diculescu, directorul S.M.A.-ului Brebeni, se află aici, lângă mecanizatori. Nu ca să-i țină să nu plece acasă, fiindcă ei, după cum spun Constantin Bărbuță, Nicolae Nacu, Virgil Ciobanu nici nu se gîndeau să dea bir cu fugiții în fața unui strop de umezeală, ci să hotărască împreună cu ei să treacă neîntîrziat la înșămînțatul porumbului. „Rămîneri în urmă avem la floarea-soarelui și la porumb. Și asta, din cauza ierbicidărilor care, dacă ar fi s-o luăm ca la carte, întîrzie cîteva zile înșămînțările. Am înșămînțat pînă acum doar 80 de hectare de floarea-soarelui și, cu toate că ierbicidările le-am făcut pe alte patru sute de hectare, nu sintem mul-

țumiți. Astea patru sute puteau fi și ele înșămînțate, dacă veneam să semănăm imediat după ierbicidare. La porumb însă, pe majoritatea celor 2400 de hectare pe care le avem în plan va trebui să procedăm așa, nu mai avem încotro, nu mai putem să așteptăm”. La Brebeni, așadar, tractoarele lucrează în plin, în două schimburi, de la ora 6 la ora 22, se poate spune că nu se pierde nici măcar o singură oră de muncă — văzusem mai înainte, la prînz, cum în timp ce primărița Maria Nacu întindea masa pentru mecanizatori, președintele C.A.P.-ului, inginerul Preda Toma și Gheorghe Negreș, inginerul șef al Intercoop-ului, se suiseră la volan și lucraseră o bună bucată de teren — totul fiind gîndit în așa fel încît nu numai ca motoarele tractoarelor să hurească toată ziua ci și ca lucrul lor să fie cu maximum de folos, chiar cu prețul de a fi schimbată, citeodată, „cartea” agronomiei...

La zece de kilometri spre sud, pe șoseaua care coboară spre Corabia, a doua zi, pe la ora 14, l-am întîlnit pe Gheorghe Tracă, mecanizator la S.M.A. Dejești. Surprins de a-l fi întîlnit tocmai aici, la vreo sută și ceva de kilometri de locul pe unde ar fi trebuit să muncască — Dejești fiind mai spre nordul județului — l-am întrebat de rostul aceluia drum pe care-l făcuse de-a lungul județului cărînd și plugul după el, iar omul — care tocmai oprise tractorul pe dreapta pe un tăpșan și-și întinsese pe-o bucată de ziar cîte ceva de-ale mîncării — ne-a spus că fusese trimis la S.M.A. Vișina ca să-i ajute să-și termine lucrările. „Noi, adăugă el, am terminat de arat din toamnă...”

O jumătate de oră mai tîrziu vorbeam cu inginerul șef al Consiliului intercooperatist Vișina care ne confirmă că, într-adevăr, C.A.P.-urilor aparținătoare le-au rămas de arat 2500 de hectare, restanță ce se încearcă acum a fi recuperată prin ajutorul pe care-l dau mai multe S.M.A.-uri din nordul și centrul județului. Ajutorul acesta se ridică — ni se spune — la 115 tractoare, venite de la Dejești, Alunișu, Recea, Vilcele, Curțioara și Brebeni.

Foarte sigur pe sine, inginerul șef ne mai spune că toate cele 115 tractoare pentru arat au sosit și se arată contrariat, desigur, de vestea — noi credeam bună — că peste vreun sfert de oră va mai apare totuși unul. În fine, de la același interlocutor, care ar vrea să ne vorbească numai despre starea nefavorabilă a timpului, mai înțelegem totuși, treptat, că multe dintre tractoarele venite aici să ajute în primul rînd la arat stau prin curțile C.A.P.-urilor — neputînd intra să are în plin fiindcă pămîntul e moale — în loc să fie dirijate încotro pămîntul totuși poate fi lucrat, în comuna Brastavățu, de exemplu, pentru a încheia măcar acolo, mai repede, înșămînțările. Și cu toate acestea, pe poarta S.M.A.-ului intră un număr impresionant de „inspecții” și „controale” despre a căror eficiență ne putem face o impresie justă, credem, atît din felul cum S.M.A.-ul Vișina știe să-și organizeze lucrul cit și din faptul că Centrul de reparații al Trustului județean S.M.A. — aflat în aceeași curte — tinde să devină neîncăpător și să se umple din gard în gard de tractoarele aduse aici spre a fi reparate. Maistrul Alexandru Văduva, de exemplu, ne spunea cu deplină sinceritate că reparația unui tractor trebuie să dureze aici cam 15 zile. Trebuie, dar ea durează cam o lună, motivul fiind lipsa unor piese de schimb. „Acum două zile, adăuga maistrul, am primit telefon de la baza de aprovizionare județeană să stăm liniștiți că au piese, în sfîrșit, și că ni le vor aduce ei. Aprovizionarea se face marșea și vinerea, și iată, azi e vineri și încă n-au sosit. Dacă ne duceam noi să le luăm, ieri sau alaltăieri, acum eram cu adevărat liniștiți”. Dar piesele lipsă, aflăm, nu sînt singura cauză pentru care stau zece de tractoare în bătaura Centrului de reparații, ci și lipsa uleiului „405”, fără de care nu pot fi făcute probele și verificările necesare. Frumoase, reparate, curățate, ba chiar și vopsite proaspăt, tractoarele acestea așteaptă, probabil, să vină campania de vară sau de toamnă, în timp ce altele, cum spuneam, sînt deplasate din nord ca

abia acum, în pragul lunii mai, să are. Noi nu punem la îndoială că în sud există suprafețe mai mari ce trebuie lucrate dar în același timp nu putem uita că în funcție tocmai de aceste diferențe s-a procedat și la echiparea echitabilă și dotarea corespunzătoare a S.M.A.-urilor astfel încît mijloace materiale, mecanice există pretutindeni suficiente. Deosebirea apar totuși și sînt mai reale și profunde, atunci cînd sînt create de oamenii înșiși, inclusiv atunci cînd în loc să fie rezolvate, problemele sînt numai inspectate. Așa cum am văzut la S.M.A. Vișina și la Centrul de reparații al Trustului județean S.M.A. Sau pe teritoriul C.A.P.-ului Dobrosloveni, între Balș și Caracal. Aici, lângă pădurea Potopin, lucră de unul singur mecanizatorul Constantin Stănculeț. Pregătea, cu combinatorul, un teren de zece hectare ce urma a fi înșămînțat cu sfeclă. Timp de două ore, mai spre dimineață, ne spune el, au fost aici în control inginerii Grigorescu și Uciu, de la C.A.P. Dobrosloveni. Am întrebat, mărturisim, ce indicație mai importantă i s-a dat în aceste două ore și omul, coborît de pe namila lui de tractor A 1800 A, ne-a spus-o, cum s-ar zice, pe-a dreaptă: „Mi-a zis tovarășul inginer Uciu că să fiu atent că o să treacă pe aici tovarășul director general Ciuciu, de la județ”. Două ore pentru așa ceva, oricum, pare cam mult, singura explicație fiind că pădurea, cum am zis, era aproape și că iarba o împinzise ca un covor. Nu putem, de aceea, să nu ne aducem iarăși aminte de oamenii pe care-i văzusem cu o zi înainte la Brebeni, cînd activistul de partid Constantin Onilă, primărița Maria Nacu, Preda Toma, președintele C.A.P.-ului ori directorul S.M.A.-ului, inginer Gheorghe Diculescu, formau cu adevărat sufletul acestei campanii agricole în acel sat, gîndind calea cea mai dreaptă, către recoltele viitoare, în funcție de starea pămîntului, sîrînd chiar — dacă altfel nu se mai putea — peste vreuna din operațiile pe care le presupune înșămînțatul. Și permițîndu-și în același timp să trimită douăzeci de tractoare Intercoop-ului Vișina pentru ca să-și termine și cei de acolo baremi ce mai au de arat!

DUMITRU ELIADE ■

„O ZI DE NEUITAT” ȘI ALTE CÎTEVA ARGUMENTE PE ACEAȘI MĂSURĂ

„În urma vizitei și a schimbului de experiență la C.A.P. Girbovi, președinte Eroul Muncii Socialiste Dobra Marcel, noi, activiștii U.N.C.A.P. și secretarii comisiilor organizatorice din cele 39 județe ale țării, am rămas profund impresionati de rezultatele obținute de această „perla” cooperatistă a Bărăganului. Ne dorim ea, întorsîi acasă, să facem din fiecare cooperativă din județ un alt C.A.P. Girbovi”. (Din Cartea de Onoare a Cooperativei agricole de producție „Victoria Socialismului”, comuna Girbovi — Ilfov).

În fapt, rezultatele C.A.P.-ului din comuna aflată la numai 15 kilometri de orașul Urziceni ar însemna înșiruirea pe cîteva zece de rînduri a numeroaselor premii și locuri de frunte cîștigate de-a lungul anilor de cooperativă din Girbovi, între care, la locul cel mai de cinste desigur, titlul de unitate distinsă cu ordinul Eroul Muncii Socialiste (în 1975), două medalii de aur „Secera și ciocanul”, medalia „Meritul agricol” clasa I (în 1976) și așa mai departe, locuri frînțose și premii în întrecerea pe județ, dar și în cea republicană. Ca să ne referim numai la cea din urmă, este suficient să amintim că Girboviul a fost primul pe țară, doi ani consecutiv, în activitatea de creștere și îngrășare a porcilor, în alți doi ani a obținut locul al doilea pentru producțiile de grâu, iar trei ani consecutivi s-a clasat de fiecare dată pe locul 3 pentru producțiile de porumb. În 1976, un record pentru Girbovi, C.A.P.-ul a obținut în medie 7510 kg la hectarul înșămînțat cu porumb, și asta pe o suprafață de 1800 de hectare, în condiții de neirigare, iar la grâu (pe 800 ha, în aceleași condiții), 6021 kg/ha, producții nemaîntîlnite încă pe locurile numite.

Comună de peste șapte mil de suflete, Girboviul este reprezentat în C.A.P. de numai 1350 dintre ele, restul muncînd la fabrica de cărămizi, la cea de zahăr sau la „ferite”, în Urziceni. Nu-i mai puțin adevărat, aici amintînd despre mecanizarea lucrărilor, că oamenii nu adună decît rareori peste 150 de norme pe an, acordul global dînd putîntă muncii mai temeinice, plătită aproape dublu față de nivelul obișnuit prin alte părți. Așa se face că, la Girbovi, oamenii de la munca cîmpului cîștigă în medie aproape 12000 lei pe an, cei de la legumicultură mai bine de 17000, în activitățile anexe peste 25000, iar în zootehnie cam tot atît — subliniînd aici însă, pentru că e cazul, munca mai dificilă, mai complexă și mai aspră a celor numiți la urmă.

Avizați încă de cu seară de mai mulți cetățeni ai comunei, precum Nicu Năstase și Petre Dinu, care au avut grijă să

ne comunice cea mai bună oră la care-l puteam prinde pe președintele Dobra C. Marcel, n-am avut vreme să auzim de două ori cîntatul cocosilor deoarece am sosit la numai 15 minute după cîinci la sediul C.A.P.-ului.

Funcția pe care o îndeplinește de peste 16 ani nu l-a schimbat prea mult pe Dobra C. Marcel, în gîndirea sănătoasă, în obiceiurile sale rămînd un om al pămîntului. Îi place să spună că „agricultura este marfă expusă la soare”. Și atunci, cînd soarele apare, vara spre exemplu, încă de pe la ora 4, mai poate fi permis cuiva să vină la serviciu de la opt ?! De dimineață și pînă spre seară („mă retrag cam pe la ora 18”, zice) nu are răbdare să stea o clipă la locul, fugind ba la cîmp, ba la ferma zootehnică, ba la lotul experimental și demonstrativ (70 de hectare pe care se încearcă diferite combinații de doze de ierbicide, îngrășăminte, timp de semănat etc. pentru tot felul de culturi), ba prin comună, la locul diferitelor lucrări. Din banii C.A.P.-ului s-au construit la Girbovi o creșă și o grădiniță, s-a introdus apa potabilă în conducte, se face aprovizionarea de iarnă cu combustibil, se ajută chiar și aprovizionarea cooperativei de consum. Motivul este cit se poate de simplu: „Dacă oamenii au de toate, cit mai aproape de casă, atunci au mai mult timp de muncă!”. Tăranii pe care i-am cunoscut în acea dimineață, fie c-a fost vorba de vicepreședintele Gh. Ionită, de Iordan Olteanu, inginer șef, de Dumitru Maxim, secretar de partid și șef de garaj, de Dumitru Năstase, președintele gospodăriei al magaziei de cereale, sau de cooperativii Vasile Alexandru, Mincu Gheorghe, Petcu Aneta, Mihai Marilena și Lupă Ioana, cu toții au aflat în numai cîteva minute programul de lucru pe dimineața respectivă, trecînd de urgență la îndeplinirea lui. Iacob Marin, Ignat Georgeta, Tudor Eminescu și Cretu Ilie au avut de rezolvat diverse probleme personale — ba o adevărată pentru angajare la o fabrică din Urziceni, ba un loc de muncă preschimbat în concordanță cu

pensionarea de sănătate, ba ceva lămuriri în legătură cu dreptul de folosință a lotului personal. Președintele Dobra i-a ascultat pe toți cu răbdare, și a hotărît pe loc măsurile necesare: pe Iacob l-a trimis la iazul cu peste, dîndu-i în grijă o mie de rate și giște, pe Tudor la ferma de ovine, ca mulgător, iar familiei Crețu i-a promis că se va ocupa C.A.P.-ul de construcția unei case noi, pe care capul familiei o va plăti, conform obiceiului, în rate ce se pot eşalona, în raport cu posibilitățile, pe perioada de 10—12 ani.

Pe medicul veterinar Ion Poiană l-am găsit chiar la locul unde trebuia să se afle, adică la ferma zootehnică, al cărei șef este. Cu Poiană s-a întîmplat o poveste frumoasă. Acum cîțiva ani, președintele Dobra a fost chemat la Urziceni și pus față în față cu un om avînd o dublă calitate: cea de medic veterinar, dar și cea de fotbalist. Marcel Dobra nici n-a vrut să audă de așa ceva la început. „Eu am nevoie de oameni muncitori, a zis pe loc, nu de fotbalisti!” Astăzi însă doctorul Poiană este unul dintre cei mai muncitori și mai pricepuți oameni din cooperativă, rămînd în același timp jucător și antrenor al echipei „Unirea”-Girbovi, fruntașă a campionatului județean. Ferma zootehnică este una dintre cele mai bune ale C.A.P.-ului, locul întii pe țară în anii 1973 și 1974, livrînd anual la fondul central de stat peste 7500 de porci și 10000 de „grăsuni”, adică purcei, într-o unitate organizată pe sistem industrial. Volumul total de carne care urmează să fie livrat de C.A.P. Girbovi anul acesta este 1400 de tone, urmînd a se ridica, în spre anul 1980, la peste 2000 de tone, adică 200 de vagoane de carne, fără a mai pomeni de contractele individuale ale comunei.

Aruncăm ochii prin cartea de onoare a C.A.P.-ului. Este o „carte” aparte, pe care o poți răsfoi ca pe un roman. Oamenii au înscris aici atît momentele festive, cit și pe cele dramatice, înscrise ca într-un adevărat jurnal de bord. Iată ce găsim, bineînțeles pe sărite: „În zilele de 5, 6 și 9 aprilie 1975 asupra comunei Girbovi, asupra culturilor ce aparțin C.A.P.-ului, s-au abătut furtuni puternice, intensitatea vîntului ajungînd pînă la 110 km pe oră”; „Astăzi, 12 iunie 1975, la C.A.P. Girbovi a fost organizată vizita a 212 contabili șefi din județ și a altor organe direct conducătoare”; „Pe 3 iulie 1975, la ora 23, orașul Urziceni a fost inundat, apa reușînd să atingă prin unele părți ale orașului înălțimea de peste doi metri. De la Girbovi a plecat o brigadă, cu oameni avînd dorința de a ajuta celor sinistrati”; „O zi de neuitat” (vizita delegațiilor U.J.C.A.P., din cele 39 de județe) — 15 iunie 1976; „Astăzi, 4 martie 1977, în cursul nopții, s-a înregistrat cel mai puternic cutremur din cîte am cunoscut noi, cei din Girbovi. Primul care a ajuns la C.A.P., dînd imediat ajutor pentru asigu-

Dimineața Eroului Muncii Socialiste Marcel C. Dobra începe de obicei la ora 5, în cazul că soarele nu răsare mai devreme!

rarea animalelor și alte intervenții urgente, a fost președintele Dobra Marcel”: „O zi grea pentru agricultura noastră, pentru hrana cooperativilor și a animalelor. Pe 25 mai 1977 a venit o ploaie torențială cu vînt, după aceea cu grindină, care a compromis 2500 ha cu diferite culturi”; „În 7 iulie am primit vizita delegației mongole, care a avut cuvinte frumoase pentru activitatea C.A.P.-ului Girbovi”; „Culturile legumicole, în mod deosebit tomatele de vară și toamnă, kapia, ardei gras, gogosarii, au fost lovite de bruma puternică din noaptea de 23 septembrie 1977, care a produs pagube de peste un milion și jumătate de lei”. Etc., etc...

În ziua aceea frumoasă, cînd încheiam reportajul de față, oamenii care se mai aflau la sediul C.A.P.-ului „Victoria Socialismului”, din comuna Ilfoveană Girbovi, s-au grăbit să deschidă televizorul. Pe calea undelor soseau imagini de la Conferința pe țară a președinților consiliilor populare, eveniment de o deosebită importanță în viața politică, economică și socială a patriei socialiste.

DUMITRU GRAUR ■
Fotografia autorului

Nu se poate, nu e bine, dar rezultatele sînt remarcabile!

Doi apicultori sîghșoreni recoltează de la fiecare stup cite 100 kg miere, I.C.A. apreciază produsul drept depășit și nerentabil...

Doi frați gemeni, Eugen și Pavel Mezei, amîndoi sîghșoreni și pasionați apicultori, au pus la punct un procedeu original pentru încălzirea stupilor în timpul anotimpului rece. Știrea ne-a fost comunicată nu de către inventatorii, ci de către un sincer admirator al acestora, medicul epidemiolog Marin Nicolae, care a ținut să ne asigure că, între paranteze, este diabetic, nu consumă miere și că deci intervenția este de natură pur sentimentală. Ulterior am avut prilejul să stăm de vorbă și cu tovarășul Eugen Mezei și, totodată, să aflăm unele amănunte despre performanțele stupilor „calzi”, grație unui articol publicat de ziarul județean „Steaua roșie”. Metoda ar permite, susțin cei care cunosc metoda celor doi apicultori, de a se obține aproximativ 100 kilograme miere de la fiecare cuib de albine. Iată cîteva amănunte:

Instalația fraților Pavel și Eugen Mezei, la realizarea căreia și-a dat concursul și fiul celui de-al doilea, inginerul Levente Mezei, se compune din niște rezistențe electrice montate în stupi și legate de un aparat cu sistem de reglare termostatică a temperaturii. În felul acesta, în condiții de frig scăzut, stupii păstrează în interior o temperatură constantă de 4—5 grade. Acest lucru permite albinelor o hibernare liniștită, un consum redus de miere (circa 50% din mierea de rezervă rămîne neatinsă), împiedicînd, totodată, îmbătrînirea precoce a stupului, obligat în condiții de frig la o perpetuă agitație. Introducerea caloriferului la domiciliul albinelor se mai recomandă, susțin autorii, și prin alte avantaje: zborul de curățenie al albinelor are loc încă din luna ianuarie și în luna martie se pot extrage cite 4—5 kilograme de miere, iar în aprilie insectele „încălzite” încep deja recoltarea, în vreme ce suratele lor „rece” se mai află încă în plină iernare, solicitînd pentru supraviețuire stimulente dulci, sirop, zahăr etc.

Autorii ne mai informează că după depunerea la O.S.I.M. a cererii pentru brevetarea invenției (28 iulie 1976 cu numărul de înregistrare 87 135) au încheiat un contract de colaborare cu Institutul de cercetări pentru apicultură din București. Anul următor, în martie, I.C.A. trimite un delegat pentru a constata rezultatele obținute de Eugen Mezei (la data respectivă a avut loc extragerea mierii din cei 126 de

stupi aflați în localitatea Salocna). Dar lucrurile s-au oprit aici.

În cadrul aceluiași contract de colaborare, apicultorul E. Mezei a instalat la București, în curtea Combinatului apicol de la Băneasa, un termostat cu șase rezistențe pentru încălzirea experimentală a unui număr de șase stupi. În noiembrie 1977, cînd unul dintre coautorii invenției, Pavel Mezei, s-a prezentat la combinat, pentru a verifica desfășurarea experimentului, a constatat cu stupeoare că termostatul montat a fost descompletat. Cu toate acestea, frații Eugen și Pavel Mezei s-au oferit să refacă instalația și totodată să monteze rezistențe electrice pentru alți 120 de stupi în vederea continuării cercetărilor, dar I.C.A. a tergiversat mereu concretizarea proiectului, contractul de colaborare rămînînd o hîrtie fără valoare.

Ce ar însemna pentru economia țării extinderea procedurii de încălzire a cuiburilor de albine? Iată argumentele fraților Mezei: considerînd că în țară există aproximativ un milion de stupi și că din totalul acestora ar putea beneficia de căldură artificială 25—30 la sută (restul fiind situați în teritorii improprie instalării termostatelor electrice) s-ar putea colecta suplimentar, anual, o cantitate de 1 000 tone miere. Avînd în vedere că un kilogram de miere se vinde la preț de 20 de lei ar rezulta un venit suplimentar de 26 milioane lei, realizat numai din economia de hrană de iarnă. La toate acestea s-ar adăuga economiile realizate prin faptul că 250 000 de stupi n-ar mai avea nevoie de stimulente (sirop de zahăr) pentru depășirea anotimpului rece.

De ce refuză I.C.A. o ofertă atît de ispititoare?

La această întrebare ne-a răspuns inginerul Elisei Tarța, cercetător științific al Institutului de cercetări pentru apicultură.

„Legat de procedeu tovarășilor Mezei vă precizăm că nu poate fi vorba despre o invenție sau inovație întrucît în țară există sisteme mult mai perfecționate de încălzire electrică a stupilor iar în străinătate se fabrică pentru stupi instalații complexe de încălzire. De exemplu, în S.U.A. se găsesc de vânzare încălzitoare cu umidificatoare, termostate de control, dispozitive de reglaj și termometre exterioare sistemului care se vind la prețuri accesibile și pentru care revistele de api-

cultură, ca bunăoară „Gleanings in Bee Culture”, fac reclamă. În alte țări, cum ar fi R.D.G. și R.F.G., încălzirea electrică a stupilor izolați sau a celor conținereați (dispuși în pavilioane mobile) se practică de două-trei decenii. Articole despre încălzirea electrică a stupilor au apărut în limba română încă din 1975 în volumul „Apicultura în zone cu clima rece” care cuprinde lucrările simpozionului internațional desfășurat la Helsinki în Finlanda în 1974. Anul trecut, în Buletinul de informare și documentare apicolă, editat de Asociația crescătorilor de albine din Republica Socialistă România și redactat în institutul nostru, a apărut un articol tradus dintr-o revistă din Ungaria, articol în care autorul — utilizînd încălzirea electrică a familiilor de albine încă din 1960 — prezintă experiența sa în acest domeniu. Procedeu propus de Eugen Mezei, Pavel Mezei și Levente Mezei prezintă o seamă de inconveniente dintre care cele mai importante sînt:

1. Încălzirea electrică a stupilor în perioadele reci ale anului nu asigură în complex condițiile de microclimat obligatorii care să răspundă biologiei și fiziologiei ghemului de iernare: temperatură, umiditate, schimb de gaze.

2. Procedeu în sine de încălzire este depășit din punct de vedere tehnic, pentru că principiul reglării convenționale a temperaturii prin folosirea unei benzi bimetalice ca senzor termic utilizat de cei trei apicultori s-a dovedit impropriu și a fost înlocuit de multă vreme. Soluțiile mai noi de termostatare cuprind în sistem capsule cu eter sau alcool și termistori. Reglarea temperaturii într-o incintă se face astăzi printr-o componentă electronică integrată foarte sensibilă prevăzută cu un triac. Aceasta asigură un comportament corespunzător corectării unei abateri termice foarte mici (denumit comportament analog), sistemul în funcțiune tinzînd permanent să reducă la valoarea zero orice abatere de la program.

3. Instalația propusă de apicultorii în cauză nu corespunde nici din punct de vedere al normelor de tehnică a securității și protecției muncii întrucît tensiunea pe circuite este de 220 V deci există pericolul de electrocutare.

În continuare, inginerul Elisei Tarța susține că testarea instalației fraților Mezei nu a dus la rezultatele scontate și că, totodată, inventatorii s-au anga-

jat să opereze modificări tabloului de distribuție a instalației pentru ca tensiunea curentului să nu prezinte pericol de electrocutare. Se mai afirmă apoi că Eugen Mezei a condiționat colaborarea cu I.C.A. de încadrarea sa ca apicultor cu jumătate de normă la stupina sa personală, cerere care a fost onorată de către I.C.A., urmînd să se perfecțeze formele de încadrare, dar ulterior E. Mezei a cerut anularea acestei cereri. În continuare se mai arată negru pe alb următoarele:

„Legat de afirmația descompletării sistemului de termostatare vă informăm că într-adevăr o persoană neidentificată a sustras termocuplul instalației în timpul testării ei în stupina Liceului apicol Băneasa. Această piesă simplă — o carcasă și un arc bimetalic — construită de Levente Mezei nu reprezintă o valoare mai mare de cîteva zeci de lei. Am propus tovarășilor Eugen Mezei și Pavel Mezei o modalitate de-a recupera paguba dar cei doi au refuzat afirmînd că pentru Levente Mezei este foarte simplu să confecționeze un alt termocuplu.

Argumentele medicului epidemiolog Marin Nicolae în sprijinul aplicării metodei nu au nici un temel real. Primăvara, după extracția tov. Mezei administrează sirop de zahăr familiilor de albine în doză de 250 g/zi, fapt constatat de un student care a efectuat la noi practica productivă și care la 23—24 martie 1977 a vizitat stupina apiculturii, amplasată în satul Salocna, comuna Ghindari, jud. Mureș. Despre ce economie mai poate fi vorba după extracția din stupi a unor cantități mici de miere impură rezultată din siropul de zahăr administrat în toamna anului anterior?”

De curînd am vorbit din nou cu Eugen Mezei care m-a asigurat că la sfîrșitul lunii martie a recoltat 448 de kilograme de miere reziduală (neconsumată de albine în timpul iernii). La acest ritual de primăvară au asistat și medicul Nicolae Marin și tovarășul Gheorghe Gligor, președintele Filialei crescătorilor de albine din Sighșoara, care au ținut să confirme aceste rezultate. Am mai fost informați că inginerul Levente Mezei a realizat un transformator pentru reducerea curentului din instalație de la 220 V la 40 V.

Acestea sînt faptele pe care o îndreptățită îndatorire civică și profesională ne obligă să le încredințăm tiparului. Care va fi destinul instalației concepute de frații Mezei? Este mai bine să o etichetăm drept depășită și nerentabilă așa cum procedează inginerul Tarța? Este preferabil să ne delectăm imaginația răsfoind revistele de specialitate din străinătate? Este mai judicios să lăsăm totul baltă și să așteptăm de la I.C.A. soluții mai moderne?

Deocamdată știm un singur lucru: frații Mezei obțin an de an cite 100 kilograme miere de la fiecare stup, cifră cu adevărat record!

LIVIU TIMBUS ■

Acupunctură la Herculane

În ziua de 3 decembrie 1973, la Policlinica stațiunii Herculane a fost adusă în stare gravă, cu pierderea totală a cunoștinței, doctorița V.D. din județul Brașov. În urma nașterii, V.D. prezenta o hemipareză spastică post partum, adică o paralizie pe partea stîngă a corpului. După trei zile de tratament acupunctiv, pacienta se plimba singură prin curtea policlinicii, realiza o extensie a antebrațului și se putea ridica pe virfurile picioarelor, ba chiar putea să și stea în această poziție de echilibru. După alte 15 zile V.D. a fost redată familiei și activității profesionale.

M.C., din Galați, ajunsese să ia cite 12-14 comprimate antialgice pe zi, pentru a scăpa de durerile unei îndelungate migrene. După numai 2 ședințe de acupunctură, durerile au dispărut ca prin farmec, iar comprimatele au fost, evident, abandonate.

E.H., tot din Galați, venise cu o paraliză facială. Asimetrie a feței, deficiențe mari de masticție cu pierderea lichidelor din gură. După un tratament de 5 ședințe, asimetria abia că se mai vedea, iar masticția era mulțumitoare.

După numai 3 ședințe de acupunctură, N.C., în vîrstă de 46 de ani, și B.V., de 34 de ani, au scăpat de durerile profunde ale unei discopatii lombare acute.

Dintr-o listă de cîteva mii de cazuri am ales doar cîteva. Și poate că nu pe cele mai reprezentative. De ce? Pentru că interlocutorul nostru, tînărul medic Tiberiu Răibuleț, a considerat că putem pune punct acestui prim moment al dialogului.

În vîrstă de numai 32 de ani, absolvent al I.M.F.-Tîrgu Mureș, autor al unei cărți în curs de apariție la Editura „Facla” („Acupunctura, mijloc de recuperare funcțională”) despre care am notat că nu este numai o carte despre acupunctură, literatură destul de slab reprezentată la noi, ci și o dezbateră,

prezentare și o propunere, cu exemple concrete, pentru integrarea acupuncturii în contextul general al mijloacelor de recuperare funcțională, medicul Tiberiu Răibuleț ne-a enumerat principalele afecțiuni pe care le-a tratat în cadrul cabinetului de acupunctură înființat acum doi ani, dar care, practic, de peste cinci ani și-a început activitatea, adică odată cu venirea în Herculane a medicului Tiberiu Răibuleț. Iată-le: cefalee, discopatie lombară, diverse forme de nevralgie (intercostală, Arnold, cervico-brahială, de radial) epicordilita (tennis elbow) și afecțiuni hepato-biliare (dischinezia biliară hipo și hipertonică).

După cum se vede, un cîmp destul de larg de investigație și intervenție pentru acupunctura de la Herculane. Dintre toate aceste afecțiuni, Tiberiu Răibuleț ne-a mărturisit că două sînt cele care răspund cel mai bine la tratamentul acupunctiv: cefaleea și afecțiunile reumatismale ale aparatului locomotor.

„Cum îmi explic eu aceste realizări? Iată o întrebare la care nu e chiar așa de simplu de răspuns, întrucît sînt o sumedenie de factori pe care trebuie să-i amintesc. În primul rînd aș aminti pregătirea temeinică pe care mi-au asigurat-o prof. N. N. Gheorghiu, alături de doctorii Florin Dumitrescu, Ion Dragomirescu și Ionescu-Tîrgoviște. În al doilea rînd aș aminti mediul de la Herculane. Și cînd spun mediu mă refer atît la ambianța profesional-colegială,

dar mai ales la condițiile specifice de climă din această stațiune, climă foarte încălzită din punct de vedere electric, adică puternic ionizată, atît în ceea ce privește apa termală, cît și aerul din împrejurimi. O astfel de climă este foarte prielnică acupuncturii. De ce? Pentru că, de exemplu, ultimele cercetări electrodermale au arătat că punctul de acupunctură este o „fereastră” electrică a organismului, facilitînd schimbul între mediul electric intern și extern. Aerul și baia zilnică termosulfuroase oferă un mediu puternic ionizat care facilitează acest schimb, mai ales după ce unele puncte de acupunctură au fost activate în cadrul unei ședințe acupunctive. Îi mai datorez stațiunii și numărul mare de pacienți pe care mi i-a pus la dispoziție, prilej pentru a dispune de o masivă cazuistică.”

S-ar putea crede, în final, că meritul tînărului medic Tiberiu Răibuleț nu este altul decît acela că a venit într-o stațiune ca Herculane, stațiune care i-a oferit tot ceea ce trebuia pentru a aplica cu deosebite succese cunoștințele sale într-ale acupuncturii. Din modestie, desigur, interlocutorul nostru nu a amintit doi factori pe care noi îi considerăm la fel de importanți, munca și talentul.

ION POP ARON ■

Povestea unui (anume) butuc de vie, nu lipsit de struguri dar nici de peripeții

Cui nu-i plac poveștile? Poate să răspundă cineva negativ unei astfel de întrebări, fără să stărnească, cel puțin, neîncrederea celorlalți? Poveștile ne plac tuturor. Ele ne-au legănat copilăria și cred că pentru asta au și fost create. Atât de mult au ajuns să ne placă poveștile, încât, nu de puține ori, auzim spunându-se: e o poveste adevărată, despre cine știe ce întâmplare, în care veridicitatea apare atât de dificil de imaginat încât ne simțim dator să-i adăugăm, ca pe un atribut gramatical, și noțiunea de poveste. Cam despre așa ceva am de gând să scriu azi. Savurind un pahar de vin foarte puțin se gîndesc la butucul care l-a produs, chiar dacă, de obicei, producătorul este bănuț că a „lucrat” licoarea străveche, dar mai departe de asta nimeni nu merge.

Ei bine, aflind despre un anume soi de viță de vie, vitează ca vitejii din poveste, o viță care rezistă dușmanilor săi, mai vechi ori mai noi, am luat drumul înapoi al existenței sale, pentru a ajunge să-i cunosc originile, deschizînd, cu alte cuvinte, adevărate cărți de istorie viticolă și vinicolă. Mi-am dat astfel seama că existența butucilor de viță a fost răcolită cumplit de ravagiile boilor, răvășită de panică și necunoaștere, bintuită de curente diverse, ca și viața omului, înregistrînd (ce asemănare mai tipică poate fi decât asta?) chiar migrații în masă. Povestea distrugerii viței de vie, în întreaga Europă, inclusiv în țara noastră, cu un decalaj de cîteva ani față de vestul continentului, a început în jurul anilor 1860, în Anglia, prin flagelul reprezentat de filoxeră, o insectă minusculă care înțepa rădăcinile nobilei plante sortind-o dispariției. Nefasta putere a insectei a fost, la vremea respectivă, considerată drept unica pricină a decimării podgoriilor europene, pentru ca, la numai cîteva ani, să se constate că o aliată puternică și perfidă îi fusese boala denumită mană (nici o asemănare cu cea... cerească), o maladie a frunzelor și, în general, a tuturor părților verzi ale plantei, inclusiv a ciorchinilor, semnalată de-abia prin 1878 în Franța, dar sigur prezentă mai dinainte. În România este observată, de către viticultorul Nicolescu, în Buzău și în județul Mehedinți, chiar în anul următor. Reacția continentului a fost promptă iar remediul ales a deschis calea viței sălbatice din America, bineînțeles pe a cărei rădăcină se greșea vița nobilă. Francezii produceau, mai ales, în Algeria butucii. În timp, procedeul s-a răspândit în întreaga Europă, iar sertimentele proprii fiecărei țări au început să dispară. O nouă onomastică — Pinot, Sauvignon, Cabernet, Muscat Ottonel — se interpunea denumirilor tradiționale, dar și sorturilor specifice podgoriilor românești: Galbena de Odobesti, Plăvaia și Mustoasa, din același loc, Crimposia și Braghina de Drăgășani, Băbeasca de Nicorești, Cadarea de Miniș, Feteasca albă și Grasa de Cotnari și așa mai departe. Împotriva filoxerei s-au alțoit viile, și împotriva manei s-au stropit, acest procedeu însemnînd, pe lângă securitate, o primejdie — de un anume grad, firește — pentru consumatori, deoarece strugurii nu se pot spăla înainte de prelucrare, dar și pentru acuratețea mediului înconjurător. Viile au fost astfel salvate, fapt nu lipsit de importanță, dar tehnologia cea nouă a reprezentat — și încă mai reprezintă — costuri mari, situație care a condus la obținerea de hibridi creați de cercetători, prin încrucișarea soiurilor nobile cu vițele sălbatice americane, rezistente la ambii paraziți. Din hibridi au ieșit producători direcți, a căror răspîndire în Europa nu a putut fi oprită în nici un fel, deși strugurii sînt de slabă calitate, dezagreabili la gust iar vinurile lor au un mare procent de alcool metilic (toxic) în locul celui etilic, și de malvină, altă substanță toxică. Încă din 1925 și pînă în 1940, în țara noastră s-a interzis plantarea de hibridi de viță de vie, mergîndu-se pînă la defrișări de

plantații, dar încă și azi, mai ales în gospodăriile particulare, la șes indeosebi, se mai cultivă hibridii pentru că ei nu necesită îngrijiri deosebite.

Gîndul și interesul oamenilor de știință, mai ales în noile condiții, create în ultimele decenii, au stăruit asupra aceluși „Vitis vinifera”, vița nobilă, producătoare directă, fără să se fi putut obține, pînă de curînd, forme rezistente la filoxeră și mană. Caracterul genetic de mare stabilitate al viței nobile s-a dovedit mai puternic decît cel al griului sensibil la rugină, împotriva căreia s-au realizat, totuși, soiuri noi, care se pot împotrivi bolii, dar pe perioade de la 4 la 6 ani. Nici „pirtia” căutărilor în vederea obținerii de vițe cu rezistență inclusă (propriu-zisă) n-a dat rezultatele așteptate, astfel încît un gol, aparent perpetuu, se instalase în acest domeniu.

O noutate pare să se producă în momentul în care profesorul Steckman (S.U.A.) afirmă și demonstrează că este mai necesar să se realizeze, la unele plante, față de așa-numiții „paraziți obligați”, forme de plante hipersensibile la ei, ceea ce înseamnă că în momentul pătrunderii unui dușman care infectează planta, celulele din jur mor, constituind o barieră peste care „agresorul” nu mai poate trece, condiția sa de existență fiind celulele vii. În acest fel, dușmanul nu se mai poate dezvolta și moare, la rîndul lui. Încă doi cercetători, Husfeld și Verderevski, preiau și aplică principiul respectiv la vița de vie, iar în anii 1955—1956 cercetătorii noștri iau contact cu noile idei și, în 1958, trec foarte activ la treabă. Ei constată că soiurile autohtone, înmulțite vegetativ, degenează și nu dau decît populații cu însușiri diferite, ceea ce a îndreptat căuțările spre ameliorarea celor mai bune soiuri franceze și germane, înfăptuindu-se bune rezultate.

Anul 1958 coincide cu o regupare de forțe, tîntînd obținerea unui soi național, rezistent la mană. Astfel, la Odobesti, Ioan Dușchin, la București, Constantin Rafailă, la Drăgășani, dr. N. Zinca, la Miniș, Zita David, la Valea Călugărească, Gh. Savin, la Murfatlar, Petre Luca (la început), apoi Alexandru Alexandri au organizat, sub egida Institutului hortiviticole de la Băneasa, lucrări de cercetare în această direcție. S-au recoltat semințe de struguri de la plantațiile cu soiuri pure, din autopolenizare și polenizare liberă, s-au plantat în cîmpuri special amenajate și, dacă nu erau atinse de mană, s-a recurs la infectarea lor artificială, urmînd să fie selecționate acele vițe care rezistaseră. Acesta este, foarte succint prezentat, procedeul selecției negative.

Vi se pare foarte simplu, așa-i? Ca să nu comițeti o eroare, am să precizez că la 10 mii de plante răsărite una singură se dovedea rezistentă! Această minune era replantată și urmărită pînă la rod, supravegheată permanent, cum se comportă la mană și ce calitate productive are. Produsii ei aveau forme deosebite și însușiri diferite. Cercetătorii s-au oprit la două grupe: una tolerantă, care deși infectată de mană nu pierdea total frunzile și strugurii, și alta pe care ciuperca (mana) nu se întindea și nu sporula. Numărul de forme obținut a fost foarte mare în fiecare plantație. Dar iată că, în 1960, deci acum 18 ani (!), dintr-o sămînță de Galbena de Odobesti, pe linia R în rîndul 31 al 5-lea butuc, s-a dovedit rezistent la mană, iar în timp, fructificarea lui s-a dovedit superioară. Conflictul cu natura părea lichidat. Se obținuse soiul dorit și încă dintr-unul românesc! Avea să înceapă un alt „conflict”, cel cu oamenii. O cultură de acest soi a fost despușată, într-o noapte, de toți strugurii! Semn bun! au zis cercetătorii, pentru că nimeni nu fură un strugure prost. Dar au mai trebuit să aștepte încă un an. Din nou... ghinion: un tractor pă-

trunde tocmai în această cultură, dezgroapă și îngroapă totul... Scepticismul, care uneori e bine să însoțească noutățile, dar fără să le sufocă, a proclamat că este probabil cazul unei hibridări întâmplătoare, deci o viță sălbatică ori un producător direct. Însă noua plantă, unicatul acela obținut din sute de kilograme de sămînță, adică din miliarde de plante firave, era tipic și în întregime vinifer, iar caracterul strugurelui nu prezenta nimic comun cu cel al hibridului producător direct, fiind frumos și gustos. Din R 31/5 s-au înmulțit, prin altoire, la Stațiunea experimentală Băneasa, circa 200 de plante, care în 1967—1968 au fost transplantate la Odobesti, unde m-am dus și le-am văzut zilele trecute. De ce tocmai la Odobesti? Foarte simplu și emoționant totodată: acela era locul de baștină al... mamei, tatăl fiind... necunoscut; „puiul” avea deci toate șansele ca acolo să se simtă cel mai bine. Am văzut parcela cu butuci groși și frumoși legați de spalierele de sîrmă, chiar în stațiune, și un alt lot lîngă gara din localitate. Am văzut „partizile” de vin obținute în ultimii ani, dar n-am gustat, ele fiind etaloane de preț ale unei existențe care-și cere dreptul la viață, fiind rezervate doar celor mai îndrituiți să le acorde acest favor. Cu cîteva specialiști am stat de vorbă. Iată părerile lor. Ing. Horia Furtună, șef sector chimizare la I.A.S. Cotești: „Conducerea întreprinderii noastre a hotărît, pe baza observațiilor efectuate la Odobesti, să adopte Galbena creată de cercetătorii Ioan Dușchin și dr. Constantin Rafailă, pe multiple criterii. Mă voi referi la cele din sectorul meu. Stropim, împotriva manei, între 4 și 6 ori în mod normal și, în epidemii, între 9 și 10 ori, în medie anual. Cea mai scumpă stropire este cea terestră, executată de oameni, nemecanizat: 700—800 de lei/hectar. Aerian, cu elicopterul, 528 lei per ha, cu tractorul 375 de lei. Avem o suprafață de 2.000 de hectare. O oră de zbor costă aproape 5.700 de lei, iar anual ajungem la 250 de ore. Doar trei tratări de acest gen însumează în jur de 1.200.000 de lei. În toate plantațiile noastre nu avem, încă, un soi de viță care să nu se stropască. Vom planta acum 2.000 de butuci pe 1/2 ha, iar anul viitor alte 15 mii de fire, pe 3 ha. Am gustat vinul obținut din recolta de acum trei ani. Este sănătos și acid, se pretează pentru a fi șampanizat foarte ușor, are fructuositate, dînd o senzație de proaspăt, ușor de băut, în jur de 10—11 grade, ideal pentru masă. Netratat chimic, nu are reziduuri, ceea ce-i conferă o notă calitativă în plus. Prin învechire se inobilează. Nu toate vinurile urmează acest curs, multe își pierd din valoare prin trecerea timpului.” Ing. Florin Dăescu, director tehnic al I.A.S.: „Ca vecini cu podgoria de la Odobesti, ne uităm unul peste gardul celuiălalt. Am acceptat noul soi din toate punctele de vedere. Galbena de Odobesti este foarte sensibilă la boli și n-o mai putem apăra. Consider o mare realizare soiul obținut de tovarășii Dușchin și Rafailă și nu cred că greșesc, deoarece știu că a fost experimentat de-a lungul a 17 ani. Soiul este de mare productivitate pentru vinuri ușoare, în sensul consumului, înscrîndu-se totuși în categoria produselor superioare. Este „sănătos” și pentru că nu se tratează chimic. De aceea îi prevăd un mare viitor. În plus, și nu doar ca o chestiune afectivă, mă bucur că Galbena tradițională, care făcuse faima Odobestilor, se întoarce pe aceste meleaguri. Trebuie luat ca exemplu pentru revitalizarea altor soiuri naționale. Propun celor doi cercetători să-și extindă preocupările încercînd să-l facă rezistent și la făinare, deși această boală este zonată și nu se produce oriunde în țară. Consider începutul cit se poate de pozitiv. Nu mă refer exclusiv la economia, deși sînt foarte importante. Să vă dau cîteva cifre privind producția, cifre pe care le

dețin de la vecini: soiul acesta acumulează 180—220 grame zahăr la litru, deci tîria în grade va fi între 10—12; de la cei 700 de butuci, plantați în 1974, s-au obținut, în primul an de rod, în jur de 7 kg struguri la butuc, iar din cei 3.000, în jur de 20.000 kg, adică o recoltă destul de mare, media pe țară fiind acum de 6—7 mii kg. Odobestii au planificat 10—11 mii kg la ha. Avînd un grad de aciditate de 6—7 la mie (față de 4 la mie cit au vinurile curente), acest soi poate fi lesne plantat la șes, unde insolajia scade aciditatea vinurilor, deci la Greaca, sau în jurul Bucureștilor. Menționez că pentru corectarea acidității vinurilor recurgem la importul de acid tartric sau vinic, cheltuială care nu mai este necesară, în cazul noului soi realizat de Dușchin și Rafailă. Personal am urmărit comportarea acestuia în ultimii patru ani, tocmai cu intenția de a-l aduce la Cotești. Mai este o explicație de specialitate pentru care l-am ales: dacă frunzele plantei nu sînt atacate de mană, ea asimilează o mai mare cantitate de zaharuri nu numai în fruct dar mai ales în lemn, care se maturează, astfel, mai repede și mai bine, căpătînd o rezistență deosebită la temperaturile sub zero grade, aspect de mare importanță în viticultura modernă, care nu mai recomandă îngroparea viței.”

Din păcate, la Odobesti, nu i-am putut întîlni pe cei care au „crescut” noul soi. Desigur, argumentele lor ar fi întîrit întrebarea pe care o punem noi: de ce nu se apelează la R 31/5 în mod masiv și de ce pe baza acestei experiențe pozitive, din toate punctele de vedere, cum spunea inginerul Florin Dăescu, nu se continuă căuțările? Să se fi simțit lezați biologi pentru „imixtiunea” în domeniul ce, teoretic, le aparține exclusiv? De ce oare, din 1974, cînd a fost supus omologării, noul soi așteaptă verdictul? Plantațiile de concurs, prevăzute de normele legale, s-au făcut, iar cantitățile solicitate au fost depuse acolo unde trebuia. Budanele cu vin, nou și vechi, așteaptă, la rîndu-le, părerea forurilor respective, sentința lor, iar noi, consumatorii, vrem să probăm „pe viu” înrîndirea noii Galbene cu cea tradițională. Rememorînd datele cercetărilor, am constatat că, din 1958 și pînă în 1974, acest soi a fost... plimbat, cum se spune, supus adică unei birocrății care, ca și altele, se reperatează și în sectorul economic ca și în cel exclusiv productiv. Am aflat că același Ioan Dușchin mai are două cercetări de linii importante: una din Băbeasca și alta din Cabernet Sauvignon. Un asemenea filon, credem noi, se cere exploatat intensiv, ori din 1965 nu s-au mai făcut, după știința noastră, lucrări de selecție din semințe. Se pare că sîntem în posesia unui unic experiment confirmat de viță de vie rezistentă la mană. Și atunci? R 31/5 a apărut la București, cum ar fi putut să apară și în alte culturi din cele efectuate de cercetători. Poate că tot de la București va porni și declanșarea unui interes care, pînă acum, a fost frînat din cine știe ce cauze.

EMANUEL VALERIU ■

P.S. Tovarășul Ioan Dușchin s-a deplasat la București cu alte treburi și l-am întîlnit cu acel prilej. Din păcate, la ora respectivă aflasem aproape totul despre R 31/5. Mă întreb, doar, dacă nu cumva și refinerile sale, poate ca și cele ale dr. C. Rafailă, n-au condiționat rezistența la soiul... rezistent la mană? Și o sugestie: ce-ar fi ca acestui „erou”, care n-a căzut sub incidența manei, acestui minunat exemplar, singurul dintre miliarde de exemplare, i s-ar conferi un nume pe măsura virtuților sale?

E. V. ■

Ideile lui Adalbert Stoica nu trebuie abandonate

Despre inginerul Adalbert Stoica și instalația sa de recondiționare și regenerare a uleiurilor uzate — Reg Oil — s-a scris în repetate rînduri. Brevetată în 1972 de O.S.I.M., premiată cu medalia de aur în 1973 la Bruxelles (Salonul mondial de invenții) și Nancy (Salonul concurs internațional de invenții) instalația a fost brevetată în aproximativ 16 țări, printre care unele cu o lungă tradiție industrială: Anglia, R. F. Germania, Japonia, Belgia, Franța, Italia, fiind socotită — la ora aceea o realizare excelentă în domeniul respectiv pe plan mondial. Dacă procedeul pe care îl folosește nu constituie o noutate, modul în care este concepută instalația și performanțele sale sînt unice. Rod al unei munci de aproape 8 ani și al unei pasiuni care durează de-o viață a inginerului bucureștean Adalbert Stoica, instalația mecanizată de regenerat sau recondiționat uleiuri, cu o capacitate variabilă, fixă sau mobilă, regenerează uleiurile provenite de la motoare, utilaje și

instalații industriale, la locurile de colectare în cadrul întreprinderilor industriale sau comerciale. Aceste aparate și instalații pot fi folosite, ne asigură un prospect, în toate ramurile industriale, unități maritime, fluviale, aeroporturi, șantiere de construcții, întreprinderi auto, întreprinderi de mecanizarea agriculturii etc., practic oriunde pentru un angrenaj se folosește la ungere ulei. Avantajele sînt deosebit de importante: uleiul este cu circa 80% mai ieftin decît cel proaspăt, se asigură necesarul de ulei la timp, cu caracteristici fizico-chimice similare cu uleiul proaspăt, ba, mai mult, în unele cazuri uleiurile regenerare cu pămînt decolorant — ca în cazul lui Reg Oil — prezintă deseori calitate mai bună decît uleiurile inițiale din care provin. Astfel, prin regenerare, indicele de viscozitate crește cu cîteva unități, iar cifra de cocs scade într-o oarecare măsură față de uleiul proaspăt inițial.

O astfel de instalație permite oricărei întreprinderi să reducă cheltuielile de transport pentru aprovizionare. Investiția minimă care se face se amortizează rapid. Apoi, un lucru care nu trebuie neglijat, exploatarea sa e deosebit de simplă și într-un spațiu restrîns: 12—16 mp cu personal mediu calificat la locul de muncă. În condițiile în care asistăm la o dezvoltare accelerată a industriei s-a mărit considerabil consumul de uleiuri minerale, fapt ce a creat necesitatea refolosirii prin regenerare sau recondiționare a uleiurilor uzate. Fabricarea lui Reg Oil a început în 1974 la Buzău, la întreprinderea de utilaj tehnologic. S-au produs aproximativ 30 de astfel de instalații. Ingerul Adalbert Stoica a pus mult suflet ca să-și vadă proiectul realizat, nu din interese meschine ci din dorința de a ști că a lăsat ceva ca semn al trecerii sale prin lume, un lucru util pentru țară. Dar, din motive care lui însuși nu-i sînt prea clare, producția aceasta a stagnat. La urechile inginerului au ajuns fel de fel de zvonuri, printre care și acela că Institutul de cercetări petroliere Ploiești are în vedere să se execute o astfel de instalație, mai bună decît a lui. Foarte bine, spunem noi, dar pînă atunci cîte mii de tone de ulei ar fi putut fi recondiționate și regenerare cu Reg Oil? Cîte

cheltuieli de transport ar fi putut fi evitate, știut fiind că în prezent uleiurile din toată țara se colectează și sînt trimise unei rafinării din Rimnicu Sărat. Acolo însă nu se poate obține o purificare atât de bună ca în cazul în care operația s-ar executa la locul de muncă, unde uleiurile nu sînt amestecate. Ne putem întreba: cu cît s-ar fi întîrziat uzura unor mașini? Cîți timpi morți din producție, pricinuiți de lipsa de ulei, n-ar fi fost evitați? Mai ales că Reg Oil poate fi realizat prin autoutilare de orice, în orice întreprindere.

La 72 de ani inginerul Adalbert Stoica mai are putere să lupte pentru ca invenția sa să se materializeze. Știe cu siguranță că poate perfecționa instalația, că îi poate usura manipularea și poate îmbunătăți calitatea uleiurilor regenerare. Însușitește gîndul că O.S.I.M. continuă să-l ajute și se preocupă să-i găsească un nou titular de brevet. Însuși fostul titular, întreprinderea de utilaj tehnologic Buzău, îl poate ajuta punîndu-i la dispoziție schițele, proiectele, prototipurile executate. Lucrurile ar fi păcat să rămînă în situația în care se află azi. Ideile lui Adalbert Stoica nu trebuie nicicum abandonate, ci trebuie să triumfe pentru binele nostru, al tuturor.

A. GEORGE ■

Un experiment valoros pentru știința românească,

Aplaudă chiar și cei care nici nu vroiau să audă!

Este, așadar, 14 aprilie, ora zece, și ne aflăm în amfiteatrul Institutului oncologic din București, încercând până la refuz de un public pretențios, competent, format din medici, cercetători, profesori, academicieni, toți invitați să ia cunoștință de un fapt deosebit: o comunicare științifică și o demonstrație practică de serodiagnostic al bolii canceroase susținute de inginerul chimist N. Ionescu-Dimbovița. Așteptăm acest eveniment de doi ani! Pentru că încă de acum doi ani, semnalăm în revista Flacăra succesele deosebite obținute de omul de știință român asupra uneia dintre cele mai cumplite maladii cu care se confruntă omenirea în acest secol: cancerul. Spuneam atunci, printre altele, că a ajuns, în urma a numeroși ani de muncă și de experiență, la o serie de rezultate practice în privința descoperirii noxei oncogene, a antidotului său specific, a unei metode terapeuțice fitofiziologice și a unei seroreacții de diagnosticare facilă și rapidă a maladii canceroase. Dar citi oare, dintre cei cărora ne adresam, ne-au luat în seamă atunci? E mai bine să nu răspundem acum la această întrebare și să ne bucurăm totuși că testarea metodei de serodiagnostic are loc, iată, sub ochii noștri și că ea a fost pornită din inițiativa unor organe de partid. Din aceste motive,

mărturisim, sintem emoționați. Pentru că, ceea ce putem citi acum pe fețele celor prezenți, ceea ce putem să deducem din numărul mare de specialiști, din numărul și mai mare al celor care așteaptă în stradă, pentru că n-au mai putut pătrunde în spațiul neîncăpător al sălii, din numărul la fel de mare al celor veniți din alte colțuri de țară, este interesul științific deosebit de care se bucură azi această descoperire, dorința arzătoare și nemăsurată a celor care sint loviți de boală, a tuturor oamenilor de a afla o veste cit de cit încurajatoare.

Ne notăm în carnet numele celor care iau loc în prezidiu și care, în numele unei comisii mai largi, alcătuită dintr-un număr de 21 de persoane, vor conduce lucrările acestei conferințe publice: profesor doctor Radu Păun, vicepreședinte al Academiei de Științe Medicale, profesor doctor Eugen Proca, rector al Institutului medico-farmacologic, profesor doctor Marcela Pitiș, de la Institutul de endocrinologie, doctor Francisc Proinov, directorul Direcției sanitare a municipiului București, doctor Ovidiu Popovici, director adjunct al Institutului oncologic din București, cu toții personalități ale lumii noastre medicale, interesați în verificarea acestei metode de serodiagnostic care, odată probată și dovedită valabilă, ar pu-

Vineri la Institutul oncologic din București a avut loc conferința publică și demonstrația practică de serodiagnostic al bolii canceroase, susținute de ing. chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița.

În vederea urmării desfășurării și analizei rezultatelor obținute a fost constituită o comisie formată din 21 de membri sub conducerea prof. dr. Radu Păun, vicepreședinte al Academiei de Științe Medicale, comisie alcătuită din profesori universitari ai Institutelor medico-farmacologice din întreaga țară, medici, alți specialiști, reprezentanți ai Ministerului Sănătății. Comisia a pus la dispoziția ing. chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița 50 de probe de singe, recoltate de la diferiți bolnavi, din care 34 de cancer și 16 de alte afecțiuni necanceroase. Diagnosticul cunoscut de comisie se afla în plic sigilat.

În urma efectuării experimentului, pe baza metodei originale a ing. chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița, a rezultat următoarele:

Din cele 34 de probe de singe de la bolnavi canceroși au fost confirmate 24 de probe, ceea ce reprezintă un indice de concordanță de 70,6 la sută. În ceea ce privește cele 16 probe de singe de la bolnavi necanceroși rezultatul a fost negativ la 15 probe, deci un indice de concurență de 94 la sută.

Comisia, comparând diagnosticul stabilit anterior cu rezultatele anunțate de ing. chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița, a apreciat experimentul ca fiind valoros.

În acest sens, comisia a recomandat Ministerului Sănătății să sprijine continuarea cercetărilor întreprinse de ing. chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița în vederea perfecționării practice a serodiagnosticului bolii canceroase.

tea fi aplicată în masă și, la fel ca alte analize, Wassermann sau microradiografia, ar putea duce la depistarea bolnavilor aflați într-un stadiu incipient, aceștia ar putea fi supuși unui tratament adecvat și, așa cum sint de părere mai toți oncologii la ora actuală, bolnavii ar putea fi și tratați.

În sală însă acum tensiunea nervoasă și poate nerăbdarea se apropie, credem noi, de limita lor de sus, pentru că s-a făcut ora 11 și 6 minute și comisia îi pune la dispoziție inginerului chimist N. Ionescu-Dimbovița un număr de 50 de probe de singe, recoltate de la diferiți bolnavi și martori sănătoși. În cadrul acestor probe, aveam să aflăm, conform metodei de verificare a „dublului orb”, cea mai severă metodă folosită pentru verificarea unei astfel de descoperiri pe plan mondial, se găsesc de regulă două sau mai multe probe de singe recoltate de la același bolnav sau de la același martor, tocmai pentru o testare cit mai temeinică a metodei respective, în cazul de față de serodiagnostic. Dar cercetătorul N. Ionescu-Dimbovița nu se află pentru iniția dată în fața unei comisii, el a mai susținut astfel de probe, unele chiar la congrese internaționale de oncologie și de cele mai multe ori comisiile au constatat că rezultatele pozitive au fost date cu o concordanță de sută la sută pentru probele de cancer examinate. După nici două ore, noi, cei din sală, aveam să aflăm că, N. Ionescu-Dimbovița a dat un rezultat pozitiv cu o concordanță de 70,6 la sută pentru probele de cancer examinate, așa cum dealtfel cititorii noștri poate l-au aflat încă de a doua zi, fiind publicat în

presa centrală. Dar chiar și cu o concordanță de 70,6 la sută pentru probele de cancer examinate, rezultatul este deosebit de valoros, dacă ținem seama de condițiile în care își desfășoară activitatea de cercetare inginerul chimist N. Ionescu-Dimbovița. Spunem toate acestea, pentru că întregul corp medical (cei care s-au aflat în sală, dar și cei care nu au avut prilejul să asiste la experiment) are dreptul să cunoască adevărul, așa cum dealtfel a dovedit că are dreptul să lupte pentru adevăr, că astfel își îndeplinește una dintre cele mai nobile îndatoriri, aceea de a milita pentru triumful adevărului în medicină.

În susținerea acestei idei am căutat, în final, să cunoaștem opiniile unor profesori, cercetători, medici, personalități ale lumii medicale, în legătură cu metoda de diagnosticare a cancerului descoperită de N. Ionescu-Dimbovița.

Opiniile au fost culese, în marea lor majoritate, în graba și în tensiunea specifice unor astfel de evenimente, dar ele subliniază, unanim, importanța deosebită, poate, de ce să nu sperăm, istorică, a seroreacției de diagnosticare a cancerului descoperită de N. Ionescu-Dimbovița.

Am părăsit amfiteatrul Institutului oncologic cu nădejdea că în cazul N. Ionescu-Dimbovița s-a făcut, să zicem, primul pas în revoluționarea oncologiei clasice. Dar, așa cum ne-au mărturisit foarte mulți oameni de bună-credință, este un singur pas care poate fi enorm. Pe ceilalți se cuvine să-i facem mai repede și mai hotărâți.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Punct de plecare spre o mare izbândă

În clipele acelea, și mai ales după clipele acelea pe care, de ce să ne lipsim de frumusețea acestei speranțe, cronici viitoare le-ar putea numi istorice, comunicarea devenise o necesitate. Fiecare simțea nevoia să-și rostască impresia, s-o afle pe a celui alt. Întrebarea „Ce ziceți?” pronunțată într-un colț sau în celălalt al holului din care se intra în sala destinată senzaționalului experiment, devenise — și încă în cazul unui public binecunoscutor al expresiei că prudența e mamă a înțelepciunii — dintr-o formulă banală ca bună ziua un fel de paratrăznet absolut necesar pentru a scurt-circuita șocul impresiilor. Dacă respectiva reunune n-a avut în ordinea sa de zi și dezbateri, ele nu i-au lipsit așadar, și încă purtate într-o manieră dintre cele mai libere, și mai democratice cu puțință; s-a discutat aprins, cu pasiune, în hol și în curtea institutului, în pauze, din care una de aproape 2 ore, pe un ton neprotocolar și cu o sinceritate aș spune extremă, ideile rostite astfel mergând mai pe arătură, mai de-a dreptul, neînveșmântate adică în prețiozitatea pe care le-o dau adesea argumentele și formulele elaborate. Emoționat ca toți ceilalți mai aveam și ușoara teamă de-a mă ști, ca și alți colegi, implicat cel puțin sentimental prin revista la care lucrez, prin redactorul ei șef care, rețin ghiontul unei expresii, iată, până unde aruncase bolovanul acesta căruia îi zice de prea multă vreme cazul Dimbovița; cu emoția și cu această teamă zic, deși, în câteva rânduri, niște persoane, aflând că sintem de la „Flacăra”, s-au arătat înțelegătoare cu absența redactorului șef și ne-a bătut pe umeri cu vorbe încurajatoare, „lăsați, nu-l nimic, n-o să i se taie capul nimănu”, m-am strecurat de la un grup la altul, mai cu seamă acolo unde cite o insignă de membru al Academiei sau rostirea vreunui nume mă avertiza asupra unor prezențe de deosebit prestigiu, m-am învîrtit de ici colo fără astimpăr, atent la fiecare vorbă, la fiecare argument ce se rostea, fie el de apreciere nedisimulată, fie de interes rezervat doar.

Curiozitate — explicabilă și scușabilă cred. Mai apoi, debarasat intrucitva de teribila emoție, m-a bătut gândul că n-ar fi lipsit de interes să consemnez acele reacții spontane, acele dialoguri la care am tras cu urechea.

Pauza 1. Cele aproape șaiszeci de minute de așteptare au fost determinate de punerea la punct a unor detalii tehnice, bănuiesc aceasta fiindcă nimeni n-a dat și nimeni n-a cerut explicații și însuși acest lucru mi se pare semnificativ că nimeni n-a făcut nici cea mai mică referire la sfertul academic deși în sală se aflau și academicieni. În această „tăcere încordată” dialogul s-a purtat din priviri. „Cine-a mai venit? A, uite e și profesorul”, „De la minister o fi cineva?”, „Sint oare și din țară?”. Întrebări și răspunsuri în gînd doar, în atmosfera de evidentă și firească tensiune nimeni nu îndrăznește să avanseze nici o presupunere măcar cu voce tare. N-o fac nici măcar cei care într-un timp mai îndepărtat sau mai apropiat își rostiseră scepticismul sau chiar opoziția fățișă deși, pe ici pe colo, încrețirea senină a unor frunți respiră vizibil o nuanță de condescendență superioară: „Ei, acum o să vă convingeți cu toții”. E cum am spus, o pauză a tăcerii totale, și tocmai acest lucru face că o șoaptă, ca niște descărcări nervoase, rostită într-un colț se face auzită pînă în partea opusă.

— Dacă-ți pierzi piinea vii să-ți dau un post la mine la clinică. Găsim noi ceva, dar vino pînă la întii... O ironie a cărei țintă ne scapă.

Din altă parte, o referire de același gen la adresa emoțiilor unuia din cei care dovedesc probabil prea mult interes în soluționarea cazului acesta: „Uite, profesorului i s-a lărgit costumul, parcă nici n-ar mai fi în el!”

Pauza 2. Cea mai scurtă, cea care a urmat succintei comunicări în care, cu o dezinvoltură admirabilă și dealtfel admirată de asistență — inginerul chimist și-a făcut cunoscută originala sa ipoteză cu privire la natura maladii canceroase și la căile de asemenea originale de a o

depista și trata. Pauza aceasta a coincis cu răstimpul în care retras cu cele 50 de eprubete încredințate de comisia de specialiști în încăperea din stînga scenei inginerul efectua deocamdată misterioasa sa analiză de seroreacție. Deși privirile sint îndreptate spre ușa încăperii, devenită, pentru câteva clipe și fără altă dotare decît ceea ce încăpea în servieta unui om, laborator, nici comunicarea nu scapă interesului. Unii fac trimiteri la lucruri despre care au mai auzit, la ipoteze avansate și prin alte părți, alții formulează observații de terminologie sau își mărturisesc insatisfacția, dar în esență totul este condiționat de ceea ce urmează să aflăm în continuare. Cum zice directorul unui spital: „Demonstrația contează, teoria o discutăm noi pe urmă!” Comisia se află în sală, așteaptă împreună cu sala și ca urmare a rigurozității exemplare în care se desfășoară acest extraordinar experiment discuțiile ne îngăduie să înregistrăm cele dintii pronosticuri. Un cunoscut medic ne asigură de reușită depînă. Fusesse de față la un test anterior și după câteva nopți de meditație i se pare că a aflat secretul. El însuși crede că ar realiza sută la sută! Nimeni nu zice încercă! Toți așteaptă. „Pe mine, notez frînturile unui alt dialog, m-ar mulțumi și treizeci la sută. Ar fi și asta grozav, să depistezi cancerul prin seroreacție!”

Pauza 3. „Formidabil, e formidabil”. „Ai calculat și tu, cit-ți-a dat?” „E ne-naipomenit!” Sint cuvinte rostite îndată după ce picurile al căror sigiliu s-a rupt în prezența întregii asistențe, aveam să pună față în față, pe aceeași tablă, aflată pe scenă, diagnosticul dat de secretul reactiv al inginerului chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița — testul NID — și cele formulate cu ajutorul tehnicilor de investigație clinică. Comentariile angajează acum argumente dintre cele mai felurite, ramuri, experiențe și practici de tradiție ale medicinei, ale altor științe concurente la bătăliile omului și ale omenirii pentru sănătate.

— Este extraordinar, asta e! le zice unor colegi care aprobă cu aceeași vădită tulburare, un reputat om de știință. Să comparăm cu Wassermann. De citi ani îl folosim și nu s-a ajuns la 70 la sută!

Un alt reputat profesor, împiedicat de unele solicitări să mai poată rămîne, cu un salut adresat distinșilor săi colegi, își comunica din mers opinia:

— Ce mai, e un război cîștigat!

Cel rămas, specialiști din diferite ramuri ale medicinei, cunoscuți profesori și clinicieni disecă argumente, pun în discuție implicații, formulează numeroase și captivante sugestii.

— Ar putea fi ca o microradiografie!

„Cu mijloace tehnice, procentele analizei ar crește enorm!”

„Trebuie neapărat trecut la aplicarea pe mari colectivități!”

Nefiind deocamdată momentul interviului, culegem impresiile care se comunică nesolicitate. Obiectiv, consemnez și pe cele care nu debardează de entuziasm: „Sigur, trebuie continuat, trebuie extinsă și diversificată cazuistica”. Sau alta: „Să nu ne grăbim!”, la care, malițios, cineva adaugă: „Dar de ce n-am făcut-o pînă acum?” Oricum, interes evident, unanim, însoțit în unele cazuri de oferte, așteptate și solicitate cîndva fără succes, de sprijin imediat și dezinteresat.

În sfîrșit, comisia de specialiști comunică un prim bilanț, bilanț ce va fi difuzat presei și-a cărui esență dătoare de speranțe e acesta: experimentul e valoros! Experimentul NID, ca și însăși această modalitate publică de înaltă rigurozitate științifică prin care ideea și-a deschis drumul, acțiune inițiată potrivit generoasei indicații de partid ca, în interesul științei și al progresului țării, orice idee, fie ea și nefinisată, să se bucure de atenție, să fie cercetată și verificată pentru ca nimic din „aurul nostru cenușiu” să nu se piardă.

Am păstrat pentru final opinia cea mai sceptică cu puțință pe care am înregistrat-o după comunicarea rezultatelor. Rostită de unii dintre cei care se împotriveseră ideii, opinia aceasta sună astfel: „E doar un punct de plecare!”

Poate, a venit replica, dar și asta înseamnă ceva. Fiindcă, există oare vreo izbîndă a științei și a omului în general care să nu fi avut un punct de plecare?!

NICOLAE ARSENI ■

pentru binele omului: Nicolae Ionescu-Dimbovița

SUPUNEM ATENȚIEI UN INTERVIU DE ACUM 4 LUNI, CU BUCURIA CĂ, LA INDICAȚIA GENEROASĂ ȘI PROFUND UMANISTĂ A CONDUCERII PARTIDULUI, MULTE DIN PROBLEMELE RIDICATE SÎNT PE CALE DE A FI SOLUȚIONATE

— Deci dumneavoastră sînteți inginer chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița. Întîi de toate de ce vă numiți și Dimbovița?

— Sînt mai curînd fizician, dar sînt și chimist. Eram mai mulți Ionești încă în liceu.

— Dar dumneavoastră de ce sînteți Ionescu-Dimbovița?

— Sînt dimbovițean, de la Răcari.
— Cîți ani aveți?

— 74.
— Și care este preocuparea dumneavoastră pentru sănătatea oamenilor?

— Mă ocup de 20 de ani de cancer.
— În ce sens?

— Creșteam vreo 400 de găini. Și aveam niște betanafol, o substanță scoasă din petrol, care se folosea în soluția Vlemitchi împotriva rîiei. Mi-a rămas un bidon și m-am gîndit, fiind caustic, să-l folosesc la păsări ca să nu facă diaree, fără să știu că e cancerigen. Și a intrat cancerul în păsări după un anumit timp. Și așa, acum 18-20 de ani, am intrat eu în această problemă.

— Ați observat că e o substanță care produce cancerul?

— Da. Și făcînd experiențe și avînd rezultate foarte bune, s-a întîmplat ca alături de mine să stea și doi medici, soțul Mitea, și vîzînd și aceștia că am început să vindec păsările, au început să vină și bolnavi de cancer.

— Așa simplu?

— E o poveste să spun cum tratez bolnavii.

— Nu puteți s-o spuneți?

— Pot s-o spun, e o metodă care și acum e în picioare și care a fost divulgată printr-o broșură în toată lumea, „Le cancer”, care a fost publicată afară.

— În țară ați încercat s-o publicați?

— Am încercat-o la Academie și la Ministerul Sănătății.

— Și de ce n-a apărut?

— Nu avea cine să mă susțină. Am făcut sute de memorii.

— Care eră răspunsul cel mai curent?

— „Ca Ionescu-Dimbovița sînt încă o mie”. Acum vreo 10-12 ani mi s-a dat un răspuns în revista „Lumea”, mie și încă cuiva din Constanta mi se pare, care suna cam așa: „Problema cancerului fiind o problemă la modă, oameni de tipul Ionescu-Dimbovița și... încearcă, ei, ca mulți alții, în loc să-și vadă de treaba lor”. Dar am reușit să fac cunoscută metoda mea prin acea broșură tipărită în străinătate.

— Unde?

— În Franța, R. F. Germania. Apoi am început să fiu invitat la diferite congrese, între care în 1972 la Wiesbaden, unde mi-a apărut metoda de diagnosticare. S-a vorbit în 1972 în 5 iunie în 40 de limbi ale pămîntului. În felul acesta, fiind cunoscut în străinătate, lucrările au început să fie publicate, am fost invitat la Lausanne, Baden-Baden, cu care ocazie am putut să demonstrez în fața lumii că sînt primul oncolog care a reușit să facă diagnosticarea în câteva picături de sînge, în 1977, la 4 noiembrie, la Baden-Baden.

— Formulați, vă rog, dumneavoastră care este rezultatul îndubitabil al cercetărilor și activității dumneavoastră.

— În primul rînd să vă mai spun că, de acum 12 ani, eu am făcut diagnosticări serologice. Am fost solicitat să fac analize și la geriatrie, la spitalul de leucemie de copii. Am fost luat în considerație de unele organe de stat, am făcut analize la spitalul Sahia, la Spitalul militar, la spitalul Grivița. Am făcut analize de diagnosticare după metoda dublu orb.

— Este metoda universală cea mai aspră de stabilire a valabilității unui tratament. Deci ce faceți dumneavoastră? Cum v-am trece noi într-un dicționar, într-o enciclopedie?

— Nicolae Ionescu-Dimbovița, cercetător român, descoperitorul metodei de diagnosticare a cancerului incipient în cel mai simplu test.

— Metoda dumneavoastră de diagnosticare poartă numele Ionescu-Dimbovița. A fost studiată, încercată, examinată? De cine anume, de ce comisii pînă la ora de față?

— S-au format comisii pentru verificarea acestei metode la fiecare spital în parte, dintre cele citate mai înainte, însoțite de organele de stat care au arătat interes și au luat în permanență parte la fiecare acțiune de felul acesta. S-a constituit apoi, în final, la solicitarea expresă a C.N.S.T., o comisie cu mulți membri, personalități medicale recunoscute.

— Absolut firese.

— S-au petrecut, după părerea dîșilor, membrii comisiilor, lucruri senzaționale. Mi-au dat niște probe pe care nu le-am văzut — este metoda dublu orb — și, uluit, într-un singur minut pentru fiecare probă am dat rezultatul. A fost ceva senzațional, incit chiar dumneavoastră ați fi lăcrămat.

— Deci ați primit probele, ați intrat într-o cameră, ați analizat și ați revenit și ați spus că numerele 1, 5, 7 au cancer. Dar ați spus și despre un hemofilic că are cancer.

— Valoarea metodei mele constă în aceea că pot spune despre cineva că va avea cancer. Nu că îi apare întîi tumoarea și apoi spun că are cancer. Acest lucru a fost scos în evidență la Baden-Baden, și anume că pot depista formele precanceroase.

— Cu instrumentele de rezolvare existente e aproape inutil să-i mai spui cuiva că are cancer în stadiu final. Dar de ce ați spus despre hemofilicul acela că are cancer?

— Hemofilia este o boală de sînge moștenită, care în stadiu avansat ajunge cancer întotdeauna. La fel ca ciroza, ca ulcerul perforat care — după părerea mea — duc și ele întotdeauna la cancer. Hemofilicul acela a și murit între timp.

— De fapt, dumneavoastră nu încercați să faceți altceva — prin activitatea dv. — decît să concretizați ceea ce președintele țării spunea: Trebuie să dezvoltăm medicina profilactică. Să cercetăm starea de sănătate a populației și să vedem unde să acționăm. Nu e nici un fel de noutate pentru România, ci doar o concretizare. E o noutate doar că aveți aceste rezultate.

— Sînt primul om care a făcut acest lucru — diagnosticarea serologică a cancerului — și acest lucru trebuie să aparțină acestui popor!

— Țineți așa de mult?

— Țin foarte mult să aparțină poporului român.

— De ce?

— Pentru că acest popor a fost mereu tributar. Să dăm dovadă că sîntem altoi de daco-romani și să dăm omenirii dovada gîndirii noastre inegalabile.

— Știți că și în privința aceasta este o idee a președintelui Nicolae Ceaușescu? În 1966, tovarășul Ceaușescu spunea: Trebuie să începem să gîndim cu capetele noastre. Această cauză a dumneavoastră face parte din cauza-program a partidului nostru. De aceea trebuie să aveți încredere, chiar dacă dumneavoastră nu mai aveți 20 de ani, că această cauză va învinge. Dar trebuie să aducem toate argumentele în favoarea acestei cauze. Ministerul Sănătății mi-a spus, într-o discuție despre dumneavoastră, că, uite, a spus despre un hemofilic că e canceros.

— Am spus că e precancer. Țin să re-marc că la ora actuală — nu vorbesc de specialiști — și profanii știu că un cancer depistat în stadiu incipient este un cancer vindecabil. Deci eu am testat pînă acum cel puțin citeva mii de cazuri în stadiu incipient, deci aceștia s-au vindecat. Hemofilicul a murit de cancer.

— Dumneavoastră preconizați o cercetare asupra populației cum sînt analizele curente care se fac pentru a stabili diferite boli. Preconizînd acest diagnostic timpuriu preconizați un tratament în aceste cazuri incipiente.

— Deci o vindecare sigură.

— Ce înseamnă acest tratament?

— Uite, X este bănuț că ar avea precancer. Într-o săptămînă trebuie să scape de această boală crudă care-l va obliga să suporte amputări de organe.

— Cum să se trateze? Cine îi dă tratamentul?

— Eu îl dau. Folosesc metoda fitofizioterapică hipertermică. Adică temperatură înaltă. Hipertermia este la modă în toată lumea. Ca să introduc pe cineva la 80 grade trebuie să găsești o metodă.

— Cum la 80 de grade?!

— Da, la 80 de grade.

— Și scapă viu?

— Facem ca bolnavii să suporte această temperatură pe bază naturală. Asta este metoda mea. Sînt primul care intru în această baie de fiecare dată cu fiecare bolnav. Aci constă ingeniozitatea și valoarea metodei noastre.

— Și după ce ieșe viu ce se întîmplă?

— Scapă de cancer.

— Adică face o asemenea baie și gata?

— Dacă ați vedea, metoda mea de tratament ați sta la 500 de metri distanță din respect față de mine.

— Forma cea mai mare a respectului meu față de dumneavoastră este că mă apropii mult de cauza dumneavoastră.

— După 1972 cînd am participat la primul congres internațional și am expus metoda aceasta a mea hipertermică, cercetătorii străini au început s-o aplice. Ei au ajuns pînă la 42 de grade doar. Dar hipertermia este metoda mea personală. După ce am comunicat-o, au început toți s-o aplice. Și cei de la Mi-

nisterul Sănătății spun că nu mă cunosc, dîșii nu știu cine sînt. Acum un an, tovarășul general Ion Gheorghe, în acea vreme prim-vicepreședinte al Consiliului popular municipal București, m-a chemat printr-o scrisoare, m-a primit frumos. Luîndu-se cunoștință de problema mea, conducerea l-ar fi chemat pe ministrul Nicolaeșcu și i-a spus: „Să-l primești pe Ionescu-Dimbovița”. Cînd m-am dus, tovarășul ministru se spăla pe mîini și s-a spălat cit am stat acolo. Era, de fapt, o masă rotundă. Și m-a întrebat pe mine cum să începem. Mi-a spus că dîșul nu e oncolog. Am întrebat cine e oncolog. Mi-a spus că nu e nimeni oncolog. Și atunci am întrebat unde să mă duc. Poate la Academie, mi-a răspuns. Cine e oncolog în țară, am întrebat. Nu știu, mi s-a răspuns. Și atunci am plecat, trăgînd ușa între mine și dîșnealor.

— Sînteți mulțumit de felul cum este primită noutatea, pe care o aduceți dumneavoastră, de către autoritățile medicale din România?

— Deloc.

— Cum vă primese oficialitățile medicale de la noi?

— Zic: nu știm cine e Ionescu-Dimbovița!

— S-a luat vreo măsură ca metoda dumneavoastră de diagnosticare și tratare a cancerului să fie testată și să se stabilească astfel adevărul sau neadevărul ei?

— A scris cineva în presa românească, în afară de revista „Flacăra”, despre metoda mea? Nu sînt mulțumit. Unii șefi din Ministerul Sănătății, așa cum am oprit și alte inițiative românești în materie de sănătate, sigur că și această descoperire în cea mai grea boală a secolului și a timpului au oprit-o în mod conștient.

— De ce? Ce să aibă împotriva acestei metode?

— Pentru că așa au ei împotriva multor inițiative românești. Cum s-a mai întîmplat și cu alți cercetători, pe care situația i-a obligat să ia legătura cu firme străine.

— De ce ar fi împotriva?

— Probabil că au anumite motive, fie exterioare, fie interioare, egoismul să nu-și piardă anumite interese.

— Dar noul acesta n-ar fi o cauză pentru toți?

— Unii par hotărîți să oprească știința românească. Cum vă explicați că 120 de brevete au trecut granița din țara românească? Dacă era și brevetul meu dat îl treceau și pe el.

— N-ați brevetat?

— Nici nu voi brevetă. Prefer să facem totul în țara românească.

— De ce nu brevetati?

— Invenția mea este de așa proporții, încît trebuie să fie folosită în țara românească și toți să vină să se trateze în România.

— Ce credeți dumneavoastră că este cancerul?

— Este o dereglare chiar de la originea vieții, cînd a apărut prima dată viața, produsă în celulă, transmisă ereditar pînă astăzi, iar astăzi, din cauza civilizației, mediului poluat, se revitalizează această aptitudine din trecut și omul intră în această boală.

— Dacă nu se iau toate măsurile necesare!

— Oricine poate să-și dea seama că peste cîteva ani poluarea va fi nemaiapomenită din lipsă de înțelegere a acestei probleme. Și cred că nu e nimeni bine pregătit în oncologie. Unii au început cu vîsc, cu sfeclă, au ajuns la citostatice, la iradieri cu cobalt și se știe că nu fac nimic. Totuși persistă.

— Susțineți că de fapt cancerul este universal și că este un singur fel de cancer?

— Nu, eu spun că orice fel de cancer este provocat de o substanță unică, pe care eu am descoperit-o de acum 20 de ani.

— O toxină?

— Putem s-o numim și toxină, în sens generic.

— Dar dumneavoastră cum ați vrea s-o numim?

— Putem s-o numim oricum, dar eu am determinat această substanță.

— Știți cine s-a arătat foarte interesat de această cauză? Profesorul Arseni.

— Nu înțeleg de ce nu sînt sprijinit dacă eu am dovedit că pot salva oamenii de cancer, de amputări, să nu se mai taie sînul unei femei pentru a i se prelungi viața. Trebuie să salvăm femeile țării. De ce să nu le salvăm cînd putem? Este imposibil să tolerăm acest lucru. Să lă-

săm bolnavii în spital cîte două luni, să se taie femeilor sîni. Dumneavoastră știți ce înseamnă cobaltoterapia? După părerea mea nu vindecă nimic. Face alt cancer. La Baden-Baden s-au prezentat întîi comunicări referitoare la metodele clasice. Apoi noutățile științifice, între care a fost aplaudată comunicarea mea. Concluziile au fost că metodele clasice nu vindecă, ci doar prelungesc agonia. E vorba de citostatice și de cobaltoterapie. Doctorul Urseanu, care a fost cu mine la congres, a constatat că toate metodele noi erau luate după mine. Trebuie făcută lumină. Pasteur a făcut o singură injecție și a fost Pasteur. Mi se cer rezultate în proporție de 70 la sută. Dar cînd mor 400 de milioane de oameni, dacă îi salvăm pe 300 de milioane e puțin? Unde există procentaj în cancer cînd totul este necunoscut? Toate acestea sînt neadevăruri. Cînd eu am dat la probe rezultate exacte sută la sută să se anunțe acest lucru, că în România s-a făcut asta, să apară această prioritate.

— În ce condiții lucrați dumneavoastră acum?

— Lucrez în condiții precare și imposibile. Eu sînt om de laborator dar n-am nimic din ce am nevoie. Tot ce am datorește activității mele din trecut și felului meu de a mă gîndi și ocupa și este gîndirea mea de acum 20 de ani.

— Cîți ani de activitate de laborator aveți?

— 20-22 de ani de activitate de laborator.

— Cum vedeți aplicarea acestei metode?

— Foarte simplu. Dacă se anunță că în România a luat naștere un centru de diagnosticare a cancerului, noi sîntem în măsură ca zilnic să facem între 800 și 1 000 de probe de diagnosticare. Iar tratamentul respectiv, dacă avem instalația necesară după planul și descoperirea noastră, putem să tratăm pe zi pînă la 200 de persoane.

— Ce vă trebuie?

— Eu consider că această descoperire românească, prima descoperire de diagnosticare a cancerului în cel mai simplu test — cîteva picături de sînge — pe care îl caută toți cercetătorii de pe pămînt la ora actuală se poate aplica așa: să mi se dea cele necesare ca să facem o instalație. Dacă nu se poate, cite un leu de la fiecare persoană și tot se string 20 de milioane și astfel putem face unul din cele mai frumoase, dintre cele mai renumite sanatorii de pe fața pămîntului, pentru care planul și construcția le am gata făcute.

— Dar prima treabă este ca noi să dovedim eficacitatea a ceea ce faceți dumneavoastră.

— Dar, repet, se știe că orice fel de boală canceroasă depistată într-un stadiu cit mai incipient este ușor vindecabilă. Deci depistarea incipientă e importantă. Și eu o fac. Eu doresc de la Ministerul Sănătății să-mi dea o autorizație să practic metoda aceasta a mea de diagnosticare. Și al doilea, să-mi dea o autorizație să vindec 10-15 bolnavi de cancer. Acum eu cer bolnavilor să-mi prezinte autorizație din partea Ministerului Sănătății că-mi dau permisiunea să-l tratez. Or, dacă nu avem nici un deces pînă la ora actuală, ce ne împiedică să-l dea această autorizație dacă metodele clasice nu au nici un rezultat și în cele din urmă bolnavul va muri? Și dacă bolnavul declară că el — pe propria răspundere — intră în baia hipertermică? E de remarcat că în S.U.A., R.F.G. se construiesc sanatorii începînd din anul acesta și vor fi gata peste doi ani și sînt foarte scumpe. Pe cînd metoda noastră este foarte ieftină și foarte ușor de suportat. Fără nici un fel de boală secundară.

— Dar ce fel de boală secundară să mai facă după cancer? Poate vreo gripă?

— Nu poate să fie nocivă această metodă pentru că nu dăm nici un medicament. Deci cer să se anunțe lumii că Ionescu-Dimbovița poate să diagnosticheze boala canceroasă și să vindec pe cei depistați într-o săptămînă. Face tratament o săptămînă și scapă definitiv, fără nici o urmare. Începem cu stadiul I, nu cu muribunzii. Peste tot în știință, pentru a dovedi o metodă, o descoperire se face o singură probă și, dacă reușește, este luată în considerare. Eu cite probe să mai fac?

— Supunem atenției celor care pot hotări situația existență dosarul cu rezultatele pe care le avem și să sperăm că în cel mai scurt timp, prin activitatea concertată a tuturor celor care apără sănătatea semenilor, să avem un rezultat pozitiv, clar, pe care să-l comunicăm oamenilor.

ADRIAN PĂUNESCU ■
București, ianuarie 1978

Ce spun astăzi specialiștii despre testul „Dimbovița”

Profesor doctor Constantin Arseni, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, membru al Academiei de Științe Medicale, șeful Clinicii de neurochirurgie — București

„EXPERIMENTUL TREBUIE APLICAT PE LOTURI CORESPUNZĂTOARE DE PACIENȚI”

Profesorul doctor Constantin Arseni, șeful Clinicii de neurochirurgie, a avut deosebită amabilitate să ne declare: „Metoda trebuie experimentată în continuare pe loturi corespunzătoare de pacienți, în întreprinderi, instituții, să descopere bolnavii în stadiul incipient al bolii, să-i supună tratamentului și să se tragă concluziile necesare fără să ne grăbim. Dacă Ionescu-Dimbovița vine la mine în clinică, îi pun la dispoziție un laborator și-i ofer și pacienți pe care să-i trateze”.

Profesor doctor Nicolae Cajal, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, membru al Academiei de Științe Medicale, director al Institutului de virusologie din București :

„ESTE UN LUCRU CĂRUIA TREBUIE SĂ-I ACORDĂM TOATĂ ATENȚIA”

„Este o metodă foarte, foarte bună, căreia trebuie să-i acordăm în viitor toată atenția. Nu mă nemulțumește faptul că autorul ei, inginerul chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița, nu a obținut de data aceasta un rezultat pozitiv de sută la sută. Metoda, așa cum susține autorul ei, este o metodă spectrometrică și, examinând o probă de sînge cu ochiul liber, mai poți și greși; mai ales la anii autorului. Și de ce să nu mărturisim că nici chiar colorimetrul nu-ți „vorbește” totdeauna exact. Și apoi, orice metodă are și un coeficient de eroare mai mare sau mai mic. La analiza Wassermann, de pildă, se lucrează în depistarea sifilisului cu un coeficient de eroare, comunicat chiar de Organizația Mondială a Sănătății, de până la 33 la sută. De ce atunci n-am aplica în practica depistării cancerului o metodă românească prioritară, cu un coeficient de eroare mult mai mic? Eu, sincer să fiu, mă declar mulțumit de rezultat și sint pentru verificarea în continuare a metodei, pentru aplicarea ei cu succes în practică. Dar pentru aceasta trebuie să se acționeze mult mai hotărît decît s-a acționat pînă acum”.

Doctor Ovidiu Popovici, membru corespondent al Academiei de Științe Medicale, membru al Grupului european de chimioterapie anticancerosă, director adjunct al Institutului oncologic București

„IN LUME NU EXISTA UN TEST DE SERODIAGNOSTIC AL CANCERULUI. ACUM PUTEM SPUNE CĂ EL EXISTĂ ȘI APARTINE UNUI ROMÂN !”

„In lume, există diferite metode de laborator de testare a unor modificări pe plan enzimatic, hormonal etc., dar nu exista pînă acum nici un test de serodiagnostic al cancerului. Acum, acest test de serodiagnostic există și mă bucur nespuse că el aparține unui român, inginerului chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița. Desigur, este un prim pas pozitiv, un pas deosebit de important, așa spune, pentru că este făcut după foarte mulți ani, într-o problemă atît de discutată, de așteptată, în același timp, de marea publică. Eu, sincer să fiu, mă pun în situația marelui public și îmi aduc todeauna aminte ce așteptată de la mine, de la noi cei care, de un număr mai mic sau mai mare de ani, ne ocupăm de vindecarea acestei cumplite boli, boală care pe plan mondial constituie a doua cauză de mortalitate.

Or, rezultatele screening-ului (o primă testare de verificare) mă îndreptățește și pe mine să sper, să recomand chiar noi cercetări pentru determinarea specificității, sensibilității, reproductibilității-etc., tocmai în vederea fixării parametrilor exacti, privind valoarea practică a testului propus. Asta presupune, desigur, o colaborare largă între autorul testului și medicii specialiști, cercetători, colaborare care să ducă la

finalizarea studiilor, pentru ca testul să devină de aplicabilitate curentă, problemă care ne interesează pe toți.

În final, eu, care studiez de 30 de ani cancerul, vă mărturisesc că mă simt bucuros pentru această descoperire, cu atît mai bucuros cu cît acest prim pas, care contează foarte mult într-o problemă de prioritate mondială, aparține unui român, aparține românilor !”

Doctor docent Vlad Apăteanu, directorul Centrului de hematologie București

„REAȚIA PREZINTĂ, CHIAR ÎN ACEASTĂ FAZĂ, O IMPORTANȚĂ EXCEPȚIONALĂ”

„Am fost deosebit de interesat de experimentul prezentat de inginerul chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița, dat fiind faptul că procentul de rezultate serologice pozitive la cazurile de cancer confirmat este foarte mare, neîntîlnit pînă acum niciodată, de nici un cercetător și nicăieri în lume.

Pe de altă parte, procentul încă și mai mare de rezultate negative la bolnavii fără cancer vine să confirme interesul deosebit de mare al acestei reacții serologice.

Formația mea de cercetător îmi impune să mă întreb care este rezultatul reacției la un număr statistic semnificativ de persoane sănătoase.

Reacția prezintă chiar în această fază a cunoștințelor noastre o importanță excepțională. Invenția merită a fi supusă unui protocol de verificare științifică pe scară largă, cu grijă deosebită pentru explicarea și evitarea eventualelor reacții fals pozitive”.

Dorin Sarafoleanu, medic primar specialist, doctor în științe medicale, șef de secție și director al Spitalului „Grivița”

„NU ESTE PERMIS SĂ NU DAI CURS, SĂ NU DEZVOLȚI O ASTFEL DE METODĂ”

La Fundeni, N. Ionescu-Dimbovița a fost de-a dreptul uimitor: a venit, cu servieta lui, ne-a salutat, apoi ne-a rugat „Domnilor, vă rog să vă uitați la ceas, în cîteva minute vă voi comunica rezultatele” și a dispărut după o cortină. După exact 13 minute, timpul este confirmat de minuta întocmită cu această ocazie, ne-a citit rezultatele. Comisia a constatat că rezultatul pozitiv a fost dat cu o concordanță de sută la sută pentru probele de cancer examinate. Este cu totul și cu totul senzațional. Dacă viitorul va confirma pe deplin valabilitatea ei, cred că vom avea o prioritate românească absolută.

Sînt în lume institute cu zeci, sute, mii de savanți, ca de pildă Institutul Rockefeller, institutul din Paris, altele, în care se acreditează din ce în ce mai mult ideea că, în viitor, tratamentul cancerului va fi din ce în ce mai puțin chirurgical, din ce în ce mai puțin radioterapeutic, din ce în ce mai puțin chimioterapeutic. El va fi, probabil, un tratament etiologic, un tratament imunologic și s-ar putea ca metoda lui N. Ionescu-Dimbovița, căreia nu i-a dezvăluit secretul, să conțină astfel de elemente, să se desprindă din ea niste elemente care să te canalizeze în anumite direcții privind o anumită terapie. Așadar, dacă ne gîndim numai la faptul că această boală, cancerul, flagel care sacrifică anual foarte multe vieți, și frecvența lui este din ce în ce mai mare, poate fi învins cu mijloacele noastre, se pare că nu e permis să nu-i dai curs, să nu dezvolți o astfel de metodă, care te poate ajuta cu un ceas mai devreme în diagnosticarea unei asemenea boli. Mi se pare că nu trebuie renunțat cu ușurință la o astfel de problemă. Faptul că i s-a dat posibilitatea să demonstreze, în condițiile de la Fundeni, metoda sa, înseamnă că s-a făcut un prim pas în a i se acorda atenția. Dar este un singur pas și trebuie făcuți alții mai mari și cît mai rezezi pentru elucidarea problemei.

Doctor Șerban Andronescu, cercetător principal la Centrul de hematologie București

„PUTEM CREDE, ÎN FINE, ÎN UNELE LUCRURI NESPERATE!”

„Ținînd cont de eforturile care se fac de ani de zile, în toată lumea, în care sînt antrenati oameni de știință din toate domeniile medicale, atît pentru diagnos-

ticarea precoce a bolii cancerosă cît și pentru tratarea ei, experimentul prezentat de inginerul chimist Nicolae Ionescu-Dimbovița, ne îndeamnă să credem, în fine, în unele lucruri aproape nesperate în lumea întreagă !

Rezultatele obținute sînt extrem de importante și de aceea nu trebuie să ne lăsăm antrenati în a le calcula imediat statistic.

Consider ca absolut necesar să se continue verificarea în condiții riguroase a experimentelor, pentru obținerea unor rezultate și mai exacte și cu o probitate științifică și mai mare”.

Mitică Onisim, medic principal, specialist în boli interne la Policlinica „Grivița”

„IDEEA ÎN SINE ESTE FORMIDABILĂ ȘI TREBUIE SĂ CONTRIBUIM CU TOȚII LA IMPUNEREA EI, LA DEZVOLTAREA EI ÎN PRACTICĂ”

Sigur, este foarte greu să te lași copleșit de entuziasm cînd auzi pentru prima dată o problemă ca aceasta, cînd pînă aici ai auzit altele care s-au pierdut pe drum. Oamenii receptionează mai înțîi, gîndesc în timp și, dacă metoda se dovedește valabilă, o recunosc ca atare. Principal mi se pare faptul că trebuie să le lași oamenilor timp să gîndească, dar, în timp ce ei gîndesc, metoda trebuie experimentată în continuare, trebuie să se suplimenteze posibilitățile de raționament ale aceluia pe care îi pui să gîndească asupra metodei cu elemente noi, elemente care vin în sprijinul afirmării sau infirmării. Fleming, de pildă, cînd a descoperit penicilina nu și-a propus un plan de lucru, el a făcut-o întîmplător, S-ar putea ca și N. Ionescu-Dimbovița să fi ajuns în mod întîmplător la această idee, dar asta nu are nici o importanță, ideea în sine este formidabilă și trebuie să contribuim cu toții la impunerea ei, la dezvoltarea ei în practică. Mă bucur că, în momentul de față, prin grija aceluia care ne conduc, această idee a intrat pe un făgaș corespunzător valorii ei.

Profesor doctor docent Ștefan Berceanu, șeful Clinicii de hematologie, Spitalul Fundeni, membru în Comitetul de conducere al Societății internaționale de hematologie, membru în Comitetul de conducere al Societății internaționale de chimioterapie și imunoterapie

„NE AFLĂM ÎN FAȚA UNEI MARI DESCOPERIRI CARE VA DUCE LA DIAGNOSTICAREA SIGURĂ A CANCERULUI !”

„Am făcut parte din prima comisie organizată de către Consiliul Național de Știință și Tehnologie și Ministerul Sănătății, care a verificat în astfel de experimente la Spitalul Fundeni. S-au testat atunci zece probe de cancer care toate au fost găsite, de către inginerul chimist N. Ionescu-Dimbovița, pozitive, deci rezultate bune. Un singur martor a fost notat cu un rezultat fals pozitiv. Am asistat pe urmă la experimentul organizat la Academia de Științe Medicale și am urmărit cu tot interesul, am văzut cum a văzut toată lumea din sală că seroreacția lui N. Ionescu-Dimbovița a dat un rezultat de peste 70 la sută pentru probele de cancer și foarte puține rezultate fals pozitive la martori. Personal consider că testul are o valoare deosebită pentru depistarea cancerului, poate fi folosit ca un test screening pentru depistarea cancerului în masă. Ar mai fi nevoie, cred, de unele experimentări pentru acele situații patologice care ar putea să dea rezultate fals pozitive. Mă gîndesc în mod special la acele boli în care se produc mari de-reglări proteice sau lipidoproteice. Făcîndu-se experimente în plus, cu astfel de martori, așa cum dealtfel recomandăm cu ocazia testului de la Fundeni, și dacă rezultatele la acești tipi de martori vor fi negative, se poate concluda chiar și asupra specificității de reacție exclusiv pentru boala cancerosă.

Dacă și acest lucru se va dovedi, și eu cred că se va dovedi, consider că seroreacția inginerului N. Ionescu-Dimbovița este o mare descoperire care va duce la diagnosticarea sigură a cancerului printr-o tehnică foarte simplă, ameliorînd astfel metodele cunoscute, uneori foarte dificile, pentru diagnosticarea acelor cancer care nu au nici o expresie clinică, radiologică sau morfologică accesibilă. Dar, repet, chiar și datele de pînă acum sînt suficiente pentru a se adînci cercetarea în acest domeniu și pentru a se trece la aplicarea metodei în practica curentă”.

lață ce scria revista noastră despre această problemă:

● „Flacăra” nr. 23 din 10 iunie 1976

„...Prezent, în 1972, la colloquiul oncologic internațional desfășurat la Wiess Baden, Republica Federală Germania, cercetătorul român N. Ionescu-Dimbovița susținea teoria sa proprie despre originea, evoluția și terapia cancerului, care spune printre altele că boala ar fi cauza unui proces de sufocare a vieții, cuprinsă în celula evoluată, printr-o aptitudine cancerosă moștenită de la origine. Cu timpul, predispoziția cancerosă a celulei s-a atenuat, dar a continuat să se transmită prin informațiile genetice. Astăzi, prin influența factorilor poluanți, numeroși, se formează în celulă o toxină, care, dacă ajunge la o anumită concentrație limită, îl trezește celulei predispoziția cancerosă.

Cînd doza limită a toxinei s-a format, în celula cea mai vulnerabilă se produce o dereglare a metabolismului mineral electrolic celular: celula nu mai funcționează normal, conform legii reversibilității și funcția ei devine ireversibilă. Odată ionizată, cancerizată, celula bolnavă devine un lăcaș radioactiv și se dezvoltă în lanț, distrugînd autoapărarea organismului”.

● „Flacăra” nr. 39 din 29 septembrie 1977

„...Recent, însă, o altă revistă germană de specialitate, „Biologische Medizin” nr. 2 din 1 aprilie 1976, și apoi în nr. 6 din decembrie 1976, publică alte aspecte ale teoriei omului de știință român.

Dezbaterea științifică asupra acestei descoperiri prioritare românești, de cea mai mare importanță în oncologie, a demonstrat în Congresul internațional de homotoxicologie ținut la Baden-Baden, la 24 octombrie 1976, că se poate cu ajutorul unei singure substanțe antidot împiedica formarea tumorilor metastaze asupra animalelor de experiență ori a pacienților umani afectați de forme de tumori primare.

Nu ne propunem aici să cităm întregul material științific apărut în cele două reviste de specialitate. Surprinzător ni se pare faptul că cercetătorul român susține, în urma a numeroase experiențe, că a reușit să identifice această substanță care face celula cancerosă vulnerabilă și, în plus, îi cunoaște compoziția și structura. Pe baza acestei descoperiri, el susține că a conceput o metodă Fito-Fizio-Hipertermică, cu ajutorul căreia poate să salveze în procent de 100% pacienții în primele două stadii ale maladiei cancerosă. Bineînțeles metoda respectivă poate fi aplicată și la cazuri mai avansate de cancer, dar nu cu procente de vindecare atît de mari”.

● „Flacăra” nr. 41 din 13 octombrie 1977

„După articolul „Inamicul public nr. 1, cancerul, va fi învins” apărut în revista „Flacăra” nr. 39, din 29 septembrie 1977, am primit la redacție sute de telefoane și scrisori, toate dovedind interesul deosebit al opiniei publice din țara noastră față de aceste cercetări românești, de punerea lor în aplicare. Interesîndu-ne de stadiul în care se află în prezent aceste cercetări, am putut afla că, supus la noi probe, în fața unor prestigioase comisii medicale, savantul român N. Ionescu-Dimbovița a convins din nou prin exactitatea diagnosticului. Testele efectuate pe mai multe feluri de cancer se constituie încă o dată într-un valoros argument în sprijinul teoriei cercetătorului român care susține de mai mulți ani că toate cancerele solide sînt generate de o substanță unică — toxina oncogenă — căreia, așa cum mai spuneam, îi cunoaște structura cît și formula chimică”.

● „Flacăra” nr. 49 din 8 decembrie 1977

„Cercetătorul român N. Ionescu-Dimbovița a fost invitat la Baden-Baden în calitate de referent, de chiar prof. doctor docent H. Denck, președintele congresului. Aceasta, se înțelege, ținîndu-se cont de rezultatul cercetărilor, de comunicările anterioare ale lui N. Ionescu-Dimbovița, susținute la congresele de la Wiesbaden (1972), și Baden-Baden (1976). Primit cu simpatie și interes de organizatorii științifici, i s-au oferit 15 minute pentru comunicare, deși timpul și condițiile de care a dispus înaintea congresului au fost de-a dreptul precare.

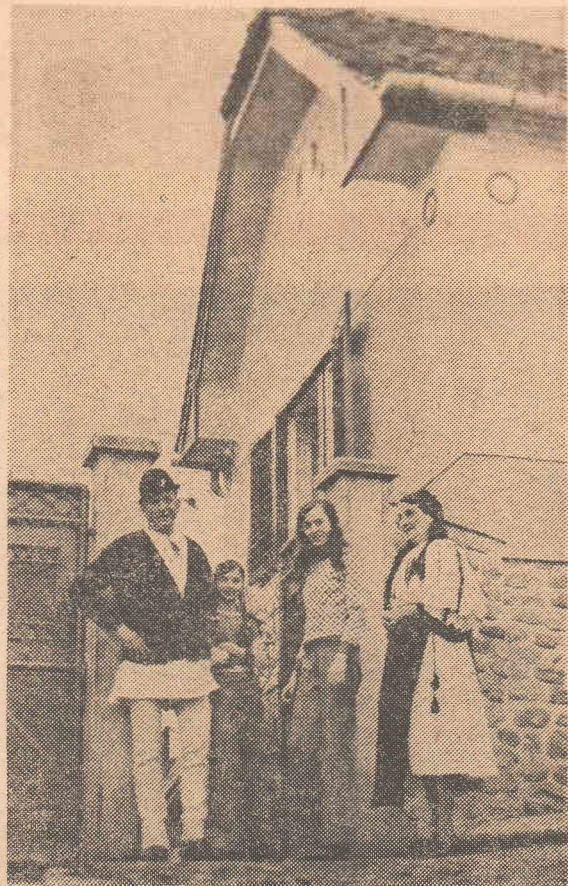
● În scurta sa alocuțiune, N. Ionescu-Dimbovița a putut face cunoscute participanților la congres opinile sale privind originea, evoluția și tratamentul bolii cancerosă. Comunicarea a cuprins referiri la posibilitățile concrete de diagnosticare a numeroase forme de cancer, subliniindu-se între altele faptul că s-au identificat atît structura, cît și comportamentul biochimic al noxei cancerosă (despre care afirmă că este unică); a fost pusă la punct, de asemenea, o seroreacție de diagnostic în stadiile incipiente și tardive ale bolii.

● Tocmai de aceea, acum, cînd metoda descoperită de omul de știință român pare a fi un punct convergent pentru marea majoritate a cercetărilor oncologice din diverse țări, cum dealtfel s-a putut verifica în recentul for științific internațional de la Baden-Baden, nu ne îndoiim că factorii competenți vor urgenta crearea condițiilor necesare dezvoltării stadiului actual al descoperirilor.

Orice întîrziere poate duce la redescoperirea unei metode de pe acum descoperite, poate păgubi interesele noastre legitime. Cercetătorul român N. Ionescu-Dimbovița este gata, după cum ne declară, să dezvolte și să aprofundeze elementele științifice ale descoperirilor sale, colaborînd în această direcție cu o echipă de medici, biochimisti și biofizicieni, într-un cadru material și științific adecvat.

Opinii consemnate de N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Ion Presăcan, țăran cooperator din Mîndra Sibiului, e bucuros de oaspeți

**Expresia
cea mai adevărată
a democrației
este dreptul pe care
și-l cîștigă oamenii
de-a trăi bine!**

De cînd îl știm, ardeleanului i-a plăcut să se fotografieze în fața casei, la poartă, cu familia îmbrăcată în haine de sărbătoare și cu mina în șold. Este poza document a fiecărei generații de gospodari. S-ar părea că „mina-n șold“ este un gest, mai mult, o atitudine, asociată neapărat cu mulțumirea, cu satisfacția că ai realizat ceva în viață.

În imaginile alăturate am surprins cîteva momente din familia lui Ion Presăcan, brigadier al C.A.P.-ului din comuna Loamneș, județul Sibiu. Îl las să dea el însuși explicațiile.

Pînă toamna trecută, toți oamenii din Mîndra, satul în care locuiesc, luam apa de la izvorul de lingă casa noastră. Acum fiecare familie și-a tras apă, pe conductă, pînă-n casă. Doar doi, trei vecini mai scoatem vitele la adăpat alară, mai mult ea să facă mișcare.

După ce-am adus apa în bucătărie, m-am gîndit să fac și o baie. Baia la noi la țară este mai necesară ca la oraș. Te duci în grajd, miroși. Vii de la cîmp, ești plin de praf. La-nceput făceam baie la cîteva zile. Acum facem aproape-n fiecare zi.

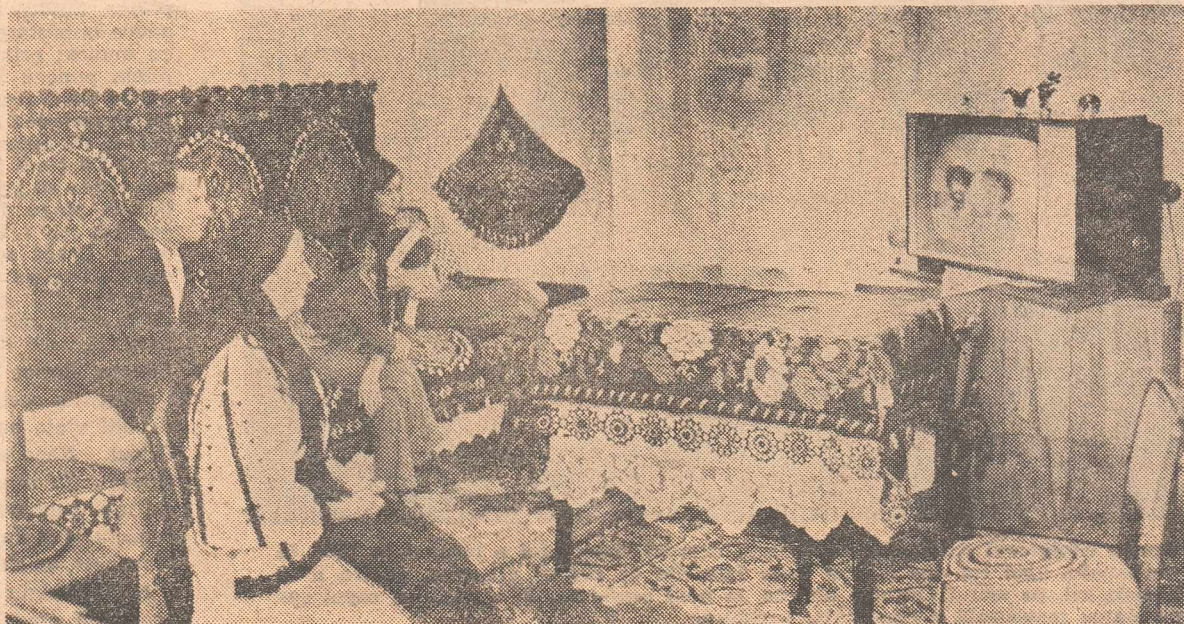
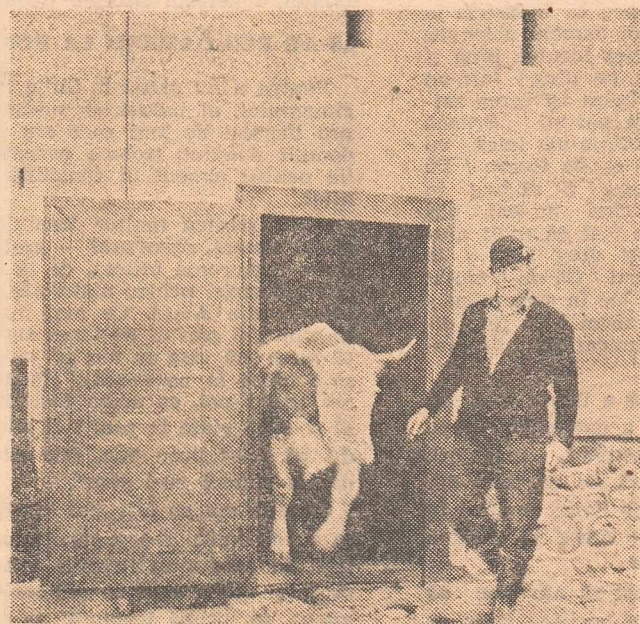
Toate cite le-avem le-am obținut prin muncă. Și eu și nevastă-mea, Anița.

ne sculăm la patru jumătate și ne culcăm după zece, și tot simțim că-i mică ziua. Lucrăm la cooperativă dar creștem și acasă porci și două vaci: una are și vițel. Anul trecut am livrat statului mai mult de 5 000 litri de lapte și aproape 200 kg. carne de porc.

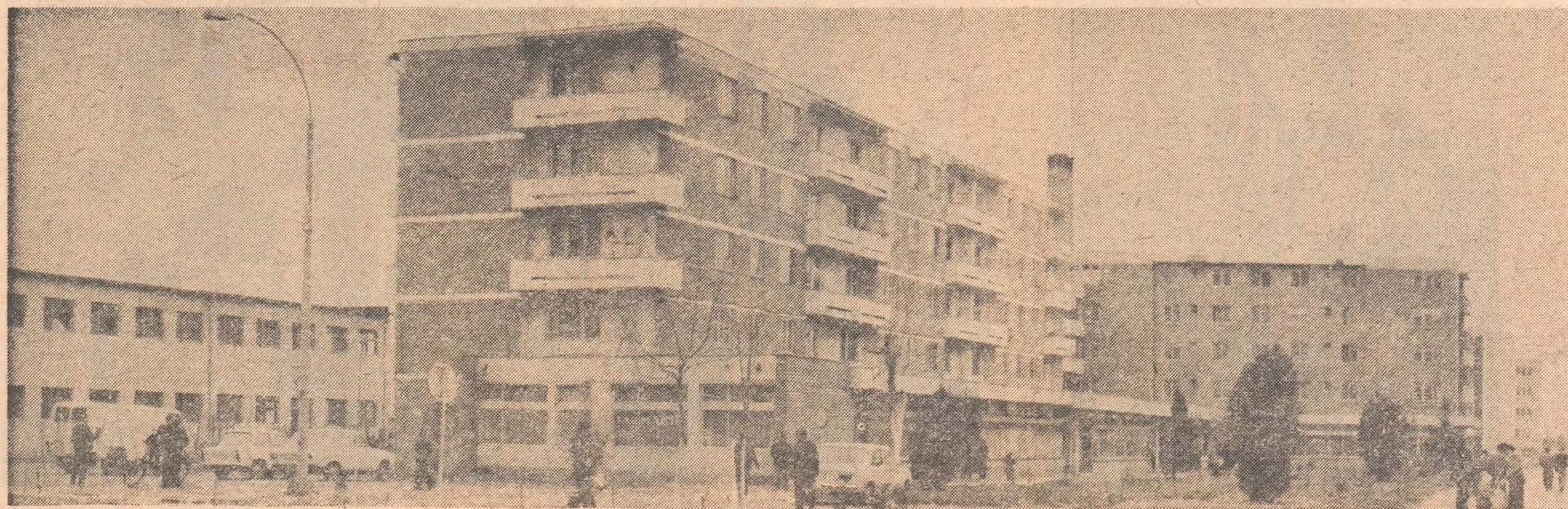
Fata cea mare, Rodica, după ce va termina școala, va fi asistentă medicală la noi în sat. Cu ea s-ajută măică-sa în gospodărie. Cea mică, Dorina, e mai iute. Chiar și la minie. Cînd ia vreo notă de care nu e mulțumită, nu mai am pace cu ea. Dar am lămurit lucrurile din capul locului: profesorul e stăpîn. Și-ți dă nota pe care-o meriți. E tare ambițioasă. Vrea să se facă medic. Acu mi-a intrat și mie în cap. Să vedeți, la un concurs „Cine știe cîștigă“ (pe scenă la cîminul cultural), lua biletul, îl citea și și răspundea. Nici n-apura s-ajungă la masă, unde putea să se gîndească. Eu aveam emoții, nu ea. Simțeam că de n-ar ști, am să roșese.

Mă-ntreabă unii dacă-mi voi lua mașină? Nu știu, să văd. Că vezi, mă gîndeam eu oare acum douăzeci de ani, că voi veni seara de la cîmp, că voi face baie și că vom sta seara la televizor să văd tot ce se-ntîmplă-n lumea asta?

Fotoreportaj de ELENA GHERA ■

Pe Crișul Repede, un oraș

Acum câțiva ani, o foarte tânără învățătoare din localitatea Pădurea Neagră, care face parte din orașul Aleșd, s-a adresat înălăcrimată unui ziar central cu o scrisoare care a făcut vilvă la vremea ei. Ce să fac? — întreba ea, în esență. Iată-mă aruncată, la 20 de ani, într-un colț pierdut de țară; ca să văd un film trebuie să merg pe jos 16 km; n-am alături de mine un băiat de vârsta mea cu care să schimb o vorbă, și chiar dacă ar fi, n-aș putea face zece pași cu el pe Strada Mare fără ca să-mi iasă vorbe. Aci fiecare cunoaște pe fiecare. Dar eu?

Scrisoarea fetei i-o fi pus în oarecare încurcătură pe redactori, care i-au răspuns că lucrurile nu stau chiar așa, deși, în fond, lucrurile chiar așa stăteau. Răspunsul adevărat nu putea fi decât mult mai cuprinzător, și el a fost dat după aceea: „Trebuie să ridicăm Aleșdul, toată această zonă a Crișului Repede!”

Până în anii din urmă singurele mijloace de transport mai acătării din partea locului erau birja lui moș Hermann și o bicicletă împărțită între trei medici, care, în cazuri extraurgente, acordau asistență „cu bițicul”. Doctorul Gheorghe Fényes, care la repartizare, în 1963, își găsisse cameră cu încălzire canadiană pe Bisericii 7, contempla albastrul cerului prin crăpăturile tavanului, iar noaptea — bolta înstelată. Gîndea: „La urma urmei, am ales o meserie, nu un oraș.” Iar profesoara Olimpia Ivanciuc spunea: „Cînd am fost repartizată la Aleșd, am căutat în Dicționarul enci-

„Aici, pe malul Crișului, se întindeau lanuri de grâu și de porumb”. (Simpronia Mitrea)

clopedic român la litera A, ca să aflu cîte ceva despre acest oraș; apoi, aici s-a construit unul din cele mai mari combinate industriale din Europa”.

Aleșd, care ocupă împreună cu localitățile subordonate incredibila suprafață de 200 km patrați, nici la ultimul recensămînt n-a trecut ștacheta celor 10 000 locuitori, oprindu-se la cifra de 9 514. Aceasta spre marea neplăcere a unor mici funcționari locali, care își vedeau astfel spulberate, cel puțin pînă la viitorul recensămînt, șansele de promovare în încadrările administrative, odată cu orașul lor. „Măcar de-am fi avut 10 002 — ofta unul din ei — multe s-ar fi schimbat!” Și totuși, cîte nu s-au schimbat...

DINSPRE ZECE HOTARE SPRE MUNTELE DE PIATRĂ

La o aruncătură de băț de oraș se află satul Subpiatră. Rareori un nume a fost atît de fericit ales. Satul, orașul însuși se află la poalele unui munte de piatră — cel mai bun și mai dur calcar din țară, prețioasă materie primă care, laolaltă cu marna de la apropiata Fișca, și-a găsit valorificarea în anii socialismului. Pe șoseaua E 15, la intrarea în oraș, te întîmpină noua emblema a Aleșdului: un cuptor cu coș,

semnificînd combinatul pentru lianți și azbociment. Adevărată fortăreață a cimentului, cu aproape două milioane de tone producție anuală în 1978 și cu perspectivă de dublare în 1980, cînd va deveni poate cel mai mare producător din Europa, combinatul a propulsat Aleșdul și zona înconjurătoare pe orbita secolului XX, ba chiar XXI. Navetiști pe 17 rute, din cătune izolate ale Apusenilor, din Piața Craiului și chiar din sate ale jude-

ciment, uitînd de Pădurea Neagră și de focul ei nestîns de aproape 150 de ani. Ciudată și totodată edificatoare soarta acestei fabrici întemeiate în pustietate în 1830 de un aventurier austriac. Acesta a cedat-o apoi unui alt austriac, Lieblich, care a rămas în amintire prin două fapte: a introdus ziua de lucru de 17 ore și a bătut cu de la sine putere monedă de aramă, cu circulație doar în incinta fabricii. Era moneda cu cea mai mică zonă de circulație din

„Cînd am fost repartizată la Aleșd, am căutat în Dicționarul enciclopedic român ca să aflu cîte ceva despre acest oraș; apoi, aici s-a construit unul din cele mai mari combinate industriale din Europa”

țelor Cluj și Sălaj se scurg zilnic spre muntele de calcar, spre uriașele cupatoare ale Aleșdului, spre industria dătătoare de ciment, dar și de pine. Cu adevărat spre Zece Hotare (există și un sat prin apropiere cu acest nume grăitor) își exercită orașul forța sa de iradiere.

Printre cimentiștii de aici se găsec, probabil, recordmenii naționali ai navetei. Ne povestea un șofer că iarna, cînd ninge virtos, autobuzul cu muncitorii din Cerișa-Sălaj trebuie să ia drum ocolit prin Ip. Pentru a intra pe poarta combinatului la 18.30 (se lucrează aici în două schimburi, în formula 12 cu 24) oamenii pleacă de acasă la amiază.

— De fapt, la 12 fix se strîng la stația autobuzului, dar din gospodărie pleacă mai devreme, că unii mai au de mers prin pădure cale de 5 sau 10 km.

După care urmează deci vreo șase ore cu autobuzul și 12 ore în schimb. La înapoiere, la fel. Dar nimeni nu se plînge, fiindcă toți știu că industria le aduce bunăstare. Sînt oameni obișnuiți cu munca; prin partea locului, pînă și fetele puneau mîna pe plug! Într-un cîntec de mireasă, tînăra își cerea astfel iertăciunea de la părinți: „Frunză veardi dă bujor / Plînge-me taică cu dor / Că ț-am fost ca un fecior. / Pă boi știam să pun jugu / Și să bag în brazdă plugu. / Și cînd mi-am pus peani-n păr / V-am fost dă mult ajutor. / Dragă soră și drag frati / Io mărg dă la voi dăpart / Că mi-o cîntat cucu rău / Și n-am loc în satu mieu. / Mi-o cîntat cucu-n zăvoi / Să fii dîpart dă voi.” (Comunicat nouă de profesoara Viorica Rus).

Industria socialistă a înnoit însă din temelii viața aspră a oamenilor de pe Crișul Repede, români, maghiari, slovaci. (În paranteză fie zis unul din cei mai buni poeți de limbă română în cenaclul liceului din Aleșd se cheamă Hovanetz, un slovac.)

Ar fi desigur injust să afirmăm că economia orașului se sprijină doar pe

lume. Și acest patron a cedat fabrica unei bănci din Budapesta, după care și-a făcut apariția în Pădurea Neagră și ginerele unuia din falmoșii bancheri Rothschild. Alternarea capitaliștilor a continuat, succedîndu-se la conducere financiar maghiari și români în dulce înfrățire, pînă cînd socialismul a pus capăt pentru totdeauna acestui carusel. Azi, marca Pădurea Neagră, măiestria familiilor ei de sticlari din tată în fiu sînt cunoscute și prețuite în întreaga lume.

Întreprinderea „Refractar” din Aleșd a cunoscut și ea în ultimii ani o adevărată metamorfoză, produsele ei de înaltă tehnicitate luînd drumul marilor combinate de la Hunedoara, Galați și Reșița.

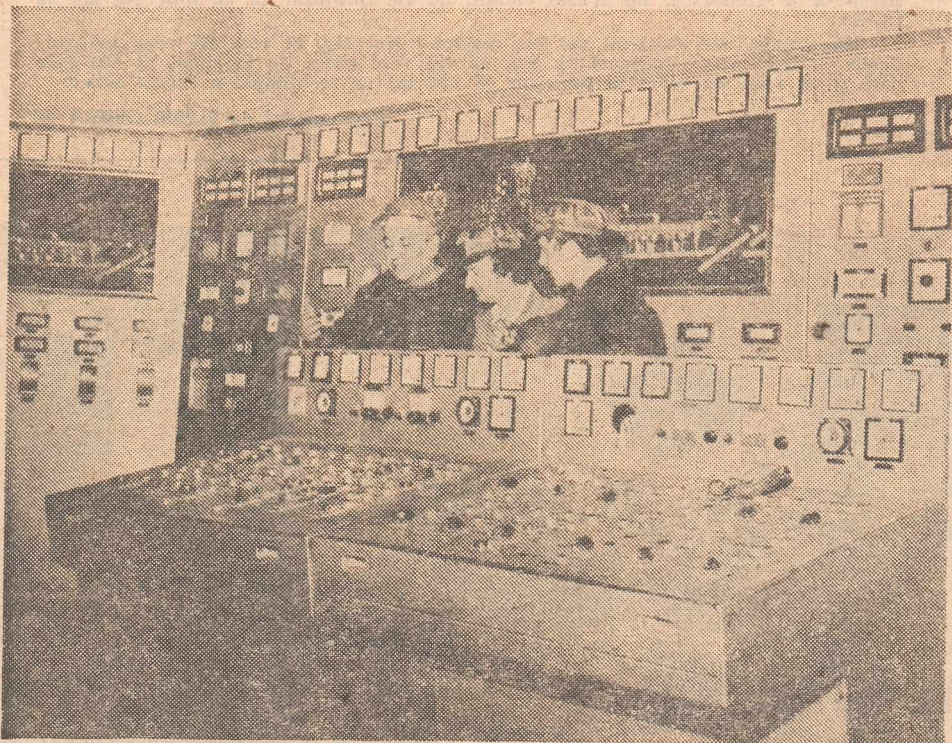
Și totuși cimentul oglindește cel mai bine, atît valoric cît și afectiv, noua vocație industrială a Aleșdului, reliefată cu vigoare și cu prilejul vizitei de anul trecut pe aceste meleaguri bihorene a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

„S-AU PUS OAMENII LA PUNCT”

Peptu a nu prezenta idilic impactul cimentului, al industriei moderne asupra tîrgului de țară care era pînă nu demult Aleșdul, trebuie evocată bătaia pentru ciment în conștiința oamenilor.

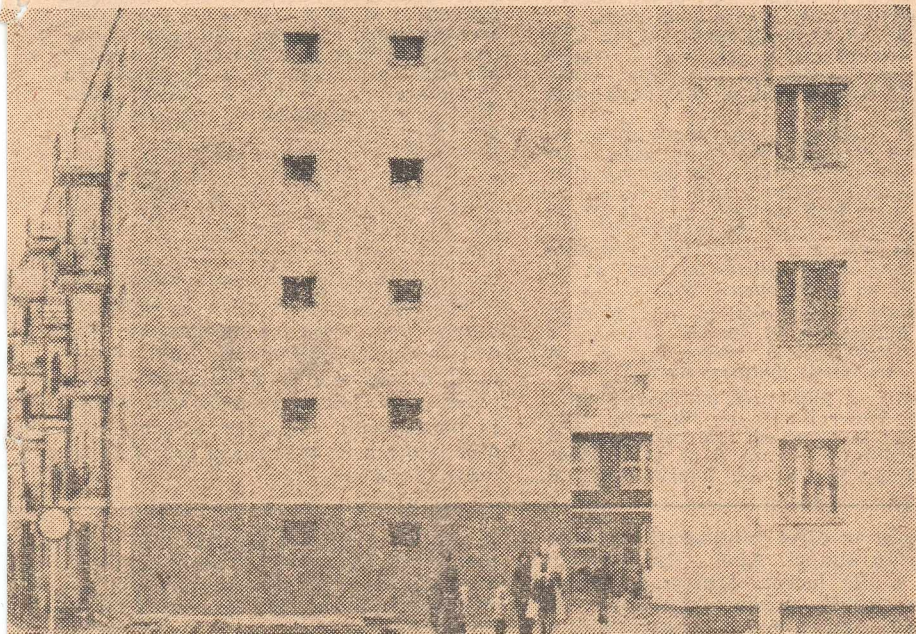
— În mintea multor localnici, cînd ziceai ciment, ziceai praf — arată profesoara Simpronia Mitrea, de la noul liceu industrial pentru materiale de construcții din Aleșd. Ce mai încoace și încolo, unii părinți declarau sus și tare că nu-și vor lăsa cu nici un chip copiii să lucreze la combinat: „Pentru asta am trudit noi, ca acum feciorii noștri să-și ducă viața în praf? Ii aducem la dv. fiindcă-i liceu bun, fala Aleșdului, dar la ciment nu-i dăm”.

Situația era cu atît mai îngrijorătoare cu cît însăși soarta gigantului industrial în care s-au investit atîtea spe- ranțe și atîtea sute de milioane de lei atîrna, în ultimă instanță, de mîna de

Pentru cuptorarul Aurel Popuțe (stînga) drumul cimentului a început în 1950, la Cernavoda, apoi l-a dus la mai toate fabricile de ciment din țară, pentru a se încheia aci, pe malul Crișului Repede, la noul combinat. El a pășit cu capul sus pe marea magistrală a cimentului românesc

grăbit

eru de înaltă calificare pe care treia s-o furnizeze liceul. Chiar și unii proaspeți ingineri veniți ntru stagiatură nu se arătau din cale-ară de încântați („Să ne îngropăm la eșd?“) și numărău săptămânile, zile-care-i despărțeau de clipa fericită a ecării. Alții, și mai grăbiți, implorau la bun început „negația“, pentru a putea prezenta în alt post. Un absolut al Politehnicii care — după cum serva cel care ne-a povestit întim-

ic român la litera A,
n cele mai mari combinate

area — „considera drept o rușine a cții faptul că a nimerit la Aleșd, și a convins că țara întreagă începe în umul Taberei și se termină în Balta bă“, a intrat la directorul combinatului cu șapca pe cap și mîna în buzunar, reclamînd faimoasa negație.

— Am 24 de ani și... — a început el.
— Nu 24, ci 17 — i-a rețezat directorul.

— Cum 17 ? !

— 24 minus cei șapte ani de acasă.

Revirimentul la copiii de țărani spești de praf și la tinerii ingineri spești de izolare nu s-a produs nici simu, nici dintr-o dată.

Mai întîi și întîi a dispărut ideea cu afu. Combinatul din Aleșd a devenit i probabil cel mai curat combinat de ment din țară. Recent, un director general venit în inspecție de la București observat din depărtare, din goana așinii, că din coșuri nu se mai rearsă obișnuții nori albi, care acopau totu în jur ca într-o piclă-deasă. A dat jos din „Dacie“ alarmat, exclamînd : „Ce fac ăștia, au înnebunit, au rit combinatul ?“ Probabil calcula în id tristele consecințe pentru planul ntralei ale presupusei stopări de la eșd. Cînd a intrat pe poarta fabricii a dat seama cît de neîntemeiate îi seseră temerile și că se poate produce ment și fără praf.

— Cum ? — l-am întrebat pe direc- cul combinatului, inginerul Gheorghe ilinschi.

— Mulți își inchipuie că secretul nstă doar în folosirea electrofiltrelor. e fapt, acesta este numai jumătate din evăr, taina se ascunde în om. Noi, actic, nu mai avem praf — mai exact un redus considerabil, dar în curînd m soluționa definitiv problema — și acum filtrele sînt mai uzate decît un doi, trei ani, cînd praf era destul. adar, nu despre electrofiltre este rba, ci despre oameni. Ca ele să func- neze perfect trebuie ca și cocătorul stăpînească pe deplin cuptorul, iar nnicienii de la electrofiltre să fie bine egătiți profesional, să păstreze tot

SPITAL DE CLASA A TREIA, PRE- OCUPĂRI DE CLASA ÎNȚI

„Orașul se grăbește spre mîine“ sună titlul filmului închinat Aleșdului de cineclubul local. Se grăbește pe felu- rite căi, nu numai pe acelea ale ci- mentului, ale calculatoarelor de proces și ale televiziunii industriale. Fiindcă, la urma urmei, nu numai complexitatea utilajelor folosite măsoară incandescen- ța căutărilor. Poate tocmai la Aleșd, într-un spital, conform scriptelor, de ca- tegoria a treia, se vor fi făcut noi pași în bătălia pentru tratarea teribilei afec- țuni care este piatra la rinichi, prin mijloacele medicinei interne și nu ale chirurgiei. Acesta este și punctul de plecare al cercetărilor asidue întreprin- se în ultimii ani de medicul specialist de boli interne Gheorghe Fényes.

— De ce ani de zile — se întrebă el — tratăm ulcerul prin medicamente și nu recurgem „la cuțit“ decît, ca să spun așa, în disperare de cauză, în timp ce în multe cazuri bolnavul de calculo- ză este de la bun început condiționat să accepte operația ? Dealtminteri, în- săși urologia este o specialitate aproape exclusiv chirurgicală. Eu cred că tre- buie să ajungem ca și calculoza renală s-o rezolvăm doar în mod excepțional prin bisturiu. Există la noi în țară preocupări și rezultate în această pri- vință. Și noi am elaborat o metodă a noastră.

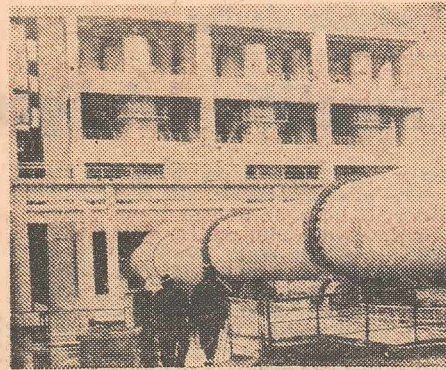
Desigur, nimeni nu pretinde că la Aleșd s-ar fi rezolvat pe deplin ceea ce nu au realizat căutărilor febrile din în- treaga lume, dar faptul că s-a trecut de faza simplelor speculații e dovedit de „Certificatul de inventator nr. 67 264 acordat autorilor doctor Gheorghe Fényes, farmacist Gheorghe Mermeze, doctor Iuliu Andrassy și chimist Béla Arany pentru un medicament pentru tratarea afecțiunilor reno-urinare“. Ti- tular : Spitalul orașenesc Aleșd, că- ruia i s-a acordat „Brevetul de inven- ție 67 264 din 7 02 1978-pentru tratamen- tul litiazei ce apare în urina alcalină (fosfați, carbonați)“. Asocierea ingredi- entelor „prezintă noutate și conduce la progres tehnic“ se arată în argumenta- rea Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci.

Și la Aleșd nasc invenții. În fotogra- fie : doctorul Gheorghe Fényes

Noul medicament trebuie, firește, să treacă proba focului, să fie testat con- form regulamentelor în vigoare, urmînd o complicată filieră de experimentare — sperăm nu exagerat de lungă. Chiar în cazul cel mai bun sînt vizate doar unele tipuri de calculoză ; trebuie încă studiată problema recidivelor, urmînd ca și acest medicament să fie privit în contextul celorlalte arme aflate azi în panopia urologilor. Cercetarea în sine, rod al unor preocupări intense de mai mulți ani, dovedește însă că știință ade- vărată, căutări innoitoare se pot rea- liza nu numai în tîna clinicilor uni- versitare, a laboratoarelor din marile orașe, ci și în spitale modeste ca acel din Aleșd, atunci cînd există pasiune.

— Vă rog să mă credeți — spune doctorul Fényes — că nu mi-ar fi fost defel greu să plec din Aleșd, dacă aș

Ciment fără praf. Se poate.

fi vrut ; am avut oferte, posibilități, dar n-am făcut-o. M-am legat de oa- meni, de munca mea, aici mă voi stră- duii să arăt ce pot. Mă frămîntă încă multe idei științifice. Aș dori, de pildă, să realizez fonocardiograma subiectivă. Pînă în prezent nu există un limbaj universal admis, perfect obiectiv, pen- tru a descrie ceea ce medicul aude cu stetoscopul. Eu sesizez, de exemplu, un suflu protosistolic descrescendo însoțit de o dublare a zgomotului al doilea cu o componentă aortică mai îndepărtată. Dar cuvintele nu descriu suficient de fin și de exact procesul. Lucrez în pre- zent tocmai la elaborarea unui limbaj grafic pentru materializarea observațiilor cardiologului. Ar rezulta o codi- ficare a zgomotelor cardiace, un fel de S.O.S. internațional, înțeles de toată lumea. La fel cum medicul care lu- crează cu aparat, cu electrocardiograful, obține o electrocardiogramă obiectivă, cu limbajul meu s-ar evidenția fonocardiograma subiectivă.

EPILOGUL NU A FOST CONVENȚIONAL

Nu-i putem părăsi pe oamenii în halate albe din Aleșd fără a aminti că în acest spital s-a desfășurat pe tăcute una din cele mai dramatice bătălii împotriva morții despre care ne-a fost dat să auzim.

...O Salvare de la Oradea gonea spre satul Pusta, comuna Bulz, transportînd o fată de 18 ani. Caz disperat : polisero- zită T.B.C. ; fata era, mai simplu spus, plină de puroi. Avea 1,80 m și cîntărea 35 kg ! Pe drum, a survenit moartea clinică și mașina a debarcat cadavrul la Aleșd. La morga spitalului, un medic și-a dat seama că, de fapt, moar- ta... nu murise de-a binelea. Și trei zile și trei nopți el s-a luptat cu moartea și a învins.

Povestea are un epilog care refuză să se supună canoanelor : în loc să-l felicite și să-l îndrăgească mai mult, logodnica doctorului, venită să-l viziteze din alt oraș, l-a părăsit, lăsîndu-i pe masă un bilet. „Dacă acum, cînd nu sîntem căsătoriți, te porți așa și lipsești de lîngă mine trei zile și trei nopți, mă întreb ce se va întîmpla după căsătorie. Adio.“

Mai există și un al doilea epilog, la fel de neconvențional. După trei luni se prezintă la spital, cu trei pești și cinci ouă, tatăl vitreg al fetei, pe nu- me Fazecaș, pentru a informa că „moarta“ s-a făcut frumoasă ca în po- vești, că poartă coc și părul lung și că, în vorbele lui, „crapă de sănătate“. „Cînd am auzit aceste cuvinte — își amintește doctorul — m-am simțit de parcă aș fi căpătat Premiul Nobel. Cît despre pești și ouă, nu le-am luat ; nici bătrînul nu a insistat : oare atît valo- rează viața unui om ? În schimb, mi-a dăruit un tulinic“.

Acestea sînt, așadar, zilele Aleșdului. Nu toate merg pe roate, și asta pentru că nicăieri lucrurile nu se rezolvă deodată, cît ai bate din palme.

— Lipsesc în Aleșd un centru sistema- tizat, hotel, autogară, club, dezvoltarea culturală și urbanistică urmînd abia ac- cum să-și alinieze pasul cu creșterea eco- nomică din ultimii ani — recunoaște, cel dintîi, primarul Teodor Vandici. De- sigur, vom aborda pe parcurs toate a- ceste probleme. O unitate industrială cu mîna de lucru predominant femi- nină este prevăzută pentru viitorul program de dezvoltare, se va construi curînd Clubul Cimentiștilor, vor fi date în folosință baia și ștrandul cu apă ter- mală, vom face și alte lucruri frumoase.

Lipsurile actuale trebuie deci jude- cate doar în contextul uimitoarei dez- voltări a Aleșdului din ultimii ani : de la 180 milioane lei producție globală în 1970 la aproape un miliard în 1977 și la circa două miliarde în viitorul cîncinal. Orașul, cu adevărat, se grăbește. Birjei lui moș Hermann i-a luat locul un avion cu reacție.

LIONEL NIȚESCU ■
Fotografii de ELENA GHËRA ■

Olimpiadele elevilor

Competiția inteligențelor tinere

Intre 7 și 13 aprilie s-a desfășurat faza pe țară a concursurilor pe obiecte ale elevilor de liceu. Intrate în bunele tradiții ale învățămîntului nostru, aceste olimpiade — cum și sint numite, de altfel, atît de către elevi cit și de către profesori — dau, de fiecare dată, prilej celor mai buni școlari să-și valorifice înzestrarea și perseverența, după cum permit depistarea celor mai competitive valori în formare ale inteligenței românești. Desfășurate prin grija deosebită a Ministerului Educației și Învățămîntului și a C.C. al U.T.C. — ca și a societăților de științe la unele materii — olimpiadele au ilustrat în acest an un nivel mai ridicat al capacității de sinteză, de efort creator independent al elevilor.

Ediția din acest an a olimpiadelor din domeniul filologiei a reunit la Arad, într-un program comun de activități, 646 de elevi, cîștigători ai etapelor județene, dintre care 424 la concursul de limbă și literatură română „Mihai Eminescu”, 145 la concursul de limbă și literatură maghiară și 77 la concursul de limbă și literatură germană. Se cuvine să remarcăm în mod special Liceul „Dobrogeanu-Gherea” din Ploiești, ai cărui TOȚI reprezentanți au încheiat întrecerea ca laureați ai

concursului de limbă și literatură română.

Concursurile de științe sociale — istorie, economie politică, filosofie — au reunit 927 de elevi, dintre care 139 au obținut între 16 și 20 de puncte, rezultate pentru care au fost distinși cu premii și mențiuni. Cum, dincolo de notele obținute de elevi, aceste concursuri pun în evidență și pasiunea profesorilor, este firesc să remarcăm amănuntul semnificativ că, la economie politică, anul acesta, ca și anul trecut, elevii profesoarei Rodica Surgeanu de la Liceul de filologie-istorie Timișoara au obținut locuri de frunte: doi dintre ei locul întâi, unul locul al doilea, iar altul mențiune. Dintre aceștia, elevul Ana Buitas și s-au decernat și anul trecut și anul acesta atît premiul întâi al M.E.I. cit și premiul catedrei de economie politică din cadrul A.S.E.

Concursul de matematică a fost găzduit de municipiul Galați. Cum, nu demult, în paginile revistei, am discutat cîteva din cauzele care au făcut ca, în anii trecuți, rezultatele noastre la Olimpiada Internațională de matematică să înregistreze o curbă coboritoare, și cum în acest an marea întrecere se va desfășura chiar în țara noastră, am adresat cîteva întrebări academicianului profesor dr. docent

Gheorghe Mihoc, președintele Comitetului de organizare pentru O.I.

— Tovarășe academician, ce impresie v-a făcut nivelul concursurilor în acest an față de anii precedenți?

— Impresia generală este una foarte bună. As dori să rețineți că selecția lotului — de 36 de elevi pe care-i vom pregăti în vederea alegerii, apoi, a celor opt reprezentanți ai țării — a fost făcută cu mai multă grijă, pentru folosirea tuturor șanselor noastre la confruntarea internațională. Barajul a fost organizat, de această dată, în două etape, prima însemnînd zece probleme, iar a doua patru.

— Cum vă explicați faptul că un elev care a fost selectat în acest lot — e vorba de Marius Cavachi din Constanța — n-a obținut, totuși, la faza pe țară decît nouă puncte?

— Noi desfășurăm concursul intern pe clase, pe cînd O.I. are o programă comună, din care lipsește, în general, materia ultimelor noastre clase de liceu. Cazul pe care l-ați amintit nu ilustrează decît grija pe care am avut-o ca nici unul din cele mai valoroase elemente care ne-ar putea reprezenta țara să nu fie lipsit de șansa participării.

— Doriți să remarcăm în mod deosebit vreun participant la această întrecere a tinerilor captivați de știința care a fost și pasiunea vieții dumneavoastră?

— Îmi face plăcere să amintesc numele elevului Victor Nistor din București, care a intrunit la baraj cel mai mare punctaj (141 de puncte — n.n.) și pe al lui Bogdan Cătălin Enescu din Buzău, clasat al

doilea. Mi-ați cerut nume de elevi și v-am răspuns bucuros. Nu trebuie să uitați însă că, în spatele succeselor copiilor, stau, în mare măsură, munca și pasiunea dascălilor. Noi avem excelenți profesori de matematică. Se disting cu deosebire cîțiva dintre cei mai tineri, ei înșiși fosti olimpici la vremea lor. Tocmai dintre aceștia am selectat un grup cărui îi vom încredința, în acest an, pregătirea lotului.

Spațiul nu ne permite să trecem în revistă detaliat concursul desfășurat și la alte obiecte. Am reținut însă cîteva aprecieri generale formulate de tovarășul Gheorghe Apostol, director adjunct la Direcția științe sociale, activități educative și sportive din M.E.I.: „La toate obiectele de concurs s-a înregistrat un simțitor pas înainte față de anii anteriori. Mulți elevi i-au uimit și i-au emoționat de-a dreptul pe examinatori prin calitatea pregătirii, prin rigoare științifică, putere de sinteză și sensibilitate. O mai bună organizare a concursurilor a înlăturat orice neîncredere în veridicitatea punctajului. La sfîrșit s-au prelucrat cu participanții greșelile frecvente. S-au conturat, de asemenea, concluzii utile pentru îmbunătățirea activității viitoare, legate de insuficiențele unor manuale ori de scaderi în munca profesorilor. Nota dominantă a concursurilor din acest an a fost optimismul. Gazdele au făcut totul pentru ca participanții să păstreze o amintire deosebită acestui moment al pregătirii lor pentru viață”.

„Aceasta cred că este cheia modernizării predării matematicii”

De zece ani, în județul Neamț, un profesor de matematică și un grup de învățători pasionați încearcă — obținînd rezultate uimitoare — să modernizeze predarea matematicii, începînd chiar din clasa întâi. De curînd, la Liceul „Petru Rareș” din Piatra Neamț, am fost oaspetele prof. Dumitru Roșca, inițiatorul acestui experiment.

— Cu ce ați început?

— Cu observarea disponibilităților de gîndire ale copiilor din clasele I—VIII, încă de pe vremea primilor mei zece ani de învățămînt. Din păcate, și azi, mulți profesori sint mulțumiți dacă, din clasa a patra, elevii le vin doar cu deprinderi de calcul. Dar calculul se face mecanic în școala primară. Or, asta poate diminua pentru toată viața, tendința lui de ce? Elementele despre mulțimi și relații favorizează clădirea noțiunilor matematice pe baze solide. Azi se știe că, prelucrate la nivelul de înțelegere al copiilor, acestea sint accesibile și la preșcolari. O verificare a acestui adevăr a realizat-o și în orașul nostru, printr-un experiment, profesorul Gheorghe Iftimie. Copilul înțelege multe adevăruri matematice, cu condiția să nu le luăm otova din cursurile universitare, în haina de prezentare pe care o au acolo, fără să le pregătim una specifică particularităților psihologice ale școlarului. Sigur că o încărcare rapidă cu prea mulți termeni matematici nu e fericită, dar nici teama de terminologie nu este justificată. Un prim experiment l-am făcut cu fiul meu, în clasa întâi și mai ales într-a treia. Desigur, întâi îi explicam un lucru, apoi, cînd înțelegea de ce-i vorba, îi dădeam și o denumire. Și de ce să-i dau alta decît cea științifică, cu care tot avea să se întâlnească mai tirziu? Mergea mai bine decît mă așteptam, dar exemplul lui nu putea fi concludent. I-am spus să-și cheme încă vreo cinci prieteni la această „distracție”, să vadă dacă ei pot înțelege lucruri de clase mai mari. Toți înțelegeau la fel. Era anul școlar 1967/68. Am făcut un cerc de matematică — vreo 15 elevi

din clasa a treia. Tot anul le-am transmis cunoștințe pe care le făceam cu cercul elevilor clasei a noua. Ritmul de asimilare era mai rapid la cei mari, dar adîncimea cunoștințelor — cu exercițiu mai mult — era aceeași. Se exprimau la fel. În vară, s-a ținut la noi o conferință pe țară a profesorilor de matematică. Am solicitat 30 de minute pentru un „divertisment” și am ținut o lecție demonstrativă cu grupul celor 15. A fost un „scandal”. Copiii dovedeau stăpînirea unor procese de gîndire incredibile pentru asistență. Unul din profesori, după lecție, a spus că e lipsă de respect față de ei să le prezint un „spectacol” în locul unei activități serioase. Refuza să creadă ce văzuse, întrucît, așa cum zicea, cu asemenea cunoștințe lucrează elevii din ultimii ani și se încurcă, uneori, studenții. Noroc că în sală erau și foști colegi de-ai mei de facultate, care mă știau neînștrazat pentru farse. În toamnă, la un colocoliv internațional desfășurat la București, am prezentat conținutul experimentului pe cele două grupuri. Puneam specialiștilor o problemă nouă: să încercăm să formăm pe exemple nenumărate — de la clasa întâi — noțiuni foarte generale, care să permită, apoi, derularea logică a matematicii școlare, de aici cunoștințele tradiționale de matematică decurgînd ca niște cazuri particulare. Acum, eu sint convins că se poate, și că aceasta e cheia modernizării predării matematicii.

— Ce a urmat?

— Extinderea experimentului, pe care mai mulți învățători l-au desfășurat cu dăruire, în afara orelor obișnuite. Rezultatele admirabile obținute de ei îmi demonstrau în sfîrșit că un asemenea mod de a preda nu ținea nici de anumiți copii și nici de un anumit profesor. Iar prelucrarea pedagogică a noțiunilor de către învățători era superioară. Un fapt deosebit: receptivitatea și plăcerea copiilor erau mult sporite la lecțiile acestea față de cele obișnuite.

— Cum ați organizat activitatea?

— Înainte de toate a trebuit să con-

stat lipsa oricărei bibliografii realiste pentru învățători. Apoi, descopeream foarte multe lucruri confuze în matematica claselor primare. Sistemul de pregătire a învățătorilor a fost chinător pentru mine. L-am realizat și a dat rezultate foarte bune; n-aș sfătui însă pe nimeni să mai facă asta singur... O dată la două săptămîni pregăteam o lecție model a unuia dintre învățători, la care asistau toți. După aceea, explicam ce urmează să facem în următoarele două săptămîni. Urma o oră de întrebări și discuții, iar la sfîrșit primeau expunerea dactilografiată. Azi nu mai fac expunerii. Planurile lecțiilor model de atunci însă au rămas ca ghid. E, cum s-a dovedit, cea mai realistă formă de pregătire a învățătorilor.

Orientîndu-se după asemenea modele, unii au reușit, fără altă pregătire, să desfășoare o activitate excepțională la clasă, să țină lecții admirabile în care, datorită unei superioare prelucrări pedagogice a datelor-model, prin filtrul personalității lor didactice, datorită măiestriei lor pedagogice, nici nu mai recunoșteam substratul planurilor de la care porniseră.

— Cum reacționează elevii, învățătorii, părinții la această noutate?

— Cea mai incurajatoare reacție a fost — de la început — pentru noi, a elevilor. Marea lor receptivitate la nou și capacitatea reală de a asimila noțiunile — expuse de un om care nu uită o clipă de vîrstă de cei din fața lui, ce particularități psihologice presupune acea vîrstă — acestea, mai ales, ne-au făcut să perseverăm. Mult mai puțin incurjator au răspuns la început învățătorii. Este adevărat că ei erau primii cărora li se cerea ceva în plus: un efort de pregătire și unul, deloc neglijabil, de înfrîngere a unor deprinderi proprii învechite, de depășire a conformismului în gîndire datorat, printre altele, și șabloanelor cu care ei înșiși, din clasele primare, au învățat matematică și au trecut încet, pe nesimțite, dar metodic pe lingă șansa de a-și exersa mobilitatea, elasticitatea gîndirii. În ce-i privește pe părinți, aceștia au reacționat la început cu uimire și neascunsă împotrivire. Deprînși cu gîndul că în clasele mici își pot ajuta ușor copiii la învățatură, erau deruțați de faptul că din clasa întâi, deja, ei nu se mai simțeau în stare de aceasta.

După atîtea experiențe reușite, azi, și

învățători și părinți gîndesc altfel. Tot mai mulți învățători doresc să predea matematica în felul propus de noi; tot mai mulți părinți sint dezamăgiți că nu beneficiază și copiii lor de acest lucru.

— Ce satisfacții deosebite v-a prilejuit experimentul?

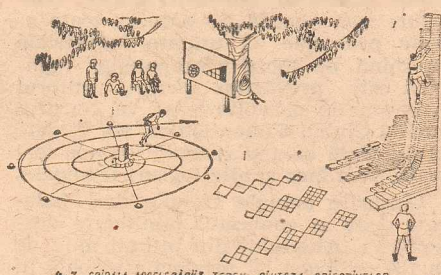
— Despre unele am și vorbit. Reușita experimentului este normal să ne bucur, mai ales cînd rezultate excepționale, așa zice chiar emoționante, sint obținute de învățători anonimi, din sate pe care mulți inspectori școlari le cunosc doar după hartă. Din mai multe exemple pe care le am la îndemînă, amintesc doar școala din **Dumbrava Roșie**, unde învățătoarea Maria Lungu lucrează de patru ani cu elevi acum în clasa a patra, într-o încăpere amenajată, din lipsă de spațiu, în podul școlii. În acel pod se confirmă, în mod fericit, nu numai valabilitatea ideii de modernizare a învățămîntului lumii, ci și inegalabila valoare a monedei de aur sufletească pe care învățătorii acestei lumi o investesc cu o tulburătoare generozitate în șansele de prosperitate și pace ale omenirii, în istoria viitoare, cu care ei, acești învățători de atîtea ori anonimi, se întîlnesc în fiecare zi, prîvind în ochii copiilor.

★

Credem că asemenea experimente și mai ales concluziile desprinse cu ajutorul lor merită atenția Ministerului Educației și Învățămîntului — principalul organism interesat și primul responsabil de soarta învățămîntului românesc, de la asigurarea bazei materiale, pînă la organizarea și modernizarea acestuia în concordanță cu cerințele ritmului de dezvoltare al lumii în care trăim și — atît pe cît este posibil — chiar și al celei în care vor trăi copiii noștri, preșcolarii și elevii de azi. Nu ne poate convinge nimeni că un experiment care durează de zece ani trebuie continuat, eventual, alți zece pînă se vor încălzi inspectorii de resort ai ministerului la flacăra pasiunii unui profesor din Piatra Neamț.

Este, evident, necesară o dezbateră aprofundată pe această temă, care să se încheie cu valorificarea rezultatelor noului experiment. Rîndurile de mai sus le considerăm începutul unei asemenea dezbateri, așa încît, coloanele revistei rămîn deschise oricăror opinii utile.

Un parc pentru copii, în care încă nu se joacă nimeni

Un tînăr inginer din Timișoara — Mihai Nagel — se preocupă din 1974 de realizarea unei idei originale, a cărei aplicare ieftină ar putea aduce foloase remarcabile. Este vorba de proiectul pe care autorul l-a numit **PARCUL SPORTIV AL FIZICII ȘI**

MATEMATICII. Pe scurt, unele parcuri pentru copii ar putea fi amenajate special pentru ca jocurile să-i familiarizeze pe cei mici și pe tineri, de foarte timpuriu, cu elementele naturale care le-ar conduce, firesc, raționamentele spontane spre redescoperirea adevărurilor fundamentale pe care se bazează în prezent fizica și matematica. Unui copil care s-ar juca într-un asemenea mediu — gîndit și calculat de cei mari cu rigoare, dar și cu fantezie și sensibilitate — i-ar fi ușurată asimilarea cunoștințelor în școală. Timpul de învățare a materiei obișnuite de fizică și matematică poate fi scurtat simțitor și cu asemenea mijloace, iar Mihai Nagel continuă de ani de zile calculele lui, prin care un noian de noțiuni abstracte, un mare volum de teorie, din manualele nu tocmai

ușor de învățat, să fie apropiate sugestiv și atractiv de tineri, prin înșeși înclinațiile și divertismentele vîrstei. Numai că, deși, de cîțiva ani buni, ideea și proiectul inginerului timișorean se bucură de atenția binevoitoare a mai multor oameni competenți pe care i-a consultat, nimeni nu se grăbește încă să le valorifice. La această valorificare pot și este firesc să contribuie factori din diverse domenii, printre care, oricum, cei din învățămînt și cei care răspund de amenajările social-culturale, de înfrumusețarea și gospodărirea localităților ar trebui să fie cei mai interesați. Desigur, orice lucru nou poate să surprindă, să fie întîmpinat ici-colo cu neîncredere, dar **parcurile sportive ale fizicii și matematicii** — despre care cîteva publicații din țară au și vorbit deja — constituie

o idee întîmpinată cu nefirescă și stăruitoare indiferență. Mulți i-au apreciat proiectul lui M.N., dar nimeni nu l-a folosit. La 3 martie 1975, de pildă, într-un răspuns cu nr. 14216 și semnat de inspectorul principal Iulian Chelu de la Direcția învățămîntului preșcolar și general obligatoriu din M.E.I., lui M.N. i se spunea că propunerea lui de a se construi un astfel de parc „a fost adusă la cunoștința Inspectoratului școlar al județului Timiș, unde vă rugăm să vă adresați pentru stabilirea condițiilor de amănunt. Ideea este interesantă și realizabilă dacă dumneavoastră, inițiatorul, o veți sprijini efectiv”. Pînă acum însă un singur lucru n-a lipsit: tocmai sprijinul inițiatorului, care ar fi încîntat să-l poată acorda oricînd și oricui. De partea cealaltă, parcul continuă să existe doar în proiectul inginerului Mihai Nagel.

Pagină realizată de DORIN GHERGHINESCU

Banul este destinat celui care muncește

Marioara Olteanu din satul Gălbinași, comuna Vasilați, județul Ilfov, se adresează redacției noastre cu un memoriu al cărui conținut, pe scurt, este următorul: În luna mai 1977 a fost chemată de către Berbec Paula, șefa secției croitorie a Asociației economice intercooperatiste cu profil industrial (A.E.I.P.I.), pentru a lucra în cadrul jocului de muncă pe care-l coordona. La data primei retribuții, femeia, Marioara Olteanu, a semnat și primit de la casierie suma de lei 1600. După o oră, șefa, Paula Berbec, a chemat-o și i-a spus că partea ei este doar de 400 lei, restul însemnând obligații pentru achiziționarea materiei prime și pentru găsierea și „ungerea beneficiarilor”. O primă paranteză: întreprinderile de genul A.E.I.P.I. au fost create în mediul rural pentru valorificarea mîinii de lucru existente, pentru ridicarea nivelului de trai al omului de la țară. Totdeauna însă ele au aparținut statului, totdeauna contractele ca și retribuția au fost controlate de către organe financiare de stat. Spunem aceasta deoarece în anii trecuți, unele unități de acest gen au funcționat și la domiciliul unor cetățeni. Dar chiar și în aceste condiții gazda nu devenea patron.

Mai departe. Lucrătoare M.O. nu numai că i s-a reținut ilegal suma de lei 1200, ci i s-a precizat că acesta este sistemul, că ai ei colegi plătesc la fel. I s-a recomandat să nu spună nimănui nimic, mai ales soțului. Luna următoare, iunie 1977, femeii i se rețin 1148 lei, dar ireparabilul se produce: află soțul, scandal, și, trimisă după toți banii în puterea nopții, M.O. se mai întoarce cu 200 de lei. Este momentul să spunem că Paula Berbec, „Doamna Lili” cum i se spunea și i s-a spus chiar în prezența noastră, conducea doar pe hirtie atelierul de croitorie. În realitate, creierul acțiunilor era Hagivreta Tașcu zis Tașa, ginerele „doamnei Lili”. Soțul lui M.O. nu tolerează ca soția sa să se complacă în asemenea situații. Fapta a fost reclamată directorului A.E.I.P.I., Avramescu Nicolae, secretarului comitetului de partid al comunei, tovarășul Anca Mihalache, și firește lui Hagivreta Tașcu. Primii doi i-au cerut probe și faptul este, desigur, normal. Neavînd, căci nimeni dintre cei care plăteau „obolul” nu a avut și nu are curajul să recunoască (te pui cu relațiile lui Tașcu ?) femeia s-a adresat miliției și procuraturii Oltenița. Din nou lipsă de probe și procuratura din Oltenița chiar îi comunică în scris lui O.M. că sesizarea nu se confirmă. Între timp Marioara Olteanu, mamă a patru copii, este mutată — măsură represivă a lui Hagivreta Tașcu — la o unitate anexă din Cernica. Adică navetă zilnică (16 kilometri), adică doi copii minori lăsați singuri și alte complicații. După două luni are loc unificarea atelierului din Gălbinași cu acela din Cernica, sediul fiind în satul Gălbinași. Dar Marioara Olteanu, devenită persoană indezirabilă, nu mai este primită la croitorie, ci trimisă — cită generozitate! — la atelierul de turnătorie unde lucrează și în prezent. Hagivreta amenință și se laudă că de el nu trece nimeni, lucruri desigur inventate în scopul intimidării personalului muncitor.

Cît adevăr conține sesizarea Marioarei Olteanu, cît neadevăr conține, cine este vinovat și cine nu, care este situația actuală a persoanelor aici pomenite și care este situația în genere a A.E.I.P.I.-ului, iată ce și-a propus ancheta noastră gazetărească.

Mai întâi, opiniile celor cu care am discutat și pe care le vom reproduce întocmai: Nicolae Avramescu, director al A.E.I.P.I.-ului: „Mi s-au reclamat aceste fapte și am considerat necesar să sesizez miliția din Oltenița. Eu am efectuat o anchetă, dar nu s-au descoperit probe. Olteanu lucrează acum la turnătorie. Muncă mai grea dar la croitorie nu a vrut să se mai întoarcă. Cred că a procedat bine, căci viața cu Tașa nu mai avea. Actualmente, Berbec Paula este pensionată medical. Sectorul de croitorie este condus de ginerele ei, Tașa. Cine este gestionara sectorului? Soția sa, Steluța. Mai au câteva neamuri aici ca și în alte sectoare. Cît câștigă Tașa legal pe lună? În jur de 4000 lei. Vă precizez că la noi contractele se încheie legal, încădrările le facem noi, conducerea. Este exclus ca Tașa să facă vreun lucru de capul lui”.

Rugați legitim de către tovarășul director Nicolae Avramescu să vizităm întreprinderea, o și facem. Se execută aici, în diferite sectoare, halate, salopete, cearșafuri simple sau plic, obiecte de masă plastică, huse pentru întreprinderea optică română, ambalaje de lemn, piese de fontă mai mari sau mai

mici. Cei cinci sute de oameni ai muncii lucrează cu multă pricepere și hărnicie realizînd anual producții de ordinul zecilor de milioane. Locurile de muncă sînt impresionant de curate, oamenii puși pe muncă. Firește, satul lor fiind aproape de Oltenița, ei ascultă cu mare plăcere o glumă sau o și fac cu umorul pe care-l naște satisfacția lucrului bine făcut.

Să revenim la cele relatate de către Marioara Olteanu, autoarea reclamației: „Îmi mențin în întregime cele scrise redacției unde lucrați. Am greșit și eu acceptînd la început sistemul și chiar cer să fiu pedepsită pentru aceasta. Într-adevăr, eu însămi nu am mai vrut să lucrez la croitorie. Nu vreau să mă mai expun! Aici câștig în jur de 2000 de lei și mă simt bine. De ce, de pildă, nu reclam starea de la turnătorie? Vă spun de ce: aici cît câștig, atîta iau. Dacă am probe? Am, dar sînt la soțul meu care vine la orele 18”.

Stere Culenda, secretarul comitetului de partid al A.E.I.P.I.: „Concluziile noastre sînt că lucrurile sesizate de Marioara Olteanu nu sînt adevărate. Dealtfel, și procuratura din Oltenița este de aceeași părere. De ce cred că a reclamat Marioara Olteanu? Ei se mai ceartă pe problema schimburilor. Nu la toți le convine să lucreze în schimbul II. Totuși, știm și noi că pe ici, pe colo se practică șperțul, dar nu avem dovezi”.

Aurica Simion, fostă colegă de muncă cu Marioara Olteanu: „Nouă nu ni s-a cerut nici un ban. Care „nouă”? Iertați-mă, m-am exprimat greșit. Mie nu mi s-au cerut sume de bani de către nimeni. Olteanu era o muncitoare bună și corectă. A fost respectuoasă față de noi, față de muncă. De ce o fi reclamat? Acuma, un adevăr o fi, doar nu iese fum pînă nu faci foc”. Florea Tănase, fost, de asemenea, coleg cu Marioara Olteanu la atelierul de croitorie: „Am lucrat cu Olteanu doar 2—3 luni. Lucra bine. Noi nu știm să se fi dat bani doamnei Lili. Care „noi”? Iertați-mă, am vrut să spun eu. Nu știu de ce a reclamat, dar dacă miliția nu a găsit nimic...”

Florea Tănase este un bărbat vînjos, de 33 de ani. Îți vine să crezi că poate lua în mîini 2—3 mașini de cusut și le sfarme. Apoi, le poate duce la turnătorie să facă altceva din ele. Da, dar la turnătorie lucrează Marioara Olteanu! Cristina Hristu, fostă colegă cu

Marioara Olteanu, tot de la croitorie: „Nu știu nimic, nouă nu ni s-au cerut bani. Care „nouă”? Iertați-mă, am vrut să zic mie. Mă întrebați cine este șeful sectorului de croitorie unde lucrez? Cum cin? Nu-i Steluța?”

Tovarășul Culenda Stere o lămuirește cu multă amabilitate că șeful este Tașa și femeia pleacă respirînd ușurată.

Deja cîteva elemente se strîng. De unde această solidaritate a foștilor colegi ai Marioarei Olteanu? Pe ce se bazează ea? Este posibil ca un om al muncii cu vechime de 11 ani în A.E.I.P.I. să nu știe cine îi este șef? Cît de normal este ca Tașa să fie șef și soția sa Steluța, gestionară la același loc de muncă avem să aflăm din discuția cu tovarășul Anca Mihalache, secretarul comitetului de partid al comunei și primar: „Salut inițiativa organizării unei asemenea anchete. Hagivreta Tașcu, zis Tașa, are antecedente penale. A fost condamnat la 7 ani închisoare pentru delapidare, abuz de funcție și alte infracțiuni. Le-am atras atenția tovarășilor aici prezenți (Nicolae Avramescu și Stere Culenda) să fie foarte prudenți cu Hagivreta, să ia măsurile care se impun, dar nu au dat curs cererii mele. Vă asigur că vom lua măsuri. Cred că femeia are dreptate, dar foștii ei colegi de muncă nu au curaj să recunoască. Ne mai trebuie un martor”.

Iată mostra unei crase lipse de vigilență și de răspundere. Un fost condamnat pentru delapidare conduce un sector de muncă și, pentru a avea și plinea și cuțitul în mînă, soția sa ia gestiunea. Nu numai că nu este normal, dar nici legal nu este.

Dintr-o „Dacie 1300” albă coboară Hagivreta Tașcu. Arată înnegurat și agitat deși vine din Capitală. Ce-i drept și drept, n-a fost singur, ci împreună cu soția sa Steluța. Dar noi, cînd am întrebăm de tovarășa Steluța, ni s-a spus că este la lucru în întreprindere și încă se și evidențiază. Dar ce zice Hagivreta Tașcu, zis Tașa: „Marioara Olteanu? Un element mediu profesional — lucra 50—60 cearșafuri în timp ce colegii ei făceau 200. Este răutăcioasă la limita de sus. Este capabilă să distrugă întreprinderea. Știți cam ce fel este? După mine potopul, adică alți oameni să rămînă pe stradă. Da, am fost condamnat în 1965 la 7 ani închisoare pentru delapidare și abuz în serviciu, dar de la Oltenița mi s-a comunicat recent că voi fi reabilitat.

Un director cu sufletul mult prea larg

Pe drumul de Tismana, la poalele munților, primind răsufierea lor răcoasă și moile șerpuiuri ale izvoarelor de apă dulce, Peștișanii, o comună cu numeroase sate, se înfățișează privirii cu pregnanță rustică dar și modernă în contextul realităților dezvoltării.

Ca o comună mare ce este și afiliată în plină dezvoltare, ea are un liceu. Liceul are un director și anume pe profesorul de limbă română Gheorghe Peștișanu. Facem precizarea specialității profesorului fiindcă liceul este industrial de mecanică, iar prezența unui filolog la conducerea lui suscită de multă vreme controverse verbale sau chiar scrise. În ceea ce ne privește nu putem emite vreo opinie în legătură cu această situație, este o problemă de specialitate, a forurilor din învățămînt așa încît dacă cineva dintre cei care au răspunderi pe tărîm profesional dorește să vadă dacă nu cumva controversele pot fi stinse, n-are decît să o facă.

Primarul comunei, Constantin Goga, ne declară însă că „tocmai existența acestor controverse constituie prilejul de a se face reclamații împotriva directorului de liceu. Ce mai... s-o spunem clar, sînt destui profesori care ar dori să-i ia locul tovarășului Peștișanu. Și atunci îl blamează, aruncă cu noroi”.

Oare așa să fie, să iasă fum fără pic de foc? Pe noi însă nu aceste vorbe din bătrîni ne-au îndemnat să venim în comună, ci faptul că avem o sesizare scrisă și semnată de ei, Maria Dogaru, bucătăreasă la cantina liceului, nu poate fi bănuțită cît de cît de intenții uzurpatoare. Iar scrisoarea nu face nici o aluzie la competența profesională a directorului, ci se referă la statutul moral al acestuia. Sînt multe, foarte multe acuzații, dar numai o parte s-au dovedit întemeiate și, nefiind dintre cele lipsite de importanță, le vom înfățișa opiniei publice.

Așadar, directorul, care este vechi în funcție, s-a înconjurat cu rude de tot felul, nepoți și nepoate, încredințându-le diferite funcții, de la cea de se-

cretar al liceului, pînă la cea de gestionar al bunurilor destinate, în principal, cantinei cîminului de elevi. Și poate că n-ar fi foarte gravă această manifestare de nepotism dacă cei care sînt rude cu șeful și-ar vedea în mod cinstit de treabă, în sectorul de care răspund. Or, din păcate, lucrurile se prezintă tocmai invers, ei formînd și un fel de clan, „oamenii șefului”, „Peștișanu și ai lui”. Adică oameni care se susțin și se ocrotesc, mai ales la rele. Cîteva fapte:

Un președinte al comitetului de părinți a adus la liceu 5 suluri de plasă de sîrmă pentru a fi folosite ca gard ușor de împrejmuire. Era însă material de proveniență dubioasă (cunoașteți expresia „am făcut rost de ea”) pe care directorul l-a acceptat fără nici o formă legală și fără ca apoi să-l înregistreze în scriptele școlii. Proveniența dubioasă a fost dovedită de către miliție, care a confiscat ulterior plasa de sîrmă pentru recuperarea unor pierderi pricinuite pe un mare șantier din zonă. A confiscat însă doar 4 suluri, fiindcă pe-al 5-lea șoferul Constantin Sprincenatu, angajat al liceului și rudă cu directorul, l-a sustras destinîndu-l gardului curții domniei-sale. Probabil că șoferul și-a permis să treacă pe numele său un obiect destinat liceului gîndind că și directorul și-a permis o derogare de la lege acceptînd niște materiale dubioase. Sigur însă este faptul că pentru fapta comisă, Sprincenatu nu a fost măcar muștrat; șeful său neconsiderînd actul furt, ci minciună.

Mai departe. La cantină și la magazie se sustrag diferite alimente. Aici este domeniul lui Aristică Fuiorea, tot o rudă a directorului, angajat ca magazioner după ce fusese înlăturat de la magazia C.A.P.-ului pentru matrapazlicuri și oferit anchetei pentru cercetarea averilor ilicite. Cu alte cuvinte, hulit pentru mîna cam lungă, Fuiorea a fost recompensat și îmbrățișat cu căldură de protectorul său, Peștișanu. Și în asemenea condiții

Plecați după aceasta la București? Vă duc eu cu mașina, îmi face plăcere”.

Îl asigurăm că ne vom întoarce cu tovarășul director Avramescu, care locuiește dealtfel tot în București. Tașa este decepționat și face cîteva curse prin sat avîndu-l alături pe Stere Culenda. Se pare că au ceva de discutat.

La ora 18, soțul Marioarei Olteanu, Ionel Olteanu, ne pune la dispoziție o scrisoare care spulberă orice dubiu. Sînt rînduri scrise de Paula Berbec adresate lui Ionel Olteanu. Scrie negru pe alb că „i s-a plătit salariul întreg de 1200 fără nici o reținere (impozit, contribuție 2 la sută, contribuția, în urma cutremurului, pentru Contul Omeniei 1977). Dacă am trecut-o mai mult, am făcut-o cu consimțămîntul dumneaei — pentru că am avut bani mai mulți și pentru a ne achita de unele obligații și cheltuieli pentru că să știi că noi singuri ne procurăm comenzile... Eu i-am mai dat 200 de lei, în total 1400 lei. Cu acest salariu a fost plătit și un tovarăș calificat care nu s-a putut acomoda imediat cu mașina electrică”.

O piesă, în sfîrșit, edificatoare. Normal, după certificarea autenticității semnăturii, a scrisului. Numai că nu e nevoie de încă o expertiză. Paula Berbec își recunoaște scrisoarea și, implicit, vina și, ancheta noastră, tristă dealtfel, ia sfîrșit. N-am făcut decît o cercetare gazetărească, prilej cu care am constatat grave abateri de la etica și echitatea socialistă, tolerarea unor abuzuri, a favoritismului și a nepotismului, uitîndu-se că etica și echitatea socialistă sînt concepte care definesc o stare concretă de lucruri, în care banul ia și trebuie să ia o destinație precisă — către cel care muncește.

Anchetă realizată de ADI CUSIN
EUGEN SECELEANU

P.S. Astăzi, 17 aprilie, ne-a vizitat la redacție Colenita Sporici, fostă colegă a Marioarei Olteanu la sectorul de croitorie al A.E.I.P.I.-Gălbinași. Ne-a lăsat și un memoriu în care susține că lucrînd sub conducerea Paulinei Berbec (deși de fapt atelierul era condus de Tașcu Hagivreta) semna lunar pentru sume între 1700 și 2500 de lei dar primea în mînă doar 500 de lei. Ațit relatarea cît și scrisoarea Colenitei Sporici confirmă integral cele reclamate de Marioara Olteanu și trag un grav semnal de alarmă asupra unor stări de lucruri necorespunzătoare din cadrul A.E.I.P.I.-Gălbinași.

Pe de altă parte, se vede cu ochiul liber că martorii apar. Trebuie totuși să-i cauți.

sigur că magazionerul și-a amintit de prinderi mai vechi. Într-o bună zi, bucatărușul a scos în vîzul tuturor o greutate mascată sub platanul cîntarului magaziei. De cît timp era acolo, cîte kilograme de alimente au fost astfel sustrate din hrana elevilor nu se știe fiindcă, de asemenea, magazionerul Fuiorea n-a fost tras la răspundere.

Uneori răul contaminează, „dacă ăla ia și nu e pedepsit de ce să nu iau și eu?”, așa că, după cum povestea chiar primarul, la un recent control privind hrana elevilor s-au constatat următoarele: din magazine fuseseră scoase alimente pentru masa a 350 de elevi, iar în internat se aflau în acea zi doar 280.

Deci fapte cunoscute și acceptate de către director; în secretariat lucrează tot o rudă a lui Peștișanu, un om fără nici o calificare, un bărbat bun de o muncă bărbătească pe unul din șantierele județului și care, de ce să n-o spunem, va fi într-o situație dificilă cînd protectorul său va pleca de la conducerea liceului.

Deci un profesor, un om chemat, prin statutul profesional, să facă educație unor copii, încurajează necinstea, lenea și parazitismul. I s-a atras atenția de către organele în drept să-i schimbe atitudinea dar nimic nu s-a schimbat. Tovarășul director declară cu seninătate: „Îi țin pe ăștia fiindcă n-am alții. Și dealtfel, primăria mi i-a aprobat”.

Primăria, de fapt primarul care este totodată secretarul comitetului de partid din comună, susține întru totul poziția directorului. Ba mai mult! Cu aproape un an în urmă activiști ai comitetului județean Gorj al P.C.R. au întreprins o amplă anchetă în comună, semnalînd printre altele nepotismul existent la liceul industrial și, în virtutea codului comunist, a cerut organului local de partid să ajute conducerea liceului să asigure transferarea la alte unități a unora dintre rude printre care și pe cei doi nominalizați aici. Aceste indicații nu s-au finalizat și este limpede că prima vină o poartă chiar secretarul comitetului de partid din comună.

VICTOR CONSTANTINESCU

LA ORIZONT, MAREA!

STILUL DE EPOCA LA MARE

La Mamaia, două noi grupuri de hoteluri, purtând denumiri re-roman științifico-fantastic, Alcor și Vega, și pe care anul trecut le-am văzut aproape construite, sînt gata să-și primească oaspeții. Amin-două sînt, firește, de categoria I, au 531 de locuri, fiind prevăzute cu restaurante, baruri de zi și o piscină comună. Deși nu face parte dintre noutățile acestei veri, ci a următoarei, mai notăm totuși, lucru pe care îl vom face desigur și într-un reportaj similar, anul viitor, că tot la Mamaia se construiește acum un complex de trei hoteluri, cu peste 700 de locuri. Dar despre el, deocamdată, atît.

Ceva mai spre „centru”, la Constanța, pe strada Nicolae Titulescu, a fost reamenajată hotelul „Intim”, categoria I, 50 de locuri, autentic stil neoclasic (stilul neoclasic a ajuns în materie de restaurante precum tochitura, le întilnești peste tot în diferite versiuni, dar habar n-ai cum mai arată originalul), salon de primire, două saloane mai mici pentru micul dejun și un drăgălaș bar de zi. În plus, senzația litoralului: o cofetărie în stil de epocă!

Încolo, litoralul se prezintă în această vară cu aceeași „zestre” hotelieră de anul trecut, dar cu multe, foarte multe îmbunătățiri. În principal este vorba de pregătirea și funcționarea frumoasei baze materiale de care dispune, punîndu-se la punct anexele cum ar fi centralele și punctele termice, spălătoriile mecanice și rețelele de canalizare, fabricile de gheață etc. Se va reface, desigur, și toaleta unor hoteluri, la ordinea zilei figurînd zugrăvile, vopsirile, repararea instalațiilor electrice și sanitare, firmele luminoase și altele. Lifturile sînt revizuite pentru, a funcționa normal, cu scopul declarat ca totul să fie precum afirmă pliantele turistice: „crearea unei ambianțe plăcute, odihnitoare, propice vacanțelor reușite”.

NE VOM ALIMENTA MAI RAȚIONAL, DAR MAI ALES MAI BINE

Lucruri noi în ceea ce privește alimentația. În primul rînd, ne vom alimenta mult mai științific. Mai exact, centrala ONT Litoral a colaborat fructuos cu Institutul de nutriție, iar pe baza „opiniilor” și rezervelor turistilor de anul trecut „se vor folosi legumele și fructele proaspete”. Bucătarii specialiști vor prepara la cerere sau la recomandarea medicului

meniuri dietetice precum și numeroase variante de meniuri numite adecvat „cu testare anticipată” sau „cu alegere încruciată”, ce vor figura pe liste traduse în mai multe limbi. Oricum, încruciată sau anticipată, prețurile noastre sau nu, minicarea va fi mai multă și, mai ales, mai bună. Cîteva cifre care reprezintă cantitățile de alimente oferite celor ce vin să facă siluetă: 11 000 tone de legume proaspete, 1 800 tone fructe, 500 tone pește proaspăt 4 500 tone de carne, 30 700 hectolitri de lactate, 600 tone de brînzetură, 19 milioane sticle de Pepsi și alte răcoritoare. Și uităsem: 132 000 hectolitri de bere. Să te tot bronzezi.

Pentru că sîntem în domeniul atît de vast al gurmanzilor, să vă arătăm că orașul Constanța, „capitala” litoralului, va infirma unele prejudecăți privitoare la „conservatorismul” său în materie de restaurante. Astfel, pe strada Dianei, nu știm precis numărul, s-a redat circuitului public un „edificiu înedit prin originalitatea arhitecturii sale”: „Casa cu lei”. Asigurați de cei în drept că personalul restaurantului este ceva mai pașnic decît o arată firma, urmare a cursurilor intensive de specializare urmate de ospătarii cu care vom avea de-a face în vara asta, vom arăta că restaurantul cu pricina cuprinde saloane în stiluri diferite, de la „românesc-rustic” pînă la „romînesc-brîncovenesc”, între ele încapînd stilurile venețian și spaniol, un salon de primire a oaspeților și obisnuitul bar de zi. La Eforie Sud, legat de hotelul „Capitol” printr-un hol spațios, dar mai ales, multifuncțional, se va deschide un nou restaurant. Pe de altă parte, barul „Haiducilor” va funcționa din plin cu un tentant program folcloric, în fața lui deschizîndu-se o grădînă de vară cu o sută de locuri. O chestiune de ultimă oră: bufetul Făgăraș va căpăta specific pescăresc.

Ca și pînă acum, în aceste unități își vor da concursul ansambluri folclorice, soliști vocali și instrumentiști, vor avea loc seri românești și seri distractive, iar cunoscuți soliști de muzică ușoară vor prezenta numeroase piese din repertoriul propriu și al altora.

DIVERTISMENTUL ȘI GHIDURILE INTERNAȚIONALE

Pomenind de serile distractive, am intrat în perimetrul divertismentului. În a-

ceastă privință, gospodarii litoralului încearcă să facă totul ca să ne mențină vioi pe întreaga durată a concediului. Astfel, parcul auto a fost dotat cu noi autocare și microbuze moderne, prevăzute cu aer condiționat, mărînd plăcerea excursioniștilor. A fost mărit, de asemenea, numărul autoturismelor de închiriat, înlocuindu-se 60 la sută din parcul existent, s-a ridicat gradul de confort al motonavelor Oltenita și Carpați, care fac croaziere pe Dunăre pînă la Viena, iar în ceea ce privește transportul aerian, au fost corelate orarele cursurilor aeriene interne cu cele externe pentru a se evita timpul pierdut în aeroporturi.

Exegeții turismului modern susțin, și nu de azi, de ieri, că oamenii în vacanță caută acele stațiuni care să le ofere, pe lîngă confort și un înalt grad de agrement, ultimele ghiduri internaționale categorisind asezămintele balneare sau hoteliere după instalațiile care permit vilegiaturii zile pline de distracție. În consecință, industria noastră de agrement a acționat prompt, imbinînd fantezia și inteligența cu electronica, mecanica și sportul, oferînd turistilor o gamă largă de divertismente. Parcuri permanente de distracții utilizate cu ultimele noutăți în materie de voie bună, la Mamaia, Neptun, Jupiter, Venus, Saturn, noutăți care se adaugă, firește, lucrurilor cunoscute: standuri de tir, scutere, jocuri mecanice, carusele, gîrgărițe s.a.m.d. Încolo, orice pliant turistic, frumos colorat și bine întocmit poate fi utilizat și anul acesta: discotece, bowling, popice, schi nautic, tenis, yachting etc. IAPIT-ul (întreprinderea de agrement de care vorbim) se ocupă în aceste zile de gospodărirea unei flote de sute de ambarcațiuni de tot felul și pentru toate gusturile, de la hidrobuze pînă la hidrocioclete, șalupe, yole și bărcile obisnuite.

Tot la acest capitol al agrementului se cade să menționăm și cîteva dintre manifestările sportive și culturale sigure, programate încă din această perioadă. Este vorba de trofeul Tomis la volei, fete și băieți, în lunile iulie și respectiv august, de galele de box „Mănușa litoralului”, în august, sau de un turneu internațional de tenis cu participarea a 14 țări; iar din calendarul acțiunilor culturale artistice spicăm: inaugurarea noului Muzeu de istorie națională și arheologie în Piața Ovidiu, concerte, spectacole de operă, operetă și balet, editia întâia a Săptămîinii teatrului antic (1-17 iulie) cu participa-

rea a numeroase colective teatrale din țară, Zilele estradei și revistei românești și alte manifestări al căror număr total depășește cifra 800. Să nu uităm, de asemenea, că și în acest an se va alege o miss Litoral.

„MIRACOLUL” LITORALULUI ESTE VALABIL ȘI ANUL ACESTA

În ciuda faptului că baza de tratament nu oferă noutăți spectaculoase (ar fi și greu, la dotările existente cunoscute în toată lumea), „miracolul” litoralului rămîne valabil și în acest an, datorită, în principal, aceluiași complex de factori naturali, unde nu s-a schimbat nimic, precum și unui plus de dotări și instalații moderne, care, vorba aceluiași pliant turistic, dar și a beneficiarilor de peste iarnă, „imbină interesul turistic cu capacitatea curativă”. La Eforie Nord, Neptun și Mangalia și în mica stațiune Techirghiol aparatura de care aminteam și un personal medical cu înaltă calificare din centrele de fizioterapie asigură tratamente eficiente pentru reumatism, spondilite, miozite, migralgii și așa mai departe. Menționăm că la Eforie Nord, sanatoriul balnear, situat în imediata apropiere a hotelurilor Delfinul, Măduza și Steaua de mare, dispune de piscină acoperită, cu apă de mare încălzită folosită dimineața pentru kineto-terapie, iar după amiaza pentru agrement: la Mangalia au fost extinse în vederea acestui sezon secțiile de termoterapie, electro-terapie și băi minerale sulfuroase.

Sînt noutățile sezonului estival care se apropie. Și pentru că am vorbit de grija gospodării față de concediile noastre să spunem cîteva cuvinte și despre aceștia, în capitolul:

PESTE 30 000 DE OAMENI

NE AȘTEAPTĂ CU NERĂBDARE

Astfel, în vara care vine se vor ocupa de timpul, cazarea, alimentația și buna noastră dispoziție peste treizeci de mii de oameni, personalul muncitor permanent și sezonier. Desigur, cifra impune respect și ne face să ne gîndim la dificultățile de pregătire, calificare și cîte și mai cite. Dar lucrurile au fost rezolvate operativ: peste 5 000 de lucrători au absolvit diferite cursuri de specializare și perfecționare, 50 au urmat cursuri intensive de însușire a limbilor străine, 380 au fost trimiși în străinătate la specializare. Proaspăt veniți pe litoral: 240 de bucătari, 19 cofetari, 26 de barmani, 82 de recepționeri, 350 de ospătari, 96 de liftiere, oameni care s-au calificat special în vederea acestui sezon. Să recunoaștem, eforturile sînt absolut notabile. Mai rămîne ca acești lucrători să depună același zel și în sezon ca și la cursurile de specializare.

RADU BARBU

O nouă și foarte bună apă minerală curge, deocamdată, pe apa simbetei

Între altele alte ape minerale, despre a căror soartă mai mult sau mai puțin vitregă revista noastră a scris și va scrie în continuare, iată, în județul Hunedoara lîngă Orăștie, a mai apărut una. După numele satului în care izvorăște, se numește Băcîia. După calități, apa de Băcîia se adaugă celor mai bune ape minerale, asemănătoare intructivă Borsecului. Este o apă de masă carbonatată, bicarbonică, sodică, clorurată, calcică, hipotonă. În cură internă poate fi folosită pentru combaterea gastritelor cronice cu hipociditate și a anemiilor hipocrome, iar în cură externă ameliorează afecțiunile vasculare periferice și normalizează hipertensiunea arterială aflată în stadiile I și II. Cam aceasta este, tehnic sau medical vorbind, apa minerală numită Băcîia, apă care a fost exploatată o bună bucată de timp de către fosta F.I.I. — Orăștie, întreprindere care între timp s-a dezvoltat și a trecut în rîndul unităților de interes republican, numindu-se acum Întreprinderea mecanică Orăștie, iar apa a trecut sub tutela întreprinderii de bere Hațeg. Această schimbare de stăpîn, ca să zicem așa, s-a petrecut în toamna anului trecut, după ce apa de Băcîia reușe să-i cîștige prin calitățile ei pe absolut toți consumatorii din județul Hunedoara, ba chiar și pe reprezentanții direcțiilor comerciale din alte județe, care s-au declarat încantați să contracteze însemnate cantități de apă de Băcîia. Atunci, în toamna anului trecut, se terminau lucrările de instalare a stației de imbuteliere, iar clădirea stației, o adevărată fabrică, era ca și terminată. Un alt amănunt, deloc lipsit de importanță și pe care-l consemnăm, ar fi acela că apa de Băcîia este captată de la două izvoare apropiate care au un debit de 1,8 și 0,8 li-

tri pe secundă, ceea ce înseamnă că într-o singură oră ar putea fi imbuteliate peste 9 000 de sticle. Dar, ca și în cazul altor ape minerale despre care revista noastră a scris în urmă cu două numere, nici apa de Băcîia nu este în întregime valorificată. Altfel spus, și această apă minerală curge, ca și altele, tot pe apa simbetei. Nu au fost onorate contractele unor județe ca Teleorman, Buzău, Brăila, sau municipiul București. De ce? „Mai întîi și-ntîi, ne-a declarat tehnicianul Ion Popescu, șeful stației de imbuteliere, nu am avut sticle. Apoi a apărut la orizont o altă problemă, cea a transportului auto, de la Băcîia la Orăștie, iar de acolo cu trenul spre localitățile amintite. În gara din Orăștie nu aveam și încă nu avem un depozit de unde sticlele să fie apoi încărcate în vagoane. Din această cauză, ne-am mulțumit cu transportul auto, numai în județ. Dar transportul auto este foarte scump și abia dacă îl putem achita prin vînzarea apei. La ora actuală, după lungi dezbateri și căutări, Fabrica de sticlă din Tîrnăveni ne trimite o dată la patru zile un vagon de sticle. Deci problema ambalajului s-a rezolvat, mai ales că din acest an avem contract și cu I.C.V.A., de unde iarăși primim ambalaje. Și problema depozitului a fost rezolvată, în sensul că am obținut un spațiu adecvat în gara comunei Aurel Vlaicu, lîngă Orăștie. Între timp stația noastră de imbuteliere a trecut cu bine de probele tehnologice, astfel că de la 1 aprilie imbuteliem zilnic, cu foarte mici excepții, 30 000 de sticle. Sîntem convinși că în acest an apa de Băcîia va curci, acolo unde va ajunge, atenția și aprecierile consumatorilor”.

Am băut apă de Băcîia direct de la sursă și trebuie să recunoaștem că, în-

tr-adevăr, apa, dacă va ajunge acolo unde trebuie să ajungă, adică la consumator, va fi apreciată ca atare, va fi intens solicitată. Deocamdată acoperișul clădirii în care funcționează stația de imbuteliere este ca inexistent, adică plouă de-a dreptul în hală. Împrejurul clădirii, constructorul, adică Șantierul 5 Orăștie, aparținător de Trustul de construcții Hunedoara—Deva, a lăsat, dintr-un fel de tradiție, probabil, imaginea unei demolări și nu a unui șantier încheiat, ceea ce afectează intrarea, încărcarea și plecarea autocamionelor și a remorcilor cu apă minerală. Nu mai vorbim despre drumul aproape impracticabil dintre satul Bozeș spre Băcîia, drum ale cărui gropi sau denivelări fac ca sticlele cu apă să se spargă într-o cantitate destul de mare. La orizont, folosind expresia interlocutorului nostru, tehnicianul Ion Popescu, la orizontul foarte apropiat, am zice noi, au mai apărut două probleme care se cer grabnic rezolvate, altfel cele 30 000 de sticle zilnice nu vor mai pleca de la Băcîia spre consumator. Ar fi vorba despre numărul insuficient de navele din masă plastică, produse nu prea departe, adică chiar la Orăștie. Sigur că da, pot fi folosite și navele de lemn, dar ele sînt destul de scumpe, iar stația, prevăzută să încarce automat navele de plastic, nu poate face același lucru și cu navele de lemn. A doua problemă, extrem de importantă, ar fi cea a calificării oamenilor care minuiesc o complexă stație de imbuteliere adusă din import. Stația, deocamdată, merge. Dar cine să intervină în complicatele ei puncte în cazul unei defecțiuni? Unitatea tutelară, întreprinderea de bere Hațeg, ar trebui să ia măsuri încă de pe acum, mai ales că pînă la ora actuală nu a dotat stația de imbuteliere cu nici un fel de scule sau unelte dintre cele mai simple, cum ar fi o menghină sau o mașină de găurit. „Oamenii noștri, ne-a declarat în continuare tehnicianul Popescu, au toată bunăvoința, s-au străduit, în timpul probelor tehnologice, să pătrundă cît de cît în tainele de funcționare ale a-

cestei stații, dar să nu uităm că ei sînt muncitori cu puțină experiență, locuitori ai satelor Bozeș și Băcîia. De altfel, satul Băcîia era propus pentru dezafectare, dar luîndu-se măsura de a se exploata apa minerală de aici, iată, satul a rămas în picioare, iar oamenii sînt bucuroși și interesați să facă tot ceea ce le stă în putință. Eu însumi sînt bucuroși și interesați să facă tot ceea ce le stă în putință. Eu însumi sînt din satul Bozeș, la doar un kilometru de Băcîia, și împreună cu ceilalți 43 de bozeșeni și băcîieni vom face totul ca să livrăm aproape un milion de sticle pe lună”.

Dintr-un dialog cu Eugenia Burducea, director adjunct al Direcției comerciale a județului Hunedoara, principalul beneficiar al apei de Băcîia, dar, să sperăm, că nu va fi și singurul, notăm că în primul trimestru al anului, deși aflată în probe tehnologice, stația de imbuteliere din Băcîia a trimis în rețeaua comercială 661 mii de sticle, depășindu-și contractul care prevedea doar 580 de mii de sticle. Cifrele sînt, la prima vedere, impresionante, dar, cu ajutorul unui simplu calcul aritmetic, se poate lesne observa că respectiva cantitate de apă minerală cu numele Băcîia ajunsă la consumator este, totuși, foarte mică față de debitul destul de mare al celor două izvoare. Să nu uităm că într-o singură oră cele două izvoare dau peste 9 000 de litri de apă minerală. Iar dacă într-o zi sînt imbuteliate doar 30 000 de sticle, asta înseamnă că multă, chiar foarte multă apă minerală de Băcîia, curge degeaba. Și asta în timp ce județul Hunedoara a contractat pentru acest an 14 milioane de sticle pe care le aduce din diferite alte bazine de apă minerală. Așă cum spuneam, între altele alte ape minerale, a mai apărut una, apa de Băcîia. Va repeta ea și de-acum încolo soarta celorlalte ape din care o parte nepermis de mare curge pe apa simbetei? Răspunsul exact ni-l va oferi, bineînțeles, timpul, motiv pentru care, la momentul potrivit, vom reveni cu noi amănunte, îmbucurătoare, sperăm noi.

VIORIEL NIȚULESCU

Ancheta
noastră
la C.F.R.

1. Fiecare tren pleacă dintr-o gară

Vă dorim călătorie plăcută

Joi, 13 aprilie, la ora prânzului, în Gara de Nord mare parte din călători se grăbea să cumpere bilete pentru a prinde la timp trenul Rapid 35 „Transilvania”. Lucru nu tocmai dificil în acel moment, deoarece casele de bilete numărul 6 și 7 nu aveau supra-solicitanți. Ne-am numărat printre cei cărora crainica, anunțând plecarea trenului, le dorea călătorie plăcută și am ocupat locurile indicate pe bilete. Compartimentele și culoarele curate, grupurile sanitare salubre, trenul, în general, neaglomerat, ziua de primăvară, toate la un loc promiteau într-adevăr o călătorie plăcută. Trenul pornise de mult, se apropia de Ploiești. Optimismul nostru a fost însă „oprit” la semaforul roșu pentru că în urma verificării legitimațiilor de călătorie de către conductorul Ionel Coroianu și controlorul Ion Ungureanu au apărut primele nereguli. În tren se urcaseră călători fără bilete sau suplimente de viteză. Justificate deci amenzi acordate.

Înainte de a ajunge la Brașov ne-am amintit de indemnul citit în „Mersul trenurilor de călători” — acela de a consuma la vagonul restaurant „o masă gustoasă”. Lucrătorul gestionar Teodor Toporiște, șeful vagonului, recomanda pentru prinz mai multe preparate care însă, de când sint vagoanele restaurant, au rămas la fel de neschimbate și sint așa cum toți le știm — ciorbiță țărănească, escalop cu ciuperci etc., etc. Pentru clienții însetați se recomanda barul de la capătul vagonului unde, din păcate, pe lângă pepsi sau bere, vrei nu vrei, iei și o gustărică, chiar dacă abia ai mâncat. Bună ideea de a nu se mai fuma în aceste vagoane, dar cum se rezolvă problema ventilației pentru care există o singură metodă — deschiderea geamurilor numai în timpul opririlor?

Culoarele s-au aglomerat între timp și ajungem la Brașov cu o întârziere de șaisprezece minute. Profităm de răgazul de aproape o oră pînă la un alt tren și intrăm în clădirea gării. La „Bagaje de mină” se așteaptă cam mult, o dată la

„Primiri”, altă dată la „Eliberări”. Dincolo de geamuri, un singur lucrător, care abia prididește cu munca și care ne spune repede că al doilea lucrător este, dar azi nu este (?!). La etaj salonul rezervat pentru „Mama și copilul” dovedește mină de oameni gospodari. Poate câteva rafturi cu jucării și cărți ar face atmosfera și mai plăcută. Mai avem timp să remarcăm curățenia și ordinea în întreaga clădire a gării, precum și sollicitudinea cu care ți se răspunde la „Informații”. Ne-am urcat în trenul personal 2105, care circulă pe ruta Brașov-Sibiu, tren folosit îndeobște de navetiști.

Ajungem în gara Ucea, care servește deopotrivă de gară și orașului Victoria. Chioșcul de alimente este bogat aprovizionat în băuturi alcoolice de toate soiurile, care se servesc pe loc (?!), dar apă minerală și sucuri nu au mai fost din toamnă. Gestionara Maria Schuster ne asigură că a solicitat răcoritoare, însă în foile de comandă nu le găsim urma. Drept care ne spune că, de fapt, acestea se iau fără comandă, că sint în magazine și că nu are cine să le aducă.

Tot despre băuturi răcoritoare aveam să discutăm și în după-amiaza de duminică, 16 aprilie, în vagonul restaurant al acceleratului 222, care circulă pe ruta Simeria-Sibiu-Brașov-Ploiești-București. Ospătarul Iacob Paul, căruia îi solicităm pepsi, ne spune că pepsi se servește numai cu cafea și ne trimite să ne convingem că în acest sens sint instrucțiuni afișate. Nu le-am găsit, în schimb l-am găsit pe șeful de vagon, care întâi ne asigură că așa este, apoi că de fapt sint instrucțiuni verbale, ca în final să ne spună că ei doar trebuie să sugereze clientului ce să consume, nu să-l oblige pentru că „la noi, clientul e stăpîn”. Argument care, de această dată, nu a folosit la nimic, cu atît mai mult cu cît cei în cauză justifică toate exagerările prin faptul că au vechime în meserie și „știu ei ce fac”. (?!).

MARIA COANTĂ

Prin geamurile personalului 4005 ar putea fi urmărită o eventuală eclipsă de soare

Sîmbătă, 15 aprilie, în personalul cu numărul 4005, care circulă pe ruta București — Baia Mare, prin Ciceu. Nu l-am luat de la capăt, adică din București, de unde a plecat la ora 4.45, ci de la Brașov, pînă la Miercurea Ciuc. A sosit la Brașov cu o întârziere de numai 7 minute, o nimică toată, pe lângă cele 215 minute de-acum trei săptămîni cînd, tot la Brașov, am așteptat un accelerat venind dinspre Arad spre București. Pe peronul gării din Brașov, aglomerație ca pe peron. Fac față cu succes, poate datorită obișnuinței profesionale, adică am urcat în primul vagon de clasa întâi (aveam să constat mai tîrziu că era singurul vagon de clasa întâi, plus faptul că nu avea o ușă!) și de-acolo am trecut într-un vagon de-a doua. În timp ce oamenii ceilalți încă se mai urcau. O femeie cu doi copii, unul în brațe, iar celălalt agățat, ca să zic așa, de fusta ei, ajung lîngă mine, cel care, cu mai multă experiență în ale drumurilor ferate, am reușit să ocup un loc. Ce să

fac? I-l ofer și nu mai scap de mulțumiri, drept pentru care o iau ușor la picior, spre celălalt capăt al trenului. Fac parte dintr-un fel de rîu de oameni care se confruntă cu un altul care curge în sens invers, punîndu-și tot felul de întrebări. De ce sint unele uși blocate? Dar geamurile cenușii, murdare, tocmai bune să privești prin ele la o eventuală eclipsă de soare? Dar murdăria din vagoane și de pe culoare? Plecat din București la o oră matinală, ajuns la Brașov la ora 8.05, trenul n-avea cum să se murdărească într-un asemenea hal încît să nu găsim cuvinte pentru a-l descrie! Chiar șeful de tren, conductorul Avram Muntean, ne-a mărturisit că n-a avut prilejul să amendeze pe nimeni pentru comiterea vreunei infracțiuni privind murdăria din vagoane. Deci, logic, trenul a plecat murdar dintr-un depou unde cineva sau mai mulți au datoriat să-i asigure ținuta coresponsabilă. Și n-au făcut-o!

N. VICTOR

Vîrsta gării Pitești nu este incompatibilă cu buna ei gospodărire

Gara municipiului Pitești are, după spusele impiegatului de mișcare Constantin Binișor, cu puțin peste o sută de ani. Mai exact, în jurul acestei cifre se află vîrsta zidurilor și a peronului, pentru că instalațiile tehnice de dirijare a traficului n-au tocmai un secol. Firește, în acest context cu iz de arheologie, toate celelalte, care țin de ce-i trebuie călătorului găzduit între două trenuri sau, mă rog, celui ce se perindă cu treburi prin gară — ne gîndim la servicii, la chioșcurile de alimentație publică, farmacie și cite și mai cite — ei bine, toate acestea sint pur și simplu nouătîi. În sensul că sint deschise în ultimii ani. Cum arată însă noutățile, asta este o cu totul altă chestiune. În mijlocul restaurantului gării, dar chiar în mijloc, lîngă preparatele bufetului lăsate descoperite, zace o grămăjoară de gunoi, semn că cineva se apucase de măturat și apoi, cuprins de plictiseală și probabil silă existențială, l-a lăsat baltă acolo. Ospătarul Costache Florea ne informează că „nu mai au oameni” deoarece azi e mecî și patru colegi de-ai săi, inclusiv șeful unității, au fost detașați la tonetele stadionului. În fine, poate fi și adevărat, dar gunoiul cu pricina putea fi strîns imediat și de oricine din personalul existent (așa cum s-a și întîmplat după ce am explicat cu ce treburi sintem pe acolo). Însă aspectul localului nu s-a schimbat prea mult. Și ne referim la pereții murdari, la fețele de masă a căror culoare inițială n-o mai poți ghici, la mucurile de țigară aruncate peste tot. Peronul, singurul peron, cel aflat la linia întâi, se prezintă cam la fel, în ce privește curățenia. Din cauza numărului insuficient de bănci călătorii stau pe valize, pe saci și, unii, direct pe jos. Din cele trei tonete de dulciuri, este deschis numai unul. Al doilea are un statuț incert (se desființează sau nu!), iar ur-

mătorul vinde doar în timpul săptămîinii. Punctul farmaceutic funcționează, de asemenea, doar în zilele lucrătoare, între orele 7—15, deși dureri de cap pentru întîrzierea acceleratului 132 de la Timișoara ai de-abia de la ora 18.33 în sus. Nu găsești antinevralgice, nu găsești nici țigări, pentru că debitul funcționează după același program ciudat. În ceea ce privește sala de așteptare a clasei a doua, curățenia este în ton cu cea (in)existentă în întreaga stație. În drum spre mesagerie, ne aruncăm o clipă privirea pe „gazeta de estradă” (!), unde organele de miliție TF ne atrag atenția asupra cîtorva hoți de buzunare. Ne conformăm și, cu ochii în patru, ne strecurăm în mesagerie. Două încăperi, una pentru primiri, a doua pentru depozitare. Același pereți nezugrăviți de ani și ani, o etajeră din care, printre cîteva fire de ceapă verde, ne privește blind Sophia Loren. Magazionera Elena Costache ne spune sincer că astea sint condițiile spațiului pentru depozitare este mic și în zilele de vîrf nu face față. Cît despre linoleumul rupt și pereții murdari „ce putem face noi, tovarășu?”

Este adevărat, gara are o vechime considerabilă și ca să ridici alta nouă și cu instalații moderne presupune fonduri considerabile. Dar nu aceasta este problema. Este vorba doar de buna ei gospodărire, de zugrăvirea pereților, de amenajarea, în limita posibilităților, a unor peroane, ca să nu mai treci printre două mărfare și un personal pentru a ajunge la acceleratul de pe linia a patra, de instalarea unor bănci, ca să nu mai stai pe valize între linii și, în sfîrșit, de adoptarea unor orare adecvate în ceea ce privește funcționarea unităților comerciale. Altfel, noutățile de care vorbeam riscă să prindă patina timpului și să funcționeze ca acum o sută de ani.

MIRCEA RAICIU

Gara din Oradea, înainte de sistematizare

Dimineața, între orele șase și opt jumătate, iar după masa, de la două la cinci, gara Oradea arată ca oricare alta, aglomerată în orele de vîrf. În restul timpului însă nu mai arată deloc așa, mai ales că ne-am obișnuit, din ce în ce mai mult, cu gări moderne, curate, spațioase și funcționale. Este gară veche. Deși e o clădire foarte lungă, ai senzația că este neîncăpătoare. În hol unde se găsesc cele cinci case de bilete, foarte mic, funcționează un chioșc de răcoritoare (unde se vînd zilnic 120 de lăzi cu „Cico” și care rămîn mult timp în perimetrul holului), un punct farmaceutic, un chioșc de țigări și unul de ziare. Cu excepția punctului farmaceutic, toate celelalte au aspect de bazar. Tot aici, în hol, se găsesc, bineînțele, biroul de informații, dar și mășuța cu loz în plic. După ce se aprinde lumina, ți dai ușor seama că geamurile n-au mai fost șterse de cine știe cînd, că după ușa de la intrare nu s-a măturat de mult (ușile rămînînd deschise, la perete, „ca-n gară”), că afișele de pe pereți sint îngălbenite și demodate, că deasupra telefonului interurban există un afiș, mai mare decît celelalte — Grafic de urmărire. Ce este acest grafic? E un carton obișnuit, alb, cam de 1 m pe 80 cm, plasat deasupra telefonului, deci începînd de la înălțimea de 1,60 m și terminîndu-se cam la 2,5 m de sol, scris cu niște litere și cifre invizibile și foarte „specializate”. Practic, nu-l citește și nici nu trebuie să-l

citească nimeni, pentru că este, din capul locului, neinteresant pentru călători.

De o parte și de alta a holului se găsesc cele două săli de așteptare, cl. I și a II-a. În ambele săli este, într-adevăr, curat, scaunele sint confortabile, captonate și cu huse. Alături există restaurantul gării. Și nu are probleme! Dar nici planul nu și-l face. Nici jumătate. Cele treizeci și ceva de mese nu se vor ocupa probabil decît în plin sezon. Cine este de vină? Bucătarul? Într-o vreme, se știa că cel mai bine se mîncea la restaurantul gării. Aceasta ar fi doar o idee.

Dar să urmărim și adevărata problemă a unei gări. Cum se asigură transportul călătorilor. În acest sens am discutat cu șeful stației, pe schimb, Ștefan Derban.

— Aveți necazuri cu transportul călătorilor?

— Am să vă răspund mai pe larg. Dacă în privința felului cum îi primim pe călătorii care vin sau pleacă, realitatea este cea pe care ați remarcat-o, în cealaltă privință, a modului în care îi obligăm să călătorească, situația este cu totul alta, deoarece depunem toate eforturile de care sintem capabili. Ar trebui totuși să explic de ce nu ne-a mai interesat, în ultimul timp, cum

LENA MAI

(Continuare în pagina 29)

Quetzalcóatl (și arta)

I.

Noaptea la hotel, am senzația ciudată că nu sint singur în cameră. Mă urmărește umbra lui Tatle. Parcă aş aştepta să-i aud pașii, inegali din pricina piciorului schiop. Mă urmărește și gândul sacrificiilor umane care se făceau odinioară sub cerul acesta care șiroiește de stele. În fond, nu văd de ce-aș ocoli întrebările pe care mi le pun. Important, spune undeva Valéry, nu e de a învăța, ci de a adăuga ceva la ceea ce ai învățat. Iar primul lucru care îmi place în Mexic este tocmai acesta. Că nici estetica și nici istoria nu sint aici niciodată singure. Ele sint permanent însoțite de morală. Urmărim povestea lui Quetzalcóatl cu sentimentul că e vorba de o legendă exotică, suridem șarpelui cu pene din perspectiva unora care abia au coborât dintr-un Jumbo-Jet, apoi cuvintele încep să vibreze, descoperim cu surpriză sub ele abisuri amețitoare și deodată ne dăm seama că nu mai e vorba de pietrele goale ale ruinelor ci de noi înșine, de ceea ce ar trebui să adăugăm noi și secolul nostru ascultând monologul vântului care dă în această noapte insomniilor umbrelor din vechile mituri. Dealtfel, un drum logic. De ce-am mai învăța istoria Romei, dacă am considera că nu ne privesc în nici un fel erorile ei? De ce-am mai învăța istoria piramidelor, dacă nu ne-ar interesa motivele pentru care omul a refuzat să dea dreptate nisipului? Și ce să căutăm aici în Mexic pe vechile pietre ale sacrificiilor, dacă nu pentru a înțelege mai bine sufletul acestui popor, pasiunea cu care vorbește el uneori, ca și Quetzalcóatl, despre fraternitate? Ar fi zadarnic să trecem prin muzee repetind superficial truisme despre vechea civilizație a acestor locuri. O civilizație care n-a cunoscut roata. Care și-a sculptat statuile cu unelte de piatră. Care și-a ridicat piramidele fără să cunoască animalele de tracțiune. Dar a cunoscut înaintea altora cifra zero. Dar putea calcula eclipsele pe un secol înainte și avea un calendar incredibil de perfecționat. Din lanurile lor de porumb, populațiile vechiului Mexic, obsedate de ordinea stelelor și cunoscând, se pare, cerul mai bine decât pământul, au stabilit durata anului astronomic cu o precizie pe care abia calculatoarele moderne au atins-o și au întrecut-o. Comparațiile — citate frecvent — sint aproape neverosimile. 365,242129 zile anul din calendarul maya, față de 365,242198 anul din calendarul astronomic actual, în vreme ce calendarul iulian indica 365,250000 zile, iar cel gregorian 365,242500. Mai e nevoie oare de un alt argument că patul lui Procust și obiceiul de a simplifica totul (uitind că barbaria e o categorie morală, nu una istorică) nu constituie o soluție de recomandat nici aici, pe vechiul platou al Tenochtitlanului?

Problema sacrificiilor e într-adevăr mai complicată decit au rezolvat-o spaniolii cutremurindu-se și incendiind în clipa următoare templele aztece. Teribila obligație de a ajuta soarele în misiunea lui izvoara din credința că nu numai oamenii depind de zei, ci și zeii depind de oameni, și ordinea universului. A vedea în azteci niște sălbateci cruzi, care își mințeau de sine sărbătorile și făceau templele să miroasă ca un abator, neglijând că această cruzime era în gândirea lor un preț dureros care trebuia plătit pentru a evita un cataclism, înseamnă a ignora chiar miezul acestei ordini tragice.

Dar să nu ne prefacem că nu înțelegem adevăratul sens al calendarului aztec. Lumea n-are nevoie de un soare care bea siinge, de zei careucid, de o balanță în care pe un talger se află frumusețea rigidă a stelelor, iar pe celălalt victimele acestei frumuseți. Vorba lui Ivan Karamazov, toată știința lumii nu valorează lacrimile copiilor. Iar când lacrimă înseamnă chiar moartea, explicațiile nu mai justifică nimic. Sint atâtea lucruri în univers de partea morții, incit nu mai are rost să fim și noi, seilor, ar spune Tatle. Și parcă îl aud apropiindu-se și chemându-mă să-mi arate într-un muzeu statuile vechi ale zeilor acestor pămînturi.

Grecii și-au făcut zeii frumoși. I-au adus din Olimp să participe la viață, atrăgându-i spre ceea ce e uman. Nu lipsește mult ca inși zeii să declare de pe friza Parthenonului că omul este măsura tuturor lucrurilor. Și, firește, ne dăm seama că e o stratagemă aici. Grecii au făcut asta „pentru a trăi”, scrie Nietzsche. Le-au dat zeilor un nimf fermecător ca să se opună, prin intermediul lor, suferinței. Astfel, acolo unde, aparent, marmura și tragedia se combat, ele nu fac decit să spună același lucru cu alte mijloace. Surisul statuilor grecești nu aparține unui om indiferent, ci unui om care suride neantului pentru a-l suporta. Sau care face abisul să suridă pe buzele zeilor săi. După aceea, privindu-le chipul, nu-i va mai păsa de abisul care se cascadează sub ei. Zeii nu-l mai cheamă în afara vieții, ci îl ajută să stea în centrul ei. Să stea în centrul ei și să suridă plin de speranță, în loc să-și ascundă privirea de teamă.

Cum să judecăm atunci zeii pe care i-au găsit aici spaniolii? Erau azteci un popor lipsit de speranță? Care n-a știut să-i constrîngă pe zei să suridă? Și care, dimpotrivă, le-a schimonosit figurile în statui, i-a incolăcit cu șerp pentru a-i face cît mai teribili? Xochipilli, tinărul zeu al Frumuseții, al Tinereții, „prințul Florilor”, era reprezentat cu un cap de mort crispat într-o grimasă înfricoșătoare. În ce scop? Nu se poate ca această mitologie și această artă să fi urmărit să dea motive fricii. Nicăieri și niciodată arta n-a renunțat, de fapt, să fie o formă de a spera și de a ne împotrivi morții. Atunci? Care este sensul acestor statui și al acestor zei? Au urmărit azteci să obțină curajul prin teamă, așa cum au vrut să obțină ordinea universului prin durere? Și de ce deosebirea dintre poezia lor și sculptura lor? În vreme ce statuile sint frisonante, poezia are gingășii și melancolii care ne pun în derută judecățile. Ea asemăna viața omului cu un fluture ce aspiră nectarul unei flori și apoi dispare... Pe măsură ce citim, e penibil să mai vorbim de barbarie și despre „maniaci ai singelui și ai morții”. Și totuși, ce vor să spună aceste statui, Tatle?

— Dar nu trebuie să te temi din pricina șerpilor, seilor. Ei înseamnă altceva decit crezi.

— Știu, Tatle, știu ce zic legendele.

— Dar nu e numai atât, seilor.

OCTAVIAN PALER ■

CRONICA FILMULUI

Rătăcire

O foarte bună actriță de film (dar, foarte bună — IOANA PAVELESCU); un sensibil și extrem de interesant regizor de film (ALEXANDRU TATOS — autorul celui de neuitat „Mere roșii”); un încă tânăr interpret, distribuit destul de rar, dar față de care ne păstrăm deplina încredere (și aici dealtfel, într-un rol episodic — DAN NUTU); în sfîrșit, un inginer de sunet cu totul excepțional, atît ca meserie cît și în pasiunea sa declarată pentru filmul artistic (tinărul HOREA MURGU, remarcat încă de la „Ediție specială” al lui Mircea Danieliuc) — vin, toți aceștia, secondați de câteva nume cunoscute ale studiourilor „DEFA-Berlin”, să ne prezinte un film românesc de actualitate, a cărui acțiune însă se consumă, practic, într-o altă țară.

„Vreau ca filmele noastre să nu se mai bîlbîie, să nu se mai exprime incoerent, să nu mai susotească oricît de frumos ar face-o, ci să vorbească tot mai apăsat, mai puternic, mai curajos, mai adînc — să spună cît mai mult!” — afirmă Tatos, textual, în programul de sală. Ce a făcut el în acest scop?

A preluat un subiect destul de banal, de comod, care „se poartă” — dar care nu exclude însă tragicul, realitatea fiind de multe ori mai dură decit ne-o putem închipui! — subiectul celor care „trec granița”, dăruindu-i, prin propria sa personalitate, un ceva anume, construind o lume aparte, singulară. Prilej de a diseca, extrem de fin, psihologii nuanțate. Principalul merit al acestei pelicule — principalul merit al regizorului, firește, a fost acela că s-a ferit în mod impecabil de cursa evident moralizatoare a subiectului propus, adîncind înțelesurile dramei. Fiindcă, indiferent de națiune, de limbă sau conjunctură, povestea omului care-și părăsește țara, locul natal, a rămas și va continua să rămînă o dramă!

Tatos evită dinadins spectaculosul, țara în care se consumă acțiunea, o țară occidentală, apare văzută dinăuntru psihologiei unui popor anume un popor civilizat și muncitor, e drept, dar rece. Extrem de rece, de neprimitor, de egoist așa zice. De închistat în moravuri, aparent sigur de sine dar în fond bînuit de teamă și nedumerire. Oamenii de aici nu se

poartă urît cu tinăra sosită tocmai din România, dimpotrivă, sint chiar extrem de politicoși, vidul lor interior însă nu poate scăpa eroinei, debusolarea ei se produce lent, dar implacabil — trimițînd-o în brațele disperării — tocmai pentru că firea ei deschisă, caldă, nu-și poate găsi terenul pe care să se implinească. Există în acest sens, în film, momente psihologice de mare și subtilă finețe, de adevăr.

Reintoarcerea în țară, în urma evidentei eșuări a căsniciei, devine astfel rezultatul unor frămîntări firești, este o soluție pe care personajul și-o cere, nu care i se impune.

Alexandru Tatos rămîne, cu acest al doilea film al său, o personalitate originală și discretă, e destul de reținut — îl simțim! — la fel cum îl simțim însă și dornic, extrem de dornic de a se dezlînti, de a arde, de „a spune cît mai mult!” — cum spunea el, într-adevăr, în programul de sală. Cu condiția să plece de la un subiect, de la o poveste care să-i permită asta!

HORIA PĂTRAȘCU ■

CRONICA SPECTACOLELOR

O metaforă cu rost în viață

Cortina se ridică lăsîndu-ne pe noi toți, spectatori, să facem față, împreună, umăr la umăr, unei imagini de-o tristete copleșitoare: oameni, bieți oameni împovărați de sărăcie, oameni întonînd o rugăciune pentru îmbîlînzirea sorții. Imaginea pășeste peste spații, peste timpuri și chiar peste convenția teatrală și ne cuprinde într-o asemenea măsură încît, atunci cînd — fantastic, hiperbolic — violonistul, împreună cu tristetea cîntecului său, se desprinde de pămînt, cu toate că vedem sau înțelegem tehnica înălțării sale, acceptăm, lăsăm să ni se înalțe, împreună cu el, și o fărîmă de omenie, dintr-aceea de calitate, dintr-aceea tandră din noi.

Regizorul Adrian Lupu își începe spectacolul cu un tablou șocant și de forță artistică, dar care îl și obligă la o urmare pe măsură. Sigur, nu-i rău, ba chiar e interesant și mobilizator să pui, să enunți chiar la început cheia dramatică a comediei lui Șalom Alehem, e vorba de „Comoara”. Numai că, asemenea oricărei aruncări de mînușă, și aceasta ridică pretenții. Spectacolul este la înălțimea exigenței de sine a regizorului, însă — o scriu cu amărăciune pentru că este evident că în plămada spectacolului s-a pus și talent și profesionalism și muncă și dăruire — nu pînă la capăt. Dialectica unui spectacol astfel început trebuia să fie inversă aceleia a glumei care se îngroașă. Bocetul de început obliga, simetric, la un ris de sfîrșit cel puțin de aceeași intensitate, de aceeași putere. Tabloul hohotului de ris există, are de toate; inclusiv lacrimile polițaiului Holoveșke, dar nu te copleșește. Știu eu, poate ar avea puterea asta dacă partea a doua a spectacolului ar avea păpuși de bună farsă (scenografia: Mihaela Demetriade), ritmul de joc

al farsei, și-n general hazul farsei, adică dacă în partea a doua, care nu-i nici lungă, spectatorul n-ar fi cam scăpat din mină. Pe de altă parte, Mano Rippel și Tricy Abramovici, dar nu numai dumnealor, semnează niște portrete care-și fac loc chiar adînc, în memoria celor din sală. Adevărul e că, dincolo de câteva neîmpliniri, peste spectacolul de pe scenă Teatrului evreiesc de stat din București cortina coboară lăsîndu-ne pe fiecare dintre noi, spectatori, singuri, cu neputința noastră de a interveni, de a sări — peste timp, spațiu și convenție — în ajutorul oamenilor aceluia care — chipurile ridicol, chipurile nostim — și-au trăit drama.

Spectacolul lui Adrian Lupu mi-a amintit de un alt spectacol: acela al Teatrului popular din Sighețu Marmăției, Secția țărănească Valea Stejarului, cu piesa „Firul vieții” de Ion Ardeleanu-Pruncu, în regia autorului și decorurile semnate și chiar făcute de Pătru Gogea-Pupăză, meșter cioplitor. Mi-a amintit, dar nu înțelegem de ce. Ce legătură poate fi între o piesă scrisă la începutul veacului și una scrisă acum, între un teatru profesionist și unul de amatori s.a.m.d. Noroc de drumurile Bucureștiului, care-s lungi și, de la teatru pînă-acasă, te lasă — așa, modern, așa afirmat de-o bară de tramvai sau troleibuz — să meditezi. În amîndouă spectacolele este nuanțat realizată o metaforă de un fel special: așa numi-o a pitorescului național. O metaforă complexă — vizînd regia, scenografia, actoria, într-un cuvînt totul — și, deci, dificilă, însă care, odată realizată, asigură personalitatea spectacolului, a lumii spectacolului. O metaforă care îi ajută pe oameni să se dezvăluie, să se arate, să se explice, să se cunoască, să se înțeleagă, să se simpatizeze, să conviețuiască pașnic și creator. O metaforă de care lumea secolului 20 încă mai are nevoie.

NELU IONESCU ■

Doă piese de Paul Everac în premieră pe scenele bucureștene: Cititorul de contor la Teatrul Mic și Piatră la rinichi la Teatrul „Ion Vasilescu”

RUBRICA MEA

Pornind de la citeva amintiri

Știați că Găeștii au fost, pînă la punerea în aplicare a tratatului de la Adrianopole, semnat în 1829, capitala județului Vlașca? Atunci, prin desființarea și evacuarea raialelor, i-a luat locul Giurgiu.

Cînd, la 1 septembrie 1924, am fost numit profesor titular de limba franceză la gimnaziul de băieți din Găești, comuna abia depășea cifra de 5000 de locuitori, inclusiv batalionul de jandarmi și sus-zisa școală, cu puțini elevi din localitate și mai mulți din împrejurimi, la care se inscriau însă și copii de țărani din județele limitrofe: Argeș, Muscel și Vlașca. În 1931, *Dictionarul enciclopedic ilustrat Cartea Românească* îi atribuia comunei urbane 6500 de locuitori, preciza că este „stație c.f. între Titu și Galați” (sic) și menționa: „are 1 liceu de băieți”. Într-adevăr, gimnaziul fusese transformat în liceu, dar în urma crizei economice mondiale din același moment, școala a redevenit, din măsurile de economie, gimnaziu, chiar în același an.

Cifra populației este astăzi împărțită față de cea de acum cincizeci și mai bine de ani, cînd am devenit, după vorba lui Ion Barbu, împreună cu prietenul meu, Vladimir Streinu, „găeștinari”. În trecut, tirgușorul era reputat numai prin tutunul său, socotit cel mai bun din țară, sub mențiunea „tutun de Găești”. Astăzi, ne spune excelentul *Mic dicționar enciclopedic* din 1972, are „uzină de piese de schimb și reparații de utilaj chimic, fabrici de prelucrare a tutunului, de panificație și de frigider”, și este un centru pomicol. Nu mai vorbim de numărul și diversitatea școlilor de învățămînt primar și mediu.

Ca și alte centre urbane în plină înflorire, Găeștii și-au făcut de curînd o monografie: *Găești, mărturie de-a lungul anilor*, de Em. V. Dumitrescu și prof. Gh. Stroiescu, cu colectivul de coordonare Șendroi Nicolae, Constantin Mihai și Marin Avramescu și cu îngrijirea lucrării de prof. T. Anuța și defunctul profesor Florea Radu.

Coperta, în culori, ne prezintă documentul din 1498, cînd Găeștii au fost prima oară menționați sub acest nume. Radu cel Mare, fiul lui Vlad Călugărul, întărește gălețile domnești de griu și orz, ale Găeștilor, minș-

tirii Rîncăciiovului. Așadar, peste douăzeci de ani, orașul care va crește mereu, cu alte noi cartiere, uzine și școli, își va serba semimileniul. Salut de pe acum evenimentul și îmi exprim părerea de rău că nu-l voi putea sărbători cu elevii, fiii, nepoții și strănepoții foștilor mei elevi, din anii 1924-1933. Eram tînar pe atunci și înfruntam cu umor noroaiile și prăfăraia ce ce succedau ritmic, inițiind pe nevrîstnicii mei școlari în fonetica limbii franceze, iar pe cei mai mari în evoluția școlilor literare, de la clasicism la parnasianism. Mă văd explicîndu-le acestora bisemia cuvîntului, în celebra apostrofă a lui Don Diégue către fiul său:

— Rodrigue, as-tu du coeur? în care inima e sediul curajului, al bărbăției.

Da, Rodrigue e curajos și-l spune prezumțiosului său rival, Don Gormas, care-l pălmuise tatăl și are aerul că-l disprețuiește pe tînar, că pentru firile alese (aux âmes bien nées), valoarea nu așteaptă numărul anilor. I-o spune și i-o dovedește, ucigîndu-l în duel. Iar frumoasa fiică a defunctului, Chimène, cu tot doliul ei, îi mărturisește printr-o litotă (două negații, cu valoare de afirmație) că-l iubește mereu („je ne te hais point”). Astea și altele îi învățam pe elevii mei, iar cel mai bun dintre ei, Gheorghe C. Ion, universitar clujean, astăzi probabil pensionar, a publicat nu demult în Franța un studiu foarte interesant în legătură cu poezia lui Paul Valéry.

Autorii monografiilor ilustrează textul lor cu imagini din tirgușorul de altădată și orașul industrial de astăzi și nu trec peste zestre culturală a Găeștilor, cu „cunoscuții animatori și îndrumători ai tinerilor scriitori: Mihail Iloviici, Em. Dumitrescu, N. Untărescu, M. Ionescu-Romanași și alții. „Li se adaugă Ion Cruceană și regretatul profesor Aurel Iordache, poet și epigramist de talent.

Orașul se mai mindrește cu „cea mai mare descoperire (...) a Casei de cultură din orașul Găești”, cu „neintrecutul maestru al năului, Gheorghe Zamfir”.

Trecutul revoluționar al Găeștilor începe cu mișcarea lui Tudor, cînd au fost arestați, printre alții, serdarul Pană Olănescu și moșneanul Radu Chiriță, continuă cu tributul de jerte din 1907 și apoi cu lagărul de la Tirgu Jiu, ca să se încheie cu fostul meu elev, prof. Ion Stancu, „erou al luptei antifasciste”, căzut în luptele pentru eliberarea Cehoslovaciei. Viitorul se cimentează astfel cu singele luptătorilor.

ȘERBAN CIOCULESCU

CRONICA LITERARĂ

Ion Caraion:

„Lacrimi perpendiculare”

Lacrimi perpendiculare, volum retrospectiv, cuprinde trei decenii din poezia lui Ion Caraion și firește mai multe vîrste poetice. Nu vom încerca neapărat să le delimităm. Important e că de la *Panopticum*, placheta cu care a debutat, și pînă la ultimul ciclu produs aici, *Deasupra deasuprelor*, poezia rămîne mereu un spirit treaz, într-o nedomolită stare de veghe (și se pare că a avut parte mai mult de nopți decît de zile), încercînd cu disperare să nu se mintă în nici un fel și reușind mai întotdeauna, chiar cînd puțin obosit își pune pentru o clipă masca — sublimă în fond — a scamatorului de cuvinte. Bilanțul căutărilor sale e grav fără echivoc: „Eu am ajuns pînă în ținutul de unde / nu se mai crede și nu se mai speră”. Și, totuși, asemenea pete sumbre (multe în poezia lui Ion Caraion) umplu un gol, o singurătate, dau viață neantului. O astfel de poezie nu ni se mai pare depresivă. Versul, chiar izolat, incită spiritul, trezește. Este deci tot o formă de magie, care însă nu ne aruncă în captivitatea nici unei alte seducții, dimpotrivă, ne face să vedem lumea cu alți ochi, mai puri. O magie care spulberă vraja de pe lucruri, amorteala simțurilor și toropeala spiritului. Poezia lui Ion Caraion nu este voluptuoasă. De aceea poetul preferă să ne invite la o „sărbătoare neagră” și nu la un festin de duminică.

Să revenim totuși la *Panopticum* (1943). Un debut atît de curat și tiranic, în felul său, întîlnim rar la noi. Ne vine greu să despărțim aici poezia de nonconformismul civic. E totuși altceva decît la poezii avangarde, adică nu o simplă cochetărie în răsăor cu formele sacre ale culturii. Ion Caraion intră furtunos în literatură, cu o conștiință rebelă. Nu e doar conștiința lui, ci a unei întregi generații: „antipoezia” vine și dintr-o solidaritate de grup, de echipă. Ne aflăm aproape la antipod față de ce va deveni în timp lirica lui Ion Caraion: jurnalul unui singuratic. Deocamdată, poemele sale aduc arome tari și vorbesc aluziv de niște frumuseți teribile, clandestine, care n-au nimic comun cu „înțelepciunile veacului prost”. Nu atît nota depoetizantă a versurilor ne izbește azi cînd le recitim, ci forța lor de șoc. Cine are vocația acțiunii o are și pe cea a comunicării. Parcă citim versurile unui om obligat să-și ia de fiecare dată, pentru vecie, rămas bun de la lucruri și prieteni. Fiecare poem e un răgaz de o clipă smuls morții. Inteligența, prin ironie, maschează întrucîtva tragismul, dar mai mult în aparență. O astfel de poezie e destin, nu libertate, cuvintele vin singure ca un blestem: „Noi sîntem nebunii care vor muri / pe marginea dintre noapte și zi”. Menirea poetului e să desfidă totul, pînă și „bucuria postumă”. Lumea aceea era un infern (războiul, cancerul) și cine trăiește în infern se simte într-un fel sau altul condamnat și culpabil. Poetul însuși motivează: „Ar fi ridicol să te poți gîndi la altceva decît la război”. Și, totuși, de abia în *Cîntece negre* — 1947 (opuse „cîntecelor blinde”), poetul compune primul său poem de expresie direct politică: „Poeti! Voi trebuie să agitați lumea. / Voi existați odată cu tot ceea ce există. Voi nu v-ați născut pentru întuneric...”

Cum am mai spus, Ion Caraion nu este poetul care să se schimbe de la un volum la altul. Dar fiecare ciclu aduce cîte ceva nou. *Omul profilat pe cer* (1945) — un moment de înseninare și reculegere față de ororile trecutului. Montajul suprarealist de imagini alternează cu evocarea confesivă, dramatică. Acum se naște sentimentul de a fi la marginea vieții, adică de a trăi intens, pînă la epuizare, o bucurie sau o tristețe. Ion Caraion, cu mici excepții, va scrie de aici înainte o poezie a stărilor de limită. În sfîrșit, o altă obsesie își face intrarea: „rana din carne”. Cîteva tablouri epice („Mahalale”, „Periferii” sau „Cartierul din fotografie”) recompun imaginea halucinantă a unei lumi răvășite (odinoară iadul războiului, acum „Bîlciul” păcii), cu accente viguroase de senzualism suav. În schimb, *Lucrurile de dimineață* vrea să fie un poem al regenerării morale: „Ne-am falsificat viața ca o introducere în filozofie / și nu rămîne decît un singur lucru interesant: / să părăsim odăile, pentru a deveni oameni...”

Într-un poem intitulat *Clasicism*, Ion Caraion, promitea că se va întoarce la clasi. Lucru vizibil deja încă în vastul ciclu *Eseu* (1966). Versurile acestea răz-bună o lungă tăcere, deși poetul le imprimă aceeași mișcare iute, brusc retezată și febrilă. Într-o atmosferă mai limpezită, cu imagini nu așa violente, timpul trece lenes printre oameni, marcînd vremuri de geneză calmă. Poetul are acum primele certitudini: „Socialismul e zîmbet”, iar „Omul e un document al universului”.

Ce-i drept, *Anamorfoze (I-X)* semnaleză o criză a limbajului, un fel de teamă sisifică de absurd, de haosul cuvintelor, care parcă se depărtează tot mai mult de lucruri, așa cum „griul se depărtează de pîine”. Dar se află cu adevărat Ion Caraion într-un impas? Credem că nu. Cine a trecut prin cele patru cercuri ale singurătății (dragostea, muzica, neliniștea și credința) și le-a învins, adică le-a umplut cu imagini, cuvinte și versuri, uneori surprinzător de somptuoase, acela cu siguranță mai are încă foarte multe de spus.

CORNEL MORARU

INSEMNĂRI DE LECTURĂ

Aventura de a trăi viața altora

Autor al unor studii istorice și juridice de întindere („Descifrarea unei istorii necunoscute”, 2 vol., în colaborare cu Ion Rusu Șirianu), dar și al unor romane de factură polițistă („Revelion 214”, „Pirații în acțiune”), cu exerciții construcțiilor monografice ample și docte, dar și al prozei cu nerv, cu „suspense”, cu intrigă strînsă, cu gustul senzaționalului, Ion Bodunescu imbină toate aceste calități, adică tot ceea ce știe, tot ceea ce a cucerit sau și-a însușit, în recenta sa carte, care e un jurnal de excursie: „Călătorie în marea Antilă”, carte interesantă, frumoasă, proaspătă, eliberată de multe din servitutele, din clișeele cu care, vai!, ne-a cam obișnuit acest gen, atît de prolific în ultima vreme. În 135 de pagini aflăm cam tot ce trebuie să aflăm despre Cuba, ni se oferă, atent selectate, elemente definitorii sau revelante de geografie, economie, etnografie, artă, civilizație, istorie (remarcabilă, la acest capitol, îndemînarea autorului de a învia, epic, momente-cheie ale istoriei, în special ale revoluției cubaneze, secvențe care vădesc un real talent de evocator). Dar, spre deosebire de alții, Ion Bodunescu, rîvnind să compună o imagine de ansamblu a fascinantelor locuri pe care le-a străbătut nu se pierde în date, în fapte, ca într-un muzeu Grévin în care autorul îndeplinește doar rolul de cicerone (cazul atîtor cărți de călătorie!), nu creează, cu alte cuvinte, doar o impresie formală de viață, ci trăiește nemijlocit această viață, implicîndu-se ei, devenind personaj al ei. Monografistul e dublat, cum spunem, de autorul prozelor cu „suspense”, ultimul do-

minînd și tehnica, și modul de apropiere a realității. O mai veche observație-recomandare a lui Marin Preda („ceea ce poate să intereseze, în zilele noastre, într-o călătorie, este dacă ai pățit ceva”) își găsește, în sfîrșit, adeptul. Autorul „pățește” destule, trăiește o furtună deasupra Atlanticului, dă piept cu ciclonul „Lola”, are de-a face, ca pescar amator, cu „preafrumosul Rubia”, peștele răpitor al Caraibilor, și, ca „bărbat cu ochi albaștri”, cu asalturile unei tinere indiene de pe aeroportul din Montreal. Dar „pățania”, ca „subiect de un etern omenesc”, cum zice Preda, înseamnă, de fapt, dincolo de pitorescul sau de insolitul unor situații, aventura de a trăi viața altora, de a încerca să-și surprinză mișcările intime, de a da la o parte cărțile, coșcovelile de pe ziduri, inerția clișeeilor, de a epura din memorie o întreagă încercătură (fiindcă despre „marea Antilă” s-a scris, cum se știe, mult!), astfel încît senzația să se purifice de paraziți, să devină robustă, astfel încît recepția să se elibereze, ca să poți străbate mirifica, eroica și frumoasa Cuba, aflată astăzi în plină și pasionată edificare socialistă, cu inocența unui proaspăt călător. Ion Bodunescu reușește acest lucru, cartea lui fiind, dincolo de interesul informației, o carte de cel mai acut interes uman. Ultimul ei capitol, „Bătrîrul și viața”, scris în satul San Francisco de Paolo de lângă Havana, în care și-a petrecut o parte a vieții Ernest Hemingway, e, poate, cel mai tulburător, țesînd portretul lui „Don Ernest” nu numai din cărțile lui, nu numai din judecățile criticilor sau ale prietenilor, ci și din amintirile unor simpli pescari, amintiri ce, adîncitate altor argumente, de ordin mai mult sentimental, îl duc pe autor la convingerea, puțin bizară, totuși ispititoare, că bătrîrul pescar e a servit drept model eroului celebrei povestiri „Bătrîrul și marea” ar fi fost însuși Hemingway.

ILIE PURCARU

Cap limpede

Din aparițiile la Editura Univers: În Izmir de Samim Kocagöz este un roman politic inspirat din realitățile Turciei contemporane. După cum afirmă traducătorul și prefăcătorul cărții, Valeriu Vellman, romanul însumează „atitudinile civice manifestate într-o societate aflată într-unul din momentele de criză ale evoluției sale istorice”. ● *Frumoasa moarte* se intitulăză cartea lui Sreten Asanović (născut în 1931, într-un sat lângă Titograd, în Muntenegru). Schițele și povestirile cuprinse în acest volum (transpuse în limba română și cu o prefăcă de Florica Ștefan și Ion Brad) familiarizează pe cititorul român cu universul unui scriitor talentat, „creatorul unei atmosfere dense de poezie”. ● Toț un volum de schițe și povestiri este și *Puterea necuratului* a scriitorului bulgar Elin Pelin. Iată ce afirma Maxim Gorki despre acest povestitor: „Un asemenea talent ar constitui o mindrie pentru literatura oricărei țări de pe glob”. Traducerea volumului este semnată de Mihaela Deșliu și Valentin Deșliu. ● Un nou roman de Gheorghe Vladimov, *Trei minute de tăcere*, a văzut lumina tiparului în limba română (traducerea Alexandru Stark). Inspirat din viața marinarilor, romanul face o pledoarie pentru solidaritate și înțelegere umană, cele trei minute de tăcere (timpul în care toate navele din lume ascultă la fiecare oră eventualele semnale S.O.S.) căpătînd semnificația unui simbol tulburător.

Din nou consemnăm lucruri bune despre revistele studențești din Iași, Opinia studențească și Dialog. În Opinia studențească nr. 1/1978 se publică un interesant eseu al lui D. N. Zaharia intitulat *Teluric și astral în Luceafărul*. Deși nu în întregime o interpretare originală și cu unele stîngăcii de redactare, acest articol analizează temeinic, seducător pe alocuri, într-un stil plăcut, capodopera lui Eminescu, proiectînd-o în permanență pe fundalul vast al creației marelui poet. Extrem de incitant este nr. 62/martie 1978 al revistei Dialog, consacrat „semnificațiilor ludice în civilizația contemporană”. Eseurile, recenziile, cronicile din acest număr conturează imaginea unei reviste

de ținută, care abordează într-un spirit tîneresc, dezinvolt, însă nu superficial, problemele culturale de mare importanță. ● Numărul 49-50-51 ianuarie-martie 1978 al Revistei noastre, publică la elevilor Liceului „Unirea” din Focșani, cuprinde un dialog cu Gerda Barbilian, soția matematicianului și poetului Dan Barbilian (Ion Barbu). Interviu oferă aspecte inedite din viața și activitatea celui care e socotit, în ultimele opt veacuri, „al doilea mare matematician și mare poet al lumii”. ● Revista Ateneu (martie 1978) publică fragmente din interviuri luate de The Paris Review (anii 1959-1961) scriitorilor Henry Miller, Ezra Pound, Ernest Hemingway. Cităm din dialogul cu Ezra Pound: „...cultura europeană trebuie să supraviețuiască, cele mai valoroase dintre trăsăturile sale trebuie să supraviețuiască laolaltă cu celelalte culturi, indiferent de universalitate”. ● Prima pagină a revistei Astra prezintă o descoperire arheologică de mare însemnătate. În urma cercetărilor întreprinse la Moeciu de Sus s-au găsit urmele unei vechi așezări dacice. Pe un vas de cult antropomorf descoperit acolo se află gravat chipul unei tinere femei care a trăit cu mai bine de două mii de ani în urmă. În aceeași revistă se publică și rezultatele unui sondaj efectuat la Centrul de librărie Brașov. Din anchetă se desprinde că printre cărțile care au fost mult căutate de cititori în ultima vreme se numără *Trei dinți din față* — Marin Sorescu, *Cora* — Virgil Duda, *Mapa cenușie* — Haralamb Zîncă, *Timpul trăirii*, *timpul mărturisirii* — Eugen Simion etc. Între cărțile greu vandabile, după aceeași anchetă: *Repere* — Marin Mincu, *Lui Ovidiu* — N. Lasca.

La Editura Minerva din București a apărut în colecția Biblioteca pentru toți volumul *Poezii* de pînă azi. Autor — Adrian Păunescu. Prefața — Eugen Barbu. Postfața — Șerban Cioculescu. Tiraaj cărții — 151 130 exemplare. Prețul unui volum — 5 lei. Lansarea cărții va avea loc sîmbătă, 22 aprilie, orele 17 la Filarmonica de stat din Satu Mare și duminică, 23 aprilie, în județul Satu Mare. Pentru ca marți, 25 aprilie, orele 18, la Clubul C.F.R. din Timișoara și miercuri, 26 aprilie, aceeași oră, la Casa de cultură a sindicatelor din Lugoj lansarea volumului să aibă loc tot în prezența autorului.

Ori eu, ori tu, ori el, ori noi!

Muzică și text: VALENTIN NENICI

Cine să pună problema înarmării?
Cine să pună semnu-ntrebării?
Cine să pună problema rasistă?
Cine să spună că ea mai există?

Refren:

Ori eu, ori tu, ori el, ori noi!
Ori eu, ori tu, ori el, ori noi!
Și eu, și tu, și el și noi!
Și eu, și tu, și el și noi!

Cine să scoată rodul din glie?
Cine să scoată vinul din vie?
Cine să scoată din mină cărbune?
Cine să facă pace în lume?

Refren:

Ori eu, ori tu, ori el, ori noi!
Ori eu, ori tu, ori el, ori noi!
Și eu, și tu, și el și noi!
Și eu, și tu, și el și noi!

Cine să pună mîna pe armă,
Dac-o să sune semnalul de-alarmă?
Cine-s aceia ce vor muri,
Dacă țara-o va cere-ntr-o zi?

Refren:

Ori eu, ori tu, ori el, ori noi!
Ori eu, ori tu, ori el, ori noi!
Și eu, și tu, și el și noi!
Și eu, și tu, și el și noi!

multe voci tinere. Și mai ales vocea „Opinie folk”. Pregătindu-se să fie stăpîni peste ape (cu o singură excepție membrii formației sînt studenți la Hidrotehnică în Iași), cei care în 1976 își contopeau numele sub cel al formației își nasc cîntecul din esențele apei așa cum „Flacăra folk” și-l naștea din esențele munților. De la liniște pînă la învolburare, de la rouă pînă la lumină, de la abur pînă la cristal — iată dimensiunile sub care capătă contur piatra triunghiulară a unei creații viguroase în ciuda vîrstei fragede a celor care-o fac: Valentin Nenicu (chitară, voce), Dinu Ștefan (chitară, mandolină, muzicuță, voce), Uță Marian (percuție), Corneliu Giurcănaș (vioară, voce), Ionel Hamza (chitară, voce). Și Margareta Mihăilescu, născută sub o stea mai norocoasă a afirmării decît toți, ca o lumină selenară revărsată peste poemele de iarbă ale lui Whitman și stejarii din Moldova.

Deși îi ascult pe toți de la nașterea formației și muzicii lor, de vreo doi ani încoace, nimic nu-mi poate spulbera din fața ochilor și din auz mirajul. Cîntecul lui Valentin, ale lui Ștefan și ale

Margaretei. Vocile tuturor. Clopoșii și zîmbetul de marmură stîrnit de Uță. Întrebări grave venind cu siguranță din maturizarea timpurie care înseamnă în orice conștiință tînă răsaritul celui de al treilea mileniu în care vom trăi. Întrebări salvate de la trîmbițare, și reîn-cărcate de omenie în clipa cînd umbra frunții trece peste inimă ademenind-o către muzică tocmai prin răcoarea veșniciei. Cîte? „Pentru ce atîtea-ntrebări?” Și, vorba cîntecului lor, dar și răspunsul lor, al „Opinie folk”. Deocamdată vreo treizeci de cîntece pe care, dacă ar fi să fie tipărite, cine nu le-ar purta pretutindeni cu sine bucuros — că sub aripa adevărată a muzicii încă cinci tineri au înflorit? „România, țara mea de vulturi / Și de-azur înalt de Voroneț!” Ei, toți cinci, terminînd facultatea, vor îndrepta nu numai apele ci și cîntecul către sufletul nostru însetat. Nu e o profeție ci o certitudine pe care o ai în fața tuturor celor care citesc alfabetul cu litere albe în care trăiesc două mii de ani de folclor românesc.

ION CHIRIAC ■

Ora de naștere a muzicii

Sunt ore de uimire și de extaz cînd peste valurile de piatră ale Carpaților sufletul nu poate aștepta decît cîntecul. Și sunt ore de uimire și de extaz cînd peste marmura liniștită a mărilor sufletul nu poate aștepta decît cîntecul. Cu graiul amar de pulberea muzicii noastre ușoare înălțată în virtuți inecăcioase la Brașov și Mamaia contemplăm acum vreo zece ani marea și munții fără să știu că sunt eu insumi cuprins în marea ceas de naștere a muzicii. Fără vani-

toase sfortări, însuși aerul patriei prindea ființă în univers și începea să cînte imediat ce reușea să li se așeze pe gura celor mai tineri. Am în minte „Flacăra folk '73”, trei băieți care găsiseră versuri de Goga rostogolite din Ardeal, peste munți, în Oituz, și făceau cîntînd sub Carpații Moldovei să întinerească plîngînd de mindrie veteranii războiului de întregire a patriei sau să se umple cu stele bolțile Mausoleului de la Mărășești. Am în minte de atunci încoace

Nu avem nici o îndoială, la frumusețea cîntecului nostru popular au contribuit și nunțile

- Care e unul, care e altul?
- Eu sînt Ștefan. Cel cu cetera. Iar fratele meu Ion cîntă la zongora.
- Zongora?
- Un fel de chitară. Altădată se făcea dintr-un lemn scobit și avea trei corzi.
- De unde sînteți, Ion Petreș?
- De pe Valea Izei, dintr-o așezare numită Glod. Ai noștri au fost dintotdeauna țărani, tăietori de lemne... Bunicul, Ion Petreș, s-a născut în pădure și i s-a spus și Codrea. Tata a fost tîmplar. Într-o zi și-a făcut o vioară și s-a apucat să cînte la ea. După ce cînta, o agăța în grindă. Cu ochii la ea am crescut noi.
- Sper că vă mai uitați și la altceva. Dar cum ați ajuns pe scenă?
- Am urmat Școala populară de artă. Am fost mai întîi instrumentiști la vioară într-un ansamblu. Apoi, la un festival, am apărut ca haiduci într-o operetă și am fost trecuți la secția de folclor ca soliști.
- Nu prea văd legătura dintre haiducie și activitatea de solist. Dar cum arată din punct de vedere folcloric zona din care ați venit?
- La noi se păstrează multe obiceiuri și tradiții. Sînt conservate și portul și alte lucruri din vechime. Se păstrează jocul de duminică. Flăcăii se duc mai întîi acasă la muzicanți și-i tocmeșc. De acolo pînă la șura unde se joacă sau la cămin se merge cu tot alaiul pe uliță și se cîntă. Toba răsună peste sat. Fetele, bătrînii, copiii își pun portul de sîrbătoare. Într-un timp, alaiul a ajuns la locul unde se joacă. Primul joc e unul fecioresc, pînă se adună fetele. Apoi, prin șoapte, prin semne, băieții le invită la joc.
- Invitația nu e făcută direct?
- Nu.
- Și nu se produc încurcături? Nu te poți trezi jucînd cu altcineva?
- Ba da, dar pînă la urmă se lămuresc ei.
- Ce se joacă pe la voi?

- Jurelul, învîrtita, răchițeaua, rața, sirba...
- Ce cîntece aveți în repertoriu?
- Lasă-mă pe mine, Ioane, să mai răspund și eu. Cîntăm de obicei cîntece de dragoste și petrecere: **Cine scutură roua, Pe ulița mindrei mele, Asta o hore mindra, Așa beu oamenii buni, Măi pretine, eu și tu, Dragă mi-i veselie, Dusu-m-am la mindra-n șopru, Mindruloară, mindruloară...**
- Ați înregistrat multe dintre ele?
- Am imprimat opt discuri și o casetă la Electrecord.
- Turnee?
- Numeroase. Cu ansamblul „Maramureșul”. În țară și peste hotare. Belgia, Bulgaria, Iugoslavia, Olanda, Sudan, Egipt, U.R.S.S.
- Ați cunoscut și folclorul acestor țări. Care v-a impresionat cel mai mult?
- Cel al sirbilor. Prin varietate melodică și ritmică.
- Dar cum vi s-a părut folclorul nostru în comparație cu cel al altor popoare?
- Credem că folclorul nostru este unul dintre cele mai bogate din lume. Și mai avem șansa ca el să fie un fenomen viu, variat, complex, și nu unul consumat.
- Ștefan Petreș, mai apar azi la noi cîntece populare?
- Cum să nu? Nu știu pînă cînd, dar mai apar. Și mai sînt încă multe din cele vechi care nu sînt știute de toată lumea. Totul e să le cauți.
- Care vă sînt preferințele în muzica populară de azi?
- Sofia Vicoveanca, foarte atentă. Nica — regele doinelor. Avem un deosebit respect față de regina cîntecelor ciobănești, Lucreția Ciobanu. Ca și pentru Ion Dolănescu, cel mai bun cîntăreț al Olteniei. De asemenea, pentru Irina Loghin și Benone Sinulescu.
- Unde locuiți?

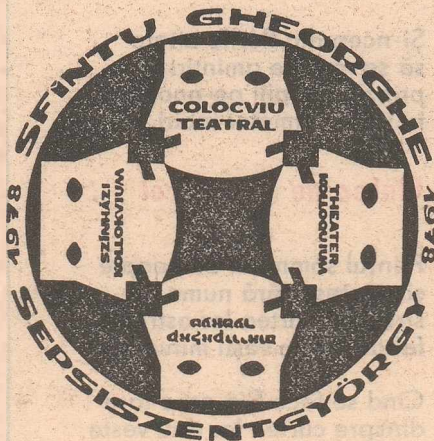

- La Baia Mare.
- Și sînteți încadrați undeva?
- Da. La Clubul centralei minelor.
- Atunci mai puteți fi socotiți niște reprezentanți autentici ai cîntecului popular? Nu v-ați instrăinat de el? Nu cred că e suficient ca, de pildă, Ștefan să țină vioara și arcușul ca lăutarii, ca el să fie un autentic reprezentant al folclorului.
- Fratele meu ține vioara cum crede el de cuviință. Iar dacă locuim la sat tot atîta am fi făcut și tot aceeași am fi fost. Dealtfel, noi ținem legătura cu satul în permanență.
- Cum? Prin telefon?
- Nicidecum. Sîntem prezenți la viața satului maramureșean mai mult decît se crede. De noi e nevoie în numeroase ocazii. Nimeni nu trebuie să se teamă că ne-am pierdut autenticitatea.
- Și totuși cum se pierde ea?
- Noi credem că un cîntec popular nu are ce căuta pus pe note. Ci trebuie cîntat cît mai simplu și mai curat după ureche, așa cum l-ai auzit și așa cum s-a păstrat din generație în generație. Cel care culege o melodie este inevitabil să scape ceva. Interpretul care o ia de la culegător va pierde și el ceva din frumusețea cîntecului respectiv, îl va desfigura. Trebuie să crești odată cu folclorul, nu să te aproprie de el ca de ceva străin, necunoscut. Îl falsifici. De aceea am fost fericiți cînd în revista **Flacăra** reputatul om de cultură Hari Brauner s-a pronunțat deschis împotriva poluării folclorului.

- Cum mai poate pierde din autenticitate interpretul?
- Prin cultivarea într-un anume fel a vocii. Cîntărețul începe să imite pe interpreții de muzică clasică. Nici nu va ajunge la performanțele lor și încetează totodată să fie un reprezentant al folclorului. De asemenea, pur și simplu ne scot din sărite tot felul de cîntece așa-zis populare, de o veselie forțată, de un optimism contrafăcut și care vor, chipurile, să cînte viața noastră nouă. Dar viața noastră nouă o cîntă cel mai bine însuși poporul și nu niște oameni care poate că n-au mai fost prin sate de ani de zile și care compun tot soiul de texte și melodii despre o realitate necunoscută lor. Nu fac nimic altceva decît să falsifice folclorul nostru nou.
- Dacă lucrurile stau uneori așa, aveți dreptate. Ion Petreș, și în folclor se aduc înnoiri, nu-i așa?
- Da. Dar e vorba de stilul de interpretare. Care diferă de la unul la altul. În timp ce linia melodică nu trebuie alterată. Nu trebuie contaminat un cîntec maramureșean de unul dintr-o altă zonă a țării.
- Se cîștigă bine la nunți?
- Se cîștigă. Dar e și obositor.
- Nu vă dăunează stilului de interpretare?
- De ce? Acolo s-au format toți marii interpreți populari. Acolo înveți și tehnică și înveți tot soiul de cîntece. Nu avem nici o îndoială, la frumusețea cîntecului nostru popular au contribuit și nunțile.
- Ce rol au în viața folclorului televizorul și radioul?
- Pe de o parte, aduc un serviciu imens folclorului, îi fac o propagandă extraordinară. Dar, din păcate, îl și uniformizează. Și pentru că a venit vorba de televiziune, trebuie să spunem cu regret că ultimele emisiuni cu **Floarea din grădină** au început să scadă din valoare. Noi știm cîntăreți mult mai buni decît aceia care sînt prezenți la această emisiune și care nu au jung să fie cunoscuți.
- Vă pricepeți mai bine decît mine. Dar, spuneți-mi, faceți parte dintr-o generație de cîntăreți excepționali, nu aveți impresia că după ea n-o să mai urmeze nimeni?
- Ar fi păcat să fie așa.

GEORGE ARION ■
Fotografie de SANDU MENDREA ■

„Colocviul teatral '78“ — un simbol al muncii, vieții și artei comune a poporului român și a naționalităților conlocuitoare

În perioada 15-23 aprilie orașul Sf. Gheorghe este gazda „Colocviului teatral '78“, manifestare despre care am solicitat câteva amănunte tovarășului Sylvester Lajos, directorul Teatrului maghiar din localitate.

— Așa cum se subliniază și în Caietul program, în Foiaia volantă, editate cu acest prilej, prima manifestare de acest gen din țară este parte integrantă a suitei de acțiuni politico-educative ce se desfășoară sub generoasele însemne ale celei de-a doua ediții a Festivalului național „Cîntarea României“. Menit să ilustreze munca și lupta înfrățite, fără deosebire de naționalitate, pentru înfăptuirea societății socialiste multilateral dezvoltate, colocviul urmărește impulsivitatea activității teatrale a naționalităților conlocuitoare, a dramaturgiei contemporane, reflectînd efortul de edificare a noii societăți, pentru activizarea prezentării pieselor românești pe scenele teatrale în limbile naționalităților conlocuitoare și a dramaturgiei naționalităților conlocuitoare în teatrele românești.

— Vă rog să arătați cititorilor noștri ce teatre sînt prezente la Sf. Gheorghe, ce spectacole credeți că s-au impus atenției în mod deosebit.

— La colocviu participă 11 teatre de limbă română, maghiară, germană și idîș din București, Cluj-Napoca, Timi-

șoara, Tg. Mureș, Oradea, Arad, Satu Mare, Odorheiu Secuiesc și Sf. Gheorghe. Cel mai mare interval de activitate teatrală continuă din viața spirituală a orașului cuprinde 16 piese, din care vreo 5 sînt premiere. Ținînd seama de critică, au fost așteptate cu interes spectacolele cu „Matca“ de Marin Sorescu (secția maghiară a Teatrului de stat Oradea), „Florile unui geambaș“ (Teatrul maghiar de stat Cluj-Napoca) și „Bocet vesel...“ (secția maghiară a Teatrului de stat Tg. Mureș), ambele de Sütő András, „Piatră la rinichi“ de Paul Everac (secția maghiară a Teatrului de Nord Satu Mare), „Meșterul Iakob și copiii săi“ de Hans Kehrer (Teatrul german de stat Timișoara) și am fi nedrepti dacă am spune că nu le-am așteptat cu aceeași nerăbdare și pe celelalte.

— Premiera absolută a piesei dramaturgului covăsnean Veress Dániel — „În vârtej“ — prezentată în seara inaugurală de teatru pe care îl conduceți, a fost, după cite mi-am dat seama, foarte bine primită de public și de juriu. Ce influență credeți că va avea colocviul în promovarea de către teatrele participante (și nu numai de ele) a dramaturgiei contemporane?

— „În vârtej“ a fost scrisă special pentru această manifestare și cred că autorul, evidențiind pe plan ideatic și etic o situație limită, extinzînd și aducînd la rang de interes general criza de conștiință și de gîndire a lui Kemény Zsigmond, luptător pentru libertate în revoluția de la 1848, ilustrează, prin forța exemplului, rădăcinile istorice ale soartei comune a românilor și a naționalităților conlocuitoare de pe acest teritoriu. Cît privește dramaturgia contemporană, teatrele naționalităților au datoria de a include în repertoriul lor piesele cele mai bune. Din păcate, uneori, ce se traduce din română sau în română nu reprezintă valorile certe. În ultima vreme, bunăoară, nu s-a mai tradus nici o piesă de Sütő András, dramaturg foarte apreciat.

— Ce preconizați în această situație?

— Aș dori foarte mult ca Editura Kriterion sau oricare alta să scoată o antologie cu cele mai bune piese participante la colocviu, publicate în limba în care au fost scrise, dar cu textul spectacolului. Ar fi, cred, o carte de succes, care ar da un impuls creației originale, precum și scenografilor.

— Colocviul are un caracter de lucru. Ce ne puteți spune despre dezbaterile acestei manifestări?

— În ultimele două zile va fi analizată situația actuală a dramaturgiei și artei teatrale a naționalităților conlocuitoare, dezvoltarea acestei arte și perspectivele ei (în cadrul colocviului pe tema „Teatrul în slujba luptei comune a oamenilor muncii din România, fără deosebire de naționalitate, pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate“), dar cei interesați au avut posibilitatea să participe și la două conferințe, în cadrul cărora au dialogat cu oameni de teatru, dramaturgi, critici, cu reprezentanții cotidianelor, ai presei literare și artistice. De fapt, juriul constituit cu acest prilej va analiza întreaga activitate și va hotărî decernarea mai multor premii.

— Cîteva cuvinte despre gazde, despre Teatrul maghiar din Sf. Gheorghe...

— ...Sîntem bucuroși că am fost noi inițiatorii acestei manifestări și că ni s-a acordat tot sprijinul de către conducerea județeană de partid și de către toți ceilalți factori. La sfîrșitul lunii august vom împlini 30 de ani de activitate, timp în care am prezentat mai mult de 10 mii de spectacole, la care au participat peste 3 milioane de spectatori. Am fost apreciați atît în țară, cît și în străinătate, unii specialiști din țările prin care am trecut susținînd (să nu mi-o luați ca lipsă de modestie) că ar trebui să fim singurul teatru maghiar din lume care să aibă dreptul să joace piesele lui Tamási Áron.

CORNEL GALBEN ■

Omul concret

Nu cred, firesc, decît în omul-om, în omul viu și-n lupta lui concretă cu tot ce-i rău în noi și pe planetă, cu timpul biciuit de metronom.

Tentații sînt, dar n-am să cred decît în omul viu, în omul care știe cît doare de frumos o bucurie și cît frumos mai pierdem pe urît.

Nu cred decît în crezul meu intact, în bucuria cutremurătoare și-n frumusețea faptei care doare, nu în frumosul vorbelor, abstract.

Nu cred în omenia cu proteză cînd uită omul viu în paranteză.

CONSTANTIN AVRAM ■

Din nou despre cîmpie

Să ne-așezăm în partea dreaptă-a piinii, Curați la chip, nedușmăniți defel, Să mai vorbim din nou despre cîmpie, Să mai cinstim din vinul cu inel.

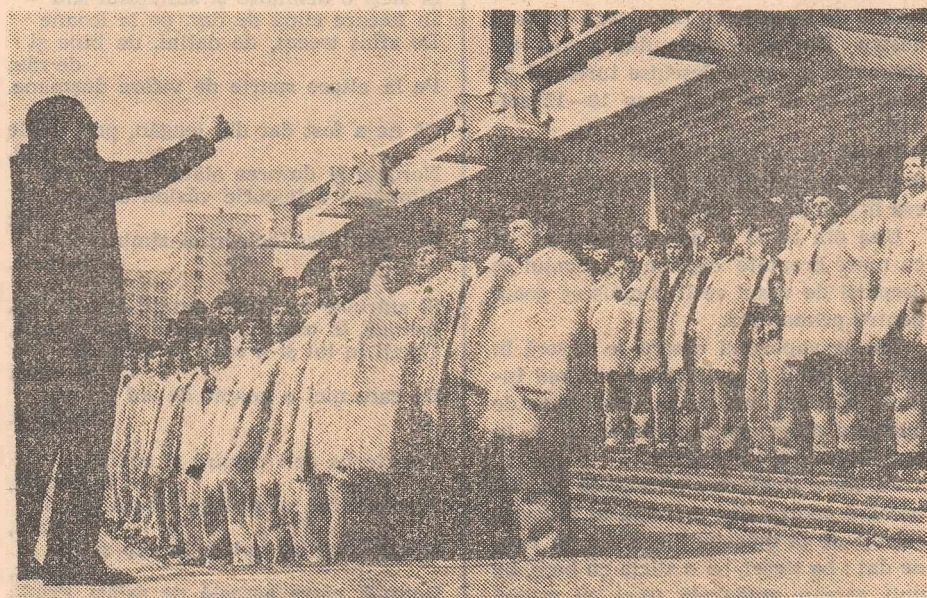
Vă înțeleg mai bine, dragii mei, Prin viață treceți tot cu sfîclicune, Arați pămîntul, semănați și puneți Din cînd în cînd la stele cite-un nume.

Parcă pe umeri țineți clăi de vînt, Așa de mult miroase-a faguri moi Și-a grîne dulci, rodind sub legămînt Iubirea ce-o păstrează pentru voi.

Să ne-așezăm peste genunchi ștergare Păstrate cu credință-n lăzi de zestre, Să mai vorbim din nou despre cîmpie Și despre cai uitați între căpestre.

FLOREA BURTAN ■

Cîntecul ca o credință în destinul neamului românesc

Unii socotesc Maramureșul un ținut fabulos, în care atunci cînd pătrunzi te întîmpină la orice pas miracole. În obiceiuri, în veșminte, în cîntece, în construcția caselor. Și de aceea se pregătesc să-l cunoască așa cum ai vizita un muzeu, neînțelegînd că, de fapt, pretutindeni pe aceste meleaguri

pulsează viața și nimic nu e încremenit, destinat doar contemplării. Iar viața în Maramureș a însemnat și înseamnă un permanent dialog cu istoria și o consemnare a acestui dialog în obiceiuri, în veșminte, în cîntece, în construcția caselor. Care sînt înobilate de fierbintele patriotism al locuitorilor de

aici și capătă ca urmare o măreție fără margini.

Iată, de pildă, corul bărbătesc din Finteuș. Cîntecele interpretate de această formație au grandoare, în-suflețesc asistența. Spectatorii, la un moment dat, devin și ei părtași la săvîrșirea actului artistic, alăturîndu-și glasurile celor ale coriștilor. Pentru că acest cor nu are numai un repertoriu bogat și divers, dar cîntă piese muzicale tulburătoare pentru oricine din această țară, legate de evenimente importante pentru fiecare dintre noi. Nimic spectaculos în existența acestui cor. A fost înființat în urmă cu 60 de ani și are în prezent 70 de membri: cooperatori, muncitori. Sub îndrumarea primului său dirijor, Nistor Dragoș, corul a susținut între anii 1917 și 1946 numeroase spectacole și a obținut în 1936 locul III pe județ la un concurs organizat la Satu Mare. Al doilea dirijor al corului, Gheorghe Pop, a fost prezent cu formația sa și la concursuri pe țară. Între anii 1954 și 1974 formația a fost condusă de un țaran, care chiar dacă nu a reușit s-o promoveze pe un loc fruntaș, a izbutit totuși s-o împiedice să se risipească. Astăzi, în fruntea corului se află Valentin Băițan care are o activitate în acest domeniu de 24 de ani. Director al bibliotecii județene din Baia Mare, el străbate de 2—3 ori pe săptămînă 25 de kilometri (dintre care 7 pe jos) numai pentru a fi prezent la repetiții. Care se țin cu regularitate și la care frecvența e urmărită cu strînsnicie. Sub conducerea lui Valentin Băițan formația din Finteuș a reușit cel mai mare succes la finala pe țară a ediției I a Festivalului național „Cîntarea României“ ocupînd locul II. Succesul se explică prin pasi-

nea cu care membrii corului se pregătesc, prin menținerea unei activități permanente, prin susținerea a două spectacole lunar. Ascultîndu-i pe Adrian Barbul, Grigore Munteanu, Viorel Șerban, Gh. Mărieș, Dionisie Barbu, Ion Sadoveanu, Victor Zamfirescu și pe ceilalți membri ai formației, înțelegi că pentru ei cîntecul nu înseamnă o activitate oarecare, de trecere a timpului, ci un mijloc de a se manifesta spiritual. Atunci cînd apar înveșmîntați într-un port asemănător cu cel al dăcilor și pornesc să cînte este imposibil să rămîi indiferent, să nu te emoționeze gîndul că ei transmit, așa cum au făcut-o generații înaintea lor, cele mai scumpe năzuințe ale poporului român. Repertoriul cuprinde nestemate ale cîntecului coral românesc: „Marsul lui Tudor, Trompetele răsună, Destăpîntă-te române, Hora Unirii, Marsul Independenței, Doina lui Lucaclu“ (din timpul Memorandumului), „Treceti batalioane, Românul în veci nu piere, Pe-al nostru steag, Gavriil Musicescu, Ciorian Porumbescu, D. Kiriac, Ion Vidu, Gh. Dima sînt compozitorii preferați. Nu lipsesc nici colindele, baladele, doinele de cătănie, horele de călătorie, precum și cîntecele de petrecere. Dar, așa cum spuneam, cele mai impresionante piese din repertoriu rămîn cele patriotice. De fapt, atunci cînd le intonează, membrii formației nu par să cînte ca pentru o reprezentație, ci par să comunice pe această cale credința lor, credința neclintită în destinul neamului românesc, în puterea lui de a ieși biruitor din încercările istoriei.

GEORGE MAREȘ ■

George Târnea

Fotografiile

Cuprinși de-o ciudată uitare fugim din copii la-ntimplare.

Și-abia de mai pot să ne-ajungă vești blinde pe calea prea lungă.

Fugim și fugim și ne este prea somn să mai știm vreo poveste.

Străini ne privesc din albume copiii aceluiși nume.

Noi sîntem, ei sînt doar în poze iluzia stării pe roze.

Noi sîntem, ei speră să fie intacta candorii stafie.

Invitație la somn

Șarpele cu clopoței are zece nepoței într-un coș sau într-o cușcă, nu-l treziți din somn că mușcă.

Mingiați-l doar cu gândul cînd la somn vă vine rindul.

Cercul

Două bețe patru ace ruginite — n-are-a face — și prelată îngălată, vine cercul înc-odată l

Sub tavan trapez cu sfoară sar atleții într-o doară fără frică fără plasă nici de suflet nu le pasă.

Jos în stal peștriță lume cit de cit mai sînt și glume.

Leii trec prin foc de-a dura încă nedeprinși cu ura.

Clovni suavi boiți pe față pling discret la suprafață.

Elefantul cel mai mare ține soarele-n spinare.

Balada primului sărut

Pe drumul fără începuturi al migratoarelor culori

învață să vineze fluturi copiii păzitori de flori.

Dar vine-o zi neprihănită, o zi cu miezul incolor cînd fermecați de-o stea rănită copiii uită grija lor.

Și-ncep din florile uitate să se reverse amintiri prinzind copiii pe-nnoptate în jocul primelor iubiri.

Cîntec de menestrel

Prințul somnului de noapte și prințesa fără nume string la curtea lor astrală fel de fel de vești minune.

Cînd se face frig prea tare dinspre curtea lor dau veste și răstoarnă-n vetre oarbe o scînteie de poveste.

Așadar veniți aproape cînd în cer și-n jur e iarnă curtea cu povești nespuse peste noi zăpezi să cearnă.

Grigoraș Dinicu: Memorii

Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

Înapoierea în patrie a orchestrei lui Grigoraș Dinicu după izbucnirea războiului (1939) nu a fost lipsită de peripeții. Chiar de la plecarea, statutul lăutarilor noștri s-a schimbat, fiecare turist străin fiind etichetat ca dușman. Traversarea Oceanului Atlantic a însemnat o veritabilă aventură, deoarece torpiloarele germane au început să controleze imensitatea apelor. Muzicanții români au fost asadar martorii torpilării unui tanc petrolier. Gîndul tuturor era să ajungă teferi pe pămîntul bătrînei Europe. Se născuse o solidaritate umană de-a dreptul înălțătoare.

VIOREL COSMA ■

Plecarea spre Europa

2 septembrie 1939. Pe la 11 dimineața, împreună cu Grigoraș Dinicu, după ce ne făcuserăm ultimele preparative de voiaj, ne-am dus la Frankie. Nu era nimeni, numai Frankie ștergea de zor paharele. Era obosit și ne spuse un „bună dimineața” sec și fără nici o nuanță. Grigoraș Dinicu îi spuse lui Frankie în limba germană (Frankie înțelegea bine):

— Azi plecăm, Frankie. Dacă s-a întimplat vreodată ca eu, sau vreun bălat din orchestra mea, să te fi supărat, te rog să ne scuzi și să nu porți vreo amintire urită despre noi.

Frankie nu spuse nimic, ci, luînd o sticlă de coniac Martel, umplu trei pahare și veni cu ele la masa noastră. Ciocni cu noi și-i spuse lui Grigoraș Dinicu pe englezește: O.K. Mister Dinicu.

În colțul unei gene apărură o lacrimă și Frankie plecă din nou spre treburile sale de fiecare zi.

În fine, începură să apară băieții unul cite unul, fiecare îmbrăcat de voiaj. După ce am mîncat, Grigoraș Dinicu spuse:

— La ora 2 și jumătate, vă rog să aveți bagajele în fața casei fiindcă va trece mașina să ia geamantanele de la fiecare. Apoi vom pleca cu toții în port să ne imbarcăm.

După ce am aranjat bagajele și le-am văzut ridicate cu macaraua vaporului, apoi depozitate la locul lor, de-abia atunci am fost convins că în adevăr mergem acasă.

Mai aveam vreo jumătate de oră, cînd cineva strigă prin cornetul acustic de pe vapor:

— Toți românii care pleacă să urce și să vină pe vapor, fiindcă se face revizia pașapoartelor.

Fiecare dintre noi ne-am luat adio de la prieteni și cunoscuți și ne-am grăbit să urcăm pe vapor.

Cînd am pus piciorul pe puntea vasului, am întors capul privind la cei rămași pe uscat și în mîntre imi veni întrebarea: Voi mai veni vreodată în America?

Ajunși pe vapor, ni se indică sala sau careul ofițerilor. Ajunși aici, ni s-a cerut pașaportul, ni s-a controlat foto-

grafia și ni s-a indicat să rămînem în acea sală.

Am auzit o voce spunînd cui va: Klos (închide-i).

Și iată-ne acum închiși, ca pușcărișii, sau ca știu eu cum. Nimeni dintre noi nu a spus o vorbă, ci, calmi, cei mai mulți și-au aprins țigări și au încercat să găsească loc la ferestre spre a privi la cei rămași pe uscat. După vreo 20 de minute, sirena vaporului a anunțat ridicarea ancorelor.

Am încercat să văd Statuia Libertății, însă a fost imposibil, fiindcă cei de la ferestre nu mai priveau afară, ci cu ochii triști încercau să descopere la cineva un gest de bunăvoință. Eu m-am apropiat de Grigoraș Dinicu și, strîngîndu-i mîna cu afecțiune, i-am spus:

— Tăticule, mulțumesc.

Nu mi-a răspuns nimic și nici cel puțin nu m-a privit ci, puțin cam rezecat, și-a aprins o nouă țigară.

După vreo oră de mers, a venit căpitanul vaporului și a întregit cine vorbește englezește și Jean Filipescu a răspuns:

— Da, eu știu.

— Fiți vă rog amabil și cereți scuza tuturor în numele meu personal, dar a trebuit să execut un ordin. Și începu să-l citească.

Iată-ne din nou liberi, fiecare întesîndu-se unde îi este cabina. După ce ne-am instalat foarte comod și ne-am scos diferite obiecte și cărți de citit, iată că sweaterul (chelnerul) anunță masa de seară. Cînd am ajuns în sala de mese, văzui foarte multe mese goale (neocupate) și începurăm să discutăm din nou evenimentele zilei. Ba la un grup de tineri americani sportivi (o echipă de rugby) era pe masă un geamantan și nu mică ne-a fost surpriza cînd, la un moment dat, am deslușit o muzică. Atunci m-am lămurit că acel „geamantan” era un aparat de radio portativ.

Am întîrziat la masă cam pînă la vreo nouă și jumătate și poate am mai fi stat să punem țara la cale, dacă nu venea cineva să ne anunțe că la clasa I, în sala de cinematograf, rulează un film.

Însă o surpriză plăcută ne-a pus pe gînduri: privind pe luciul oceanului, văzurăm proiectate lumini foarte puternice. Uitîndu-ne peste balustradă ca să vedem de unde provine lumina, vă-

zurăm vreo 20—30 de mateloți care lucrau de zor la vopsirea exterioară a vaporului. Se luaseră precauțiuni pentru evitarea unei eventuale torpilări.

Să mai mergem la cinematograful sau nu? Și iată-ne pe toți la sfat pe coverta de la clasa a III-a. Cu toții doriam să ajungem la Paris. Ne făceam fel de fel de socoteli și de programe pentru Paris. Grigoraș Dinicu dorea să treacă pe la celebrul magazin și lutier „Mocotel”. Eu doream să merg la Louvre...

După vreo 3 zile de mers pe un ocean care semăna mai curînd cu o autostadă decît cu o imensă întindere de apă, pe la vreo 8 seara un zvon ne anunță că vom schimba ruta, fiindcă s-a interceptat un semnal S.O.S. Ce să spun, din clipa aceea puse pe mine stăpînire dorința de a-i vedea pe Hitler și pe Mussolini zdrobiți, deoarece eram sigur că numai lor li se datora aceasta.

Să fi fost vreo 11 din noapte cînd sirena vaporului anunță ceva. Curioși, ieșirăm să vedem ce s-a întimplat, dar în fața ochilor noștri se prezenta următorul tablou: la o distanță de aproximativ 100 de metri, o cisternă petrolieră făcută unghi cu laturile în sus, iar la prora vasului un individ cu șapcă în cap și cu miinile rezemate, ședea îndobitocit privind la cele două bărci pline cu mateloți, care făceau semne de bucurie cu mîna spre vaporul nostru. Din apa oceanului apărură un submarin german, deschise turela și pe puntea sa se aliniară vreo 10—12 soldați.

Tunul ce era pe bordul său se îndreptă spre tancul petrolier, care nu mai era în stare de plutire.

Una din bărci se apropie de tanc și cu mare greutate căpitanul tancului se despărți de vasul ce îl condusesese poate pentru prima dată.

Elicele vaporului nostru se puseră în mișcare, cînd o lovitură de tun mă înfioră. Privind într-acolo, văzui sute de bucățele din vapor împrăștiindu-se în apa limpede a oceanului.

Pe vapor domnea o atmosferă de sărbătoare pentru acei mateloți ai tancului salvați de la moarte. Fiecare avea ceva de dat: ba țigări, ba o sticlă cu bere, ba unii cereau autografe (mai cu seamă americanii), alții le dădeau bani pentru a-i fotografia etc. Începurăm să discutăm despre soarta războiului. Cum putuseră germanii să opereze în Atlantic, la o așa mare distanță de bazele lor de aprovizionare, după numai cîteva zile de război?

(Va urma)

Poetul

Ca vîietul pădurii el vine între oameni, Cîntarea lui înaltă și-o pîrguie pe buze, Apoi, o risipește sălbatic printre semeni, Legînd la ochi izvoare cu ape călăuze.

Iată-l pornit cu flăcări prin artare, Ca să zidească sufletele-n slavă Și trece-n zbor grăbit, fără zăbavă Iar ochiul și-l afundă printre sfere.

Fug caii lui de abur după-o stea, Să-ncerceie năvalnica-i lumină, Apoi, cînd obosit de tinerețea-i grea Ingenunchează-un gînd și prinde rădăcină.

ANA-MARIA VOINEA ■

Imn pentru Mihai Viteazul

Cînd se pohtise domnul Mihai în tron înalt, Adus de peste murmur de Olt și din bînie Pădurile de veacuri s-au mai volt c-un salt Spre plai și spre această de astăzi Românie.

Mihai avea un vultur în cap și un destin Rotund, înfipt în creier cu munții deodată, Ieșiți din Marea Tracă în alt adînc senin, Mihai avea o țară în cap, neatîrnată.

Și sieși o-nchinase și sufletului său În fiecare clipă de dor, pe la icoane De sfînt trecut, de datini, de bine și de rău, Pe la altare sparte de vifore dușmane.

Că ne-a fost dat din leagăn, prin zilele la rînd, Norocul și durerea alături să ne fie, Zimbeam a bucurie vîzînd că pruncii rid, Dar mai ales în lacrimi zimbeam a bucurie.

Și stăruise țara sub munți de-ntîietăți. Adîncă, în osmoză cu geții fără moarte, Opriți în lut și-n oase de vremuri și cetăți De care nici o noapte de zid nu ne desparte.

Prin iarba ce-i respiră și codrul încrîngat, Trecu Mihai spre slava acestui neam, afară, Mihai avea un vultur în cap și l-a zburat, Rotund, către această de astăzi Primă Vară.

Înaltă-se în glorie azi Marele Mihai Pe-această sfîntă vatră de glie strămoșească Și capul său, cu trupul, să-i fie cap de plai de vultur, care-n juru-i în veci să se rotească!

CONSTANTIN OLTEANU ■

Comuna Răsmirești din județul Teleorman se află la o distanță de 20 kilometri față de reședința județului, orașul Alexandria. Deși distanța este mică, noi, cei de aici, nu putem face navetă în Alexandria și nici să ne deplasăm în interes de serviciu, datorită unei porțiuni de drum de cinci kilometri dintre Răsmirești și satul Siliștea care e stricată, având pe unele porțiuni gropi adânci de un metru. Din pricina asta autobuzele nu pot pătrunde până în comună. Din păcate, nimeni nu ia nici o măsură pentru repararea drumului, el continuă să se degradeze în continuare, iar noi, localnicii, circulăm cu ce avem ocazia. Intotdeauna însă în condiții deosebite de grele. (Prof. Tudor Saffa, Răsmirești, Teleorman)

Un grup de 40 elevi și eleve din clasele X—XII ale Liceului industrial de construcții „Arany János” din orașul Salonta, județul Bihor, au făcut de curând o frumoasă și practică excursie de studii la locurile istorice din

Moldova. Vă trimitem spre publicare o fotografie realizată pe parcursul acestei excursii de neuit, lângă zidurile mănăstirii Moldovița din județul Suceava. (Nicolae Tokacek, Salonta)

după o săptămână, iar celălalt după două săptămâni, spunându-mi că Iulian este angajat la Șantierul naval Constanța, cum au declarat și la miliție. Cu toate intervențiile și investigațiile făcute de noi și de organele de miliție, până în prezent nu am izbutit să aflăm dacă Iulian mai trăiește sau ce s-a întâmplat cu el.

Mă numesc Ecaterina Roșca, domiciliu în București, bulevardul I. G. Duca nr. 10—22, scara IV, apartamentul 164, sectorul 8. De mai bine de un an avem un zgomot infernal în apartamentul produs de hidrofoare, atât ziua cât și noaptea mai ales, când după 8 ore de muncă venim acasă și nu ne putem odihni nici două ore pe noapte. Vibrează pereții, geamurile și arcurile de la somiere, pur și simplu nu poți sta cu capul pe pernă, iar când pleacă dimineața la serviciu simțim amețeală de nesomn. Administrația blocului a dat nenumărate telefoane și a trimis adrese la I.C.A.B. — Direcția exploatarea apei, Splaiul Independenței 235, în sfârșit, după o lună de zile a venit o echipă, a schimbat câteva piese, o săptămână ne-am putut și noi odihni în pace, așa cum trebuie, ca apoi zgomotul să înceapă din nou, ba chiar mai rău ca înainte.

Am 62 ani, sint pensionar și locuiesc în Bacău, strada Aleea Russo nr. 27, blocul C.3/2. În numele locatarilor acestui bloc vreau să arăt că aerul din preajma blocului este puternic poluat de funinginea produsă de către Fabrica „Letea” Bacău, aflată la circa 150 metri de noi. Adusă cu vagonetii, depozitată prin descărcare, ea fiind foarte uscată — nestropită cu apă — este imediat spulberată de cel mai mic curent de aer, ridicată la înălțime, noi trezindu-ne cu ea în balcoane, sau pătrunzându-ne în casă, fiind foarte fină și strecurându-se chiar prin ramele ferestrelor închise. Este vorba aici de sănătatea noastră și de încălcarea dispozițiilor legale împotriva poluării de orice fel. Socotim că prin niște elementare măsuri — stropirea cu apă, o depozitare făcută mai cu grijă etc. — putem scăpa și noi de acest necaz într-adevăr... picat din cer. (Semnează Mircea Tomiță, împreună cu încă alți 10 locatari ai blocului)

Din partea Comitetului pentru problemele consilierilor populare : „Urmare scrisorii cititoarei Constanța Neagra, care solicită sprijin în rezolvarea unei operațiuni de stare civilă, vă facem cunoscut că s-au luat măsuri corespunzătoare, astfel că în ziua de 28 martie a.c. numita a fost invitată la Oficiul de stare civilă al Consiliului popular al sectorului 5 — București și i s-a înmănat un nou certificat de naștere cu datele de stare civilă conform rectificării actului de naștere dispusă prin sentința civilă nr. 4535/1977 a Judecătoriei sectorului 5”.

Într-o regiune plină de farmec, situată la circa 100 kilometri de Capitală și la 40 de Ploiești, se află o comună — Posești — din județul Prahova, care, pe lângă multe alte frumuseți, posedă și o serie de izvoare cu ape minerale, de o rară eficacitate terapeutică dar încă nevalorificate în mod corespunzător. După concluziile Institutului de balneologie și fizioterapie, aceste izvoare minerale conțin : a). ape sulfu-

roase caldă, sodice, magnezice și bicarbonatate, cu un debit total de circa 15 000 litri/24 ore, utilizabile atât pentru cure interne cât și externe, și b) ape clorosulfatate, sodice, caldă și ușor iodurate, cu un debit de circa 20 000 litri/24 ore. Firește că prin captare și forare aceste debite pot fi mărite. Din aceleași concluzii rezultă că apele de aici pot fi folosite într-o gamă diversă de boli, pentru tratarea acestora : boli ale aparatului locomotor, ale oaselor, mușchilor și tendoanelor, ale sistemului nervos periferic, boli ginecologice, sechele ale proceselor inflamatorii etc. Cred că autoritățile locale trebuie să ia cele mai eficiente măsuri deosebite, cu modeste mijloace financiare comunale și județene, prin munca voluntară a cetățenilor de aici, s-ar putea demara lucrările de strictă și imediată necesitate : amenajarea plajei, construirea de bazine reci, instalarea unui cazan pentru băi calde — gazul pentru încălzire s-ar putea lua de la sondele petrolifere din localitate, care și așa se pierd neutilizate ! — etc. (Ing. Gheorghe Cioc, Posești, Prahova)

Din partea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare : „În legătură cu scrisoarea adresată revistei de către un grup de mecanizatori de la S.M.A. Cenei, secția Checea, județul Timiș, care se plingeau de neacordarea unor drepturi bănești ce li se cuveneau, vă informăm că în urma intervenției efectuate mecanicii agricole în cauză au primit suma de 95 000 lei ca retribuție suplimentară, peste cei 50 000 lei primiți în cursul anului trecut. Considerăm că în felul acesta litigiul a fost rezolvat”.

În literatura noastră de popularizare au apărut în ultimii ani o serie de cărți și broșuri prin care fiecare cetățean este ajutat să-și rezolve singur o serie de probleme gospodărești, cum ar fi : grădinaritul, cultivarea florilor, îngrijirea animalelor de casă, probleme de mecanică, tehnică, instalații sanitare ale locuințelor etc. Doresc să fac o propunere în acest sens : din proprie experiență știu că una dintre cele mai grele probleme de care se izbește un gospodar este aceea a gleturii, zăgrăvitului și vopsiturii gospodăriei, în care, de cele mai multe ori, ești nevoit să apelezi la oameni mai mult sau mai puțin „specialiști”, care pretind sume destul de mari în schimbul efectuării unor operații complicate numai în aparență. Propun deci editarea unei cărți în care să putem afla date elementare despre combinarea tencuielii, amestecul culorilor, prepararea grundului, spălarea pereților cu soluție de săpun etc. (Constantin Niță, Constanța).

Mă numesc Petre Budică, locuiesc în comuna Valea Mare din județul Vâlcea. Împreună cu mai mulți cetățeni, aflându-mă la aprozarul din piața orașului Drăgășani, am fost martorul stupefiat al unei întâmplări oribile : înaintea mea, tovarășul Constantin Glăvan — strada Rahova, bloc B. 11, apartament 11, Drăgășani — împreună cu soția observă că tasul cîntarului era încărcat evident în mod intenționat cu pământ umed, bine lipit. Cere condica de reclamații, i se

răspunde urit, și atunci se duce într-o cabină telefonică pentru a anunța organele de control. Peste el vin responsabilul unității, Lămboiu, încă un om, Voinescu am aflat că se numește, și încep să-l lovească cu pumnii, apoi îl tiră sub ochii îngroziți ai mulțimii, îi rup hainele și vor să-l care cu forța într-o magazie din dosul unității. Din păcate, și spre surprinderea noastră, un tovarăș milițian, solicitat să intervină, a făcut-o, dar, inexplicabil, de partea huliganilor și nu a victimei. Dacă nu am fi sărit noi, cei peste 100 de cetățeni, cine știe cum ar fi ieșit Glăvan — muncitor la Fabrica de talpă Drăgășani, tată a doi copii — din această magazie ! Este de netolerat o asemenea atitudine a unor lucrători din comert. Alăturat vă trimitem și o listă a unor martori pe care îi cunosc, plus toți cei care au semnat până la urma în condica de sugestii, relatînd cu indignare cele petrecute în această piață în ziua de 18 martie a.c. !

Mă numesc Gheorghe Rodica și locuiesc în București, sector 4, str. Gura Ialomiței 18, bl. PC 12, scara B, et. II, ap. 15. Acest apartament l-am cumpărat la licitație, achitînd suma de 132 500 lei. După cumpărare, am primit prin Asociația de locatari adresa ICVL-ului nr. 3589 din 18.04.75, destinația fostului proprietar, Nica Florica, privind prețul apartamentului, scăzut la 129 795 lei, în urma neefectuării unor lucrări prevăzute în contract. Toți proprietarii din bloc au beneficiat de această reducere, în afară de mine. La ICVL mi s-a spus că, apartamentul fiind achitat integral, singura în măsură a-mi rezolva cererea este sucursala C.E.C. care a organizat licitația. Din păcate C.E.C.-ul nu-i de aceeași părere, și uite așa, de 2 ani, mă tot plimb de la ICVL la C.E.C. și de la C.E.C. la ICVL. Cineva însă tot va trebui să mă repună în drepturi, după lege : ori să mi se restituie banii achitați în plus, ori să mi se execute și lucrările respective, prevăzute în contract și plătite de mine.

Locuiesc în Bd. Păcii nr. 35, bl. 4, scara VI, ap. 241, proprietate personală, ne scrie Dinulescu Alexandru. Toți cei ce locuim în acest bloc așteptăm de cînd ne-am mutat, adică din decembrie 1976, să fim racordati la rețeaua de telefonie, deoarece constructorul a uitat pur și simplu să lase în fundația blocului un orificiu prin care să pătrundă cablul telefonic. Aceiași constructor a lăsat netencuite în afară scările VI—IX, cu explicația că sumele respective din deviz au fost cheltuite (pe ce oare ?), iar noi să așteptăm pînă la noi ordine... Mai avem necazuri și cu antenele colective și ca urmare balcoanele sînt pline cu antene de toate felurile, urîțind clădirea. Cam multe reduceri de calitate tolerează ICVL, în vreme ce noi am plătit avansul și achităm ratele fără nici o reducere.

Primum din partea Comitetului județean Ialomița al P.C.R. : „Din cele semnalate de cititorul dv. Dinu Nicolae, se confirmă că directorul I.A.S. Andreștești, Mitrache Ilie, fostește în multe cazuri autoturismul întreprinderii pentru transportarea sa și a altor tovarăși din conducerea unității de la Andreștești la Slobozia, unde locuiește. Faptul este cunoscut și aprobat de direcția trustului I.A.S., deoarece soția tovarășului director Mitrache Ilie este inginer la DGAlA Ialomița, iar copiii elevi la școala din Slobozia. De menționat că autoturismul este folosit în compania agricolă de vîrf, cînd este necesară prezența sa în jurul orei 5 dimineața în cadrul întreprinderii. În celelalte perioade a folosit și trenul, pentru care are abonament de călătorie. De asemenea, e adevărat că pentru apartamentul ce-l ocupă în incinta I.A.S. plătește o chirie de 75 lei lunar în loc de 143, motivînd că ocupă o singură cameră, restul spațiului e folosit de unitate pentru cazarea unor delegați care vin să ajute în campania agricolă. La data verificării scrisorii s-au găsit un număr de 26 păsări pe care tov. director le crește în curtea apartamentului cu gozuri de grîu și porumb cumpărate de la baza de recepție Andreștești, de unde are documente oficiale (chitanțe de plată). Nu s-a stabilit că paznicul Oprea Constantin în cea mai mare parte a timpului se ocupă de locuința tovarășului director. Este adevărat că uneori, dimi-

neața și seara, dă hrană și apă la păsări, operație ce durează câteva minute. Nu se confirmă că paznicul Oprea Constantin a sustras furaje din unitate. În legătură cu afirmația că s-au sustras baloți de sîrmă, arătăm că este vorba de o plasă de sîrmă în lungime de 15 m, care este uzată și nu mai poate fi folosită. Se confirmă că tov. Mitrache ia masa la cantină și că în unele cazuri cumpără și alimente, cum ar fi carne, apă minerală, bere etc. Din statele de plată pe ultimele 6 luni rezultă că plătește lunar sume între 182 și 411 lei. O masă la cantină costă între 5 și 7 lei, și apreciem că tov. director plătește masa și alimentele cumpărate de la cantină. Afirmația că achită numai sume de 50—60 lei lunar nu corespunde adevărului.

Pentru remedierea unor deficiente constatate, au fost luate următoarele măsuri : s-a interzis tovarășului Mitrache Ilie să mai folosească autoturismul pentru transportarea sa și a altor persoane din I.A.S., decît numai în situația cînd este chemat de organele județene în interesul serviciului ; i s-a impus să plătească contravaloarea transportului cu autoturismul pe distanța Andreștești — Slobozia pe ultimele 6 luni ; i s-a impus să plătească diferența de chirie pentru apartamentul ce-l deține, retroactiv pe o perioadă de un an”.

Poșta redacției

Mireea Puscăselu — Rădăuți. UJCM Suceava ne-a informat că ati primit drepturile bănești ce vi se cuveneau de la Cooperativa „Libertatea”.

Flora Neațu — București. Îndeplinind condițiile prevăzute de Decretul 68/1976 vi s-a soluționat favorabil cererea de stabilire a domiciliului în municipiul București.

Alexandru Iacob — Giurgiu. Ați fost repartizat contabil la cantina de ajutor de pe lângă Consiliul popular municipal.

Georgeta Raicu — Pașcani. Ni s-a comunicat că s-au luat măsuri de încadrare a dv. la Întreprinderea de țesături subțiri tip în din localitate.

Ion Purcea — Padina (Buzău). S-a dispus întocmirea formelor legale pentru a fi pus în drepturi pe toată perioada de incapacitate temporară de muncă.

Ion Caloian — Tecuci. Cererea dv. de instalare a unui post telefonic, așa cum am fost anunțată, va fi rezolvată în luna iulie a.c.

Doina Maghet — Caransebeș. Cunoscîndu-se situația dv. locativă, ati fost inclusă pe lista de priorități a întreprinderii la nr. 1, urmînd ca în cursul acestui an (trimestrul III sau IV) să primiți o locuință corespunzătoare.

Andrei Dumitru Constantin — București. Grupul de șantier nr. 1 are obiective deosebite de realizat în cursul acestui an, interesele producției necesită mentinerea forței de muncă. De aceea nu vi s-a aprobat transferul, lucru pe care credem că l-ați înțeles și dv.

Vasile Lepăduș — Alba Iulia. Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Alba ne-a informat că vi s-a trimis pensia pe lunile noiembrie și decembrie 1977.

Ana Pașalica — comuna Călinești (Ol.) Mihalil Lazarec — Piatra Neamț. Gertrude Marcu — Brad. Cînd timpul vă permite, treceti pe la redacție. Vă așteptăm.

MARGA NEDELEA

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Între două trenuri e destul de greu să-ți faci ca lumea meseria pentru care te-ai pregătit timp de 6 ani

Am fost două zile navetist pe linia București-Slobozia. Și chiar mai departe, în unele comune ale județului Ialomița. M-am sculat la patru dimineața (stau pe Giurgiului) și cu ceva noroc am prins acceleratul 837 de la 5.47. Moțaiam fără experiență pentru că e și aici un dichis. Ceilalți însă, navetiști formați, dormeau profund, fără efort, în pozițiile cele mai diverse, practica yoga dovedindu-se pentru mulți un bun câștigat. Aproape de 7.30 am ajuns la Slobozia. „Metropola” Bărăganului este, vorba reportajelor avântate, numai sticlă și beton. Și se mai construiește. Industria, firește, pe măsură. De aici tot felul de probleme, care țin de aspirații, de dezvoltare. Cineva afirma că Slobozia este, deocamdată, a navetiștilor. Din ce în ce mai puțin, ni se răspunde de la „Județ”. Foarte mulți se stabilesc aici, alții vor să o facă și în curând vor avea toate condițiile. Asta în oraș. Dar în comune? Acolo unde există foarte bune condiții? Ce fac specialiștii repartizați în județul Ialomița? De pildă, medicii. Medicii pentru că, să batem în lemn, de ei poți avea nevoie chiar și când ți-e lumea mai dragă sau somnul mai dulce. Deci am făcut naveta și mai departe de Slobozia, să pricepem cum se descurcă medicii și cu naveta, și cu meseria, și cu viața personală, cum îmbină ei în chip armonios toate câte trebuie să le facă un om într-o zi, o săptămână, un an, dar n-avem curajul să spunem o viață pentru că mai sînt concursuri, mai sînt și altele (firește, legate de meritele personale), care schimbă într-o zi ulița satului cu luciul treptelor unei policlinici sau spital din Capitală sau dintr-un mare oraș.

Comuna Grivița are trei sate și numără peste opt mii de suflete. Din discuția cu primarul aflăm că în schema dispensarului figurează cinci medici, însă momentan găsești doar unul. „Vă mărturisesc sincer, ne spune primarul, în acest prim trimestru al anului m-am văzut cu fiecare om al comunei de cel puțin zece ori. Chiar și cu preșcolarii. Doar cu medicii, nu! Cu o singură excepție, doctorul de la Traianu. Mă rog, sînt și condiții obiective, cazul generalistei de la Grivița, care se află în concediu de naștere, dar, în general, comuna prea rămîne fără medici! De la 1 ianuarie aceștia sînt retribuiți de spitalul județean și nu de noi. Ei bine, din toamnă, de cînd se aflase de treaba asta, s-a întehit și naveta. Și nu spun o noutate, dar naveta unui medic dereglează întreaga asistență sanitară a satelor”. Tovarășul primar ne informează, în continuare, că la dispensar există bune condiții de locuit, că anul acesta la Grivița vor fi date în folosință două blocuri cu 32 de apartamente, iar la anul, de asemenea, încă 32 de apartamente. După cum, tot în 1978, satul Smirna va beneficia, și el, de un bloculeț cu 6 apartamente. Firește, cu tot confortul, apă, încălzire centrală și cite și mai cite. La cantina S.M.A. se mîncă bine, aprovizionarea comunei este bună, există și 14 secții ale cooperației pentru prestări servicii. Să tot stai. Dar cine-stă? La dispensar o găsim pe Magdalena Lungoci, stomatolog. A primit repartiția în 1973 și face naveta din cartierul Berceni-București în comuna Grivița — județul Ialomița tot de atunci.

— Singură?

— Cam așa. O colegă, tot stomatolog,

a fost detașată la policlinica din Slobozia, iar două sînt plecate: în concediu de naștere generalista și la pregătire pentru concurs cealaltă. În cei cinci ani de cînd sînt aici, numai așa s-a întimplat, eu am tot rămas, iar alții s-au perindat.

— Naveta cînd o faceți?

— De două-trei ori pe săptămînă, uneori, o dată. În București, v-am spus, stau în Berceni, trenul e la șase fără un sfert, iar seara ajung acasă la șapte și jumătate. E un coșmar! Vă închipuiți, mai des nu pot și n-are nici un rost. Nu mai înțeleg nimic din viață.

— Îmi închipui și într-adevăr n-are rost. Oricum, e o performanță că reușiți s-o faceți și de două ori pe săptămînă, tren, mașină... Spuneți-mi, aici unde locuiți?

— În camera generalistei. Mai erau niște camere deasupra, pe care însă le-au luat niște tovarășii de la un trust de construcții sau așa ceva, în orice caz nu mai sînt ale noastre.

— De la 1 ianuarie sînteți retribuiți, adică vă tutelează, spitalul județean...

— Da. Și în felul acesta, pentru orice nimic trebuie să mergi pînă la Slobozia.

În satul Traianu, medicul generalist are perioade cînd primește pacienți din toată comuna. Cel puțin așa ne spunea primarul. Ajungem la dispensar. Curățenie lună. Proaspăt văruit. Victor Constantin, generalistul, ialomițean prin naștere, are 29 de ani, e venit aici din 1974, s-a căsătorit de un an, iar soția este profesoară de matematică la București. Ultimul revelion l-au făcut împreună în camera sa de la dispensar. O cameră mică, îngrijită și cu o ambianță care ține de morală: televizor cumpărat în rate, un radio de pe timpul bunicului, marca Löwe, afișe cu tigri, căței și o formație bărboasă „pop”.

— De cite ori plecați să vă vedeți familia?

— O dată, poate de două ori pe lună. Vine și soția cînd se descurcă mai bine cu timpul. La mine plecarea depinde de mai multe lucruri...

— Adică?

— În primul rînd de sănătatea oamenilor. Este principalul fapt care-mi dirijează programul, ca să spun așa. Nu este vorba doar de perioadele în care trebuie făcute vaccinările sau în care apare cite o gripă. Ci de sănătatea satului, a fiecărui om în parte, lucru pe care îl mai și simți pe lângă controalele obișnuite. Și mai depinde și de colegii mei din comună: cînd sînt ei, pot să plec și a doua oară într-o lună. Dar...

— ...dar nu prea sînt.

— Adevărul e că, mereu pe drumuri, nu faci nimic ca lumea. Oamenii au nevoie de tine fără să țină seama de program și nu din vina lor: n-au de unde să știe cînd se îmbolnăvesc. Există un program prins pe usă, dar l-am pus pentru că trebuie să fie. Însă urgențele le-am desființat: sînt tot timpul aici, știe omul de unde să mă ia, vine, îmi bate în ușă sau în geam și totul e în regulă. Un dispensar nu e un magazin.

— Nu vă plitisiți singur?

— N-am timp. Programul e pînă la opt seara. Dar pacienții nu vin grupați foc cu foc, ca la mitralieră. Și apoi, trebuie să citesc mereu cite ceva de specialitate, să nu rămîn doar la anii de facultate.

— Cum vă gospodăriți? Văd că strălucește de curățenie.

— E dispensar, ce naiba! Trebuie să strălucească. Condițiile sînt cum ți le

faci. Noi vîruiam de două ori pe săptămînă din cauza unei mașini care scoate fum. N-avem încă mobilier de ajuns pentru că n-am reușit să pun mina pe niște canapele, au fost alții mai luți de mină, dar o s-o rezolvăm și pe asta cu mijloace locale. Dacă vom depinde din nou de primărie, ne vom descurca mai bine. Ne cunoaștem necazurile, știm de ce avem nevoie și nu mai batem drumul pînă la Slobozia pentru te miri ce.

— Vă pun o întrebare absolut originală: care e satisfacția dumneavoastră cea mai mare?

— Există un singur criteriu de apreciere a muncii noastre, l-am mai amintit: starea de sănătate a oamenilor. Iar cînd copiii sînt veseli și sătenii vin spunîndu-mi simplu, ca la țară, că lor le e bine, „să fiți dumneavoastră sănătoși”, și statisticile sînt pe măsură.

Comuna Scînteia, cu două sate, cel de reședință și Iazu, are 5500 de locuitori. Pentru ei există un generalist și un pediatru, aici se află o casă a specialistului cu patru apartamente, la dispensar sînt două garsoniere pentru medici, comuna este bine aprovizionată, avînd și un complex de taurine dezvoltat. Medicii însă fac naveta săptămînal și chiar mai des. Ceea ce surprinde neplăcut, în primul rînd, nu este această navetă, de care, desigur, vom vorbi mai jos, ci o anumită atmosferă, o anumită, tensiune existentă în relațiile dintre primărie și medicul șef al dispensarului, doctorița Finlanda Dragomirescu. „Generalista noastră, ne spune primarul Cristea Sirbu, pleacă vinerea la prînz, vine duminică dimineața, cînd își rezolvă treburile curente, și nu dă consultații nici s-o pică cu ceară, se duce destul de des la Slobozia, nu știm cu ce treburi, în timp ce președintele C.A.P. Iazu ne spune mereu, tovarășu”, vă dau eu mașină, numai trimiteți doctorița și pe la noi. Ce să vă mai spun, din cauza stilului de muncă al doctoriței Dragomirescu ne-au plecat pînă acum numeroase cadre medicale medii. Le-a raportat, le-a făcut referate, și așa căutam mereu asistente. Pentru că vorbeam de navetă, dacă doctorița pediatru pleacă și ea la sfîrșitul săptămînii, sîmbăta sau duminica seara, cînd avem nevoie de un medic, oprim o mașină pe drum sau chemăm mașina C.A.P.-ului și plecăm la Slobozia.”

La dispensar o găsim doar pe doctorița Dragomirescu.

— Pediatru Luminița Alecu e pe teren, ne spune dînsa.

— Dumneavoastră cînd plecați la București?

— Vineri seara. Sîmbăta am zi liberă deoarece vin duminică.

— Există reclamații, o spune și primarul, că duminica nu consultați nici în ruptul capului.

— Nu-i adevărat, oricine are nevoie de mine e consultat.

— Și ce fac oamenii sîmbăta și duminica seara, cînd se întimplă să aibă nevoie de medic?

— Asigurăm gîrzile prin cadre medii.

— Cîte cadre medii aveți?

— Azi e numai unul, asistenta de la pediatrie, însă schema e mai bogată.

— Cînd ați făcut ultima zi de teren? Uitați, am citit pe usă că voi trebuia să fiți la Iazu. Ați fost?

— Nu.

— Știți ceva de reclamațiile oamenilor apropo de serviciul medical din comună?

— Eu lucrez după program, cînd am o urgență trec și de aceste ore. Fac naveta pentru că am și eu greutăți familiale. Dar, să știți, nu mă surprinde atitudinea primarului. Discuțiile și întreaga atmosferă sînt ceva mai vechi.

Și doctorița F.D. îmi explică, cu lux de amănunte, că dînsa nu înghite indisciplina cadrelor medii, că lumea o cunoaște foarte bine de 12 ani de cînd este aici, că însuși primarul este nave-

tist și că totul a pornit de la referatul pe care l-a făcut pentru a fi mutată o asistentă care nu se ținea de treabă.

Ajunși în acest punct, am fost nevoiți să luăm iar drumul Sloboziei și să întreprindem o mică anchetă. La Comitetul județean P.C.R., Ion Nanu, șeful secției cadre, ne confirmă faptul că primarul din Scînteia este navetist. „Se mutase cu familia la Scînteia, dar soția a revenit la Slobozia și tovarășul Cristea Sirbu face naveta. Dar situația va fi rezolvată”. La Spitalul județean, în lipsa directorului Direcției sanitare a județului, stăm de vorbă cu secretarul comitetului de partid, medicul Andrei Radu. „Atmosfera încordată de la Scînteia se datorează în primul rînd doctoriței Dragomirescu. Este lipsită de tact, se ține de tot felul de reclamații, este greu de suportat. Au plecat din comună multe cadre sanitare medii și chiar medici. L-a reclamat și pe primar și nu știu pe cine ar mai putea s-o facă! Uitați, vă arăt rapoartele pe care le-a făcut dînsa, multe dintre ele dovedindu-se, în urma cercetărilor noastre, neîntemeiate. Pe de altă parte, priviți referatele și procesele verbale întocmite de medicii noștri inspecțori după diverse vizite de control. Mai mult, din cauza nervilor și felului de a fi al doctoriței, aceștia evită să se mai ducă în controale și trebuie să căutam mereu pe cineva care să se încumete s-o facă”. Dumitru Răceanu, medic șef al Policlinicii Slobozia, care răspunde și de teritoriul, afirma următoarele: „Medicul F.D. a fost anul trecut sancționată pentru nerespectarea indicatorilor de plan, conform Legii 57/54. Există, de asemenea, și procesele verbale din registrul de îndrumare și control al forurilor metodologice, care spun foarte multe despre activitatea doctoriței. De pildă, uitați ce este menționat într-un asemenea proces verbal, unul semnat de directorul adjunct al Direcției sanitare județene, dr. Ion Mitrea: „program de activitate neîntocmit potrivit prevederilor legale, deși i s-a mai atras atenția, urgențele din timpul nopții neafășate, lipsa unui program cu zilele libere ale cadrelor sanitare medii etc. (Proces verbal nr. 60/30 XI 1976)”. Dr. Dumitru Ghica, medic inspector: „Dr. F.D. este foarte dificilă, reclamă tot timpul și vine foarte des în spital. Te întrebi cînd își mai face treaba la dispensar!” Refinem în urma acestei sumare anchete că divergențele sînt mai vechi. Au existat desigur și cazuri de indisciplina care trebuiau sancționate de medicul Finlanda Dragomirescu, dar de aici pînă la a dezorganiza un dispensar întreg e cam mult. Lăsînd la o parte faptul că, neglijînd cu totul birna din ochii săi, doctorița cu pricina riscă să-și piardă creditul în fața oamenilor. Pe de altă parte, firește, normală nu este nici situația primarului, care face naveta. Iar din această dispută pierde, în primul rînd, comuna. Dar să revenim la subiectul nostru. Fără prea multe vorbe, în cele două comune schema este mult mai bogată, însă locuitorii se descurcă de regulă cu doi-trei specialiști. De retribuit, îi retribuește spitalul județean, iar oamenii caută mașini la șosea ca să ajungă la spital, la Slobozia. Așa cum afirma medicul din Traianu, cu naveta asta îndrîjită nu faci nici meserie și nu le împaci nici pe ale tale. Iar dacă pentru obște ultimele contează mai puțin, profesiunea de medic, făcută cu pasiune și responsabilitate, rămîne esențială. Este vorba, la urma urmei, de elementara obligație de a înapoia oamenilor ceea ce ei au investit în timp în specializarea ta. Dar între două trenuri, două autobuze I.T.A. și alte două ale I.T.B.-ului e greu să te ții de profesiunea pentru care te-ai pregătit vreme de șase ani.

■ RĂZVAN BĂRBULESCU

Din nou despre „centura vieții”

Accidentul la care mă refer s-a întimplat pe șoseaua Constanța — Tulcea la km. 281, el reprezentînd un caz tipic de pierdere a controlului mașinii din pricina excesului de emotivitate și a fricii, în pofida unor condiții bune de circulație. Depășită de autoturismul 1-TL-2 282, Dacia 1300 — 2-CT-336 condusă de F. D. nu se mai menține pe direcția inițială de mers. Ea intră cu roțile din dreapta pe acostament, șoferul se sperie, trage cu putere volanul spre stînga și mașina ajunge pe marginea de pămînt a sensului contrar de mers. Din nou o sperietură și pilotul virează brusc spre dreapta. De data aceasta autoturismul nu mai „suportă” „maltratarea” volanului și se răstoarnă lateral pe șosea. Pînă aici nimic deosebit; nu e nici primul și

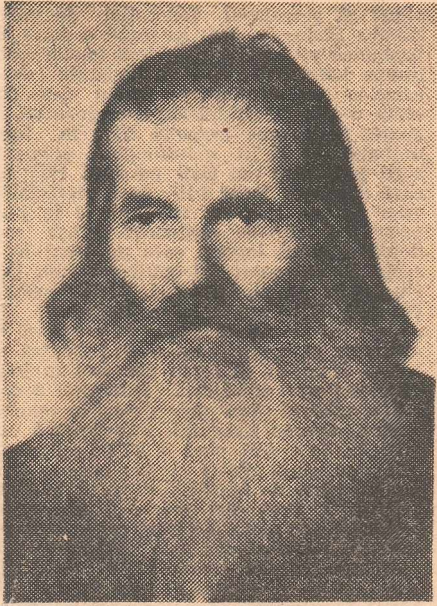
nici ultimul caz de acest gen. În numărare accidente de acest fel, pasagerii scapă doar cu citeva zgîrieturi, cu condiția ca deformările autovehiculului să nu fie prea pronunțate, să nu se deshidră vreodată și să nu se spargă parbrizul prin care să fie ejectați șoferul sau pasagerii. În cazul nostru, accidentul s-ar fi soldat cu consecințe minime dacă și soția șoferului, ocupantă a locului din dreapta, ar fi purtat centura de siguranță, așa cum a procedat soțul. Rostogolirea autoturismului a provocat însă deschiderea portierei din partea dreaptă a mașinii, iar G.D. a fost proiectată pe asfaltul șoselei, decedînd pe loc. Pilotul F.D., ajutat de centură, și micuța L.D., aflată pe bancheta din spate, nu au suferit nici cea mai mică zgîrietură.

De ce șoferul nu a insistat ca soția să-și prindă centura de siguranță, nu știm. E greu de înțeles de ce atîtea și atîtea accidente în care centura de siguranță se dovedește literalmente miraculoasă, salvînd nenumărate vieți, nu reușesc să convingă un număr încă remarcabil de posesori de autoturisme să-și echipeze autovehiculele cu centuri de siguranță și tot cam atîția șoferi și pasageri care se deplasează cu mașini dotate cu asemenea dispozitive, să le poarte în timpul mersului. Apropo de micuța pasageră de pe fotoliul din spate! Numai printr-o întimplare fericită nu a fost și ea ejectată din mașină. Soluția pentru a preveni asemenea cazuri: echiparea autoturismelor cu centuri speciale pentru copii, dispozitive care se produc de circa un an în țara noastră.

În sfîrșit, ultima problemă care se ridică în legătură cu acest caz, și anume modul cum trebuie să se com-

porte în circulație cei care sînt depășiiți. Ce-i drept, uneori distanța laterală între mașina dublată și cea care depășește este relativ redusă, punînd în dificultate pe cel depășit. Alteori, „mastodontul” care dublează în viteză provoacă realmente o rafală puternică, care se resimte de la volanul mașinii depășite. Asta nu înseamnă că cel dublat nu trebuie să-și păstreze singele rece, că trebuie să se înapăimînte și să ajungă pe acostamentul — de cele mai multe ori denivelat sau noroios — al șoselei, care determină în 90 la sută din cazuri pierderea controlului volanului. Oricum, șoferii foarte emotivi, care se sperie din nimica toată, nu sînt buni de piloți. Mai ales în actuala condiții de trafic, care devin din zi în zi tot mai dificile și pretind în consecință o pregătire tot mai bună a oamenilor de la volan.

■ Colonel VICTOR BEDA

Într-o viață de om, învățătorul Costache Buraga a agonisit, la Dăneștii Vasluiului, un muzeu sătesc de o bogăție uluitoare

După lungi ocoluri ale șoselei modernizate printre dealuri, în apropierea satului Dănești, intrăm pe drum de țară pietruit și înclinat pe pantel pe care le urcăm cere răbdarea vitezei întâi. Curând după ce intrăm în sat, îl întâlnim pe Constantin P. Tăbăcaru, care ne îndrumă spre casa învățătorului pensionar Costache Buraga. Au fost colegi de bancă în școala primară, ne spune bătrînul septuagenar. Sătenii s-au obișnuit ca fostul învățător să fie tot mai des căutat în ultima vreme. „Apoi aveți ce vedea acolo, nu vă spun eu, că și așa, ați ajuns. Să nu vă mirați de singurătatea lui, lăsați-l să vă povestească. E bucuros de oaspeți, că, de când i s-a prăpădit soția, stă singur de tot, numai cu lucrurile pe care le-a adunat o viață întreagă să facă un muzeu al satului. Îl arată copiilor de școală și oricui îi trece pragul. Are atâtea acolo, că nici n-o să vă vină să credeți...” În ograda largă, apăsată de absența gospodinei, plecată printre umbre, găsim un bătrîn cu barbă frumoasă, aproape albă, cu ochi scormonitori și doar într-o cămașă subțire, cu mânele suflete pentru treburile casei. Capriciosul început de aprilie face să fie încă destul de frig, dar gospodarul nu pare să ia în seamă asta. Aveam să aflăm, dealtfel, că omul a trăit toată viața fără foc, uimindu-și consătenii iarna cu băile lui de zăpadă. Agi-

litatea mișcărilor bătrînului — într-adevăr bucuros de oaspeți — este cu totul ieșită din comun. Înainte de toate, are ceva de spus unor profesori din sat care-l mai ajută la aranjarea „muzeului”. Stînjnit că n-are ce face, dar trebuie să ne lase oleacă singuri, o tunde la fugă pe uliță, cu o elasticitate felină, ce comprimă parcă un uriaș hot de ris tineresc, adresat obișnuinței noastre de a socoti că un om la șaptezeci de ani nu este, la urma-urmei, decît un biet bătrîn. Nici nu ne-am dat seama că, de fapt, nu se duce doar în vecini, ci undeva, cine știe unde, în sat, iar după zece minute nici nu știm încotro a luat-o. Gospodăriile sînt singure, oamenii sînt la muncă, iar copiii la școală. Ușa a rămas deschisă de pe-rete. Într-un fel de antreu, pe un cartonaș alb, cîteva cuvinte sînt scrise cu un ușor tremur de emoție: „Omule! Ești rugat să pășești cu evlavie în casa pe care au sfințit-o dragostea, suflul și căldura inimii și truda mîinilor Eugeniei Buraga”. Casei i-a fost adăugat, se vede, acest vestibul care a cuprins și un prun, lăsat în voia lui să treacă prin acoperișul ce l-a încorporat. După o vreme, Costache Buraga se întoarce tot în fugă. Se oprește cu o respirație incredibil de calmă — parcă ar fi făcut doar cîteva pași — se scuză încă o dată și intrăm în casă. E o casă veche, cumpărată de tatăl său, una din puținele case de birne care au mai rămas prin împrejurimi și ne spune că intenționează să facă vizibil, de sub tencuială, în exterior, un colț al construcției.

Un volum uriaș de material, adunat și conservat cu grijă, e rezultatul căutărilor de o viață întreagă ale acestui cărturar robist pasiunii pentru istoria poporului român. Arheologie, etnografie, lingvistică, tot ce stă legat de trecutul și specificul vieții pe aceste meleaguri, o imensitate de obiecte și documente de inestimabilă valoare înconjoară încăperea în care tronează biblioteca, încărcată, la rîndul ei, de rarități și de comori. În afara majori-

tății tipăriturilor, tot ce se află aici a fost adunat de pe o rază de circa douăzeci de kilometri în jurul Dăneștilor. Casa a fost compartimentată într-o mulțime de încăperi și de culoare ai căror pereți nu sînt altceva decît vitrine sau suporturi pentru exponatele însoțite de explicații. Expoziția începe cu măturii din paleoliticul inferior, căruia i se asociază — surpriză a surprizelor! — un hominid, găsit la cel mult trei mii de metri de vatra satului, cu vreo patruzeci de ani în urmă. „Pe teritoriul țării noastre, nu știu să se mai fi descoperit altul — spune Costache Buraga —, iar acesta cred că e cel mai complet de pe glob: aproape întregul schelet”. Neoliticul este și el din belșug reprezentat. Numai numărul uneltelor de piatră cioplită pe care le-a adunat trece de 50 000, precizează interlocutorul. Majoritatea materialelor este ambalat în colete ordonate cu minuție. Sînt prezente eșantioane de lemn fosil, căruia gazda îi atribuie o vechime de multe milioane de ani, dar și exponate de ceramică aparținînd culturii CRÎȘ — lut frămîntat cu pleavă de grîu și ornamentat cu unghia — sau culturii CUCUTENI, obiecte de cult, apoi multe obiecte de gospodărie țărănească, o întreagă scară în timp, spre epoca de azi, a vieții și civilizației din aceste locuri. În afară de tot ce se găsește în casă, ne spune Costache Buraga, „mai am prin păduri, adăpostite bine, multe materiale”. *Herbarul regiunii Dănești*, așa cum îl numește cel care l-a adunat, se află și el, în ordine, riguros clasat. Graul localnicilor a fost cercetat temeinic, în evoluția sa, surprinzătoare și impo-rtante concluzii lingvistice fiind bazate pe descifrarea unor fapte de limbă.

Materialul documentar, uriaș atît prin volum cît și prin diversitate, stă la temelia mai multor lucrări pe care învățătorul din Dănești se grăbește să le finiseze. De curînd a apărut sub semnătura lui și a Eugeniei Buraga volumul „Dănuiri dăneștene”, constituind, așa cum ne spunea C.B., abia o parte

a unei vaste lucrări. Cartea impresionează prin bogăția și diversitatea informației, prin căldura prezentării, ca și printr-o altă însușire aproape incredibilă: întregul tom — cu conținut documentar și științific! — se înfățișează în „haină” de proză ritmată.

Costache Buraga nu s-a ocupat însă numai de arheologie și lingvistică. Printre altele, pretinde și se mîndrește că ar fi inventat o mașină de scris cu însușiri deosebite, care permite redactarea în ritmul vorbirii. Dintr-o viață întreagă trăită în cultul istoriei strămoșilor și destul de izolat de contemporani, între cărțile lui, Costache Buraga a păstrat un scepticism destul de rigid, la care l-au obligat realitățile și oamenii de altădată. Autor, după cîte spune, și al altei invenții de-a dreptul tulburătoare, el a tot ezitat să valorifice atît tezaurele lui documentare, cît și inteligența sa tehnică. Abia în ultimii ani, atenția acordată de organele județene de partid și de stat, sprijinul primit din partea Comitetului județean de cultură și educație socialistă i-au redat încrederea și setea de activitate științifică. „Tot ce am adunat vreau să rămînă într-un muzeu al satului, pe care îl și pun la punct în această casă, ne-a spus el. Sînt fericit că dascăli tineri din Dănești mă înțeleg, mă prețuiesc și mă ajută. Întreaga rearanjare a muzeului o fac cu ajutorul profesorilor Elena Blăniță, Gabriela Coman și Ionel Coman. Cu o jumătate de secol în urmă, cînd m-am dedicat acestei pasiuni, nu prea era cine să înțeleagă asta într-un sat, iar cît despre stăpînire, ce să mai zic: ori te socotea suspect, ori te declara nebun. Dealtfel, lipsa de înțelegere s-a manifestat așa mai mult decît ar fi fost de așteptat. Acum cred că pot să scot în lume tot ce-am adunat, adică să public prelucrarea multora din aceste materiale și rezultatul cercetărilor de decenii în plan lingvistic, după cum doresc să dau poporului meu și tinerilor tehnicieni de azi cîteva invenții pe care să-i las să le aprecieze singuri, folosindu-le. Că doar n-o să mi le laud eu. Pooi ! ? !”

G. DORIN

Gara din Oradea, înainte de sistematizare

(Urmare din pagina 21)

arată gara. O singură explicație scurtă și concretă: în trimestrul IV, intrăm și noi în sistematizare. Revenind la modul în care asigurăm călătoria pe calea ferată, trebuie spus că toți cei care conducem și răspundem de activitatea gării nu admitem nici un rabat. Sintem categorici în lansarea și urmărirea dispozițiilor. Propun să mergem, chiar acum, la instructorul cu cerfești care intră în tură la ora 19.

Afară plouă mărunț. În sală se găsesc 39 de persoane. Sînt îmbrăcate în uniformă și fiecare își ține chipiul pe genunchi. Unul dintre cerfești are cizmele lustruite foc. M-am trezit uțin-du-mă la încălțămînta tuturor. Sînt intrigată că nici unul nu are noroi pe pantofi. Se face prezența, lipsesc patru care sosesc în primele 3 minute. Impresionant e ritmul în care decurge totul. Incepe sondajul fulger la alcooloscop. Pentru asigurarea obiectivității maxime sondajul se face în felul următor: acarul nr. 2 de la postul 3, acarul nr. 3 de la postul 6, magazinerul

de la mesagerie, portarul ș.a.m.d. Se comunică problemele zilei.

— Iată deci stilul nostru de muncă, spune Ștefan Derban. Nici o indicație „în general”, totul cit se poate de concret și clar, deci organizare și disciplină.

— Încă o întrebare: care sînt nemulțumirile călătorilor?

— Ele sînt, în general, de două feluri, apropo de așteptarea la bilete și de întîrzierea trenurilor. Eu îi înțeleg, toți sîntem în criză de timp și... Dar oamenii vin totuși în ultimul moment. În orele de vîrf sînt deschise patru case. Casierile sînt bine pregătite. Sînt absolute de liceu și ale unei școli comerciale de 6 luni. În legătură cu întîrzierile, nu știu cum se pot rezolva, mai ales cele care nu depind de noi. La acest capitol, totdeauna ALTUL ESTE VINOVAȚ. Trenul vine cu întîrziere și pleacă — tren întîrziat. Acceleratul Timișoara-Baia Mare întîrzie mult și destul de des. În acest caz cred că există o cauză remediabilă, nefiind vorba de un tren internațional. Cred că sînt cauze, organizatorice, care decurg din problemele de calificare și de educare ale personalului.

ții de transport pe calea ferată, distrugînd sau atentînd la o zestre colectivă care nu există, în fapt, decît pentru a fi pușă. zi de zi și noapte de noapte, la dispoziția lor. Altfel, în așteptarea acceleratului nr. 423, care se rotește de la București la Baia Mare, trecînd prin Timișoara, Oradea și Satu Mare (întîrziere 273 de minute pe ceas, în ziua de 15 aprilie !?), avem suficient timp pentru a-l întreba pe Valentin Monastirșchi despre necazurile sale legate de activitatea zilnică a gării. Pe primul plan, aflăm, s-ar situa problema sistematizării stației, acțiune de care s-ar lega mărirea capacității, crearea unor culoare subterane pentru persoane dar, mai ales, trecerea la sistemul centralizat electrodinamic, cel care asigură un control automat, modern și eficient al căii ferate. „Nu avem pînă acum decît incuitori cu chei și bloc electric manual, adică lucrurile au rămas ca pe vremea acaruilor Păun, care primea comanda, incuia parcurul cu cheia, ducea cheia la revizorul de ace care o pune la panou, raporta impiegatului de mișcare care, după ce mai verifică și el încă o dată, dădea comanda de intrare a trenului în gară. La fel se petrec, de fapt, și acum lu-

curile, durînd cam 14 minute pentru fiecare astfel de manevră, repetată identic la ieșirea trenului din gară... Sistemul centralizat electrodinamic face același lucru în numai douăzeci de secunde !”

Reținem inexistența unei grupe tehnice corespunzător dotate, care să asigure salubritatea necesară vagoanelor de călători, deocamdată curățenia reducîndu-se la folosința, adeseori formală, a măturii și a găleții cu apă. Am intrat pentru scurtă vreme și în restaurantul-autoservire al gării, cel care vindea de circa 700 000 de lei pe lună în „profilul” pe alcool, dar care astăzi, servind mîncare și bere (numai cu mîncare !), a depășit această cifră. Mîncarea, altfel preparată bine și destul de diversă, se gătește la aragaz cu butelie și la sobă cu lemne. Dincoace de toate acestea, dar cu deplin respect față de ceea ce au realizat pînă acum edilii frumosului municipiu sătmărean, ne vedem nevoiți să le reamintim acestora că gara reprezintă în totdeauna poarta de intrare a orașului, sau prima impresie cu alte cuvinte. La Satu Mare, această impresie nu e de natură să mulțumească !

DUMITRU GEORGE

De doi ani, nici o reclamație!

Duminică plouă torențial la Tîrgu Mures. În gară, citeva persoane așteptau trenul de la Războieni de 17.54, care anunța 11 minute întîrziere. Aveam să aflăm de la Kiss Adalbert, lucrător la biroul de informații și bagaje de mină, că această întîrziere se datorează faptului că sînt restricții pe linie din cauza unor lucrări de construcție. Kiss Adalbert lucrează de 19 ani la stația C.F.R. din Tîrgu Mures iar de 16 ani lucrează la informații și la bagaje de mină. Cunoaște pe de rost toate sosirile, toate plecările, comunică la timp toate întîrzierile, numerele de telefon de la toate hotelurile, locurile libere, străzile din oras, autobuzele și ceva din cursele I.T.A.

— Cîte trenuri au trecut astăzi pe aici ?
— Păi să le numărăm. 12 trenuri — dar numai cele care vin de la Războieni au avut întîrziere. Cel de dimineață de la ora 9,37, vreo 7 minute, iar cel de acum 11 minute.

— E cam puțină lume pe persoane...
— E duminică și apoi nu avem restaurant, să mai poată omul sta la o bere. Este un peste drum. Aici avem un chiosc de răcoritoare, dar nu-i cunosc programul. Nici birou de informații n-avem. Am tot spus asta la ședințe, s-a notat, s-a aprobat, dar nici că s-a făcut un ghișeu !

Pe șeful stației de coordonare din Tîrgu Mures, Ilie Bărsan, îl găsim la birou. Îl întrebăm dacă nu ar fi normal să existe un birou de informații în gară.

— Parcă numai acest birou ne lipsește ?

Nu avem nici măcar instalată o hartă a orașului. Mulți care vin ne întreabă, încotro e centrul orașului. S-a discutat de multe ori că ar fi nimerit să se monteze și citeva casete pentru bagaje. De asemenea, vizez de multă vreme să dotăm casele de bilete cu automate de emiter de tichetelor de călătorie și mașini de tipărit și aditional sume la casele de bilete.

— Din normativul de exploatare tehnică cunosc că peroanele trebuie să aibă între axele a 2 linii o distanță de circa 6 metri ?
— Da. La noi peroanele sînt, de fapt, niște trotuare. Distanța este cam de un metru și jumătate, maximum 2 metri. Este foarte dificil să treacă doi oameni cu bagajele în mină în același timp pe peron. Mai sînt și cărucioarele de marfă care blochează circulația.

— Cîte linii sînt în gară ?
— Pentru traficul călător 4 linii, iar 3 linii pentru marfă. Dintre acestea, una este ocupată de un grup tehnic de salubritate. Practic nu o folosim deloc. Dacă am avea niște perii de curățat și spălat vagoane am cistiga și timp, am cistiga și spațiu, iar calitatea lucrării ar fi mult mai bună. Dar pînă atunci nu putem renunța la cirpa de șters praful și geamurile. Dar cu toate aceste lipsuri căutăm să satisfacem publicul călător. Ca o dovadă a celor ce vă spun este că, în condica de sugestii, atîrnată la vedere și la îndemîna oricui, de doi ani nu s-a consemnat nici o reclamație, dar nici o sugestie !

SORIN POSTOLACHE

Gara — o carte de vizită a orașului

Există pe zidurile purtînd patina vremii ale gării din Satu Mare o placă destinată să ateste vechimea primei linii de cale ferată inaugurată pe aceste meleaguri, Satu Mare—Carei, anul 1871. Sînt, cu alte cuvinte, exact 107 ani de istorie feroviară în perimetrul sătmărean. Sosim cu cursa locală 4347, o cursă liniștită după vorbele conductorului Ion Resler, tocmai pentru ca să o deosebească într-un fel de altele, cum ar fi 4339, cursă de noapte, cu plecarea din Oradea la 23.00 spre Valea lui Mihai, sau 4343, spre Sanislău, în care, e totuși cîva timp de atunci, existau călători care se obișnuiseră, ca la coborîrea din vagon, să strîngă și frîna de mină, poticînd trenul și stîrnind indignarea celorlalți pasageri. „Ș-apoi, mai zice Ion Resler, acum ne-am învățat și sintem cu ochii pe călătorii cu abonamente de Șimion, fiindcă acolo, cînd ajunge trenul și n-are oprire, sînt unii cărora le cam place să tragă semnalul de alarmă !” Ajungînd deci la timp, așa cum desigur îi stă bine unui tren de parcurs

scurt, în gara Satu Mare luăm legătura cu Valentin Monastirșchi, șeful coordonator al stației, de 30 de ani la fața locului și, din 1966, șeful stației, de la care aflăm mai întîi că Satu Mare posedă o gară medie ca trafic (a doua însă în cadrul Regionalei C. F. Cluj), avînd între 470 și 500 de vagoane de marfă în tranzit cu manevră sau cu operațiuni complete de încărcare-descărcare, dar și aproximativ 30 000 de călători în 24 de ore. De la, la sau prin Satu Mare trec zilnic 25 de perechi de trenuri de călători (între care un rapid, două accelerate și două personale de lung parcurs, plus un accelerat de vară, restul fiind ocupat de cursele locale), accentul punîndu-se pe trenurile pe rute scurte, întesate de navești spre sau de la locul de muncă. Cele mai aglomerate sînt traseele Carei—Sanislău, Apa—Seini și Halmeu, cu mii de oameni porniți la muncă sau spre casă, într-un flux cu totul respectabil. Nu-i mai puțin adevărat, spune șeful stației, că unii călători nu prea înțeleg esențialul activității

Pornind de la un interviu al lui Covaci

După „gloriosul” turneu din Franța și Argentina, antrenorul naționalei, Piști Covaci manifestă un optimism care mă pune pe gânduri. Din textul interviului acordat redactorului șef al ziarului de specialitate, respiră o veselie care, dacă ar fi contagioasă, am muri toți de râs. Ce afirmă acest incântător interlocutor, sosit, tot atât de proaspăt de cum a plecat, de peste mări și țări: că la Rouen și la Buenos Aires l-ar fi descoperit pe Răduceanu și că, de fapt, până la ora aceasta, cu toate cele două înfringeri pe care nu le ia în seamă, el se poate baza pe 10 jucători în meciul cu Bulgaria. Care ar fi aceia? Ricanul, Cheran, Sătmăreanu, Mehedințu, Ștefănescu, Vigu, Romilă, Băloni, Iordănescu, Rădulescu. După cum se vede, nici un înaintaș (dacă nu cumva antrenorul îl bănuie pe Iordănescu că ar fi încă un înaintaș). De unde o să găsească el pe acești înaintași încă n-am aflat, dar lucrurile pot fi ghicite: au intrat în vederile sale Balaci, Zamfir, Radu II, Marcu, Crișan, Fazekas și chiar Dudu Georgescu. Deci, după cum se vede, marfă este, slavă Domnului!

Asadar, s-așteptăm liniștiți meciul cu Bulgaria, pentru că lucrurile stau cum nu se poate mai bine. Întrebat dacă testele pe care le-au executat fotbalistii noștri înainte de meciul de la Rouen au fost potrivite, domnia-sa a emis un aforism pe care noi îl reproducem în toată strălucirea sa: „Cine rezistă, avansează, cine nu face față, cedează locul altora”. Aferim!

De ce a fost folositoare înfrângerea din meciul cu Franța B ni se servește o explicație pe cât se poate de plină de bun-simț: în acest meci antrenorul și-a dat seama că Mehedințu e mai bun la jocul de cap decât Ștefănescu. Tot aci a fost titularizat Aurică Rădulescu pe care presa îl tot cere de vreo doi-trei ani și iată că minunea s-a produs! Rouen va rămâne în amintirea noastră ca o piatră de hotăr în cariera acestui talentat jucător. Trăiască Rouen-ul, trăiască Piști Covaci, trăiască Aurică Rădulescu, trăiască ziaristii, trăiască echipa Argentinei, trăiască Franța B, trăiască mamele care și-au pierdut laptele alăptând în tribune când l-au văzut pe Dudu Georgescu, trăiască fântârșii care au facilitat victoria gazdelor, să trăiască toată lumea, numai noi să nu murim!

Din același interviu aflăm că la Dumitru s-a renunțat până când acestuia i se va face dor de echipa națională. Să sperăm că i se va face și echipei naționale dor de Dumitru...

Cît privește întreruperea campionatului pe un termen-atît de îndelungat, drăguțul de Piști Covaci ne asigură că la preluarea echipei naționale nu și-a dat seama cît de învechit era procesul de antrenament la cluburi și ce obiceiuri dăunătoare adinc înrădăcinate, la toate eşaloanele competiționale ale fotbalistilor, existau. Și pentru că fericiții care au trecut Oceanul au văzut fotbalul sud-american fără să-i coste vreun leu, au asistat la două meciuri de fotbal care i-au impresionat și chiar șocat prin tehnica, fentele și combinațiile jucătorilor de acolo, domnia-sa a hotărît că această deplasare a fost bine venită. Noi credem că mai există o posibilitate: să fi cumpărat un film de televiziune cu meciuri din campionatul sud-american pe care l-am fi văzut cu toții și-am fi zis: Bogdaproste!

Întrebarea cheie a lui Aurel Neagu sună: Pe cînd și fotbalul nostru cu asemenea veleități? Răspunsul lui Piști Covaci: „Acesta va fi un proces mai îndelung pe care va trebui să-l începem urgent”.

Probabil că Piști Covaci a și uitat că funcționează la echipa națională de aproape trei ani! Ce înseamnă termenul urgent la domnia-sa, rămîne un mister profund, pe care numai viitorul ni-l va elucida.

EUGEN BARBU ■

În divizia B, cu trei Cupe ale campionilor europeni cu tot!

De curînd s-a tras cortina peste a 29-a ediție a campionatului masculin de volei și a 28-a a celui feminin. Turneele finale nu au mai produs nici o surpriză, nici o modificare față de clasamentele stabilite în jocurile desfășurate în cele două tururi. La feminin, Dinamo a jucat practic fără adversară, fiind învinsă de Farul și Penicilina abia în turneul final, cînd ar fi putut pierde toate jocurile dar nu titlul, singurele surprize numindu-se clasarea debutantei Chimpex pe locul 4 și retrogradarea celor două echipe bucureștene Voința și I.E.F.S. — viitoarele profesoare de educație fizică rămînînd deci repetente. S-a ajuns astfel ca Bucureștiul să fie reprezentat, la fete, în Divizia A, doar de două echipe — Dinamo și Rapid, cu mențiunea că echipa feroviară (ani de zile prezentă în lupta pentru titlu, de 7 ori campioană a țării) s-a clasat de astă dată abia pe locul al nouălea, fiind și ea foarte aproape de retrogradare. În campionatul masculin, tot două surprize, dintre care una de cele mai mari proporții: Steaua devine campioană întrerupînd o supremăție dinamovistă de mai mulți ani la rînd, ca o răsplătă a muncii asidue a antrenorului Aurel Drăgan, apoi căderea Rapidului în divizia secundă, formația care multă vreme a fost adevăratul etalon al voleiului românesc. Echipa în care au evoluat, de-a lungul anilor, jucători intrați în legendă, precum Plocon, Ponoava, Răducanu, Criviță, Drăgan, Pavel și alții, ca și antrenorul emerit Gică Petrescu, de șapte ori finalistă a Cupei campionilor europeni, pe care a cîștigat-o de trei ori (întrînd definitiv în posesia ei), de 11 ori campioană a României, echipa care a izbutit să atragă într-o finală memorabilă, disputată în Sala Expoziției în anul 1966; peste 12.000 de spectatori la un meci de volei și așa mai departe (superlativele nu lipsesc din palmaresul Rapidului), va juca începînd din sezonul viitor în divizia B!

În fapt, campionatele recent încheiate au subliniat încă o dată carentele deosebit de grave în care se zbate de cîțiva ani de zile voleiul românesc. Se poate vorbi aici, cu referințe numai la ultima ediție, despre lipsa de regularitate a competiției, slaba pregătire a majorității echipelor, penuria de cadre pricepute, dar și de cursuri de pregătire pentru antrenorii tineri, fluctuația nepermisă de mare a tehnicienilor, practicarea unor arbitraje pătinoare (în special în sălile din Tulcea, Brăila, Craiova și Suceava) și mai ales despre înregistrarea unor rezultate, să le spunem surprinzătoare, care au dus în cele din

urmă la salvarea în extremis a unor formații fără valoare, precum Maratex Baia Mare, C.S.M. Suceava sau Universitatea Cluj-Napoca. Pentru a lua un singur exemplu, să amintim de meciul Rapidului cu echipa din Suceava (campionatul masculin), cînd un anume Tr. Căldare, medic stomatolog dar și antrenor, și-a permis să „roage” pe jucătorii rapidiști să piardă măcar un set-două în favoarea C.S.M.-ului! Rapidul a cîștigat ușor primul set, intrînd apoi într-o degingoladă totală, jucătorii evoluînd penibil și acuzîndu-se reciproc de luare de mită! În aceste condiții, C.S.M. Suceava a cîștigat pînă la urmă în Giulești, un pas foarte important pentru salvarea de la retrogradare. La meciul următor al C.S.M.-ului, disputat pe teren propriu împotriva echipei Tractorul (locul 4 în clasamentul final, dar 1-3 la Suceava!), arbitru a fost înștiințat de conducerea echipei oaspețe de faptul că o serie de jucători brașoveni au primit sume de bani pentru a fi ușurată victoria gazdelor!? Cum federația, chiar pusă față în față cu aceste evidențe, nu s-a grăbit să ia vreo măsură, președintele de atunci al C.N.E.F.S.-ului, Marin Drăgnea, a ordonat o anchetă misterioasă, încheiată fără vreun comunicat oficial. ba chiar cu returnarea banilor la Suceava, care, zice-se, ar fi fost împrumutați pentru cumpărarea unor mere!! La feminin, au intrigat și răzînțigat rezultatele echipei băimărene Maratex, care a învins Rapidul la Baia Mare (după un meci cu „cîntec”), dar și pe Știința Bacău, locul 5 în clasamentul final, chiar pe terenul acesteia! Altfel, într-o bună zi a fost nevoie să se suspende sala clubului Electra din București, acolo încingîndu-se o bătaie ca-n film, dar nici măcar acest lucru n-a fost în stare să scoată federația de specialitate din pasivitatea ei proverbială.

Revenind la echipa masculină a Rapidului, rusinos coborîtă în divizia secundă, să remarcăm că aici se simte lipsa acută a jucătorilor de valoare, ca și dezinteresul pentru creșterea tinerilor, carente ce se petrec de ani de zile, iesînd în evidență cu atît mai pregnant la ultimul campionat. Jucătorii indisciplinați umblînd după întereșe mărunte, un antrenor (Nicolae Meadu) nu atît de slab pregătit profesional, cît de nepuținos în a pune ordine și disciplină în echipă — iată alte cauze care au dus, sub ochii pasivi ai federației, la prima participare a echipei în a doua divizie a țării, după aproape trei decenii de volei în Giulești. Nu-i mai puțin ade-

vărat că secretarul federației de volei, Rodica Șiclovan, are „pe cap” o serie de probleme pe care le consideră (o știe toată lumea voleiului) mai importante decît orice — aici numînd rapoartele care descriu o situație trandafirică a sportului în speță, includerea propriei fiice în lotul național, ca și în clasamentul primelor zece jucătoare ale țării pe anul 1977 (în care a ocupat locul 5!), apoi perfectarea unor turnee care nu aduc nimic în plus pregătirii loturilor naționale și așa mai departe, adică lucruri care au făcut ca o serie de antrenori pricepuți (precum Dorin Jitaru, Doina Ivănescu, Gică Petrescu, Nicolae Sotir sau Nicolae Roibescu) să refuze cu fermitate primirea postului de antrenor al echipei naționale! Pentru ca Ioana Șiclovan să intre din nou în lotul reprezentativ, secretarul federației a dictat o măsură fără precedent în sportul nostru, anume limitarea selecționării pe criteriu de vîrstă, pînă la 24 de ani și nimic mai mult, motiv pentru care o serie de jucătoare de frunte s-au trezit în afara lotului! Dar, nici măcar componența loturilor naționale n-a fost pînă acum comunicată oficial, iar asta se întîmplă în anul apropiatelor campionate mondiale, care pot decide și calificarea la J.O. din 1980! O știre de ultim moment, sosită pe telexurile Agerpresului, ne informează că, de fapt, „o altă absentă este cea a României, locul 5 la ultimele C.M. feminine, care a permis Italiei, clasată pe locul 11, să se recalifice pentru turneul final din U.R.S.S.”! Cu alte cuvinte, echipa noastră a fost retrasă din competiție, lucru pe care îl aflăm din telexul France-Presse-ului, în vreme ce federația tace, poate și de frica întrebării: de ce, pe ce motiv această retragere???

De la juniori, întorcîndu-ne la baza de masă a sportului cu mingea peste plasă, nu se ridică mai nimic. În Capitală, jumătate din fostele terenuri de volei s-au transformat, cu timpul, în terenuri de tenis cu plată, o activitate desigur mai rentabilă și deloc de disprețuit, dar oare se mai miră cineva că voleiul bucureșten se află într-o scădere vizibilă, campionatul recent încheiat trimițînd nu mai puțin de trei echipe în eşalonul secund?! Să ne mai mire că nu mai există nici campionat de promoție la fete în București, darămite campionat pe sectoare? Și alte asemenea lucruri, care atestă o muncă superficială, plină de neajunsuri, într-o activitate care este departe de a satisface dorințele (încă) zecilor de mii de iubitori ai voleiului din țară, dar care se înscrie perfect în curba mereu descendentă a acestui sport pe care, sînt cîțiva ani buni de atunci, îl dominăm cu autoritate. Cu alte cuvinte — o spunem chiar cu riscul de a ne repeta — ceva trebuie să se schimbe în voleiul românesc. Cu cît mai repede, cu atît mai bine...

DUMITRU GRAUR ■

România învinge Spania la rugby: 74 - 3

Luptînd cu o ambiție remarcabilă, echipa de rugby a României a izbutit, duminică dimineată, pe stadionul Giulești, o victorie categorică în fața reprezentativei Spaniei, pe care a întrecut-o cu 74-3, cea mai mare diferență de scor înregistrată vreodată între cele două garnituri. Imaginea alăturată, surprinsă cu abilitate de fotoreporterul AUREL NEAGU, înfățișează o grămadă deschisă, constituînd atît o dovadă concludentă că românii au jucat, pînă în ultimul minut, cu o voință exemplară, cît și o convingătoare pledoarie pentru bărbăția și frumusețea rubeului.

Fotbal

SATU MARE: Olimpia—Steaua 3-2 (1-0). Echipa bucureșteană a vrut, desigur, mult victoria, care ar fi propulsat-o în fruntea clasamentului, dar importanțele absențe din efectivul de jucători (Sameș, Zamfir și Fl. Marin — accidentați, Stoica și Ion Ion — suspendați pe o etapă, Troi — ieșit din formă, acceptînd că aceasta ar fi existat cîndva!), ca și accentuata lipsă de dispoziție a lui Dumitru, au împiedicat-o să-și realizeze speranțele, Steaua fiind dominată net atît ca joc, cît și ca dăruire fizică, de formația locală. Sintetizînd, am spune că vreo două faze au fost exemplare pentru caracterul luptei ce s-a dus pe terenul din Satu Mare: atunci cînd balonul a luat înălțime, doi jucători sătmăreni s-au repezit spre el, ciocnindu-se involuntar, din elan, în vreme ce fotbalistii bucureșteni se uitau, stupefiați în fața acestei dăruiri totale, a ambiției de a fi primii la mingea! ● Olimpia a reușit totuși și mai mult fotbal decît adversara sa, a cărei evoluție începe să se depărteze din ce în ce mai mult de prestigiul de care se bucură numele echipei în fotbalul românesc. Victoria formației locale a devenit astfel indiscutabilă, obținută prin trei goluri fără reproș, dar la un scor care nu reprezintă superioritatea sa de ansamblu în meciul de duminică, un meci pe care l-a dominat de la un capăt la altul. ● Au marcat Sabou, Helvei și Both pentru Olimpia, Iordănescu (alături de Vigu, jucătorul stelist cel mai ambițios) și Dumitru pentru Steaua, ultimul dintr-o lovitură liberă, adică una dintre puținele sale reușite din acest meci! ● A arbitrat foarte bine C. Ghiță (Brașov), ajutat la linie de Fl. Logofătu și I. Hönig — ambii din Arad. (Dumitru Graur).

PITEȘTI: F.C. Argeș—Politehnica Timișoara 2-1 (1-0). În prima repriză argeșenii se aruncă în atac cu multă ambiție și dăruire, dar înaintașii din Pitești se dovedesc a fi lipsiți de imaginație, astfel că frecvențele curse ale lui Bărbulescu și Doru Nicolae se termină cu centrări înalte, pe care Păltinișan le respinge cu ușurință. În ciuda acestei dominări, studenții au mai multe ocazii, contraatacurile inițiate de Dembrovșchi și Petrescu băgînd în citeva rînduri groaza în portarul Speriatu. Se joacă un fotbal mediocru, cu destule greșeli de tehnică și de tactică, însuși golul înscris de Radu II, după o jumătate de oră de joc steril, fiind urmarea unei greșeli de apărare: la centrarea lui Bărbulescu, fundașii timișoreni își concentrează atenția spre Dobrin și îl uită liber pe „nouarul”

piteștean. ● Repriza secundă este mai vioaie, fazele de atac sînt mai dese, în special cele inițiate de gazde, însă, împotriva cursului jocului, Politehnica egalează prin Dembrovșchi, care reia splendid o centrare de la Petrescu. „Egalul” nu ține mult pentru că, în același minut, o nouă greșală de apărare a studenților permite modificarea scorului în favoarea echipei din Pitești. ● A arbitrat bine Otto Anderco, ajutat de I. Taar (ambii din Satu Mare) și V. Catană (Carei). (Răzvan Bărbulescu).

Ce ziceți, tovarășe Arjoca?

Cu o întîrziere pentru care ne cerem scuze, publicăm astăzi rezultatele obținute de patinatorii noștri la campionatele mondiale de juniori, desfășurate la sfîrșitul lunii trecute în localitatea franceză Mégeve, informație care, ca din întîmplare, a scăpat rubricii de specialitate a ziarului „Sportul”. Le-or mai fi scăpat și altce tovarășilor de la „Sportul”, dar a trece cu vederea, din nebagare de seamă sau din alteceva, o participare românească la un campionat mondial constituie o performanță demnă de respect și de invidie profesională. Dar să revenim. În proba masculină de patinaj artistic, Alexandru Anghel a ocupat locul 16 din 18 participanți, în vreme ce colega sa Mariana Chițu s-a clasat a 25-a din 27 de concurenți!!

Cu alte cuvinte, patinajul nostru artistic continuă să se prezinte necorespunzător, rămînînd mereu în coada ierarhiei internaționale. Ciudat e că un asemenea lucru se petrece în pofida declarațiilor sfîrșitoare ale secretarului federal Grigore Arjoca, autor — în chiar această pagină — al memorabilelor cuvinte „față de anii trecuți ne aflăm în progres cu organizarea, cu baza materială și cu rezultatele”. S-ar zice că e mai greu pe gheață decît în birou!

Spionaj și electronică

Majoritatea cazurilor de folosire a mijloacelor electronice care ajung în coloanele presei o constituie cele din domeniul spionajului privat pe care îl practică, unul împotriva altuia, marile grupuri industriale și financiare sau acțiunile escrocilor mai mari sau mai mici, în căutare de materiale compromițătoare, utile șantajării unor imprudenți ce nu respectă regulile jocului în vigoare în lumea capitalistă. Iată un exemplu de asemenea factură:

Odată, vicepreședintele unei importante companii americane de asigurare, a decis să-și controleze cabinetul de lucru. El era convins că acolo nu există microfoane, dar întrucât toți marii patroni din branșa lui făceau asemenea controale, omul nostru a considerat că nu poate rămâne în afara acestei preocupări fără să abdice de la prestigiul de care se bucura compania sa în lumea finanțelor. Specialistul în electronică adus de la Washington a descoperit însă, fără prea mari eforturi, că biroul omului de afaceri de care ne ocupăm era controlat de un microfon ascuns într-un ceas electric de valoare pe care i-l dăruise un prieten și care stătea, de peste doi ani, chiar pe masa sa de lucru. „Prietenul”, care conducea o companie mai mică de asigurări, făcuse desigur avere folosind cunoștințele căpătate pe această cale despre operațiile de bursă întreprinse de marea sa concurență care opera pe piață cu multe milioane de dolari și care prin fiecare mișcare a ei influența sensibil bursa de valori.

Furia cu totul de înțeles a marelui om de afaceri a fost temperată de intervenția specialistului în probleme de spionaj electronic, care l-a sfătuit ca, în loc să facă scandal, să încerce să plătească „prietenului” său cu aceeași monedă lipsa sa de loialitate. Și astfel, timp de 3 luni, vicepreședintele nostru a simulat că poartă zeci de convorbiri în cadrul cărora îl „instruia” pe agenții săi de schimb să întreprindă anumite acțiuni care erau de fapt exact

contrariul a ceea ce plănuia în realitate și care se discuta într-o altă încăpere. Pentru a suna convingător, operațiile simulate erau concepute și discutate cu seriozitate cerută de operațiile adevărate. „Bossul” își sfătuia oamenii să procedeze cu multă discreție atunci când vor cumpăra mii de acțiuni ale unei anumite companii, pentru a nu determina urcarea prețului acestora. De fapt, agenții de schimb procedau tocmai invers, adică vindeau cantități mari din acțiunile pe care aveau chipurile instrucțiuni să le cumpere, provocând la scurtă vreme o scădere generală a prețurilor. S-a stabilit repede că „prietenul” mușcase din momeală, întrucât a fost ruinat în mai puțin de o lună. Totuși jocul a mai continuat alte două luni pentru ca, în cazul în care ar mai fi fost și alții amestecați în acțiunea de spionaj electronic, să tragă și aceștia consecințe similare.

Un exemplu mai puțin cunoscut al efectelor ce le poate avea în societatea capitalistă folosirea, nu numai în scopuri politice dar și în scopuri de șantaj, a mijloacelor de ascultare electronice, este și următorul:

Italianul Giorgio Marino Fabbri, jumătate avocat, jumătate aventurier, și-a început cariera de spion electronic în anul 1970 prin ascultarea secretă a circuitelor telefonice ale lui signor Ennio Chitante, director la Oficiul autostrăzilor din Italia. După nouă luni, Fabbri acumula un material de șantaj de primă calitate conștinând din benzile pe care erau înregistrate discuțiile dintre cel spionat și diverși miniștri și deputați ai partidelor coaliției guvernamentale. Aceste discuții se refereau la favorizarea unor anumite întreprinderi de lucrări publice, bineînțeles în schimbul unor comisioane confidentiale substanțiale. În posesia acestui material, Fabbri, care s-a ascuns de circumstanță în spatele pseudonimului *Pontedera*, i-a scris lui Chitante oferindu-i benzile înregistrate în schimbul sumei de 400 milioane lire italiene (N.N. — 100 lire italiene valorau cam 2,30 lei la cursul turistic).

Sigur pe relațiile și influența sa, Chitante s-a destăinuit procurorului Curții de Apel, Carmelo Spagnuolo, apoi unuia din șefii poliției. Dirijat de cei doi, Chitante a ac-

ceptat, în cele din urmă, să se prezinte la o întâlnire cu cel ce își spunea Pontedera. El a avut însă surpriza să găsească la locul întâlnirii un judecător de instrucție care nu numai că l-a arestat, dar a cerut parlamentului autorizarea ca, odată cu Chitante, să pună sub urmărire încă două persoane cu înalte funcții administrative.

Efectuând cercetări susținute, un alt judecător de instrucție, anume Luciano Infelisi, a reușit să stabilească pe autorul majorității acțiunilor de instalare a aparatelor de ascultare în persoana unui anume Tom Ponzi, detectiv particular de o greutate respectabilă (la propriu), 115 kg, tare pe convingerile sale fasciste precum și pe averea și iahtul său luxos, ancorat la Portofino. Judele instructor asistat de o puternică echipă a poliției s-a grăbit să-i percheziționeze domiciliul și birourile pe care le-a și închis imediat. Măsura nu l-a deranjat însă prea tare pe Ponzi. „Documentele” pe care a reușit să le strângă — a lăsat el să se înțeleagă — erau la loc sigur. Și pentru a face și mai complicate lucrurile, care nu erau nici așa deloc simple, detectivul de 115 kg a lăsat să-i scape „în trecut” numele citorva înalți funcționari ai poliției italiene care se ocupau și ei în timpul liber cu spionarea puternicilor zilei folosind mijloace electronice.

„Afacerea” începuse să ardă degetele anchetatorilor, mai ales după ce unul din cei divulgați de Ponzi, fostul brigadier de poliție Alessandro Michaeli, a dispărut de la domiciliu ca urmare a faptului că fusese convocat pentru cercetări. Până la urmă, a devenit necesar ca, la loc înalt, să se dea dispozițiile necesare pentru ca toate elementele acestui scandal, care amenința să implice atita „lume bună”, să fie înăbușite și scoase din circulație. Odată cu această operație s-au destrămat și visele de îmbogățire rapidă ale șantajistului amator Giorgio Marino Fabbri care a grăbit prin inițiativele sale dezvoltarea întregii afaceri și căruia i s-au confiscat fără menajamente cele 52 benzi de magnetofon pe care spera să obțină 400 milioane de lire.

(Va urma)

I. MOCANU ■

raicu

„Un bărbat bun la toate”

Ce înseamnă pentru întreprindere un „bărbat bun la toate”? Veți vedea la o examinare riguroasă că un „bărbat bun la toate” nu face nimic în folosul întreprinderii, un asemenea post nici nu există pe schemă. Vina nu-i atât a slugărniceii lui, cât a celor care-i asigură toate condițiile materiale și spirituale ca să și-o manifeste. El este eliberat de sarcini pentru a fi când dădăcă, când ospătar, când sarmăluțe în foi de viță, când confident sentimental, după cum împrejurările o cer.

Din funcționar de stat s-a transformat în valet particular. Își va face un titlu de glorie din punctualitatea cu care va servi cafeaua cu zahărul separat, din disciplina de fier pe care o va introduce în materie de gustări. El nu se va ocupa de evidența contabilă, lasă asta pe seama subalternilor — căci are și el subalternii lui — el își va dedica întreaga energie, cultură, avânt romantic, devotament, flacăra, putere de sacrificiu, pregătirii unor sarmăluțe în foi de viță, apreciate de șefii ierarhici la justa lor valoare.

El nu se va ocupa de lucrările la zi, de treburile pentru care ciștigă o lefușoară dolofană, asta i se pare prea puțin pentru un bărbat care și-a luat examenul de stat, el, care cere mai mult de la viață, își va folosi toate darurile culturii și experienței pentru a fi o doică exemplară, o bunicuță aproape, va schimba scutecele ținătorilor tovarășilor, cu mult spirit de discernămint, fără să se lase influențat în nici un fel. El știe că șefii, apreciindu-i, cu simț de răspundere, calitățile de doică, de ospătar, îl vor avansa pe linie profesională. El se ocupă și de viața personală a unor șefi, îi mîngîie, îi îmbărbătează, dacă acești bărbați valoroși nu sînt suficient strînși în

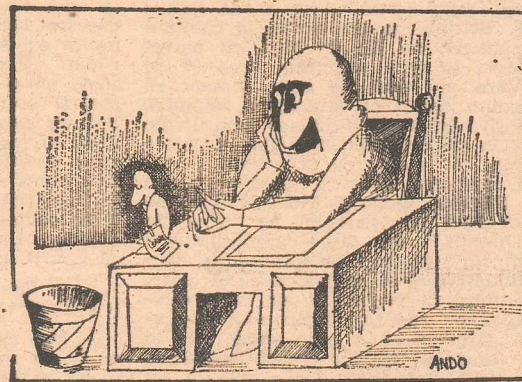
brațe de frivolele, blondele și nestatornicele dactilografe. În asemenea clipe grele el își oferă bunele servicii, încearcă să obțină ori mai multă pasiune, ori mai multă slugărniceie. E întotdeauna bine dispus, înarmat, burdușit, ghiftuit cu anecdote și observații pline de haz, obligația lui de serviciu nu e să muncească, ci să-i facă pe șefii imediat ierarhici să mai ridă din cînd în cînd. Chiar cînd îi moare cineva din familie, el are la dispoziție o anecdotă foarte nostimă. El e, în același timp, ibric și doică, butelie și codocș, duhovnic și cameră cu intrare separată, bufon și sarmăluțe în foi de viță, ospătar și manta de vreme rea, mașină la scară și vin de Odobești, totul, absolut totul. Prin slugărniceia lui a atins un absolut apropiat numai poeziei. Dacă nu mi-ar fi scribă de el, l-aș admira ca pe un răsărit de soare.

TEODOR MAZILU ■

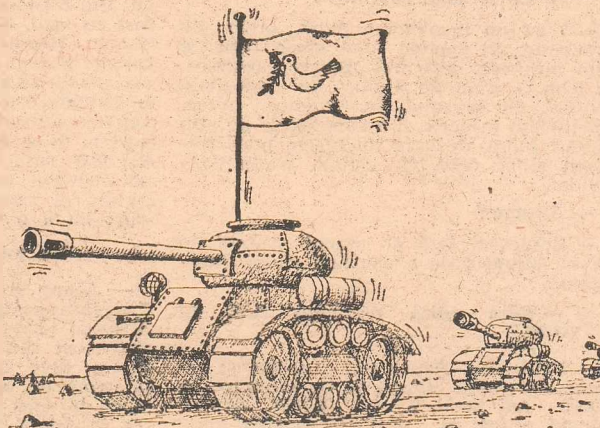
Către Direcțiunea depanare T.V.

Știu că veți face basedow numero 8, dar asta e realitatea ce bănuiesc: nevastă-mea este o robot! Justific: în fiecare dimineață se scoală la 6 fix, face focul, pune ceaiul pe plită, scoală copiii, îi spală, îi piaptănă, spală dinți cu forța, unge pîini cu unt și alte unguente, le dă să mănînce, verifică ghiozdane, pupă, pleznește, îi scoate pe ușă să meargă la școală să învețe carte. Îmi pune mie cafea, face foc la baie, apă caldă, cămașă curată, ciorapi, vine și îndrăznește să mă prindă de umeri, **hai, sus, băiatule, e 7**, eu demult sînt treaz ca naiba că face zgomot în bucătărie cu vasele casnice, asta e somn, e curată alienare individuală! Apoi, duduie pe scări să prindă autobuz! După ce vine acasă, cu sacoșe pline, rupe brațe zice ea, iesus maria, zic eu, dar ești femeie voinică, oftează, curăță legume, fructe, spanac, vin copiii, gălăgie, insuportabil, trec în camera mea, mă întind să nu aud, ea pupat unul nota 9, pleznit celălalt nota 4, pus 9 și 4 la masă, pocnit 9 pentru geam spart, le curăță masa, le ajută la lecții, nu vorbește nimic,

se ține de șale cînd calcă. Seara la televizor a doarme la film cînd e mai palpitant... este lipsită de sentimente fiindcă de vreo 10 ani n-am auzit nici un cuvînt de dragoste de la ea. De aceea rog trimiteți om, specialist, demontăm, să vedem cum face asta zi de zi, de 10 ani, fiindcă e ceva necurat la mijloc cu rezistența ei...

Amedeu Potolitu cu respect
pt. conf. C. UDREA ■

ANDO ■

ANTON DRAGOȘ ■

Moartea boxerului

Paralel cu pregătirile din sălile de antrenament, Covaliu începu să obțină succese și pe linia lui profesională. Fusesse repartizat la un serviciu judiciar și se ocupa de cităva vreme cu prinderea contrabandei de valută și trafic de mărfuri interzise în circuit. Beneficia de faptul că învățase citeva limbi și se putea descurca ceva mai bine cu bișnițarii ce foiau prin holurile unor hoteluri. Deși golani îi cunoșteau figura, se trezeau cu el față în față și nu mai puteau nici măcar clipi văzîndu-i statura robustă și mai avea obiceiul să pice exact pe față, cum se spune, îi înșfăca de braț prinzîndu-i ca într-o menghină, încît infractorii se îndreptau fără murmur și șovăire spre mașina echipajului, staționată în stradă.

Una din reușitele urmăririi ale lui Covaliu a fost asupra unei tinere fără ocupație, care toată seara făcuse ochi dulci unui vîrșnic turist venit din Occident și care consumase o jumătate de sticlă de whisky și-și vîntura portofelul pentru ca ochii de culoarea mierii ai „domnișoarei”, care stătuse toată seara cu o singură cafeluță sub nas, să se deschidă și mai tare. Cînd l-a văzut amețit de-a binelea, „domnișoara” s-a instalat pur și simplu la masa lui, a început să-l gidile cu vorbe măgulitoare, zîcîndu-i că de mult n-a mai avut ocazia să stea la masă cu un domn atât de distinc și că i-ar face o nespusă plăcere să-l însoțească la cameră. Urechea lui Covaliu prinse acest dialog „profesional”, înregistrînd cuvînt cu cuvînt discuția și și-a dat seama că pustoica se pregătește să dea o lovitură de grație comisionerului străin.

Covaliu surprinse și privirile complice ale „prietenului” fetei, intrat ca din întâmplare în braserie și care urmărea cu o atenție încordată scena ce se petrecea la masa bătrînului crai. Comisionerul îi făcea la rîndul lui complimente fetei pentru frumusețea și claritatea limbii engleze ce o vorbea. În onoarea ei, comandă la bufet un platou de gustări și o sticlă de vin negru, citeva pachete de țigări Kent, Cresus se dezbrăta. Mai apăru la masă și un lăutar stîlat, cu părul cînit și-i cîntă la ureche o română de demult. Cheful se încinsese. A doua mișcare fu aceea că fata, peste jumătate de oră, invocă o subită migrenă și ceru străinului să facă plata și să urce în hotel. Oarecum surprins de graba cu care fata îi cerea ieșirea din restaurant, bătrînul achită nota, o luă pe pustoica de braț și se îndreptă spre lift. Covaliu apucă în direcția lor, știind sigur că în același lift, în afara fetei care manevra ascensorul, va apărea sigur și complicele domnișoarei. Covaliu făcu pe indiferentul dar se așeză cu fața spre oglindă spre a urmări mișcările celor doi. Bătrînul era afumat, fata întinse mina spre buznarul de la spate al comisionerului, Covaliu o lăasă scoată portofelul și în clipa cînd minile celor doi tineri s-au întîlnit spre a face să dispară mica poșetă, Covaliu strigă: „Stop!” Liftiera se întoarse brusc, fără să înțeleagă prea bine ce se întîmpla, Covaliu strigă în limba germană „politia”. Acum înțelese, în sfîrșit, și comisionerul neamț că fusese victima unor hoți de buzunare care nici pe departe nu fuseseră politicoși cu el, așa cum păreau la început. Cu toate încercările celor doi infractori de a se opune și de a tăgădui manevra, Covaliu ajunse cu ei în hol unde îi rugă, pe liftieră și pe străin, să depună cite o declarație, iar pe cei doi îi predă echipajului cu mențiunea să nu

vorbească între ei, ci să-i rețină în camere separate, el urmînd să-i ajungă din urmă puțin mai tîrziu.

Pentru modul cum știa să se descurce în problemele judiciare primise felicitări. Vocația ce-i crease iluzii în copilărie i se întorcea în ființă, o redescoperire. Întîlnirea cu meseria îi fu de bun augur, ea compensa într-un fel decepția întîlnirilor pugilistice care pierduseră tot mai mult din strălucire și din forță. Iar în ultimul sezon a fost de-a dreptul urmărit de ghinion. Reechilibrarea se producea lent dar sigur. Într-o discuție cu maestrul Rour, acesta îi întări încrederea în hotărîrea pe care o luase și chiar îl îndemnă stînd cu el de vorbă să-și umple viața cu activitatea și satisfacțiile profesiei, pentru care demonstrase reale calități.

În memorie îi reveni dimineața aceea înnoată, cînd, urcînd scările circumscripției unde-și făcea oficiu la serviciul judiciar, se auzi strigat din capul scării:

— Bună dimineața, campionule, și felicitări! Mi-a plăcut cum te-ai descurcat ieri. Să știi că avem și astăzi „o escapadă”, ni s-a telefonat despre spargerea unui magazin apicol. Pornim îndată, vino în biroul meu.

— Imediat, tovarășe căpitan, vocea celui cu care vorbea Covaliu era a însuși căpitanului Plaur, un brunet înalt, mlădios la corp, cu niște priviri albastre și totuși pătrunzătoare și cu o veșnică ironie în dialogul cu clienții judiciarului.

Peste o jumătate de oră, mașina îi ducea spre o gară exterioră a Bucureștiului, unde se bănuia a fi ascunși spărgătorii magazinului apicol.

(Va urma)

EUGEN TEODORU ■

„Ca să cerem, trebuie mai întâi să dăm”

— Tovarășe Lazăr, n-am de ce să vă ascund că, pregătindu-mă pentru această convorbire, am încercat să adun unele date despre dumneavoastră. Așa se obișnuiește și așa am procedat, numai că n-am aflat mare lucru. Cu câteva generalități, de genul „om cumsecade, muncitor exemplar, sot corect” și așa mai departe, nu se face, desigur, primăvară. De aceea, v-as ruga să vă prezentați singur. De unde veniți, încotro mergeți?

— M-am născut în comuna Tărtășești din Ilfov, la 24 noiembrie 1938, într-o familie cu 3 copii, în care o oarecare bunăstare, adică piine și încălzire, a durat până la moartea prematură a tatii. Aveam numai 16 ani, urmam la București o școală profesională ce se numea, nu m-am dumirit niciodată de ce, 6 Metal, pe Viilor, către Belu, când am primit știre că s-a prăpădit tata. M-am dus la țară și l-am îngropat, apoi m-am întors în Capitală și mi-am văzut de treburi. În 1955 am terminat școala, după multe privațiuni și cu pretul rămănerii pe băta-tură a celorlalți frați, am ieșit frezor, m-au repartizat la „Steaua roșie”, pe lângă Filaret, iar de la 1 octombrie 1969 sint aici, la I.M.G.B., de unde sper să ies la pensie.

— Ce înțelegeți prin multe privațiuni?

— Greutățile vieții din anii de refacere de după război, suportate de toată lumea dar, mai ales, de un biet ucenic ca mine. Mi-aduc aminte că, în primul an de profesională, am stat o scurtă perioadă cu chirie, pe Pieptănari. Peste costul camerei, gazda îmi impuse să sparg lemne pentru foc. Am spart și iar am spart până într-o zi când, făcând calculul cam câte lemne căram din pivniță cu cosul și cam cât intra în sobele casei, mi-am dat seama că nu-i în regulă. Ce se întâmpla? Spărgeam buturugi pentru aproape toată strada, iar gazda încasa banii! Scribit, m-am mutat la căminul întreprinderii, un fel de hală cu paturi suprapuse, în care dormeau vreo 50 de inși. Văra nu prea se băga nimeni să facă ordine, dar iarna situația se schimba. Lucrătorii mai vechi primeau paturile de sus, de la căldură, din imediata apropiere a sobelor, în vreme ce proaspeții calificați și mai ales, ucenicii dirdiaii lângă uși și ferestre. O iarnă întreagă dacă ne scoțeam de 3 ori hainele de lucru în timpul nopții! Am dus-o, asadar, destul de greu. Le vorbesc despre timpurile acelea băteților mei și, mai ales, celui mare, care a împlinit recent 11 ani, le povestesc colegilor mai tineri din atelier, pentru că apreciez că e bine să se știe și să se cunoască, să nu creadă copiii de azi că traiul părinților lor a fost la fel de fericit și de îmbelsugat ca al lor.

— Ce le mai povestiți?

— Cum ne încolonam, după orele de producție, în spatele unui steag roșu și cum porneam, întonind cîntece patriotice, să dăm o mână de ajutor pe diferitele sanctiuni ale orasului. În vremea aceea, am învățat meseria și o sumedenie de alte lucruri bune, de care nu m-am mai despartit și pe care, cu timpul, le-am consolidat.

— Anume?

— Respectul față de muncă și față de vîrstă. Mindria de a aparține clasei muncitoare.

— Cum adică respectul față de vîrstă?

— Exact așa. Ajunsesem lucrător și locuiam în cămin alături de un strungar cu cîțiva ani mai mare, Marin Grecu. Dinsul a fost și a rămas pentru mine nea Marin, deși anii au trecut peste amîndoi și eu însumi am copii. Pe atunci, cîțiva ani în plus de meserie însemnau mare lucru și determinau un respect deosebit. Din păcate, respectul ăsta s-a cam împuținat și sint destui cei care, ucenici sau abia ieșiți lucrători, trec pe lângă un muncitor vechi cu sacca pe cap, fuduli nevoie mare! Nu zic eu că au aceștia un fond rău, nici vorbă de așa ceva, dar nu prea se găsește nimeni să le deschidă ochi și mintea. Noi creдем că, dacă le-am dat un acoperiș și o mîncare caldă la cantină, chit că și masa ar putea fi, la I.M.G.B. vorbind, mai consistentă, am făcut totul pentru ei. N-am făcut. Majoritatea ucenicilor vin de la țară, unde au norme de respect bine stabilite, îi chemăm la oras, unde nu mai e nici nenea, unde nu mai e nici nasul, unde nu mai e nici cutare al lui cutare, ci unde funcționează legi pe care ei nu le pot

Nicolae Lazăr lucrează ca reglor în cadrul atelierului de palete din secția de turbine a întreprinderii de mașini grele București, îndeplinind totodată funcția de secretar al organizației de bază P.C.R. pe atelier. Absolvent, de dată recentă, al Școlii interjudetene de partid, Nicolae Lazăr este membru în Consiliul oamenilor muncii din I.M.G.B., precum și în Biroul executiv al Consiliului Național al Oamenilor Muncii.

înțelege și asimila dintr-o dată. Există, desigur, și un alt aspect, acela că tineretul trebuie să știe că pentru foricirea lui de azi alții s-au sacrificat și n-au dezbărat salopeta zile și nopți în șir, dar nu-i în regulă nici să ne lamentăm, cum mai procedează unii, că n-avem un tineret bun. Eu cred, cu mintea mea de muncitor nu scotit din cale-afară, că tineretul nostru e minunat, demn să continue cele mai frumoase aspirații ale generației care a suferit pentru ca țara să ajungă unde a ajuns. Ceea ce, întorc iarăși moneda, nu-l scutește de unele critici.

— La ce vă gândiți?

— Să zicem la căminele de nefamilisti. Întreprinderea noastră are 4 asemenea cămine, moderne și confortabile, construite în Berceni, în imediata apropiere a uzinei. Cu cite 3 paturi în cameră, cu apă caldă, cu televizor, cu tot ce-ți dorește inima. Le-am vizitat de mai multe ori și nu prea mi-a plăcut ce-am văzut. Unul nu bate un cui, unul nu spală un geam, dar majoritatea au reproșuri și pretenții. Unora li se pare căminul un drept, dar nu se întrebă ce au făcut ei înșiși ca să-l merite. Departe de mine gîndul de a generaliza, dar mai sint unii tineri — sigur nu spun că sint și din cei mai puțin tineri — care cred că totul li se cuvine și că societatea le e mereu datoare. Lucrurile stau exact invers. Ca să cerem, trebuie mai întâi să dăm.

— Concret, în sectorul în care lucrați a existat vreun caz de acest fel?

— Mai multe, deși partea cea mai frumoasă a meseriei mele o constituie oamnicii alături de care muncesc. Unii mai vechi, cu care am montat primele mașini ale atelierului, Aurică Sava, Nicolae Blaga, Ilie Năstase, ei au mai rămas că 6 am fost cu toții, alții mai noi, ca Ilie Virgil, Simoiu, Marin Cheran, Octavian Olteanu, George Stoian, la formarea cărora aș putea susține că am contribuit și eu. Oamenii de nădejde, comunisti pe seriozitatea și priceperea cărora întreprinderea se poate baza la orice oră din zi și din noapte. Am fost, cum spuneam, 6 frezori în 1969, azi atelierul numără aproape 300 de lucrători, el fiind pe cale de a deveni, în scurt timp, o secție de sine stătătoare.

— Nu mi-ați răspuns la întrebare.

— Ajung și-acolo, la cazul lui Costică Trandafir, primul care îmi vine în minte. A intrat în atelier în urmă cu cîțiva ani, abia ieșit din profesională. Bine pregătit, nu prea se ținea de treabă, ajungea la uzină pe la prînz și părea mai interesat de dans decît de muncă. Am încercat în fel și chip să-l aducem pe calea cea dreaptă, mai cu blîndețea, mai cu sancțiunea, dar n-a mers în nici un chip! O vreme l-a luat în primire maestrul Petru Găinar, cel mai vechi meseriaș în palete din I.M.G.B., călît la școala de foc a Reșiței. Nimic. Cînd Trandafir a plecat la armată, am respirat ușurați, dar ne-a făcut figura și, după terminarea stagiului militar, s-a întors în atelier! Cei mai mulți au fost de părere să-l refuzăm, dar intervenea, pe de-o parte, dreptul lui de a se prezenta la vechiul loc de muncă și, pe de alta, ambiția unora dintre noi, muncitori și comunisti cu experiență, de a mai încerca. L-am reprimat și bine am făcut. În prezent sintem mîndri de el, muncete cu conștiinciozitate și învață, convins că un lucrător care se mulțumește cu ce a apucat din profesională riscă să piardă trenul, nemaiputînd face față modernizării și diversificării tehnologiilor.

— Tovarășe Lazăr, cred că se simte nevoia unei precizări. Ziceați mai de vreme că ați terminat o școală de frezori, dar știu că, de fapt, lucrați ca reglor, categoria 6 cu 3, cea mai înaltă încadrare. Cum se împacă una cu cealaltă?

— Se împacă, de ce să nu se împace?! Reglez mașinile de frezat, fac citeva palete, apoi dau mașina pe mina unui „ucrător și-l las să continue. Pentru treaba asta am fost la specializare, în două rînduri, în Franța și tot pentru ea am de gînd, chiar în toamnă, să mă înscriu la liceu căci, cum spuneam, fără carte nu se mai poate.

— E vorba, cred, de palete pentru rotoarele turbinelor. E adevărat?

— Da. La I.M.G.B., întreprinderea a cărei biografie oglindește fidel mersul impetuos al industriei românești, se produc în prezent turbine pentru termocentrale într-o gamă care incepe la 6 megawați și se termină la 330, adică la o dată și jumătate puterea instalată de la Bicăz! Împreună cu generatorul, turbina de 330 costă citeva sute de milioane de lei și reprezintă cel mai complex utilaj tehnologic realizat integral în țară. Ei bine, în atelierul nostru se confecționează paletele necesare turbinelor, accesorii care cîntăresc între 300 de grame și 12 kilograme.

— E o treabă grea? E o treabă ușoară?

— Știți ce zicea Bătrînul Hudac, tatăl actorului, primul meu maestru, de la care am deprins multe lucruri bune încă de la „Steaua roșie”?

— Firește că știu, dar n-ar strica să mai repetați!

— Că lucrul cel mai simplu e acela pe care poți să-l faci bine fără ajutorul nimănui. Paleta e un produs de mare tehnicitate necesitînd vreo 30 de operații, debitare, frezare, ajustare, racordare, rectificare, slefuire și altele, pe care trebuie să le execuți cu precizie de ceasornicar. O piesă ținută în mașină o secundă mai mult devine rebut. O piesă în care ai intrat un milimetru mai adînc nu e altceva. Sigur, la început nu-i floare la ureche, dar pe măsură ce mina și ochiul se obișnuiesc, nu mai e greu. Sau nu mi se pare mie. Altfel zis, la I.M.G.B., confecționarea paletelor e o meserie bine stăpînită și o meserie de familie.

— Nu înțeleg.

— Cînd întocmim diferite liste cu oamenii atelierului, folosim în mod curent ghilimelele, pentru că avem 2 Trușcă, Dana și Jan, 2 Gilmeanu, Anișoara și Constantin, 2 Ștefănescu, Elena și Radu, 2 Grigorescu, Constanța și Ion, 2 Cheran, Aurică și Marin, tineri care s-au cunoscut la locul de muncă și care au hotărît, după îndelungi chibzuțeli, să facă împreună, dimineața și la prînz, drumul de acasă la muncă și retur. E drept, nici n-au mult de mers, căci mai toți au primit apartamente în Berceni, la o aruncătură de băț. Dacă tot am ajuns aici, e bine să spun, în calitate de membru în Consiliul oamenilor muncii pe întreprindere, că I.M.G.B. s-a bucurat de deplină înțelegere din partea forurilor în drept în ceea ce privește satisfacerea cererilor de locuințe din fondul de stat. Anul trecut, unitatea noastră a primit 400 de

apartamente, aproape jumătate din cite s-au dat în folosință la nivelul întregului sector. Cu toate astea, mai sint încă destule cereri neonorate, întîrzirile datorîndu-se unor cauze obiective, pe care oamenii le-au înțeles și aprobat. Societatea noastră socialistă, în cadrul căreia oamenii muncii sint proprietari, producători și beneficiari, a făcut și face pentru cetățean mai mult decît oicare societate, punînd binele comun mai presus de orice. Dar ea nu poate să rezolve toate problemele dintr-o dată, căci nimic nu pică din cer și nimic nu se schimbă cit ai bate din palme.

— Spuneți că biografia uzinei în care lucrați e o oglindă fidelă a progresului industriei românești. În ce fel?

— În 1963, la întemeierea sa ca unitate metalurgică, întreprinderea acoperea abia 15 hectare. În prezent, cînd ea funcționează în sfera construcției de mașini grele, detinînd un rol dintre cele mai importante în asigurarea utilajelor și agregatelor termoelectrice, chimice și pentru fabricile de ciment, se întinde pe 146 de hectare. Transformarea întreprinderii în ceea ce reprezintă astăzi și, mai ales, în ceea ce va reprezenta la sfîrșitul actualului cincinal, cînd producția va deveni de 3 ori mai mare decît cea realizată în 1975, se datorează intuiției și clarviziunii secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cel dintîi bărbat al țării a indicat direcțiile și căile de extindere a întreprinderii, oferînd totodată, cu ocazia fructuoaselor și repetatelor sale vizite de lucru la I.M.G.B., indicații prețioase pentru dezvoltarea și orientarea fluxurilor de fabricație în diferite secții, la mecano-sudură, la turbine, la alternatoare, în celelalte sectoare. Recent, mai exact la 17 februarie, colectivul nostru l-a avut din nou în mijlocul său pe cel mai iubit fiu al poporului, care a ținut o amplă cuvîntare în adunarea generală a oamenilor muncii. Tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a lăudat pentru unele lucruri și ne-a criticat aspru pentru altele, insistînd asupra faptului că, deși am depășit planul producției globale, n-am realizat producția fizică. Comunistii din I.M.G.B., toți oamenii muncii din întreprindere, au înțeles exact sensurile criticii făcute de secretarul general al partidului și și-au propus să se mobilizeze și mai mult pentru ea, prin extinderea actualelor capacități și prin îmbunătățirea eficienței economice, uzina să înregistreze pași înainte tot mai apăsați, pe măsura sarcinilor și a perspectivelor din actualul cincinal.

— Tovarășe Lazăr, în altă ordine de idei, întorcîndu-ne la atelierul de palete, să fie oare totul roz între pereții lui, de la 1 ianuarie la 31 decembrie?

— Uncori lucrurile merg mai bine, altori mai prost. Cînd merg prost și stă în puterea noastră să le îndreptăm, punem umăr lîngă umăr și ne facem datoria. Cînd ele ne depășesc, mergem cu problemele în consiliul oamenilor muncii și le dezbatem țâțis, muncitorește.

— De pildă?

— Din vină diversilor furnizori, aprovizionarea atelierului scriție uncori. Sigur că și furnizorii au necazurile lor, dar cu promisiuni nu se poate face planul! Există mari întîrzieri îndeobște în livrarea otelurilor speciale, pe care oamenii din atelier le așteaptă adesea cu brațele încrucișate, citînd și rîscînd „Sportul”!

— Vina diversilor furnizori, parcă e cam vag!

— Aș putea zice întreprinderea „23 August”, dar nu e singura. Chestiunea decalajelor în aprovizionare a fost analizată în consiliul oamenilor muncii, s-au întocmit planuri concrete de măsuri, s-a luat legătura cu colaboratorii, dar încă nu s-a ajuns, după părerea mea, la cea mai bună soluție, ritmicitatea sosirii otelurilor suferind în continuare.

— Am terminat. Voi merge la redacție și voi bate la mașină convorbirea purtată. Dacă-ar fi să vă solicit un titlu pentru întreaga noastră discuție, ce ați avea în vedere?

— Noua calitate a producției trebuie să înceapă de la cei care fac și pun în funcțiune mașinile și utilajele. Adică de la oameni.

— Mulțumesc. E frumos, dar e prea lung. Cred că am altul mai bun.

OVIDIU IOANIȚOIA

FLACARA Redacția : București, Piața Științei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbuș I. Purcaru, L. Nițescu - 16 17); cultură știință, învățămînt, sport (T. Octavian N. Ionescu - 16 19 16 06); scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Cătană - 17 82, 16 21); secretor responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM - Departamentul Export-import presă, PO Box 136-137, telex : 1 12 26, București str 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU